

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 4.

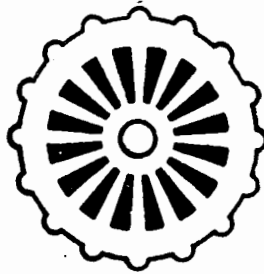

විනය පිටකයෙහි

මහාවග්ග පාලි

ද්විතීය භාගය

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 4.

විනය පිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

මහාවග්ග පාලී

ද්විතීය භාගය

ලඛනා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
අම්බලමගොඩ ශාසනාදය පරිවේණාධිපති

පණ්ඩිත

අම්බලමගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ
විසින් කරණලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

බු. ව. 2550
ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 4

The Third Book in the
Vinaya-Pitaka

3

MAHĀVAGGAPĀLI (II)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita
Ambalamgoda Dhammakusala Thera
Principal of Sāstrodaya Pirivena, Ambalamgoda

စိန္တယ်ပိဝဲက
မဟာပရိယတ္တိ

စိန္တယ်ပိဝဲကယေန်
မဟာပရိ

පටුන

CONTENTS

සබ්‍යයන්තිරුපණය	I
පාලි භෝගිය	II

මහාවග්ගපාලියා දුතියො භාගො

6. හෙසජ්ඣකකිකං 520 - 628

පඤ්චෙසජ්ඣකථා 520. මූලාදීහෙසජ්ඣකථා 524. පිලිඤ්චවච්ඡකථා 530. භූලාදීඅනුජානනා 542. අනෙතොවුට්ඨාදීපටිකෙට්ඨකථා 542. උග්ගහිතපටිග්ගහනං 546. පටිග්ගහිතාදීඅනුජානනා 548. සසා-කමමපටිකෙට්ඨකථා 552. මනුසුමංස පටිකෙට්ඨකථා 554. හන්ති-මංසාදිපටිකෙට්ඨකථා 558. යාභුමධුගොලකානුජානනා 562. තරුණ-සසන්තමහාලෙතනවඤ්ඤා 564. බෙලට්ඨකථානවඤ්ඤා 568. පාටලි-ගාමවඤ්ඤා 572. සුනීධවසුකාරවඤ්ඤා 574. කොට්ඨාමෙ සච්චකථා 578. අමබපාලිවඤ්ඤා 580. ලිච්ඡවීවඤ්ඤා 580. සීහසෙනාපතීවඤ්ඤා 584. කපපිය-භූමි අනුජානනා 596. මෙණ්ඩකගතපතීවඤ්ඤා 600. පඤ්චයොරසාදී අනුජානනා 610. කෙණ්ඩයජ්ඣලවඤ්ඤා 612. රොජමල්ලවඤ්ඤා 616. බුඤ්ඤපච්චජනවඤ්ඤා 620. වතුමහාපදෙඤ්ඤා 624. උද්දනගාථා 626.

7. කසිනකකිකං 628 - 670

කසිනානුජානනා 628. ආද්‍යයසත්තකං 632. සමාද්‍යයසත්තකං 634. ආද්‍යයජ්ඣකං 636. සමාද්‍යයජ්ඣකං 638. ආද්‍යයපණ්ණොරසකං 640. සමාද්‍යයපණ්ණොරසකාදීනි 642. විපසකතසමාද්‍යය පණ්ණොරසකං 642. අනාසාඤ්ඤාදසකං 648. ආසාඤ්ඤාදසකං 652. කරණීයඤ්ඤාදසකං 656. අපචිතයනවකං 660. ආසුචිගාරපඤ්ඤාකං 664. පලිබොධාපලිබොධ-කථා 666. උද්දනගාථා 668.

8. විචරකකිකං 672 - 754

ජීවකවඤ්ඤා 674. සෙට්ඨිතරියාවඤ්ඤා 616. බිම්බිසාරරාජවඤ්ඤා 680. රුජගහසෙට්ඨිවඤ්ඤා 682. සෙට්ඨිපුත්තවඤ්ඤා 686. පජ්ජොතරුජවඤ්ඤා 688. සීවෙය්‍යකදුස්සසුගකථා 692. සමන්තපාරෙවනකථා 692. වරයාවතා 696. කම්මලානු ජානනාදිකථා 698. පංඤ්කුලපරිඤ්ඤාසකං 700. විචරපටිග්ගහනකසම්මුඤ්ඤා 700. හණ්ඩාගාරසම්මුඤ්ඤා 702. විචර රජනං 706. ජනනකවිචරනුජානනා 708. තිච්චරනුජානනා 708. අතිරෙකවිචරකථා 710. විසාඛාවඤ්ඤා 714. තිසීදනාදීඅනුජානනා 722. පච්ඡිට්ඨකපසනුපගවිචරදිකථා 726. සඤ්ඤිකවිචරාප්පාදකථා 728. උපනඤ්ඤාසකසුත්තවඤ්ඤා 732. ගිලානවඤ්ඤා 734. මහසන්තකකථා 736. තග්ගිඤ්ඤාපටිකෙට්ඨකථා 740. කුසවීරදිපටිකෙට්ඨකථා 740. සබ්බ-නීලකාදීපටිකෙට්ඨකථා 742. වස්සංචුඤ්ඤානං අනුසන්තවිචරකථා 744. සබ්බෙහිනෙත්තවිචරාප්පාදකථා 746. දුග්ගහිතසුග්ගහිතාදිකථා 748. අට්ඨවිචරමානිකා 748. උද්දනගාථා 752.

කසාපගොතනවනු 756. අධමෙමනවගොදිකපා 762. ඤානවිපනන-
 කමොදිකපා 766. වතුචගගකරණාදිකපා 772. පාරිවාසකාදිකපා
 778. ඤෙතිසාරණාදිකපා 780. අධමකමොදිකපා 784. උපාලි-
 පුවත් 788. තප්පනියකමම 798. නියසාකමම 804. පබ්බාප්නිය-
 කමම 804. පටිසාරණීයකමම 804. ආපනතියා අදසානෙ උකෙබ-
 පනියකමම 804. ආපනතියාඅප්පටිකමෙම උකෙබපනියකමම 806.
 ආපනතියා අප්පටිනිසාගෙහ උකෙබපනියකමම 806. තප්පනියකමම
 පටිපසාසාදි 808. නියසාකමමපටිපසාසාදි 814. පබ්බාප්නියකමම-
 පටිපසාසාදි 814. පටිසාරණීයකමමපටිපසාසාදි 816. ආපනතියා
 අදසානෙ උකෙබපනියකමමපටිපසාසාදි 816. ආපනතියා අප්පටි-
 කමෙම උකෙබපනියකමමපටිපසාසාදි 816. ආපනතියාඅප්පටිනිසා
 ගෙහන උකෙබපනියකමමපටිපසාසාදි 818. තප්පනියකමමවිවාද-
 කපා 818. නියසාකමමවිවාදකපා 822. පබ්බාප්නියකමම විවාදකපා
 822. පටිසාරණීයකමමවිවාදකපා 824. ආපනතියාඅදසානෙ උකෙබ
 පනියකමමවිවාදකපා 824. ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙබපනිය-
 කමමවිවාදකපා 824. ආපනතියා අප්පටිනිසාගෙහ උකෙබපනිය-
 කමම විවාදකපා 826. තප්පනියකමමපටිපසාසාදිවිවාදකපා 826.
 නියසාකමමපටිපසාසාදිවිවාදකපා 830. පබ්බාප්නියකමමපටිපසා
 සාදි විවාදකපා 830. පටිසාරණීයකමමපටිපසාසාදිවිවාදකපා
 830. ආපනතියා අදසානෙ උකෙබපනියකමම පටිපසාසාදි විවාද-
 කපා 832. අපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙබපනියකමමපටිපසාසාදි
 විවාදකපා 832. ආපනතියා අප්පටිනිසාගෙහ උකෙබපනියකමම
 පටිපසාසාදිවිවාදකපා 834. උද්දනගාපා 834.

කොසමකවිවාදකපා 842. දීඝාච්චවනු 858. බාලකලොණකගමන
 කපා 870. පාචිනවංසදගගමනකපා 872. පාරිලෙය්ගකගමනකපා
 876. අට්ඨාරසවනු 880. ඔසාරණානුජානනා 886. සමසසාමග්ගි 888.
 උපාලි සමසසාමග්ගි පුවත් 890. උද්දනගාපා 894.

ගාඨාදිපාදසුචි	897 - 900
සඤ්ඤානාමසුචි	901 - 903
පද්මකකමණිකා	904 - 959
ශුචිපත්‍රය	960 - 964

සංකීර්ණවිද්‍යාව

ABBREVIATIONS

අවි.	—	‘අම්බලම්ගොඩ’-මහාවිහාර-නාලපණ්ණපොළකං
ජ.වි.	—	‘කික්කඩු’-ජනනාන්දුරාම විහාර-නාලපණ්ණපොළකං
තො.වි.	—	‘තොටගමු’-මහාවිහාර-නාලපණ්ණපොළකං
මනුප.	—	‘මහනුවර-පක්කිරිපිටු’පොළකං-නාලපණ්ණ පොළකං
සි.මු.	—	සිහලකඛර-මුද්දින පොළකං
මජ්.සං.	—	මරමමජ්ඣිමනිකාය-පොළකං
සි.	—	සංගමකඛර-පොළකං
PTS.	—	Pali Text Society-Mahāvagga

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ ē ඔ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඛ්ඛ්ඛා	ඛ්ඛ්ඛා	ඛ්ඛ්ඛා	ඛ්ඛ්ඛා
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඣඣඣා	ඣඣඣා	ඣඣඣා	ඣඣඣා
ට ṭa	ඡ ṭha	ඳ ḍa	ඣ ḍha	ඣඣඣා	ඣඣඣා	ඣඣඣා	ඣඣඣා
ත ta	ඵ tha	ද da	ධ dha	ධධධා	ධධධා	ධධධා	ධධධා
ප pa	ඵ pha	ඞ ba	භ bha	භභභා	භභභා	භභභා	භභභා
ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා
ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා	ච්චා
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඡඣ jgha	ඡඡ ttha	ඡඣ bra
කඛ kkha	ඣඣ ඣඣā	ඡඣ tva, ඣ tra	ඡඣ mpa
කය kya	ඣඣ, ඣඣā	ඣ dda	ඡඣ mpha
කි kri	ඣඣ, ඣ ඣca	ඣ, ඣ ddha	ඡඣ, ඣ mba
කච kva	ඡ, ඣඣ ඣcha	ඣ dra	ඡඣ mbha
කච khya	ඡ, ඣඣ ඣja	ඣ, ඣ dva	ඡඣ mma
කච khva	ඣඣ ඣjha	ඣ dhva	ඡඣ mha
ඣඣ ඣka	ඣ ඣṭa	ඣ nta	ඣඣ, ඣ yya
ඣඣ ඣkha	ඣ, ඣ ඣṭha	ඣ ntha	ඣඣ ya
ඣඣ gga	ඣඣ ḍda	ඣ nda	ඣඣ lla
ඣඣ gggha	ඣඣ ḍḍha	ඣ ndha	ඣඣ lya
ඣ gra	ඣඣ ඣna	ඣ nna,	ඣඣ lha
ඣඣ ඣnga	ඣඣ ඣna	ඣ nha	ඣඣ wha
ඣඣ ඣgha	ඣඣ ඣtha	ඣ ppa	ඣඣ ssa
ඣඣ cca	ඣඣ, ඣ ḍa	ඣ ppha	ඣඣ sma
ඣඣ ccha	ඣඣ ඣha	ඣ bba	ඣඣ swa
ඣඣ jja	ඣඣ tta	ඣඣ bbha	ඣඣ hma
	ඣඣ hva	ඣඣ lha	

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාලියා

දුතියො භාගො

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාලියා

දුතියො භාගො

— 8 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුදාසස්ස.

6

හෙසජ්ජකඛන්ධකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවජජීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං සාරදී-කෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කීසාභොනති ලීබා දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකජාතා ධමනිසඤ්චගගතා. අදදසා බො භගවා තෙ භික්ඛු කීසෙ ලීබෙ දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකජාතෙ ධමනිසඤ්චගගතෙ. දීසවාන ආයසමනතං ආනිඤං ආමනෙනසී: “කීනත්තබො ආනඤ ඵතරහි භික්ඛු කීසා ලීබා දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකජාතා ධමනිසඤ්චගගතා?” ති.

2. “ඵතරහි භනෙන භික්ඛුනං සාරදීකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කීසාභොනති¹ ලීබා දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකජාතා ධමනිසඤ්චගගතා” ති.

3. අථ බො භගවතො රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵචං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදී: “ඵතරහි බො භික්ඛුනං සාරදීකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කීසා ලීබා දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකජාතා ධමනිසඤ්චගගතා. කීනත්ත බො අහං භික්ඛුනං හෙසජ්ජං අනුජානෙය්‍යං, යං හෙසජ්ජකෙච අස්ස හෙසජ්ජසමමනඤ්ච ලොකස්ස. ආනාරඤ්ඤ ඵරෙය්‍ය. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤයෙය්‍යා” ති.

1. “හොනති” උතං සී ඉ.

4. අප්ඵ බො භගවතො ඵතදුතොසි: “ඉමානි බො පඤ්ච හෙසජ්ඣානි. සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණීතං හෙසජ්ඣානි වෙච්ච හෙසජ්ඣසම්මතානි ච ලොකස්ස. ආභාරත්ඤ්ඤච ඵරන්ති. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤයති. යනන්තනාහං භික්ඛුනං ඉමානි පඤ්ච හෙසජ්ඣානි අනුජානෙය්‍යං කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති.

5. අප්ඵ බො භගවා සායන්හසම්මං* පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො ඵතසම්. නිදුනෙ ඵතසම්. පකරණෙ ධම්මිං කපං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධ මග්ගං. භික්ඛවෙ, රතොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස ඵචං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘ඵතරහි බො භික්ඛුනං සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුට්ඨි පීතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තා උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කීසා ලුබා දුබ්බණණා උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා ධම්මිසජ්ඣතගත්තා. කීනන්තු බො අහං භික්ඛුනං හෙසජ්ඣං අනුජානෙය්‍යං යං බො¹ හෙසජ්ඣං වෙච්ච අස්ස, හෙසජ්ඣසම්මතඤ්ඤච ලොකස්ස. ආභාරත්ඤ්ඤච ඵරෙය්‍ය. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤයෙය්‍යා” ති.

6. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ, ඵතදුතොසි: “ඉමානි බො පඤ්ච හෙසජ්ඣානි. සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණීතං හෙසජ්ඣානි වෙච්ච හෙසජ්ඣසම්මතානි ච ලොකස්ස. ආභාරත්ඤ්ඤච ඵරන්ති. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤයති. යනන්තනාහං භික්ඛුනං ඉමානි පඤ්ච හෙසජ්ඣානි අනුජානෙය්‍යං කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තානි පඤ්ච හෙසජ්ඣානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු තානි පඤ්ච හෙසජ්ඣානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජන්ති. තෙසං යානිට්ඨි තානි පාකත්තිකානි ලුබානි භොජනානි, තානිට්ඨි නච්ඡාදෙත්ති. පගෙච සෙනෙසිකානි². තෙ තෙන වෙච්ච සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨා ඉමිනා ච භත්තච්ඡාදකෙන³ තදුගයෙන භීයොසොමත්තාය කීසා භොගත්ති ලුබා දුබ්බණණා උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා ධම්මිසජ්ඣතගත්තා.

8. අද්දසා බො භගවා තෙ භික්ඛු භීයොසොමත්තාය කීසෙ ලුබෙ දුබ්බණණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතෙ ධම්මිසජ්ඣතගත්තෙ. දිස්වාන ආයසමන්තං ආනාඤං ආමනෙතසි: “කීනන්තු බො ආනඤ, ඵතරහි භික්ඛු භීයොසොමත්තාය කීසා ලුබා දුබ්බණණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා ධම්මිසජ්ඣතගත්තා?” ති.

9. “ඵතරහි භනෙත භික්ඛු තානි පඤ්ච හෙසජ්ඣානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජන්ති. තෙසං යානිට්ඨි තානි පාකත්තිකානි ලුබානි භොජනානි තානිට්ඨි නච්ඡාදෙත්ති. පගෙච සෙනෙසිකානි. තෙ තෙන වෙච්ච සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨා ඉමිනා ච භත්තච්ඡාදකෙන තදුගයෙන භීයොසොමත්තාය කීසා ලුබා දුබ්බණණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා ධම්මිසජ්ඣතගත්තා” ති.

1. “බො” උතං. ම ඡ සා.
 2. “සිනෙසිකානි” කඡචි “සිනෙසිකානි” ම ඡ සං. (යොජනා)
 3. “භත්තාච්ඡාදකෙන, ම ඡ සා. භත්තාච්ඡාදකකෙන” ඉති.

10. අළු බො හගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණේ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තානි පඤ්ච හෙසජ්ජානි පටිග්ගහෙත්වා කාලෙපි විකාලෙපි පරිභුඤ්ජතු” නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං වසෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ වසානි හෙසජ්ජානි: අච්චසං මච්චසං සුසුකාවසං සුකරවසං ගදුතවසං කාලෙ පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පකකං¹ කාලෙ සංසන්තං² තෙලපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජතුං. විකාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං විකාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසන්තං, තඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති තිණ්ණං දුක්ඛවානං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං විකාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසන්තං, තඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති දව්‍යන්තං දුක්ඛවානං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසන්තං, තං වෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්ස. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පකකං කාලෙ සංසන්තං, තඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, අනාපතති” ති.

12. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං මූලෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. හගවතො එතමන්ථං අරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මූලානි හෙසජ්ජානි: හලිදදිං සිඛහිවෙරං වචං වචන්ථං අතිවිසං කවුකරොතිණ්ණං උසීරං හදදමුත්තකං. යානි වා පනඤ්ඤානිපි අජඪි මූලානි හෙසජ්ජානි නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරන්ති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරන්ති, තානි පටිග්ගහෙත්වා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං මූලෙහි හෙසජ්ජෙහි පිට්ඨෙහි අන්තො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නිසදං නිසදපොතක” නති³

14. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං කසාවෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කසාවානි හෙසජ්ජානි: නිම්බකසාවං කුට්ඨකසාවං පටොලකසාවං සිග්ගවකසාවං නත්තමාලකසාවං. යානි වා පනඤ්ඤානිපි අජඪි කසාවානි⁴ හෙසජ්ජානි නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරන්ති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරන්ති, තානි පටිග්ගහෙත්වා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති.

15. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං පණ්ණෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පණ්ණානි හෙසජ්ජානි: නිම්බපණ්ණං කුට්ඨපණ්ණං පටොලපණ්ණං සුලසිපණ්ණං කප්පාසිපණ්ණං⁵. යානි වා පනඤ්ඤානිපි අජඪි පණ්ණානි හෙසජ්ජානි නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරන්ති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරන්ති, තානි පටිග්ගහෙත්වා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති.

1. “නිපකකං” ඉතිපි. 2. “සංසධං” විසා.
3. “නිසදපොතනති” අ. මි. තො. මි. P T S. ජ මි. 4. “කසාව” ම ජ සං.
5. “කප්පාසිපණ්ණං” ම ජ සං.
,, “කප්පාසිකපණ්ණං” P T S.

16. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං ඵලෙහි හෙසජ්ඣෙහි අජ්ඣො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵලාති හෙසජ්ඣාති: පිලඛං පිප්පලීං මර්වං හර්ටකං පිභීටකං ආමලකං ගොට්ඨඵලං¹, යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අත්ථි ඵලාති හෙසජ්ඣාති, නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරන්ති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරන්ති, තාති පටිග්ගහෙක්ඛා යාවජ්චං පරිහරිතුං. සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපත්ති දුක්ඛංඝසා” ති.

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං ජතුහි හෙසජ්ඣෙහි අජ්ඣො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ජතුහි හෙසජ්ඣාති: හිංගු හිංගුජතු² හිංගුසිපාටිකං තකං තකපත්තිං තකපණ්ණීං සජ්ජලසං, යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අත්ථි ජතුහි හෙසජ්ඣාති නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරන්ති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරන්ති, තාති පටිග්ගහෙක්ඛා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපත්ති දුක්ඛංඝසා” ති.

18. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං ලොණෙහි හෙසජ්ඣෙහි අජ්ඣො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොණාති හෙසජ්ඣාති: සාමුද්දං කාලලොණං සික්ඛිටං උඛහිදං බිලාලං³, යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අත්ථි ලොණාති හෙසජ්ඣාති, නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරන්ති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරන්ති, තාති පටිග්ගහෙක්ඛා යාවජ්චං පරිහරිතුං. සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපත්ති දුක්ඛංඝසා” ති.

19. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමතො ආනිඤ්ඤස්ස උපජ්ඣායස්ස ආයසමතො බෙලට්ඨසීසස්ස⁴ පුලලකච්ඡාඛාධො හොති. තස්ස ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගන්ති. තාති භික්ඛු උදකෙන තෙමෙක්ඛා තෙමෙක්ඛා අපකසීන්ති.

20. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආභිණ්ඩනො තෙ භික්ඛු තාති විවරාති උදකෙන තෙමෙක්ඛා තෙමෙක්ඛා අපකසීන්තො. දීසවාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “ක්ඛං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො ආඛාධො” ති. “ඉමස්ස භනොන ආයසමතො පුලලකච්ඡාඛාධො. ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගන්ති. තාති මයං උදකෙන තෙමෙක්ඛා තෙමෙක්ඛා අපකසීන්තො” ති.

21. අථ ඛො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඤු වා පිලකා වා අස්සාවො වා පුලලකච්ඡ වා ආඛාධො, කායො වා දුග්ගහෙක්ඛා, වුණ්ණාති හෙසජ්ඣාති. අගිලානස්ස ජකණං මත්තිකං රජනනිප්පකකං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදුක්ඛලමුසල” නති.

1. කොට්ඨඵලං ඉතිපි
 2. “හිංගු” “හිංගුජතු” ජ ම ස.
 3. “බිල” ම ජ ස.
 4. “බෙලට්ඨසීසස්ස” ම ජ ස. P T S.

22. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං චුණේණති හෙසජේඤ්ඤි වාලීතෙති අපේඛා හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චුණේණවාලීති” නති. සණේහති අපේඛා හොති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දුස්සවාලීති” නති.

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාදාරස්ස භික්ඛුනො අමනුස්සිකා-බාධො හොති. තං ආවරිසුපජ්ඣායා උපට්ඨනනතා නාසකඛිංසු අරොගං කාභුං. සො සුකරසුතං ගන්ත්වා ආමකමංසඤ්ච¹ බාදී. ආමකලොභිතඤ්ච² පිටි. තස්ස සො අමනුස්සිකාබාධො පටිප්පස්සමති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අමනුස්සිකාබාධෙ ආමකමංසං ආමකලොභිතං” නති.

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාදාරස්ස භික්ඛුනො වක්ඛුරොගා-බාධො හොති. තං භික්ඛු පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි තික්ඛා මෙතති.

25. අදදසා බො භගවා සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඛනොතා තෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි තික්ඛාමෙනො. දීඝවාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කිං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආවාධො” ති. “ඉමස්ස භනෙන, ආයසමතො වක්ඛුරොගාබාධො. ඉමං මයං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි තික්ඛාමෙමා” ති.

26. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානං: කාලඤ්ඤානං රසඤ්ඤානං සොතඤ්ඤානං ගෙරුකං කපලලක”³ නති. අඤ්ඤානුපපිංසනෙති⁴ අපේඛා හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වඤ්ඤානං තගරං කාලානුසාරියං තාලීසං හඤ්චුත්තක” නති.

27. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු පිට්ඨාති අඤ්ඤාති ඵාලකෙසුපි⁵ සරාවකෙසුපි තික්ඛිපනති. තිණ්චුණේණතිපි පංසුකෙතිපි ඔකිරියනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති” නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බහසියා භික්ඛු උච්චාවචා අඤ්ඤාතියො ධාරෙතති: සොචණ්ණමයං රුපිමයං. මනුස්සා උජ්ඣායනති, වීයනති, විපාවෙතති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ඤාතියො⁶ ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං දනතමයං විසාණමයං නලමයං වෙඵමයං කට්ඨමයං ජතුමයං ඵලමයං ලොකමයං සඛිනාභිමය” නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතියො අපාරුතා හොතති. තිණ්චුණේණතිපි පංසුකෙතිපි ඔකිරියනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අපිධාන” නති. අපිධානං පතති⁷. “අනුජානාමි. භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන ඛන්ධිත්වා අඤ්ඤාතියා ඛන්ධිතු” නති. අඤ්ඤාති ඵලති⁸. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන සිබ්බෙතු” නති.

1. “ආමකමංසං” ම ඡ සං. PTS. 2. “ආමකලොභිතා” ම ඡ සං.
 3. “කපලලං” ම ඡ සං. 4. “අඤ්ඤානුපපිංසනෙති” ම ඡ සං. PTS.
 5. “වරුකෙසුපි” ම ඡ සං. 6. “අඤ්ඤාති” ම ඡ සං. PTS.
 7. “භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං” ම ඡ සං.
 8. “භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං” PTS.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අභ්‍යුලියා අඤ්ඤති. අකමිති දුක්ඛාති හොනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිසලාක” නති .

31. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාවචා අඤ්ඤති-සලාකායො ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං.¹ මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪී කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ඤතිසලාකා ධාරෙතඛබ්බායො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඬිනාභිමය” නති.

32. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතිසලාකා භූමියං පතීනා ඵරුසා හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සලා-කොධානීය” නති².

33. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤතිමපි අඤ්ඤතිසලාකමපි භජෙන්න පරිභරනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථපික” නති. අංසවටකො³ න හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අංසවටකං⁴ ඛකිනසුත්ත”නති.

34 තෙන බො පන සමයෙන ආයසවතො පිලිඤ්චවජස්ස⁵ සීසාභීතාපො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුද්ධති තෙලක” නති. නකඛමණීයො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නච්ඡුකමම”නති. නච්ඡු ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නච්ඡුකරණී” නති.

35. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාවචා නච්ඡුකරණීයො ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪී කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා නච්ඡුකරණී ධාරෙතඛබ්බායො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඬිනාභිමය” නති. නච්ඡුං විසමං ආසිඤ්ඤීයති⁶. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යමකං නච්ඡුකරණී” නති.⁷ නකඛමණීයො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. ‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධුමං පාභු” නති. තඤ්ඤෙඤ්ච වට්ටිං ආලිමෙපනො පිවනති. කණ්ණෙය්⁸ ඛහති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධුමනෙත්ත”නති.

36. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාවචාති ධුමනෙත්තාති, ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං. මනුස්සා උජ්ඣායනති. ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪී කාමහොගිනො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචාති ධුමනෙත්තාති ධාරෙතඛබ්බාති. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ- සඬිනාභිමය”නති.

37. තෙන බො පන සමයෙන ධුමනෙත්තාති අපාරුතාති හොනති. පාණකා පවිසනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අපිධාන” නති.

1. “රුපිමයං” ම ඡ සං.
2. “සලාකාධානීයනති” ම ඡ සං. “සලාකාධානීයනති” ම නු ප.
3. “අංසවටකො” ම ඡ සං. PTS. 4. “අංසවටකො” ම ඡ සං. PTS.
5. “පිලිඤ්චවජස්ස” ම ඡ සං. PTS. අ වි. හො වි.
6. “ආසිඤ්ඤීයති” ම ඡ සං. PTS. 7. “යමකං නච්ඡුකරණී” ම ඡ සං. PTS.
8. “කණ්ණෙ” PTS.

38. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු ධූමනෙත්තනාති හජේන පරිහරන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධූමනෙත්තන්ථවික” නති. එකතො සංඝීයන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යමකන්ථවික” නති. අංසවටටකො න තොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අංසවටටකං ඛක්ඛන්තසුත්ත” නති.

39. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමතො ‘පිලිඤ්චවච්ඡංඝා, වාතාවාබො තොති. වෙජ්ජා එවමාහංසු: “තෙලං පච්චබබ්බ” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙලපාක” නති. තසමිං බො ජන තෙලපාකෙ මජ්ජං පකඛිපිතබ්බං තොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙලපාකෙ මජ්ජං පකඛිපිතු” නති.

40. තෙන බො ජන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අතිපකඛිත්තමජ්ජාති තෙලාති පච්චන්ති. තාති පිච්චිකාමජ්ජනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අතිපකඛිත්තමජ්ජං තෙලං පාතබ්බං. යො පිච්චෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යසමිං තෙලපාකෙ මජ්ජංසු න ච වඤ්ඤො¹ න ච ගඤ්ඤො න ච රසො පඤ්ඤායති, එවරුපං මජ්ජපකඛිත්තං තෙලං පාතු” නති.

41. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛුනං බහුං අතිපකඛිත්තමජ්ජං තෙලං පකඛං තොති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසී: “කථනනු බො අතිපකඛිත්තමජ්ජො තෙලෙ පටිපජ්ජන්ති” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අබ්භඤ්ජනං අධිට්ඨාතු” නති.

42. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවච්ඡංඝා බහුං තෙලං පකඛං තොති. තෙලභාජනං න විජ්ජති². භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තීති තුමබාති: ලොභතුමබං කට්ඨතුමබං ඵලතුමබං” නති.

43. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවච්ඡංඝා අභගවාතො තොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සෙද-කමම” නති. නකඛමතීයො තොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමභාරෙසෙද” නති. නකඛමතීයො තොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ මහාසෙද” නති. නකඛමතීයො තොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භඤ්ඤාදක” නති. නකඛමතීයො තොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකකොට්ඨක” නති.

44. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවච්ඡංඝා පබ්බවාතො තොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොභිතං මොවෙතු” නති. නකඛමතීයො තොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොභිතං මොවෙත්වා විසාණෙන ගහෙතු” නති.³

45. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවච්ඡංඝා පාද ඵලිතා⁴ හොන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාදබ්භඤ්ජන” නති. නකඛමතීයො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පජ්ජං අභිසඤ්ඤාපිතු” නති.

1. “මජ්ජංසු න ච ඤ්ඤො” ම ඡ සං. P.T.S.
 2. “සංචිජ්ජති” ම ඤු ප. P.T.S. 3. “භාහෙතුන්ති” ම ඡ සං. ඉතා චි. අ චි.
 4. “ඵලිතා” සී ඵු.

46. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො ගණ්ඩාබාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සන්ඛමම” නති. කසාවොදකෙන අන්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කසාවොදක” නති. තිලකකෙකන අන්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිලකකක” නති. කඛලිකාය අන්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කඛලික” නති. වණ්ඛකිනවොලකෙන¹ අන්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වණ්ඛකිනවොලක” නති. වණො කණ්ඤුවති. -පෙ- “අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාසපකුණෙකින² ථොසිතු” නති.³ වණො කිලිජ්ජන්ථ⁴ -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, “ධුමං කාතු” නති. වසීමංසං⁵ වුට්ඨාති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොණසකඛරිකාය ජ්ජදිතු” නති. වණො න රුහති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වණ්ඛෙල” නති. තෙලං ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකාසිකං සබ්බං වණ්ඛපටි-කමම” නති.

47. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අභිනා දට්ඨො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතනාරි මහාවිකටාති දාදුං: ගුඨං මුතතං ඡාරිකං මනතික” නති. අඵ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “අපටිග්ගභිතො නු බො උදුහු පටිග්ගහෙතබ්බොති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සති කපපිය-කාරකෙ පටිග්ගහාපෙතුං, අසති කපපියකාරකෙ සාමං ගහෙචා පරිභුඤ්ජතු” නති.

48. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා විසං පීතං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගුඨං පායෙතු” නති. අඵ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “අපටිග්ගභිතො නු බො උදුහු පටිග්ගහෙතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යං කුරොනෙතා පතිගණ්ඨාති, සෙව වටිග්ගහො කතො හොති. න පුත පටිග්ගහාපෙතබ්බො” ති.

49. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො සරදිනන-කාබාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීතාලොලිං පායෙතු” නති.

50. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුට්ඨගහණ්කො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආමිසබාරං පායෙතු” නති.

51. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො පණ්ඤු-රොගාබාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුත්තගර්ථකං පායෙතු” නති.

52. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො ඡ්චිදෙසා-බාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගකිංලෙපං කාතු” නති.

1. “වණ්ඛකිනවොලක” ම ඡ සං. PTS. අ ච්. ජ ච්.
 2. “සාසපකුණෙකින” සී මු. “සාසපකුණෙකින” ම ඡ සං. PTS ජ ච්
 3. “ධොමිතුනති” ම නු ජ. ජ ච් + “කිලිජ්ජන්ථ” සී මු. 5 “වණ්ඛංසං” PTS
 ,, “පොසිතුං” සී මු. ජුසිතුං?

53. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භීකඛු අභිසන්තකායො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භීකඛවෙ, විරෙචනං ටාතු” නති. අච්ඡකඤ්ඤා අජෙථා හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භීකඛවෙ, අච්ඡකඤ්ඤා” නති. අකට්ඨසෙන අජෙථා හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භීකඛවෙ, අකට්ඨස” නති. කටාකට්ඨෙන අජෙථා හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භීකඛවෙ, කටාකට්ඨ” නති පටිච්ඡාදනීයෙන අජෙථා හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භීකඛවෙ, පටිච්ඡාදනීය” නති.

54. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා රාජගහෙ ටඤ්ඤාරං සොධාපෙති ලෙණං කන්තුකාමො. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායසමා පිලිඤ්චවෙජා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා ආයසමන්තං පිලිඤ්චවෙජං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයසමන්තං පිලිඤ්චවෙජං එතදවොච: “කිං භනොත ටෙරො කාරාපෙති” ති. “ටඤ්ඤාරං මහාරාජ, සොධාපෙති ලෙණං කන්තුකාමො” ති. “අජෙථා භනොත, අය්‍යස්ස ආරාමිකො” ති. “න බො මහාරාජ, භගවතා ආරාමිකො අනුඤ්ඤාතො” ති. “තෙන හි භනොත, භගවන්තං පටිපුච්ඡන්තා මම ආරොවෙය්‍යාථා” ති. “එචං මහාරාජා” ති බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා රඤ්ඤො මාගධියො සෙනියො බිම්බිසාරො පච්චසෙසාසී.

55. අථ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසී. සමාදපෙසී. සමුත්තෙජෙසී. සමපකංසෙසී. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජ්ඤො සමපකංසිතො උට්ඨායාසනා ආයසමන්තං පිලිඤ්චවෙජං අභිවාදෙචා පදකම්ඤං කචා පකකාමි.

56. අථ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා භගවතො සන්තිකෙ දුභං ටාහෙසී: “රාජා භනොත, මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආරාමිකං දුකුකාමො. කථනනු බො භනොත¹ පටිපජ්ජනඛබ්” නති. අථ බො භගවා එතසම්ථං නිදුනෙ එතසම්ථං පඤ්ඤෙ ධම්මං කථං කචා භීකඛු ආමනොසී: “අනුජානාමි භීකඛවෙ, ආරාමික” නති

57. දුතියමපි බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායසමා පිලිඤ්චවෙජා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා ආයසමන්තං පිලිඤ්චවෙජං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයසමන්තං පිලිඤ්චවෙජං එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො භනොත, භගවතා ආරාමිකො” ති. “එචං මහාරාජා” ති. “තෙන හි භනොත, අය්‍යස්ස ආරාමිකං දමම්” ති.

1. “භනොත මයා” ම ජ සං.

58. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිච්චිසාරො ආයසමනො පිලිඤ්චවජ්ජසා ආරාමිකං පටිසසුඤා විසසරිඤා විරෙන සතිං පටිලභීඤා අඤ්ඤතරං සබ්බජ්ඣං මනාමනතං ආමනෙතභි: “යො මයා හණේ, අයසසා ආරාමිකො පටිසසුඤා, දිනො සො ආරාමිකො” ති. “න බො දෙව අයසසා ආරාමිකො දිනො” ති. “කීච චිරනනු බො හණේ, ඉතො හි¹ නං හොති” ති. අඵ බො සො මනාමනො රතතියො විගණෙඤා² රාජානං මාගධං සෙනියං බිච්චිසාරං ඵතදවොච: “පඤ්ච දෙව රතතිසතාති” ති. “තෙන හි හණේ, අයසසා පඤ්ච ආරාමිකසතාති දෙති” ති.³ “ඵචං දෙථා” ති බො සො මනාමනො රඤ්ඤා මාගධසා සෙනියසා බිච්චිසාරසා පටිසසුඤා ආයසමනො පිලිඤ්චවජ්ජසා පඤ්ච ආරාමිකසතාති පාදභි. පාටියෙකොකා ගාමො නිවිභි. ආරාමිකගාමොතිපි⁴ නං ආහංසු. පිලිඤ්ච-ගාමොතිපි⁵ නං ආහංසු.

59. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා තසමිං ගාමකෙ කුලුපගො හොති. අඵ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා පුබ්බතහතමයං* තිවාසෙඤා පත්තවීචරං ආදය පිලිඤ්චගාමං පිණ්ඩාය පාවිභි.

60. තෙන බො පන සමයෙන තසමිං ගාමකෙ උසාචො හොති. දුරකා අලඛකිතා⁶ මාලාකිතා කීලතති. අඵ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා පිලිඤ්චගාමකෙ සපදනං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන අඤ්ඤතරසා ආරාමිකසා නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමීඤා පඤ්ඤනෙත ආසනෙ නිසීදි.

61. තෙන බො පන සමයෙන තසා ආරාමිකිනියා ධීතා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකිතෙ මාලාකිතෙ පසසිඤා රොදති: “මාලං මෙ දෙඵ. අලංකාරං මෙ දෙඵා” ති. අඵ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා නං ආරාමිකිනී ඵතදවොච: “කිසායං දුරිතා රොදති” ති. “අයං හනෙන, දුරිතා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකිතෙ මාලාකිතෙ පසසිඤා රොදති: ‘මාලං මෙ දෙඵ. අලඛකාරං මෙ දෙඵා’ ති. කුතො අමනාකං දුගහතානං මාලා. කුතො අලඛකාරා” ති.

62. අඵ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජා අඤ්ඤතරං තිණණ්ඩුපකං ගතොඤා නං ආරාමිකිනී ඵතදවොච: “හඤ්මං තිණණ්ඩුපකං තසා දුරිකාය සීසෙ පටිමුඤ්චා” ති. අඵ බො සා ආරාමිකීනී නං තිණණ්ඩුපකං ගතොඤා තසා දුරිකාය සීසෙ පටිමුඤ්චී. සා අගොභි සුවණණමාලා අභිරුපා දසසනීයා පාසාදිකා. නඤ්ච තාදිසා රඤ්ඤාපි අනොපුරෙ සුවණණමාලා. මනුසා රඤ්ඤා මාගධසා සෙනියසා බිච්චිසාරසා ආරොචෙසු: “අමුකසා දෙව, ආරාමිකසා සරෙ සුවණණමාලා අභිරුපා දසසනීයා පාසාදිකා. නඤ්ච තාදිසා දෙවසාපි අනොපුරෙ සුවණණමාලා. කුතො තසා දුගහතසා? තිසාංසයං චොරිකාය ආහතා” ති. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිච්චිසාරො නං ආරාමිකකුලං බිඤාපෙභි.

1. “ඉතො රතති” සි. 2. “ගණෙඤා” ම ඡ සා. 3. “දෙඵාති” සිලු.
 4. “ආරාමික ගාමකොතිපි” 5. “පිලිඤ්චගාමකොතිපි” ම ඡ සා.
 6. “අලඛකතා” ම ඡ සා.

63. දුතියමපි බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ථ පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙනා පත්තච්චරං ආදය පිලිඤ්ඣමං පිණ්ඩාය පාවිසි. පිලිඤ්ඣමකෙ සපදනං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන තස්ස ආරාමිකස්ස තිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පටිවිසුකෙ පුච්ඡී: “කහං ඉමං ආරාමිකකුලං ගත” නති. “එතිස්සා භනෙන, සුවණ්ණමාලාය කාරණා රඤ්ඤා බකාපිත” නති.

64. අථ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ථ යෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිලිබ්බසාරස්ස තිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසීදි. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිලිබ්බසාරො යෙනායසමා පිලිඤ්චවෙත්ථ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා ආයසමනතං පිලිඤ්චවෙත්ථ අභිවාදෙතා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීතනං බො රාජානං මාගධං සෙතියං බිලිබ්බසාරං ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ථ එතදවොච: “කිස්ස මහාරාජ ආරාමිකකුලං බකාපිත” නති. “තස්ස භනෙන, ආරාමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභීරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා. නන්ති තාදිසා අමහාකමපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස? තිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා” ති.

65. අථ බො ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිලිබ්බසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණනති අධිමුච්චි. සො අගොසි සබ්බසොචණ්ණමයො. “ඉදං පත තෙ මහාරාජ, තාව බහුං සුවණ්ණං කුතො” ති. “අඤ්ඤාතං භනෙන, අය්‍යස්ස එසො¹ ඉද්ධානුභාවො” ති තං ආරාමිකකුලං මුඤ්චාපෙසි. මනුස්සා “අයෙයන කීර පිලිඤ්චවෙත්ථ සරාජ්කාය පරිසාය උත්තරිමනුස්සධමො² ඉද්ධිපාවිහාරියං දස්සිත” නති අත්තමනා අභීපසනතා ආයසමතො පිලිඤ්චවෙත්ථස්ස පඤ්ච තෙසජ්ජාති අභිගරිංසු. සෙය්‍යපීදං: සපපී³ නවතීතං තෙලං මධු⁴ එාණිත” නති.

66. පකතියාපි ච ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ථ ලාභී හොති පඤ්චනතං හෙසජ්ජානං. ලඬං ලඬං පරිසාය විස්සජේති. පරිසා වස්ස හොති බාහුලිකා⁵. ලඬං ලඬං කොලමෙචි සපෙචි පුරෙත්වා පටිසාමෙති⁶. පරිසායවනාතිපි එවිකායොපි පුරෙත්වා වාතපානෙසු ලග්ගෙති. තාති ඔලීනවිලිතාති තිට්ඨනති. උඤ්ඤෙතිපි විතාර ඔකිණ්ණා විකිණ්ණා භොනති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසීත්වා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙතති: “අනෙතො කොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා සෙය්‍යථාපි රාජා මාගධො සෙතියො බිලිබ්බසාරො” ති.

67. අස්සොසුං බො භීකඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනතානං බියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භීකඛු අපට්ච්චා තෙ උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙතති: “කථං හි තාම භීකඛු එවරුපාය බාහුලලාය වෙනෙස්සනති” ති. අථ බො තෙ භීකඛු⁷ භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භීකඛවෙ, භීකඛු එවරුපාය බාහුලලාය වෙනෙත්තී”⁸ ති. “සච්චං භගවා”. -පෙ- විගරහිත්වා ධමමිං කථං කත්වා භීකඛු ආමනෙතසි. “යාති බො පත තාති හිලානානං භීකඛුනං පටිසායනීයාති තෙසජ්ජාති, සෙය්‍යපීදං: සපපී නවතීතං තෙලං මධු එාණිතං, තාති පටිග්ගහෙත්වා සත්තාකපරමං සන්තිධිකාරකං පරිභුඤ්ඤීතබ්බාති. තං අතිකකාමයතො යථා ධමමො කාරෙතබ්බො” ති.

හෙසජ්ජඅනුඤ්ඤානිහාණවාරො පඨමො

1. “අය්‍යස්සවෙසො” ම ඡ සං. 2. “උත්තරිමනුස්ස ධමො” ම ඡ සං. PTS.
 3. “සපපි” ම ඡ සං. PTS. 4. “මධු” ම ඡ සං.
 5. “බාහුලලිකා” ම ඡ සං. PTS. 6. “පටිසාමෙති” අ චි. ජ චි.
 7. “නෙ අනෙකපරිසායෙන විගරහිත්වා” ම ඡ සං. 8. “වෙසනස්සනති” සී මු.

9. අඵ බො ආයසමා ආනන්දෙ හගවතො එතමන් ආරොවෙසී. විගරහි බුඬො හගවා “අනන්තලොමිකං අපහරුපං අස්සාමණ්ඩං අකප්පියං අකරණීයං. කඵං හි නාම ත්වං ආනන්ද, එවරුපාය බාහුලලාය වෙතෙස්සසී ? යදපි ආනන්ද, අනො වුන්¹, තදපි අකප්පියං. යදපි අනො පකකං, තදපි අකප්පියං. යදපි සාමං පකකං, තදපි අකප්පියං. තෙතං ආනන්ද, අපසසනන්තං වා පසාදය” -පෙ- විගරහිනා බමම්. කඵං කතවා හිකඬු ආමනොසී: “න හිකබ්වෙ, අනො වුන්² අනො පකකං සාමං පකකං පරි හුඤ්ජත්තං. යො පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි දුකකටස්ස. අනො වෙ හිකබ්වෙ, වුන්³ අනො පකකං සාමං පකකං. තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි නිණ්ණං දුකකටානං. අනො වෙ හිකබ්වෙ, වුන්⁴ අනො පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි ද්වන්තං දුකකටානං. අනො වෙ හිකබ්වෙ, වුන්⁵ ඛහි පකකං සාමං පකකං, තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි ද්වන්තං දුකකටානං. ඛහි වෙ හිකබ්වෙ, වුන්⁶ අනො පකකං සාමං පකකං, තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි ද්වන්තං දුකකටානං. අනො වෙ හිකබ්වෙ වුන්⁷ ඛහි පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි දුකකටස්ස. ඛහි වෙ හිකබ්වෙ, වුන්⁸ අනො පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, ආපතනි දුකකටස්ස. ඛහි වෙ හිකබ්වෙ, වුන්⁹ ඛහි පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ච පරිහුඤ්ජය්‍ය, අනාපතනි” ති.

10. තෙන බො පන සමයෙන හිකඬු “හගවතා සාමංථාකො පරිකබ්ඪේතා” ති පුත ථාකෙ කුකඬුවවායනති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකබ්වෙ, පුත පාකං පච්චු” නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහං දුබ්හිකබ් වොති. මනුස්සා ලොණමපි තෙලමපි තඤ්ඤුලමපි බාදනීයමපි ආරාමං ආහරන්ති. තාති හිකඬු ඛහි වාසෙතති. උකකපිණ්ණිකාපි බාදන්ති. වොරාපි භරන්ති. දමකාපි භරන්ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකබ්වෙ, අනො වාසෙතු” නති. අනො වාසෙත්වා ඛහි පාවෙත්ති. දමකා පරිවාරෙත්ති. හිකඬු අවිස්සත්ථා² පරිහුඤ්ජන්ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකබ්වෙ, අනො පච්චු” නති. දුබ්හිකෙබ් කප්පියකාරකා ඛහුතරා භරන්ති. අප්පතරං හිකඬුනං දෙනති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකබ්වෙ, සාමං පච්චුං. අනුජානාමි හිකබ්වෙ, අනො වුන්³ අනො පකකං සාමං පකක” නති.

12. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා හිකඬු කාසීඬු වස්සං වුන්⁴ රාජගහං ගච්ඡන්තා හගවන්තං දස්සන්තාය අන්තරාමග්ගෙන න ලභීංසු ලුබස්ස වා පණ්ණිතස්ස වා තොජන්තස්ස යාවදන්තං පාරිප්පුරිං. ඛහුඤ්ච එළබාදනීයං අහොසී. කප්පියකාරකො ව න අහොසී අඵ බො තෙ හිකඬු කීලන්තරුපා යෙන රාජගහං වෙඵවනං කුලන්දකුතිවාපො යෙන හගවා තෙනුපසඬකම්මා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

1. “අනො වුන්ටි” ම ඡ සං.
 2. “අවිසස්ථා” ම ඡ සං. PTS. 3. “අනොවුන්ටි” ම ඡ සං.
 ,, “අවිස්සත්ථාය” තො චි. ම හු ප. 4. “වස්සං වුන්ටි” ම ඡ සං.

13. ආවිණ්ණං බො ජනෙන බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසමොදිතුං. අඵ බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත්ඵ අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතා? කුතො ච කුමො භික්ඛවෙ, ආගච්ඡථා?” නි. “බමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. ඉධි මයං භනෙන කාසිසු වස්සං චුත්ථා රාජගහං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය අන්තරාමගෙන න ලභිමහා ලුබ්ඝස්ස වා පණීතස්ස වා හොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිසුරං. බහුඤ්ච ඵලබාදනීයං අහොසි. කප්පියකාරකො ච න අහොසි. තෙන මයං කිලන්තරුථා අද්ධානං ආගතා” නි.

14. අඵ බො භගවා ඵතසමිං නිදුනෙ ඵතසමිං පකරණෙ ධමමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතෙහි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යත්ඵ ඵලබාදනීයං පස්සති, කප්පියකාරකො ච න හොති, සාමං ගතෙත්ථා හරිත්ථා කප්පියකාරකං¹ පසසිත්ථා භුමියං නිකඛිපිත්ථා පටිගහනාපෙත්ථා පරිභුඤ්ජිතුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උගහතිතපටිගහතිත” නනි².

15. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නවා ච නිලා නවඤ්ච මධු උප්පන්නා හොන්ති. අඵ බො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදහොසි: “යනනුනාහං නවෙ ච නිලෙ නවං ච මධුං, බුද්ධිපමුබස්ස භික්ඛුසමිසස්ස දදෙය්‍ය” නනි. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථා භගවතා සද්ධිං සමොදි³. සමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්ථා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං සිනො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵතදවොච: “අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසමෙසනා” නි. අධිවාසෙසි භගවා කුණ්ඨිභාවෙන. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවතො අධිවාසනං විදිත්ථා පකකාමි.

16. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො තස්ස රත්තියා අච්චයෙන පණීතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙත්ථා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භත්ත” නනි. අඵ බො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්ථා පත්තවිවරං. ආදය යෙන තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසමෙසන.

17. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධිපමුබං භික්ඛුසමිසං පණීතෙන බාදනීයෙන හොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්ථා සමපචාරෙත්ථා භගවන්තං භුත්තාචිං මනීතපත්තපාණිං ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසිත්තං බො තං බ්‍රාහ්මණං භගවා ධමමියා කථාය සන්දස්සත්ථා සමාදපෙත්ථා සමුත්තෙ-ජෙත්ථා සමපහංසෙත්ථා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

18. අඵ බො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අචිරපකකන්තස්ස භගවතො ඵතදහොසි: “යෙසං බො මයා අත්ථාය බුද්ධිපමුබො භික්ඛුසමෙසා නිමන්තිත්තො නවෙ ච නිලෙ නවං ච මධුං දස්සාමි” නි තෙ මයා පමමුට්ඨා⁴ දුතුං. යනනුනාහං නවෙ ච නිලෙ නවඤ්ච මධුං කොලමේඛති ච සටෙහි ච ආරාමං ආහරා-පෙය්‍ය” නනි⁵.

1. “කප්පියකාරකෙ” ම ඡ සං. 2. “උගහතිතං පටිගහතිතුන්ති” ම ඡ සං.
 3. “පටිසමොදි” ම ඡ සං. 4. “පමුට්ඨා” ම ඡ සං.
 5. “භත්තපෙය්‍යන්ති”

19. අප්ඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධ්‍යං කොලමෙහි ච සටෙහි ච ආරාමං ආනරුපෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ච එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “යෙසං බො මයා නො ගොතම, අත්ථාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසංඝො නිමන්තිතො ‘නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධ්‍යං දස්සාමි’ ති, තෙ මයා පච්චුට්ඨා දුතුං. පඤ්ඤානාදු මෙ හවං ගොතමො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධ්‍යං” නති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛුතං දෙහි” ති.

20. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ අප්පමන්තකෙපි පචාරෙන්නති. පටිසඛිංසි පටිකම්පනති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො භොති. භික්ඛු කුකකුච්චායන්තා න පඤ්ඤානාදු නති. “පඤ්ඤානාදු¹ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ඤාප්ඵ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තතො නිහවං භුත්තාපිනා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ඤාදු” නති.

21. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො උපනිජ්ජස්ස සක්ඛ්‍යපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං සඛිකස්ස අත්ථාය බාදනීයං පාතෙහි: “ඉදං බාදනීයං² අයස්ස උපනිජ්ජස්ස දස්සොඤ්චා සඛිකස්ස දුතබ්බ” නති.

22. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උපනිජ්ජෙ සක්ඛ්‍යපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පට්ටෙඨා භොති.

23. අප්ඵ බො තෙ මනුස්සා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡිංසු: “කතං භනෙත, අයො උපනිජ්ජෙ” ති. එසාච්චිසො ආයසමා උපනිජ්ජෙ සක්ඛ්‍යපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පට්ටෙඨා” ති. “ඉදං භනෙත බාදනීයං අයස්ස උපනිජ්ජස්ස දස්සොඤ්චා සඛිකස්ස දුතබ්බ” නති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “තෙන හි භික්ඛවෙ, පටිග්ගහෙඤ්චා නික්ඛිපඵ යාව උපනිජ්ජෙ ආගච්ඡති” ති.

24. අප්ඵ බො ආයසමා උපනිජ්ජෙ සක්ඛ්‍යපුත්තො පුරෙභන්තං කුලාති පසිරුපාසිඤ්චා දිවා ආගච්ඡති.

25. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ අප්පමන්තකෙපි පචාරෙන්නති. පටිසඛිංසි පටිකම්පනති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො භොති. භික්ඛු කුකකුච්චායන්තා න පඤ්ඤානාදු නති. “පඤ්ඤානාදු භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ඤාප්ඵ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරෙභන්තං පටිග්ගහිතං භුත්තාපිනා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ඤාදු” නති.

26. අප්ඵ බො භගවා රාජගහෙ යඵභීරන්තං විහරිඤ්චා යෙන සාවඤ්චි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවඤ්චි නදවසරි. තනු සුදං භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

27. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො සාඤ්චුත්තස්ස කායඛානා-බාධො භොති.

1. “පටිග්ගහිතං” ම ඡ සං.
 2. “ඉදං බාදනීයං” ඉති මරමකාරපොඤ්ඤා න දිස්සෙතෙ.

28. අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො යෙනායසමා සාරිපුතො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා ආයසමනං සාරිපුතං ඵතදවොච: “පුබ්බෙ තෙ ආටුසො සාරිපුතං, කායධාතාඛාමො කෙන ඵාසු හොති” ති. “භිසෙති ච මෙ ආටුසො මුලාලිකාති වා” ති.

29. අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සෙය්ථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්, ඵචමෙචං ජෙතචනෙ අනතරභිතො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ පාතුරහොසි.

30. අදදසා බො අඤ්ඤතරො නාගො ආයසමනං මහාමොග්ගලානං දුරතොච ආගච්ජනං. දිස්වාන ආයසමනං මහාමොග්ගලානං ඵතදවොච: “ඵතු බො භනෙන අයෙයා මහාමොග්ගලානො. සචාගතං භනෙන අය්සං මහාමොග්ගලානං. කෙන භනෙන, අය්සං අනෙඤ්? කිං දමම්” ති. “භිසෙති ච මෙ ආටුසො අනෙඤ් මුලාලිකාති වා” ති.

31. අඵ බො සො නාගො අඤ්ඤතරං නාගං ආණාපෙසි: “තෙන භි භණෙ අය්සං භිසෙ ච මුලාලිකායො ච යාවදන්ඨං දෙභි” ති. අඵ බො සො නාගො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා මගාතෙචා සොණ්ඨාය භිසඤ්ච භිසමුලාලිකඤ්ච¹ අඛාතෙචා² පුච්ඤාලිතං චිකඤ්චා භණ්ඨිකං බස්ඨිතා යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඛකම්.

32. අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සෙය්ථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්, ඵචමෙචං මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ අනතරභිතො ජෙතචනෙ පාතුරහොසි.

33. සොපි බො නාගො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ අනතරභිතො ජෙතචනෙ පාතුරහොසි. අඵ බො සො නාගො ආයසමතො මහාමොග්ගලානං භිසෙ ච මුලාලිකායො ච පටිග්ගභාපෙචා ජෙතචනෙ අනතරභිතො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ පාතුරහොසි.

34. අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො ආයසමතො සාරිපුතං භිසෙ ච මුලාලිකායො ච උපනාමෙසි. අඵ බො ආයසමතො සාරිපුතං භිසෙ ච මුලාලිකායො ච පරිභුතං කායධාතාඛාමො පටිපසංඝමි. බහු භිසා ච මුලාලිකායො ච අචසිට්ඨා හොතති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භිකඤ්ඤා දුබ්භිකෙඛ අපමන්තකෙපි පචාරෙතති. පටිසඤ්ඤාපි පටිකම්පනති. සබ්බො ච සඤ්ඤා පචාරිතො හොති. භිකඤ්ඤා කුකඤ්චවායනතා න පතිගණ්හනති. “පතිගණ්හාථ භිකඤ්චෙ, පරිභුඤ්ච. “අනුජානාමි භිකඤ්චෙ, මනට්ඨං පොකඛරට්ඨං භුතචිතා පචාරිතෙන අනතිරිතං පරිභුඤ්ච” නති.

1. “භිස මුලාලි.” සී මු.
2. “අග්ගහෙචා” ම හු ට. තො ච. “අඛාතචා” ම ජ සා. 3. “භුතං” ම ජ සා.

36. තෙන බො ජන සමයෙන සාවඤ්ඤිං ඛන්ධං ඵලබාදනීයං උප්පන්නං¹ හොති: කප්පියකාරකො ව න හොති. භික්ඛු කුකකුච්චායන්නා ඵලං න ජරිභුඤ්ජනති. භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අභිජං නිබ්බට්ඨිජං² අකතකප්පං ඵලං ජරිභුඤ්ජතු” නති.

37. අථ බො භගවා සාවඤ්ඤිං යථාභිරත්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං ජකකාමි. අනුපුබ්බත වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං නදවසරි. තනු සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කලඤ්ඤතිවාසෙ.

38. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතිරසුස භික්ඛුනො භගඤ්ජලාබාධො හොති. ආකාසගොතොනා වෙඤ්ජො සඤ්ඤමමං කරොති. අථ බො භගවා සෙනාසනවාරිකං ආභිඤ්ඤනො යෙන තසුස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසඛකමි. අද්දසා බො ආකාසගොතොනා වෙඤ්ජො භගවන්නං දුරතොව ආගච්ඡන්නං. දිස්වාන භගවන්නං ඵතදවොච: “ආගච්ඡතු භවං ගොතමො, ඉමසුස භික්ඛුනො වච්චමග්ගං ජසුසතු සෙය්‍යථාපි ගොධාමුඛ” නති.

39. අථ බො භගවා “මමං³ බවායං මොඤ්ජුරිසො උප්පණ්ණෙති” ති තතොව ජට්ඨිතිවත්තිත්වා ඵතසමිං නිදුතෙ ඵතසමිං ජකරණෙ භික්ඛුසඤ්ඤං සනතිජාතාපෙත්වා භික්ඛු ජට්ඨවුච්ඡි: “අඤ්ඤි⁴ භික්ඛවෙ, අමුකසමිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො?” ති. “අඤ්ඤි භගවා” ති. “කිං තසුස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො?” ති. “තසුස භනෙන ආයසමනො භගඤ්ජලාබාධො. ආකාසගොතොනා වෙඤ්ජො සඤ්ඤමමං කරොති” ති. විගරහි බුඤ්ඤො භගවා: “අනනුච්ඡිටියං භික්ඛවෙ, තසුස මොඤ්ජුරිසසුස අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අසුසාමණ්ණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම සො භික්ඛවෙ, මොඤ්ජුරිසො සම්බාධෙ සඤ්ඤමමං කාරාපෙසුසති: සම්බාධෙ භික්ඛවෙ, සුබ්බමා ඡවි. දුරොපයො වණො. දුප්පරිහාරං සඤ්ඤං. තෙනං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය - ජෙ - විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, සම්බාධෙ සඤ්ඤමමං කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙසුස, ආපනති ථුල්ලච්චයසුසා” ති.

40. තෙන බො ජන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා සඤ්ඤමමං ජට්ඨකම්මත” නති වඤ්ඤමමං කාරාපෙනති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ජායනති, සියනති, විජාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වඤ්ඤමමං කාරාපෙසුසනති” ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං.

41. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වඤ්ඤමමං කාරා - ජෙනති” ති. “සච්චං භගවා” - ජෙ - විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, සම්බාධසුස සාමන්නා අච්චාදා සඤ්ඤමමං වා වඤ්ඤමමං වා කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙසුස, ආපනති ථුල්ලච්චයසුසා” ති.

1. “උප්පන්නං” සි මු. 2. “නිබ්බතනීජං” ම ඡ සං.
3. “සො මං” ම ඡ සං. 4. “අඤ්ඤි කිර” ම ඡ සං. P T S.

42. අඵ බො භගවා රාජගහෙ යථාභීරතතං විහරිතා යෙන බාරාණසී තෙන මාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන මාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදයෙ.

43. තෙන බො පන සමයෙන බාරාණසියං සුප්පියො ව උපාසකො සුප්පියො ව උපාසිකා උපො පසන්නා¹ තොනති දයකා කාරකා සඛසුපට්ඨාකා. අඵ බො සුප්පියා උපාසිකා ආරාමං ගන්තවා විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඞකමිතා භික්ඛු පුච්ඡති: “කො භනෙන ගිලානො, කස්ස කිං ආකරිසතු” ති.

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා විරෙවනං පීතං තොති. අඵ බො සො භික්ඛු සුප්පියං උපාසිකං ඵතදවොච: “මයා බො භගිනි, විරෙවනං පීතං. අතො මෙ පටිච්ඡාදනීයෙනා” ති. “සුට්ඨ අය්‍ය, ආකරිසිස්සති” ති. සරං ගන්තවා අනෙතවාසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණෙ, පවත්තමංසං ජානාති” ති. “ඵචං අය්‍ය්‍ය” ති බො සො පුරිසො සුප්පියාය උපාසිකාය පටිසස්සුතා කෙවලකප්පං බාරාණසීං ආභිණ්ඩනෙනා න අදදස පවත්තමංසං. අඵ බො සො පුරිසො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙනුපසඞකමි. උපසඞකමිතා සුප්පියං උපාසිකං ඵතදවොච: “නත්ඨය්‍ය පවත්තමංසං. මාසානො අජ්ජා” ති.

45. අඵ බො සුප්පියාය උපාසිකාය ඵතදගොසි: “තස්ස බො ගිලානස්ස භික්ඛුනො පටිච්ඡාදනීයං අලභනනස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාල-කිරියා වා භවිස්සති. න බො මෙ තං පනිරුප්පා, යාතං පටිසස්සුතා න හරාපෙය්‍ය” තති. පොත්ථනිකං ගතෙතා උඡාරුමංසං උකකන්තිතා දසියා අදසි: “හඤ්ඤ ජේ ඉමං මංසං සමපාදෙතා, අමුකසමිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො, තස්ස දජ්ජෙති². යො ව මං පුච්ඡති, ගිලානාති පටිවෙදෙති” ති උත්තරාසඞ්ඛෙන උඡාරුං පවෙසෙතා³ ඔවරකං පටිසිතා මඤ්ඤකෙ තිපජ්ජි.

46. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො සරං ගන්තවා දසිං පුච්ඡි: “කහං සුප්පියා” ති. “ඵසය්‍ය⁴ ඔවරකෙ තිපන්නා” ති. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙනුපසඞකමි. උපසඞකමිතා සුප්පියං උපාසිකං ඵතදවොච: “කිස්ස තිපන්නාසී” ති. ගිලානමිති⁵. “කිනෙත ආබාධො” ති. අඵ බො සුප්පියා උපාසිකා සුප්පියස්ස උපාසකස්ස ඵතමත්ථං ආරොචෙසි.

47. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො “අච්ඡරියං වත හො! අබ්භුතං වත හො! යාවසඤ්ඤායං සුප්පියා පසන්නා, යත්‍ර හි නාම අත්තනොපි මංසාති පරිච්චතනාති, කිමපතිමාය⁶ අඤ්ඤං කිඤ්චි අදෙය්‍යං භවිස්සති” ති හපට්ඨා උදග්ගො යෙන භගවා තෙනුපසඞකමි. උපසඞකමිතා භගවත්තං අභි-වාදෙතා ඵකමන්තං නිසීදි.

1. “උභංතා පසන්නා” ම ඡ සං. P.T.S. අ 8. තො 8.
2. “දජ්ජෙති” ම ඡ සං. 3. “පටිවෙදෙති” ම ඡ සං. 4. “ඵසාය්‍ය” ම ඡ සං.
5. “ගිලානාමිති” ම ඡ සං. 6. “කිමපිමාය” ම ඡ සං. තො 8.

48. එකමන්තං නිසිනොතො බො සුප්පියො උපාසකො භගවන්තං එතදවොච: “අධිවාසෙකු මෙ භන්තෙ භගවා ස්වාතන්තාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” ති. අධිවාසෙසි භගවා කුණ්ඨිභාවෙන. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො භගවතො අධිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභි- වාදෙතො පදකඛිණං කතො පකකාමි.

49. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙතො භගවතො කාලං ආරොවාපෙසී: “කාලො භන්තෙ, නිට්ඨිතං භන්ත” නති. අඵ බො භගවා පුබ්බණ්ඨ සමයං නිවාසෙතො පත්තචීවරං ආදාය යෙන සුප්පියස්ස උපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

50. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතං බො සුප්පියං උපාසකං භගවා එතදවොච: “කහං සුප්පියා” ති. “ගිලානා භගවා” ති. “තෙන භි ආගච්ඡතු” ති. “න භගවා උස්සහති” ති. “තෙන භි පරිග්ගහෙතොපි ආනෙථා” ති. අඵ බො සුප්පියො උපාසකො සුප්පියං උපාසිකං පරිග්ගහෙතො ආනෙසී. තස්සා සහදස්සනෙන භගවතො තාව මහාවණො රුළොහා අගොසි සුච්ඡවි ලොමජාතො.

51. අඵ බො සුප්පියො ච උපාසකො සුප්පියා ච උපාසිකා “අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! තථාගතස්ස මභිද්ධිකතා මහානුභාවතා, යත්‍ර භි නාම සහදස්සනෙන භගවතො තාව මහාවණො රුළොහා හවිස්සති සුච්ඡවි ලොමජාතො” ති හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජ්ඣා සන්තපෙසතො සමපවාරෙතො භගවන්තං භුත්තාවිං ඕනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදංසු. අඵ බො භගවා සුප්පියං ච උපාසකං සුප්පියං ච උපාසිකං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතො සමාදපෙතො සමුත්තෙතෙජ්ජො සමපහංසෙතො උට්ඨායාසනා පකකාමි.

52. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙතො භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “කො භික්ඛවෙ, සුප්පියං උපාසිකං මංසං විඤ්ඤාපෙසී” ති. එවං චුත්තෙ සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අහං බො භන්තෙ සුප්පියං උපාසිකං මංසං විඤ්ඤාපෙසී” නති. “ආහරිසීජ්ඡ භික්ඛු” ති. “ආහරිසීජ්ඡ භගවා” ති. “පරිභුඤ්ඤේ ජං භික්ඛු” ති. “පරිඤ්ඤාහං¹ භගවා” ති. “පටිවෙඛඛි ජං භික්ඛු” ති. “නාහං භගවා පටිවෙඛඛි” නති.

53. විගරභි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං භි නාම ජං මොඤ්ජුරිස, අසුපටිවෙඛඛිතො මංසං පරිභුඤ්ඤේස්සසි. මනුස්සමංසං බො තියා මොඤ්ජුරිස, පරිභුත්තං. තෙනං මොඤ්ජුරිස, අසුසන්තානං වා පසාදාය -පෙ- විගරභිතො ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමන්තෙසී: “සන්ති භික්ඛවෙ, මනුස්සා සද්ධා පසන්තා. තෙහි අත්තනොපි මංසානි පරිච්චන්තාති. න භික්ඛවෙ, මනුස්සමංසං පරිභුඤ්ඤේ තඛං. යො පරිභුඤ්ඤේයා, ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස. න ච භික්ඛවෙ, අසුපටිවෙඛඛිතො මංසං පරිභුඤ්ඤේ තඛං. යො පරිභුඤ්ඤේයා, ආපත්ති උකකටස්සා” ති.

1. “පරිභුඤ්ඤාමහං” ම ඡ සං.

54. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා හන්ථි මරනති. මනුස්සා දුඛතීකෙඛ හන්ථිමංසං පරිභුඤ්ජනති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං හන්ථි මංසං දෙනති. භීකඛු හන්ථිමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා හන්ථිමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. රාජඛගං හන්ථි. සවෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න තෙසං¹ අත්තමනො අස්සා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, හන්ථිමංසං පරිභුඤ්ජ තඛබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

55. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා අස්සා මරනති. මනුස්සා දුඛතීකෙඛ අස්සමංසං පරිභුඤ්ජනති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අස්සමංසං දෙනති. භීකඛු අස්සමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා අස්සමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. රාජඛගං අස්සා. සවෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න තෙසං අත්තමනො අස්සා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, අස්සමංසං පරිභුඤ්ජ තඛබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

56. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා දුඛතීකෙඛ සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජනති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං සුත්තමංසං දෙනති. භීකඛු සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. ජෙගුවෙජ්ඣ සුත්තමො පටිකකුලො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජ තඛබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

57. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා දුඛතීකෙඛ අභිමංසං පරි-භුඤ්ජනති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අභිමංසං දෙනති. භීකඛු අභිමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා අභිමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. ජෙගුවෙජ්ඣ අභි පටිකකුලො” ති.

58. සුඵසෙසාපි² නාගරාජා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො සුඵසෙසා නාගරාජා භගවන්තං එතදවොච: “සන්ති හි³ භනෙන, නාගා අස්සඛා අප්පසන්නා. තෙ අප්පමත්තකෙහිපි භීකඛු විතෙය්‍යෙය්‍යුං. සාධු භනෙන අය්‍යා අභිමංසං න පරිභුඤ්ජෙය්‍ය” නති.

59. අඵ ඛො භගවා සුඵසං නාගරාජානං ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙතජෙසි. සමපහංසෙසි. අඵ ඛො සුඵසෙසා නාගරාජා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙතජ්ඣෙ සමපහං-සිතො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමි.

60. අඵ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භීකඛු ආමනෙත්සි: “න භීකඛවෙ, අභිමංසං පරිභුඤ්ජ තඛබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

1. “නෙසං” ම ජ සං.
 2. “සුඵසෙසාපි” ම ජ සං. P T S. 3. “සන්ති” ම ජ සං. P T S.

61. තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා සීහං හන්ඛා සීහමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං සීහමංසං දෙනති. භීකඛු සීහමංසං පරිභුඤ්ජන්තවා අරඤ්ඤෙ චිහරන්ති. සීහා මංසගකේන¹ භීකඛු පරිපාතෙනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, සීහමංසං පරිභුඤ්ජන්තිහං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති උක්කටස්සා” ති.

62. තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා ව්‍යග්ගං හන්ඛා ව්‍යග්ග මංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං ව්‍යග්ගමංසං දෙනති. භීකඛු ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්තවා අරඤ්ඤෙ චිහරන්ති. ව්‍යග්ගා මංසගකේන² භීකඛු පරිපාතෙනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්තිහං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති උක්කටස්සා” ති.

63. තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා දීපිං හන්ඛා දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං දීපිමංසං දෙනති. භීකඛු දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්තවා අරඤ්ඤෙ චිහරන්ති. දීපි මංසගකේන³ භීකඛු පරිපාතෙනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්තිහං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති උක්කටස්සා” ති.

64. තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා අච්ඡං හන්ඛා අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අච්ඡමංසං දෙනති. භීකඛු අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්තවා අරඤ්ඤෙ චිහරන්ති. අච්ඡා මංසගකේන⁴ භීකඛු පරිපාතෙනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්තිහං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති උක්කටස්සා” ති.

65. තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා තරච්ඡං හන්ඛා තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භීකඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං තරච්ඡමංසං දෙනති. භීකඛු තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්තවා අරඤ්ඤෙ චිහරන්ති. තරච්ඡා මංසගකේන⁵ භීකඛු පරිපාතෙනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භීකඛවෙ, තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්තිහං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති උක්කටස්සා” ති.

සුසස්සභා භාවාරො උඤ්චියො.

1. “සීහමංසගකේන” ම ඡ සං. 3. “දීපිමංසගකේන” ම ඡ සං.
 2. “ව්‍යග්ගමංසගකේන” ” 4. “අච්ඡමංසගකේන” ”
 5. “තරච්ඡමංසගකේන” ම ඡ සං.

1. අඵ බො භගවා බාරාණසීසං යථාභිරතතං විහරිතා යෙන අකිකච්ඡං තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසම්බන්ධ සද්ධිං අසී-
තෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

2. තෙන බො පන සමයෙන ජානපද මනුස්සා බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සකපෙසු ආරොපෙතා බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛු සම්බන්ධ පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා¹ භොනති “යද පටිපාටිං ලභීස්සාම, තද භතතං කරිස්සාමා” ති. පඤ්චමත්තාති ව විසාසාදසතාති.

3. අඵ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන අකිකච්ඡං තදවසරී. අඵ බො අඤ්ඤකරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිපාටිං අලභනනස්ස එතදහොසි: “අභිකාති² බො මෙ දෙච මාසාති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධ අනුබ්බන්ධස්ස ‘යද පටිපාටිං ලභීස්සාමි, තද භතතං කරිස්සාමි’ ති. න ව මෙ පටිපාටි ලබ්බති. අභඤ්චමි එකකො³. බහු ව මෙ සරාවාසනේවා භාසති. යනනුතාහං භතතග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භතතග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය” නති. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො භතතග්ගං ඔලොකෙනොවා දෙච නාද්දස: යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච.

4. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො යෙනායසමා ආනිජෙද්‍ය තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතා ආයසමනතා ආනඤ්ඤා එතදවොච: “ඉධ මෙ හො ආනඤ්ඤා පටිපාටිං අලභනනස්ස එතදහොසි: ‘අභිකාති බො මෙ දෙච මාසාති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධ අනුබ්බන්ධස්ස ‘යද පටිපාටිං ලභීස්සාමි තද භතතං කරිස්සාමි’ ති. න ව මෙ පටිපාටි ලබ්බති. අභඤ්චමි එකකො. බහු ව මෙ සරාවාසනේවා භාසති. යනනුතාහං භතතග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, ‘යං භතතග්ගෙ නාස්ස තං පටියාදෙය්‍ය’ නති සො බො අහං හො ආනඤ්ඤා භතතග්ගං ඔලොකෙනොවා දෙච නාද්දස: යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච. සවාහං හො ආනඤ්ඤා පටියාදෙය්‍යං යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච, පතිගණ්ඨයං මෙ හවං ගොතමො” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භගවනතං පටිපුච්ඡස්සාමි” ති.

5. අඵ බො ආයසමා ආනිජෙද්‍ය භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි. “තෙනභානඤ්ඤා පටියාදෙතු” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, පටියාදෙහී” ති. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො තස්සා රතනීයා අච්චයෙත පහුතං යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච පටියාදපෙතා භගවතො උපනාමෙසි: “පතිගණ්ඨානු මෙ හවං ගොතමො යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්චා” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛුනං දෙහී” ති. භික්ඛු කුක්ඛුච්චායනතා න පතිගණ්ඨනති. “පතිගණ්ඨාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ඤථා” ති.

6. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධ පහුතාය යාගුයා ව මධුගොලකෙන ව සභන්ථා සනතපෙසතා සමපවාරෙතා භගවනතං ධොතගන්ථං ඔතිතපත්තපාණිං එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනතං බො තං බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච: “දස ඉමෙ බ්‍රාහ්මණ, ආනිසංසා යාගුයා,⁴ යාගුං දෙනොවා ආයුං දෙති. වණ්ණං දෙති. සුඛං දෙති. බලං දෙති. පටිතාණං දෙති. යාගු පිතා බුද්ධං⁵ පටිගනති⁶. පිපාසං පටිවිනෙති⁷. වාතං අනුලොමෙති. චන්ධං සොධෙති. ආමාවසෙසං පාවෙති. ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණ, දසානිසංසා යාගුයා” ති.

1. “අනුබ්බන්ධ” සී මු. ම ඡ සං. 2. “අභිකාති” ම ඡ සං. PTS.
3. “එකස්ථකො” ම ඡ සං. 4. “කතමෙ දස” ම ඡ සං. PTS.
5. “බුද්ධං” ම ඡ සං. 6. “පටිගනති” ම ඡ සං. PTS. 7. “විනෙති” ම ඡ සං.

- 7. යො සඤ්ඤානානං පරදත්තහොජ්ඣනං
කාලෙන සකකච්ච දදුති යාගුං,
දසසස්ස ධානානි අනුප්පවෙච්ඡති
ආයුඤ්ච වණ්ණඤ්ච සුඛං බලඤ්ච.
- 8. පටිභාණමස්ස උපජායතෙ තතො
බුදුං පිපාසං¹ ව්‍යපතෙති වානං,
සොධෙති වජ්ඣං පරිණාමෙති භුත්තං²
හෙසජ්ඣමෙතං සුගතෙන වණ්ණිතං.
- 9. තසමා හි යාගුං අලමෙව දදුං
නිච්චං මනුස්සෙන සුඛත්ථිකෙන,
දිබ්බානි වා පඤ්ඤනා³ සුඛානි
මනුස්සසොතග්ගත්ච්ඡනා⁴ වානි.

10. අථ බො භගවා නං බ්‍රාහ්මණං ඉමාහි ගථාහි අනුමොදිත්වා
උට්ඨායාසනා පකකාමි. අථ බො භගවා ඒතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා
භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්චා” ති.

11. අස්සොසුං බො මනුස්සං “භගවතා කීර භික්ඛුතං⁵ යාගු අනුඤ්ඤාතා
මධුගොලකඤ්චා” ති. තෙ කාලස්සෙව තොජ්ජයාගුං පටියාදෙත්ති මධු-
ගොලකඤ්ච. භික්ඛු කාලස්සෙව හොජ්ජාය යාගුයා⁶ ධාතා මධුගොලකෙන
ව භත්තග්ගෙන විත්තරුපං භුඤ්ජත්ති.⁷

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙන තරුණප්පසනෙනා⁸
මහාමනෙතන ස්වාතනාය බුද්ධිපමුබො භික්ඛුසඛෙසා නිමනතිනො හොති.
අථ බො තස්ස තරුණප්පසනාස්ස මහාමත්තස්ස ඒතදහොසී: “යත්තුනාහං
අසිඤ්ඤෙලසානං භික්ඛුසතානං අසිඤ්ඤෙලසානි මංසපාතීසතානි පටියාදෙය්‍යං,
ඒකමෙකස්ස භික්ඛුනො ඒකමෙකං මංසපාතීං උපනාමෙය්‍ය” තති. අථ
බො සො තරුණප්පසනො මහාමත්තො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං
බාදනීයං තොජ්ජීයං පටියාදුපෙත්වා අසිඤ්ඤෙලසානි ව මංසපාතීසතානි
භගවතො කාලං ආරොචාපෙසී: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භත්ත” තති.
අථ බො භගවා සුඛඛණ්ඩසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදය යෙන
තස්ස තරුණප්පසනාස්ස මහාමත්තස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

13. අථ බො සො තරුණප්පසනො මහාමත්තො භත්තග්ගෙ භික්ඛු
පරිවිසති. භික්ඛු ඒවමානංසු: “ථොකං ආචුසො දෙහී” ති. “මා බො
කුමෙහ භනෙන, ‘අයං තරුණප්පසනො මහාමත්තො’ ති ථොකං ථොකං
පතීගණ්ඨිත්ථ⁹. බහුං මෙ බාදනීයං හොජ්ජීයං පටියත්තං අසිඤ්ඤෙලසානි¹⁰
මංසපාතීසතානි. ඒකමෙකං මංසපාතීං උපනාමෙස්සාමි¹¹. පතීගණ්ඨනථ
භනෙන යාවදත්ථ” තති. “න බො මයං ආචුසො ඒතංකාරණා ථොකං ථොකං
පතීගණ්ඨාම. අපි ව මයං කාලස්සෙව හොජ්ජාය යාගුයා ධාතා මධුගොලකෙන
ව. තෙන මයං ථොකං ථොකං පතීගණ්ඨාමා” ති.

1. “පිපාසඤ්ච” ම ඡ සං. PTS 2. “භත්තං” ම ඡ සං. ඡ ටි හො ටි. ම නු ප හො ටි.
3. “පඤ්ඤනා” - 4. “ඉච්ඡතං” අට්ඨසථා.
5. “භගවතා කීර යාගු” ම ඡ සං. 6. “හොජ්ජයාගුයා” ම ඡ සං. PTS.
7. “පරිභුඤ්ජත්ති” ම ඡ සං. 8. “තරුණප්පසනෙන” ම ඡ සං.
9. “පතීගණ්ඨනථ” ම ඡ සං. PTS. 10. “අසිඤ්ඤෙලසානි ව” ම ඡ සං.
11. “උපනාමෙස්සාමි” ම ඡ සං. හො ටි.

14. අඵ බො සො තරුණසසනො මහාමනො උජ්ඣායති, ඩියති, විපාවෙති: “කථං හි නාම හදනතා මයා නිමනතිතා අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගුං පරිභුඤ්ඤස්සනති. න වාහං පටිච්චො යාවදන්ථං දුඛු” නති කුටිනො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙඛා භික්ඛුනං පනෙන පුරෙනො අගමාසි “භුඤ්ඤඵ වා හරඵ වා” ති.

15. අඵ බො සො තරුණසසනො මහාමනො බුද්ධිපමුඛං භික්ඛු සඛිසං පණීතෙන බාදනීයෙන නොජනීයෙන සහන්ථා සන්තපෙසුඤා සමච්චාරෙඤා භගවන්තං භුත්තාපීං ඔනීතපත්තපාණිං ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීන්තං බො තං තරුණසසනං මහාමන්තං භගවා ධම්මියා කථාය සද්දස්සෙඤා සමාදපෙඤා සමුත්තෙරෙඤා සමච්චංසෙඤා උට්ඨා-යාසනා පකකාමි.

16. අඵ බො තස්ස තරුණසසනාස්ස මහාමන්තස්ස අචිරපකකන්තස්ස භගවනො අහුදෙව කුකකුච්චං. අහු විපට්ඨසාරො: “අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා, දුලලභං වත මෙ, න වත මෙ සුලලභං, යොහං කුටිනො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙඛා භික්ඛුනං පනෙන පුරෙනො අගමාසිං ‘භුඤ්ඤඵ වා හරඵ වා’ ති. කීනහු බො මයා බහුං පසුතං පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා?” ති.

17. අඵ බො සො තරුණසසනො මහාමනො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීනො බො සො තරුණසසනො මහාමනො භගවන්තං ඵතදවොච: “ඉධ මයනං භනෙන අචිරපකකන්තස්ස භගවනො අහුදෙව කුකකුච්චං. අහු විපට්ඨසාරො: ‘අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා, දුලලභං වත මෙ, න වත මෙ සුලලභං, යොහං කුටිනො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙඛා භික්ඛුනං පනෙන පුරෙනො අගමාසිං ‘භුඤ්ඤඵ වා හරඵ වා’ ති. කීනහු බො මයා බහුං පසුතං පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා?’ ති. කීනහු බො මයා භනෙන බහුං පසුතං පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා?’ ති. “යදගෙන තයා ආට්ඨසො, ස්වාත්තාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා නිමනතිතො, තදගෙන තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසුතං. යදගෙන තෙ ඵකමෙකෙන භික්ඛුනා ඵකමෙකං සීන්ථං පට්ඨගතිතං, තදගෙන තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසුතං. සග්ගා තෙ ආරඤ්ඤා” ති.

18. අඵ බො සො තරුණසසනො මහාමනො “ලාභා කීර මෙ. සුලලභං කීර මෙ. බහුං කීර මයා පුඤ්ඤං පසුතං. සග්ගා කීර මෙ ආරඤ්ඤා” ති හට්ඨො උදගො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙඤා පදකඛිණං කඤා පකකාමි. අඵ බො භගවා ඵතසමිං නිදුතෙ ඵතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛිසං සන්තිපාතාපෙඤා භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤත්ත නිමනතිතා අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගුං පරිභුඤ්ඤස්සනති” ති. “සච්චං භගවා” ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා අඤ්ඤත්ත නිමනතිතා අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගුං පරිභුඤ්ඤස්සනති. තෙනං භික්ඛවෙ, අපසන්තානං වා පසාදය” -පෙ- විගරහිඤා ධම්මිං කථං කඤා භික්ඛු ආමනොසී: “න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤත්ත නිමනතිතෙන අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගු පරිභුඤ්ඤස්සනති. යො පරිභුඤ්ඤස්සා, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

19. අඵ බො භගවා අකිකච්ඤෙ යථාභිරතනං විහරිතො යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං ජකකාමි මහතා භික්ඛුසඤ්ඤන සද්ධං අද්ධිතෙලසෙති භික්ඛුසනෙති.

20. තෙන බො පන සමයෙන බෙලටෙයා කච්චානො රාජගහා අකිකච්ඤං අද්ධානමග්ගපට්ටනො හොති පඤ්චමනෙතති සකට්ඨනෙති සඤ්ඤෙහෙව ගුලකුම්භපුරෙති. අද්දසා බො භගවා බෙලටියං කච්චානං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන මග්ගා ඔකකමම අඤ්ඤතරස්මිං රුකඛමුලෙ නිසීදි.

21. අඵ බො බෙලටෙයා කච්චානො යෙන භගවා නෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවන්තං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහං භනෙත එකමෙකස්ස භික්ඛුතො එකමෙකං ගුලකුම්භං දුඬු” නති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, එකංයෙව ගුලකුම්භං ආතරා” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො එකංයෙව ගුලකුම්භං ආදාය යෙන භගවා නෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවන්තං එතදවොච: “ආතටො¹ භනෙත, ගුලකුම්භො. කථාහං භනෙත, පට්ටිප්ප්පාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, භික්ඛුතං ගුලං දෙභී” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො භික්ඛුතං ගුලං දදා භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතො භනෙත, භික්ඛුතං ගුලො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙයා. කථාහං භනෙත, පට්ටිප්ප්පාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, භික්ඛුතං ගුලං යාවදත්ථං දෙභී” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො භික්ඛුතං ගුලං යාවදත්ථං දදා භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතො භනෙත, භික්ඛුතං ගුලො යාවදත්ථො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙයා. කථාහං භනෙත, පට්ටිප්ප්පාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, භික්ඛු ගුලෙහි සන්තපෙසති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො භික්ඛු ගුලෙහි සන්තපෙසසි. එකච්ච භික්ඛු ජනෙනපි පුරෙත්ථං. පරිස්සාවතානිපි ඵචිකායොපි පුරෙත්ථං.

22. අඵ බො බෙලටෙයා කච්චානො භික්ඛු ගුලෙහි සන්තපෙසතො භගවන්තං එතදවොච: “සන්තප්පිතා භනෙත භික්ඛු ගුලෙහි. බහු වායං ගුලො අවසිටෙයා. කථාහං භනෙත, පට්ටිප්ප්පාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන විසාසාදනං ගුලං දෙභී” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො විසාසාදනං ගුලං දදා භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතො භනෙත, විසාසාදනං ගුලො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙයා. කථාහං භනෙත, පට්ටිප්ප්පාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, විසාසාදනං ගුලං යාවදත්ථං දෙභී” ති “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො විසාසාදනං ගුලං යාවදත්ථං දදා භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතො භනෙත, විසාසාදනං ගුලො යාවදත්ථො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙයා. කථාහං භනෙත, පට්ටිප්ප්පාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, විසාසාදෙ ගුලෙහි සන්තපෙසති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙයා කච්චානො භගවතො පට්ටිස්සුතො විසාසාදෙ ගුලෙහි සන්තපෙසසි. එකච්ච විසාසාද නොලමෙහිපි ඤ්ඤෙපි පුරෙත්ථං. පිටිකානිපි දුර්ච්ඡෙහෙපි පුරෙත්ථං.

1. “ආතනො” ම ඡ සා.

23. අථ ඛො ඛෙලට්ඨො කච්චානො විසාසාදෙ ගුලෙහි සන්තප්පෙති භගවන්තං එතදවොච: “සන්තප්පිතා භනෙන විසාසාද ගුලෙහි. බහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථානං භනෙන පටිපජ්ජාමි” ති. “නාහං තං කච්චාන, පසාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරහෙ සබ්බභමකෙ සසුමණබ්බාහමිණිංසා පජාය සදෙවමනුසාරය යසෙසසො ගුලො¹ පරිභුන්තො සමො පරිණාමං ගච්ඡෙය්‍ය අඤ්ඤානු තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි නිං කච්චාන, තං ගුලං අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බෙති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙහි” ති. “එවං භනෙන” ති ඛො ඛෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිසසුති² තං ගුලං අප්පාණකෙ උදකෙ ඔපිලාපෙහි³. අථ ඛො සො ගුලො උදකෙ පකඛින්නො විච්චිට්ඨායති. විච්චිට්ඨායති. සක්ඛුපායති⁴. සමපඤ්චායති. සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො දිවසසන්තන්නො⁴ උදකෙ පකඛින්නො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපඤ්චායති, එවමෙව සො ගුලො උදකෙ පකඛින්නො විච්චිට්ඨායති. විච්චිට්ඨායති. සක්ඛුපායති. සමපඤ්චායති.

24. අථ ඛො ඛෙලට්ඨො කච්චානො සංවිග්ගො ලොමගට්ඨජාතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිති භගවන්තං අභිවාදෙති ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො ඛෙලට්ඨස්ස කච්චානස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්‍යථිදං: දුතකථං පිලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙකඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි. යද භගවා අඤ්ඤාසි ඛෙලට්ඨො කච්චානං කල්ලචිත්තං මුදුචිත්තං විනිවරණ චිත්තං උදගච්චිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි. [සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වජ්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පටිගණෙහය්‍ය,] එවමෙව ඛෙලට්ඨස්ස කච්චානස්ස තස්මිංසෙව ආසනෙ පිරජං වීතමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුද්දංගමං, සබ්බන්තං නිරොධිධම්මං” නති.

25. අථ ඛො ඛෙලට්ඨො කච්චානො දිට්ඨධම්මො, පන්තධම්මො, විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිච්චිකිට්ඨො විගතකථකපො වෙසාරජ්ජප්පන්නො අපරප්පච්චයො සන්ච්චිසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “අභිසකන්තං භනෙන, අභිසකන්තං භනෙන, සෙය්‍යථාපි භනෙන, නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තා වා විච්චරෙය්‍ය, මුලකස්ස වා මග්ගං ආවිකෙකිය්‍ය, අකුකාරෙ වා තොලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය: වකඤ්චන්නො රූපානි දකඛිනාහි ති, එවමෙව භගවතා අනෙකපජ්ජාතෙයන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භනෙන භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකඤ්ච සඛාසංඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙනං සරණං ගත” නති.

1. “ගසස සො ගුලො” ම ඡ සා. PTS. 2. “ඔපිලාපෙහි” ම ඡ සා.
 3. “පඤ්චායති” ම ඡ සා.
 4. “දිවසංසන්තන්නො” ම ඡ සා.

26. අළු බෝ හඟවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානෝ යෙන රාජගහං තදවසරි. තනු සුදං හඟවා රාජගහෙ විහරති චෙඵඵනෙ කලඤ්ඤානිවාසෙ. තෙන බෝ පත සමයෙන රාජගහෙ ගුලො උසස්නො හොති. තිකඛු “ගිලානසෙසව හඟවතා ගුලො අනුඤ්ඤානො. නො අගිලානසො” ති කුකඛුවායනා ගුලං න පරිභුඤ්ඤති. හඟවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි තිකඛවො, ගිලානසං ගුලං. අගිලානසං ගුලොදක” ති.

27. අළු බෝ හඟවා රාජගහෙ යථාභිරතං විහරිතො යෙන පාටලිගාමො තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා තිකඛුසඛෙසන සද්ධිං අසිඤ්ඤෙසෙති තිකඛුසතෙති. අළු බෝ හඟවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානෝ යෙන පාටලිගාමො තදවසරි. අසොසුං බෝ පාටලිගාමිකා උපාසකා “හඟවා කීර පාටලිගාමං අනුසුතො” ති. අළු බෝ පාටලිගාමිකා උපාසකා යෙන හඟවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතො හඟවතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසීදිංසු. එකමනතං නිසිනෙන බෝ පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ හඟවා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සමපහංසෙසි. අළු බෝ පාටලිගාමිකා උපාසකා හඟවතා ධම්මියා කථාය සන්දසසිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජ්ජතා සමපහංසිතා හඟවතො එතදවොචුං: “අධිවාසෙතු නො හනෙන හඟවා ආවසථාගාරං සද්ධිං තිකඛුසඛෙසනා” ති. අධිවාසෙසි හඟවා භුණ්ඨිතාවෙන.

28. අළු බෝ පාටලිගාමිකා උපාසකා හඟවතො අධිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා හඟවතං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො යෙන ආවසථාගාරං තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතො සබ්බසන්ථරි. ආවසථාගාරං සන්ථරිතො ආසනාති පඤ්ඤාපෙතො උදකමණිකං පනිට්ඨාපෙතො තෙලප්පදීපං ආරොපෙතො යෙන හඟවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතො හඟවතං අභිවාදෙතො එකමනතං අට්ඨංසු. එකමනතං සිතා බෝ පාටලිගාමිකා උපාසකා හඟවතං එතදවොචුං: “සබ්බසන්ථරිං සන්ථතං¹ හනෙන, ආවසථා ගාරං. ආසනාති පඤ්ඤාතොති. උදකමණිකො පනිට්ඨාපිතො. තෙලප්පදීපො ආරොපිතො. යසොදති හනෙන, හඟවා කාලං මඤ්ඤති” ති. අළු බෝ හඟවා නිවාසෙතො පත්තවිවරං ආදාය සද්ධිං තිකඛුසඛෙසන යෙන ආවසථාගාරං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො පාදෙ පකඛාලෙතො ආවසථා ගාරං පවිසිතො මජ්ඣමං ඵභං නිසොය පුරන්ථාභිමුබො නිසීදි. තිකඛු සඛෙසාපි බෝ පාදෙ පකඛාලෙතො ආවසථාගාරං පවිසිතො පච්ඡිමං හිතති. නිසොය පුරන්ථාභිමුබො නිසීදි හඟවතංයෙව පුරකඛතො. පාටලිගාමිකාපි බෝ උපාසකා පාදෙ පකඛාලෙතො ආවසථාගාරං පවිසිතො පුරන්ඡමං හිතති. නිසොය පච්ඡමාභිමුබො නිසීදිංසු හඟවතංයෙව පුරකඛතො.

1. සබ්බසන්ථරිසන්ථතං” ම ඡ සං.

29. අඵ බො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ ආමනොති: “පඤ්චමේ ගහපතයො, ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතො පමාදුධිකරණං මහතිං භොගඡාතීං නිගච්ඡති. අයං පඨමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලස්ස සීලවිපනොතස්ස පාපකො කිත්තිසඤ්ඤෙ අබ්බුග්ගච්ඡති. අයං දුතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බත්තිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, අවිසාරද්‍යෙ උපසඛකමති මඤ්ඤානුතො. අයං තතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතො සමමුලොහො කාලං කරොති. අයං චතුඤ්චො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතො කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුගහතිං විතීරාතා නිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. ඉමෙ බො ගහපතයො, පඤ්ච ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා.

30. පඤ්චමේ ගහපතයො, ආතිසංසා සීලවතො සීලසමපදය. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතො අපමාදුධිකරණං මහනනං භොගකඛකං අධිගච්ඡති. අයං පඨමො ආතිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවතො සීලසමපනොතස්ස කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤෙ අබ්බුග්ගච්ඡති. අයං දුතියො ආතිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බත්තිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරද්‍යෙ උපසඛකමති අමඤ්ඤානුතො. අයං තතියො ආතිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතො අසමමුලොහො කාලං කරොති. අයං චතුඤ්චො ආතිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගහිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආතිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. ඉමෙ බො ගහපතයො, පඤ්ච ආතිසංසා සීලවතො සීලසමපදයා” ති.

31. අඵ බො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ බන්ධුදෙව රතනිං ධම්මියා කථාය සන්දසෙස්සන්වා සමාදපෙස්සා සමුතොතෙස්සන්වා සමපහංසෙස්සා උයෙඤාපෙස්සි “අභිකකන්තා බො ගහපතයො, රතනි. යස්සදුති කාලං මඤ්ඤාඨා” ති. “ඵං භනෙත” ති බො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතො පටිසසුන්වා උඨ්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙස්සා පදකම්මණං කන්වා පකකම්පු. අඵ බො භගවා අවිරපකකන්තොස්ස පාටලිගාමිකොස්ස උපාසකොස්ස සුඤ්ඤාගාරං පාවිසී.

32. තෙන බො පන සමයෙන සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමන්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙතනි වජ්ජිතං පටිච්චාභාය. අදදසා බො භගවා රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුඨ්ඨාය දිබ්බෙත වකඛුතා විසුඤ්ඤෙන අභිකකන්ත මානුසකෙන සමබ්බුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වජ්ජිති පරිගණහන්තියො. යසම්. පදෙස මහෙසකකා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, මහෙසකකානං තස් රාජ්ජනං රාජමහාමන්තානං විතතාති තමන්ති තිවෙසනාති මාපෙඤු. යසම්. පදෙසෙ මජ්ඣමා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, මජ්ඣමානං තස් රාජ්ජනං රාජමහාමන්තානං විතතාති තමන්ති තිවෙසනාති මාපෙඤු. යසම්. පදෙසෙ නිවා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, නිවානං තස් රාජ්ජනං රාජමහාමන්තානං විතතාති තමන්ති තිවෙසනාති මාපෙඤු.

33. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙත්ති: “කො භු බො තෙ ආනන්ද, පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති” ති. “සුනීධිවස්සකාරා භනෙත, මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති චජ්ජිතං පටිබාහායා” ති. “සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, දෙවෙහි තාවතීංසෙහි සද්ධිං මනෙත්තා, එවමෙව බො ආනන්ද, සුනීධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති චජ්ජිතං පටිබාහාය. ඉධාහං ආනන්ද, රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අදදසං දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුඛෙන අතිකකන්තමානුසකෙන සම්මහුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වජ්ජිති පරිගණහන්තියො. යසම් පදෙසෙ මහෙසකඛා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, මහෙසකඛානං තත් රාජ්ජිතං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යසම් පදෙසෙ මජ්ඣම්මා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, මජ්ඣම්මානං තත් රාජ්ජිතං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යසම් පදෙසෙ නීවා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, නීවානං තත් රාජ්ජිතං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යාවතා ආනන්ද, අරියං ආයතනං, යාවතා වණ්ණප්පථො, ඉදං අග්ගනගරං භවිස්සති පාටලිපුත්තං පුට්ඨෙදනං. පාටලිපුත්තස්ස බො ආනන්ද, තයො අනතරායා භවිස්සන්ති අග්ගිතො වා උදකතො වා අඛන්තරතො වා මීථුහෙද” ති.

34. අථ බො සුනීධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්පු. උපසඛකම්ප්වා භගවතා සද්ධිං සමමාදිංසු. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා බො සුනීධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවන්තං එතදවොචු: “අධිවාසෙතු නො භවං ගොතමො අජ්ජතනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” ති. අධිවාසෙසි භගවා භුණ්ඨිභාවෙන. අථ බො සුනීධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා පකකම්පු.

35. අථ බො සුනීධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදපෙත්වා භගවතො කාලා ආරොවාපෙසු: “කාලො භො ගොතම, නිට්ඨිතං භන්ත” නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණ සමයං නිවාසෙත්වා පත්තවීචරං ආදය යෙන සුනීධිවස්සකාරානං මගධමහාමත්තානං පරිවෙසනා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ප්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

36. අථ බො සුනීධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සන්තප්පෙත්වා සමපවාරෙත්වා භගවන්තං සුත්තාපිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීතෙන බො සුනීධිවස්සකාරෙ මගධමහාමත්තෙ භගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි:

- 37. “යසම් පදෙසෙ කප්පෙති වාසං පණ්ඨිතචාරතියො,
සීලවනෙත්ථ භොජෙත්වා සඤ්ඤතෙ බුහමචාරයො².
- 38. යා තත් දෙවතා ආසුං තාසං දකඛ්ණමාදිසෙ,
තා පූජිතා පූජයන්ති මානිතා මානසන්ති නං.
- 39. තතො නං අනුකම්පන්ති මාතා පුත්තංච ඔරසං,
දෙවතානුකම්පිතො පොසො සද හද්දාති පස්සති” ති.

1. වණ්ණප්පථො - කඤ්චි. 2. “බුහමචාරො” සි.

40. අථ බො භගවා සුතීධවස්සකාරෙ මගධමහාමනෙත ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිතා උට්ඨාසාසනා පක්කාමී. තෙන බො පන සමයෙන සුතීධවස්සකාරා මගධමහාමනතා භගවනතං පිටඨිතො පිටඨිතො අනුබද්ධා හොනති: “යෙන අජ්ජ සමණො ගොතමො ආරෙන නික්ඛමීස්සති, තං ගොතමද්දාරං නාම භවීස්සති. යෙන තිසේථන ගඛහං නදිං උත්තරීස්සති, තං ගොතමතිස්ථං නාම භවීස්සති” ති. අථ බො භගවා යෙන ආරෙන නික්ඛමි, තං ගොතමද්දාරං නාම අහොසි. අථ බො භගවා යෙන ගඛහා නදී, තෙනුපසඛකමි. තෙන බො පන සමයෙන ගඛහානදී පුරා හොති සමතිත්තිකා කාකපෙය්‍යා. මනුස්සා අඤ්ඤා නාවං පරියෙසනති; අඤ්ඤා උඵමපං පරියෙසනති, අඤ්ඤා කුලලං ඛක්ඛනති ඔරා පාරං ගනතුකාමා.

41. අද්දසා බො භගවා තෙ මනුස්සෙ අඤ්ඤා නාවං පරියෙසනො අඤ්ඤා උඵමපං පරියෙසනො අඤ්ඤා කුලලං ඛක්ඛනො ඔරා පාරං ගනතුකාමෙ. දිසවාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජ්ඣං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජ්ඣය්‍ය, ඵවමෙව¹ භගවා ගඛහාය නදියා ඔරිමතීරෙ අනතරහිතො පාරිමතිරෙ පච්චුට්ඨාසි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසත. අථ බො භගවා ඵතමස්ථං විදිතා තායං වෙලායං ඉමං උද්දතං උද්දනෙසි:

42. “යෙ නරනති අණණවං සරං සෙභුං කතාන විසජ්ජ පලලොති,
කුලලං හි ජනො පබ්බතී² තිණණා මෙධාවිනො ජනා”ති.

43. අථ බො භගවා යෙන කොට්ඨාමො තෙනුපසඛකමි. තනු සුදං භගවා කොට්ඨාමෙ විහරති. තනු බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: “චතුත්තං භික්ඛවෙ, අරියසච්චානං අනනුබොධා අප්පට්චෙධා ඵවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සකුච්චං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. කතමෙසං චතුත්තං? දුක්ඛස්ස භික්ඛවෙ, අරියසච්චස්ස අනනුබොධා අප්පට්චෙධා ඵවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සකුච්චං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. දුක්ඛසමුදයස්ස අරියසච්චස්ස -පෙ- දුක්ඛනිරොධස්ස අරියසච්චස්ස -පෙ- දුක්ඛනිරොධගාමිනියා පට්ටපදය³ අරියසච්චස්ස අනනුබොධා අප්පට්චෙධා ඵවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සකුච්චං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. තසිදං භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පට්ටිච්චං. දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පට්ටිච්චං. දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පට්ටිච්චං. දුක්ඛනිරොධගාමිනීපට්ටපදං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පට්ටිච්චං. උච්ඡන්තා භවතණ්හා. භිණ්හා භවනොතති. තඤ්ඤති පුත්තඛොවො” ති.

44. “චතුත්තං අරියසච්චානං යථාභුතං අදස්සතා,
සංසිතං⁴ දීඝමඤ්ඤානං තාසු තාසෙව ජාතිසු.

45. නාති ඵතාති දිට්ඨාති භවනොනති සමුහතා,
උච්ඡන්තං මුලං⁵ දුක්ඛස්ස තඤ්ඤති පුත්තඛොවොති.

1. “ඵවමෙව බො භගවා” ම ජ සං. 2. “බ්බතී” ම ජ සං.
3. “දුක්ඛනිරොධගාමිනීපට්ටපද” සි මු. 4. “සාසිතං” සි මු.
5. “උච්ඡන්තමුලං” සි මු. තො. වි. ජ වි. ම නු ට.

46. අසොසාසි බො අමබපාලී ගණිකා “භගවා කීර කොටිගාමං අනුප්පතො” ති. අඵ බො අමබපාලී ගණිකා භද්‍රානි භද්‍රානී යානානි යොජාපෙතා හදුං යානං¹ අභිරුහිතා හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි වෙසාලියා නියතාසී භගවන්තං දසසනාය. යාවතීකා යානසාස භුමි, යානෙන ගන්තවා යානා පච්චොරොහිතා පනතිකාව යෙන භගවා නෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො අමබපාලී ගණිකං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දසොසී. සමාදපෙසී. සමුතෙනජෙසී. සමපනංසෙසී. අඵ බො අමබපාලී ගණිකා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසසීතා සමාදපිතා සමුතෙනජිතා සමපනංසිතා භගවන්තං එතදවොච: “අධිවාසෙතු මෙ භනොත භගවා ස්වානනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා” ති. අධිවාසෙසී භගවා තුණ්හිභාවෙන. අඵ බො අමබපාලී ගණිකා භගවතො අධිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභි-වාදෙතා පදකඛිණං කතා පකකාමි.

47. අසොසාසු බො වෙසාලිකා ලිච්ඡචී “භගවා කීර කොටිගාමං අනුප්පතො” ති. අඵ බො වෙසාලිකා ලිච්ඡචී භද්‍රානි භද්‍රානී යානානි යොජාපෙතා හදුං හදුං යානං අභිරුහිතා හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි වෙසාලියා නීසිංසු² භගවන්තං දසසනාය. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡචී නීලා තොන්ති නීලවණණා නීලවන්තා නීලාලඞ්කාරා. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡචී පීතා තොන්ති පීතවණණා පීතවන්තා පීතාලඞ්කාරා. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡචී ලොහිතකා තොන්ති ලොහිතකවණණා³ ලොහිතකවන්තා ලොහිතකාලඞ්කාරා. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡචී ඔද්දතා තොන්ති ඔද්දතවණණා ඔද්දතවන්තා ඔද්දතාලඞ්කාරා.

48. අඵ බො අමබපාලී ගණිකා දභරානං දභරානං ලිච්ඡචීනං ඊසාය ඊසං සුගෙන සුගං චකෙකන් චකකං අකෙකන් අකකං පතීවට්ටෙසී. අඵ බො තෙ ලිච්ඡචී අමබපාලී ගණිකං එතදවොචු: “කිසස ජෙ අමබපාලී, අමතාකං⁴ දභරානං දභරානං ලිච්ඡචීනං ඊසාය ඊසං සුගෙන සුගං චකෙකන් චකකං අකෙකන් අකකං පතීවට්ටෙසී” ති. “තථා හි පන මයා අය්‍යපුත්තා, ස්වානනාය බුඛ්ඛිපමුබො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො” ති. “දෙහි ජෙ අමබපාලී, අමතාකං එතං භන්තං සතසතසොසනා” ති. “සචෙපි මෙ අය්‍යපුත්තා වෙසාලීං සාහාරං දජේය්‍යාථ, තෙව දජ්‍යා භන්ත” නති.

49. අඵ බො තෙ ලිච්ඡචී අඞ්චුලිං පොඤ්ඤා: “පරාජිතමහං වන හො අමබකාය. පරාජිතමහ වන හො අමබකායා” ති.

50. අඵ බො තෙ ලිච්ඡචී යෙන භගවා තෙහුපසඞ්කමිංසු. අදදසා බො භගවා තෙ ලිච්ඡචී දුරතොච ආගච්ඡන්තො. දිසවාන භික්ඛු ආමන්තොසී: “දෙසති භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි දෙවා තාවතීංසා අදිට්ඨපුබ්බා, ඔලොකෙථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡචිපරිසං. අපලොකෙථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡචිපරිසං. උපසංහරථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡචිපරිසං තාවතීංසපරිස” නති.

1. “හදුං හදුං යානං” නොව. ම ඞු ට 2. “නීසසු” ම ඡ සා. PTS.
 3. “ලොහිතවණණා” ම ඡ සා. PTS. 4. “අමබපාලී දභරානං” ම ඡ සා.
 5. “ජිතමහ” ම ඡ සා. අ ච නො ව.

51. අඵ බො තෙ ලීච්ඡඪී යාවතීකා යානස්ස භුමි යාතෙන ගන්ඤ්ඤා යානා පච්චොරොහීඤ්ඤා පතතිකාව යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තා අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තාං නිසීදිංසු. ඵකමන්තාං නිසින්නො බො තෙ ලීච්ඡඪී භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසී. සමාදපෙසී. සමුත්තනජෙසී. සමපහංසෙසී. අඵ බො තෙ ලීච්ඡඪී භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තනජිතා සමපහංසිතා භගවන්තාං ඵතදවොචුං: “අභිවාසෙඤ්ඤානො භන්තො භගවා ස්වාතනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” තී. “අභිචුන්දොමහි ලීච්ඡඪී, ස්වාතනාය අමබ්පාලියා ගණිකාය භන්ත” නති. අඵ බො තෙ ලීච්ඡඪී අභිචුලිං පොඤ්ඤාං: “පරාජිතමභ වත තො අමබ්කාය. පරාජිතමභ වත තො අමබ්කායා” තී. අඵ බො තෙ ලීච්ඡඪී භගවතො භාසිතං අභිතන්දිඤ්ඤා අභුමොදිඤ්ඤා උට්ඨායාසනා භගවන්තාං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා පකකමිංසු.

52. අඵ බො භගවා කොට්ඨාමෙ යථාභිරන්තං විහරිතො යෙන නානිකා¹ තෙනුපසඛකමි. තත්ත සුදං භගවා නානිකෙ විහරති ගිඤ්ජකාචසමේ. අඵ බො අමබ්පාලි ගණිකා තස්සා රතතියා අවමයෙන සකෙ ආරාමෙ පණීතං බාදනීයං තොජනීයං පටියාදුපෙඤ්ඤා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසී: “කාලො භන්තො, නිට්ඨිතං භන්ත” නති. අඵ බො භගවා සුඛබණ්ඩසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තවිවරං ආදාය යෙන අමබ්පාලියා ගණිකාය පටිවෙසනා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා පඤ්ඤානෙන ආසනෙන නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

53. අඵ බො අමබ්පාලි ගණිකා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන තොජනීයෙන සහස්ථා සන්තප්පෙඤ්ඤා සමපවාරෙඤ්ඤා භගවන්තාං භුත්තාපිං ඕනීතපත්තපාණිං ඵකමන්තාං නිසීදි. ඵකමන්තාං නිසින්නා බො අමබ්පාලි ගණිකා භගවන්තාං ඵතදවොච: “ඉමානං භන්තො, අමබ්වතං බුද්ධි පමුඛස්ස භික්ඛුසඛසස්ස දමමී” තී. පටිගගහෙසී භගවා ආරාමං.

54. අඵ බො භගවා අමබ්පාලිං ගණිකං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙඤ්ඤා සමාදපෙඤ්ඤා සමුත්තනජෙඤ්ඤා සමපහංසෙඤ්ඤා උට්ඨායාසනා යෙන මහාවග්ගං තෙනුපසඛකමි. තත්ත සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවග්ගෙ කුට්ඨාරසාලායං.

ලීච්ඡඪිභාණවාරො තනියො.

1. ‘නාදිකා’ සී මු. ‘ඤ්ජකා’ P T S.

1. තෙන ඛො ජන සමයෙන අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡථි සන්ඨාගාරෙ¹ සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සඛ්ඤ්ඤා වණණං භාසන්ති.

2. තෙන ඛො ජන සමයෙන සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨසාවකො තස්සං ජර්සායං නිසිනොනා හොති. අථ ඛො සීහස්ස සෙනාපතියා ඵතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො සො නගවා අරතං සමමාසමුද්ධො හවිස්සති. තථා හි මෙ අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡථි සන්ඨාගාරෙ සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සඛ්ඤ්ඤා වණණං භාසන්ති. යනන්තාහං තං භගවන්තං දස්සනාය උච්ඡ-සඛකමෙය්‍යං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං” නති.

3. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො² තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා නිගණ්ඨො නාතපුත්තං අභිවාදෙත්වා³ ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසිනොනා ඛො සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨො නාතපුත්තං ඵතදවොච: “ඉච්ඡාමකං හනොත, සමණං ගොතමං දස්සනාය උච්ඡ-සඛකමිඤ්ඤ” නති. “කිං ජන ත්වං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සසි? සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකො විනෙති” ති. අථ ඛො සීහස්ස සෙනාපතියා යො අහොසි ගමිකාභිසඛ්ඛාරො⁴ භගවන්තං දස්සනාය සො ජට්ඨස්සමති.

4. උතීයමපි ඛො -චෙ- තතීයමපි ඛො අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡථි සන්ඨාගාරෙ සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සඛ්ඤ්ඤා වණණං භාසන්ති. තතීයමපි ඛො සීහස්ස සෙනාපතියා ඵතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො සො හගවා අරතං සමමාසමුද්ධො හවිස්සති. තථා හි මෙ අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡථි සන්ඨා-ගාරෙ සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සඛ්ඤ්ඤා වණණං භාසන්ති. කිං හි මෙ කරියස්සන්ති නිගණ්ඨො අපලොකිතා වා අනපලොකිතා වා? යනන්තාහං අනපලොකෙත්වාච නිගණ්ඨො තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඛකමෙය්‍යං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං” නති.

5. අථ ඛො සීහො සෙනාපති පඤ්චති රථසතෙහි දිවාදිවස්ස චෙසාලියා නීය්‍යාසි භගවන්තං දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ත්වා යානා පච්චාරොභිත්වා ජත්තිකොච යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛක-මිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසිනොනා ඛො සීහො සෙනාපති භගවන්තං ඵතදවොච: “සුතමෙමනං හනොත, අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකො විනෙති. යෙ තෙ හනොත ඵචමාහංසු: ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකො විනෙති’ ති. කච්චි තෙ හනොත, හගවතො චුත්තවාදිතො? න ච භගවන්තං අභූතෙන අඛාචිකඛන්ති? ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොන්ති? න ච කොචි සහ-ධම්මිකො වාදනුවාදෙ, ගාර්යාං ථානං ආගච්ඡති? අනඛතකඛාතුකාමා හි මයං හනොත භගවන්තං” නති.

1. “සන්ඨාගාරෙ” ම ඡ සං. 2 “නිගණ්ඨනාථ” සී. සී. මු. “නිගණ්ඨනාථ” ම ඡ සං.
3. “අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසිනොනා ඛො සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨො නාතපුත්තං” ඉති අයං පාඨො න දිස්සතෙ මරමකඛරපොඤ්ඤා.
4 “ගමියාභිසඛ්ඛාරො” 5. “වාදනුවාදො” සඛඤ්ඤා.

6. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අකිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

7. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘කිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

8. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචෙජ්ඣවාදෙ, සමණො ගොතමො උචෙජ්ඣය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

9. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘ජෙගුච්ඡී සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡීතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

10. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

11. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘නපසසී සමණො ගොතමො නපසසීතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

12. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

13. “අඤ්ඤි සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අසුසන්ධො සමණො ගොතමො අසුසාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

14. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අකිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං භි සීහ, අකිරියං වදුමි කායසුචරිතස්ස වච්ඡිසුචරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස. අනෙකච්චිතානං පාප-කානං ආකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදුමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අකිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

15. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘කිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං භි සීහ, කිරියං වදුමි කායසුචරිතස්ස වච්ඡිසුචරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස. අනෙකච්චිතානං කුසලානං ධම්මානං කිරියං වදුමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘කිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො. කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

16. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේද්දවාදෙ, සමණො ගොතමො උචේද්දය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, උචේදං වදුමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේදං වදුමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේද්දවාදෙ, සමණො ගොතමො උචේද්දය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

17. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, ජ්ගුච්ඡාමි කාය-දුච්චරිතෙන වච්චුච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන. අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතියා ජ්ගුච්ඡාමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

18. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

19. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘තපස්සී සමණො ගොතමො තපස්සීතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. තපනීයාහං සීහ, පාපකෙ අකුසලෙ ඛමෙම වදුමි කායදුච්චරිතං වච්චුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං. යස්ස බො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පනිණා උච්ඡින්නමුලා තාලා-වජ්ඣකතා අනභාවකතා¹ ආයතිං අනුපාදධම්මා, තමහං තපස්සීති වදුමි. තථාගතස්ස බො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පනිණා උච්ඡින්නමුලා තාලා-වජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදධම්මා. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: තපස්සී සමණො ගොතමො තපස්සීතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

1. “අනභාවං කතා” ම ඡ සං. P T S.

20. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්‍හො සමණො ගොතමො අපගබ්‍හතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. යස්ස බො සීහ, ආයතීං ගබ්‍හසෙය්‍යා පුනබ්‍හවාහිතිබ්‍බන්ති පහිණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්‍යාදධමමා, තමහං අපගබ්‍හොති වදාමි. තථාගතස්ස බො සීහ, ආයතීං ගබ්‍හසෙය්‍යා පුනබ්‍හවාහිතිබ්‍බන්ති පහිණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්‍යාදධමමා. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්‍හො සමණො ගොතමො අපගබ්‍හතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

21. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සන්ධො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, අස්සන්ධො පරමෙන අස්සාසෙන. අස්සාසාය ව¹ ධම්මං දෙසෙමි. තෙන ච සාවකෙ විනෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සන්ධො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

22. එවං වුත්තෙ සීහො සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච: “අභිකකන්තං භනෙන්. අභිකකන්තං භනෙන්. සෙය්‍යථාපි භනෙන් නිකකුජ්ඣිතං වා උකකුජ්ඣෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුකස්ස වා මහං ආචිකෙඛය්‍ය, අකකාරෙ වා තෙලපච්චොතං ධාරෙය්‍ය: ‘චකුමනො රූපානි දකඛිනතී’ ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසීතො. එසාහං භනෙන්, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකුඤ්චසම්ඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත”න්ති.

23. අනුච්චවකාරං බො සීහ, කරොහි. අනුච්චවකාරො තුමහාදීසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු හොති ති. ඉමිනාපහං භනෙන් භගවතො වචනෙන භීයොසොමන්තාය² අත්තමනො අභිරඤ්ඛො, යං මං භගවා එවමාහ: “අනුච්චවකාරං බො සීහ, කාරොහි. අනුච්චවකාරො තුමහාදීසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු හොති” ති. මමං හි භනෙන් අඤ්ඤතිත්ථියා සාවකං ලභිත්වා කෙවලකපං වෙසාලීං පවාකං පරිහරෙය්‍යු: ‘සීහො³ අමහාකං සෙනාපති සාවකත්තං උපගතො’ ති. අථ ච පන මං භගවා එවමාහ: “අනුච්චවකාරං බො සීහ, කාරොහි. අනුච්චවකාරො තුමහාදීසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු හොති” ති. එසාහං භනෙන් දුතීයමපි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකුඤ්චසම්ඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත” නති.

1. “අස්සාසාය” ම ඡ සං.
 2. “භගවතො භීයොසොමන්තාය” ම ඡ සං.
 3. “සීහො බො” ම ඡ සං.

24. දීඝරතතං බො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං¹ දුතබ්බං මඤ්ඤායාසී ති. ඉමිතාපහං භනෙන, භගවතො වචනෙන භීයොසොමන්තාය අත්තමනො අභීරඥො, යං මං භගවා ඵචමාහ: “දීඝරතතං බො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතබ්බං මඤ්ඤායාසී” ති.

25. සුතං මෙතං භනෙන, “සමණො ගොතමො ඵචමාහ: මය්හමෙව දුතං දුතබ්බං. න අඤ්ඤාසං දුතං දුතබ්බං. මය්හමෙව සාවකානං දුතං දුතබ්බං. න අඤ්ඤාසං සාවකානං දුතං දුතබ්බං. මය්හමෙව දින්නං මහපථලං. න අඤ්ඤාසං දින්නං මහපථලං. මය්හමෙව සාවකානං දින්නං මහපථලං. න අඤ්ඤාසං සාවකානං දින්නං මහපථලං” නති. අථ ච පන මං භගවා නිගණ්ඨසුපි දුතෙ සමාදපෙති. අපි ච භනෙන, මයමෙත්ඤ්ඤාලං ජාතිස්සාම. ඵසාහං භනෙන, තතීයමපි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසඛ්ඤා. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අප්පත්තගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත නති.

26. අථ බො භගවා සීහස්ස සෙනාපතීස්ස ආනුපුබ්බිකථං කපේසි සෙය්‍යථීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං. තෙකම්මෙම ආතිසංසං පකාසෙසි. යද්ද භගවා අඤ්ඤාසි සීහ සෙනාපතීං කල්ලවිත්තං මුදුචිත්තං විනීවරණවිත්තං උදග්ගවිත්තං පසන්ත-විත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතීගණ්ඨය්‍ය, ඵචමෙව සීහස්ස සෙනාපතීස්ස තසමිංසෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යංකිඤ්ඤි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

27. අථ බො සීහො සෙනාපතී දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිනධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිතීචේඡා විගතකථඛකථො වෙසාරජ්ජ-සුතො අපරසුච්චයො සන්චුසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච: “අඛිවාසෙතු මෙ භනෙන භගවා සවාත්තාය භතං සද්ධිං භික්ඛුසඛ්ඤනා” ති. අඛිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො සීහො සෙනාපතී භගවතො අඛිවාසනං විදිනො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පක්කාමි.

28. අථ බො සීහො සෙනාපතී අඤ්ඤාතරං පුරිසං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණෙ, පචත්තමංසං ජානාතී” ති. අථ බො සීහො සෙනාපතී තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං බාදනීයං හොජනීයං පරියාදුපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භත්ත” නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදුය යෙන සීහස්ස සෙනාපතීස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛ්ඤන.

1. “පිණ්ඩපාතං” ම ඡ සං.

29. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථියා රථියං¹ සිඛ්ඤාටකෙන සිඛ්ඤාටකං බාහා පගගග්ගා කඤ්ඤාති: “අජ්ජ සීහෙන සෙනාපතීනා ජුලලං පසුං² වසිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස භතතං කතං, නං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියස්සකටං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්ච-කමම” නති.

30. අථ බො අඤ්ඤාතරො පුරිසො යෙන සීහො සෙනාපතී තෙනු-පසඬකමි. උපසඬකමිත්වා සීතස්ස සෙනාපතීස්ස උපකණ්ණතෙක ආරොවෙසි: “යග්ගෙක භනෙන, ජානෙය්‍යාසි? එතෙ සමබ්බුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථියා රථියං සිඛ්ඤාටකෙන සිඛ්ඤාටකං බාහා පගගග්ගා කඤ්ඤාති: අජ්ජ සීහෙන සෙනාපතීනා ජුලලං පසුං වසිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස භතතං කතං, නං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියස්සකටං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්ච කමම” නති.

31. “අලං අයෙයා, දීඝරත්තමපි තෙ ආයසමන්තා අවණණකාමා බුඬියස්ස. අවණණකාමා ධමමස්ස. අවණණකාමා සඬකස්ස. න ච පන තෙ ආයසමන්තා ජීරනති³ නං භගවන්තං අසනා තුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛතාවිකඛන්තා. න ච මයා ජීවිතගෙනුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමා” ති.

32. අථ බො සීහො සෙනාපතී බුඬිටමුඛං භික්ඛුසමිසං පණීතෙන බාදනීයෙන තොජනීයෙන සභන්ධා සන්තපොප්ඤා සමපචාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාමිං මනීතචත්තපාණං එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං බො සීහං සෙනාපතීං භගවා ධමමියා කථාය සඤ්ඤොත්වා සමාදපෙත්වා සමු-තොජෙත්වා සමපහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

33. අථ බො භගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණේ ධමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසි: “න භික්ඛවෙ, ජානං උද්දියස්සකටං මංසං පරිභුඤ්ජනඛං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය ආපතති දුකකටස්ස. අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, තිකොට්ඨපරිසුඬං මච්ඡමංසං; අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඬිති” නති.

34. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලී සුභික්ඛා ගොති සුසස්සා⁴ සුලභපිණ්ඛා. සුකරා උඤ්ජෙන පගගගෙන යාපෙතුං.

35. අථ බො භගවතො රගොගතස්ස පනීසලලිතස්ස එවං වෙනසො පරිච්චකෙකා උදපාදී: “යාති තාති මයා භික්ඛුතං අනුඤ්ඤානාති දුඛතිකෙඛ දුස්සස්සෙ දුලලභපිණ්ඛෙ අනොතා වුත්ථං අනොතා පකකං සාමං පකකං, උග්ගභිතපටිග්ගභිතකං, තතො නීභටං, පුරෙභත්තං පටිග්ගභිතං, වතට්ඨං, පොකඛරට්ඨං, අජ්ජාපි නු බො තාති භික්ඛු පරිභුඤ්ජන්ති” ති.

1. “රථියාය රථීකං” ම ඡ සං. 2. “ජුලං පසුං” ම ඡ සං.
3. “ජීරිදන්ති” ම ඡ සං. 4. “සුසස්සා” සි මු.

36. අඵ බො භගවා සායණහසමයං පනිසලොනා වුට්ඨිතො ආයසමනනං ආනන්දං ආමනෙතසි: “යානි තානි ආනන්ද, මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤාතානි දුබ්භිකෙඛ දුස්සයෙස දුලලහපිණෙඛ අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං, උග්ගහිතපට්ඨගහිතකං, තතො නීහටං, පුරෙභත්තං පට්ඨගහිතං, චතට්ඨං, පොකඛරට්ඨං, අජ්ජාපි නු බො තානි භික්ඛු පරිභුඤ්ජනනී” ති. “පරිභුඤ්ජනනී භගවා” ති.

37. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කඵං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “යානි තානි භික්ඛවෙව, මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤාතානි දුබ්භිකෙඛ දුස්සයෙස දුලලහපිණෙඛ අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං, උග්ගහිතපට්ඨගහිතකං, තතො නීහටං, පුරෙභත්තං පට්ඨගහිතං, චතට්ඨං, පොකඛරට්ඨං, තානාහං අජ්ජනගෙහ පට්ඨකඛීපාමි. න භික්ඛවෙව, අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං, උග්ගහිතපට්ඨගහිතකං පරිභුඤ්ජනබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතනී දුකකට්ඨස්ස. ත ච භික්ඛවෙව, තතො නීහටං, පුරෙභත්තං පට්ඨගහිතං, චතට්ඨං, පොකඛරට්ඨං භුත්තාවිතා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජනබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, යථා ධමමො කාරෙතබ්බො” ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන ජානපද මනුස්සා බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සකටෙසු ආරොපෙඤා බහාරාමකොට්ඨකෙ සකටපරිචතනං කරිඤා අච්ජනනී: “යද පට්ටාපිං ලභීස්සාම, තද භත්තං කරිස්සාමා” ති. මහා ච මෙඝො උග්ගතො ගොති.

39. අඵ බො තෙ මනුස්සා යෙනායසමා ආනන්දෙ තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤා ආයසමනනං ආනන්දං එතදවොචුං: “ඉධ භනෙන ආනන්ද, බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සකටෙසු ආරොපිතා¹ තිට්ඨනනී. මහා ච මෙඝො උග්ගතො. කඵනහුබො භනෙන ආනන්ද,² පට්ටජ්ජනබ්බ” තනි.

40. අඵ බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසී. “තෙනානන්ද, සඤ්ඤා පච්චනනීමං විහාරං කපටියභුමිං සමමනනීඤා තත්ථ වාසෙභු, යං සඤ්ඤා ආකඛිති විහාරං වා අදිසීයොගං වා පාසාදං වා භමමිසං වා ගුහං වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙව, සමමනනීතබ්බො³- ව්‍යතෙතන භික්ඛුනා පට්ටලෙන සඤ්ඤා ඤ්ඤෙතබ්බො: “සුඤ්ඤා මෙ භනෙන, සඤ්ඤා. යදි සඤ්ඤා පත්තකලලං, සඤ්ඤා ඉත්ථනනාමං. විහාරං කපටියභුමිං සමමනෙනාය, එසා ඤ්ඤනී. සුඤ්ඤා මෙ භනෙන, සඤ්ඤා. සඤ්ඤා ඉත්ථනනාමං විහාරං කපටියභුමිං සමමනනනී. යස්සායසමතො බමති ඉත්ථනනාමස්ස විහාරස්ස කපටියභුමියා සමමුති, සො ඩුණ්ඤායස්ස. යස්ස නකඛමති. සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සඤ්ඤන ඉත්ථනනාමො විහාරො කපටියභුමි. බමති සඤ්ඤස්ස. තසමා ඩුණ්ඤී. එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

1. “ආරොපෙඤා” සී මු. 2. “භනෙන” ම ජ සං. 3. “සමමනනීතබ්බො” ම ජ සං.

41. තෙන බො ජන සමයෙන මනුස්සා තුනේව සමමුතියා¹ කපපිය-
භුමියා යාගුයො ජවනති. භතතාති ජවනති. සුපාති සමපාදෙනති. මංසාති
කොට්ටනති. කට්ඨාති ඵාලෙනති.

42. අසොසාසි බො භගවා රතතිසා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය උච්චාසදදං
මහාසද්දං කාකොරවසද්දං. සුඛාන ආයසමනතං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි:
“කිනනු බො සො ආනඤ්ඤං උච්චාසද්දෙ, මහාසද්දෙ, කාකොරවසද්දෙ” ? ති.
“ඵතරති භනෙත, මනුස්සා තුනේව සමමුතියා කපපියභුමියා යාගුයො
ජවනති. සුපාති සමපාදෙනති. මංසාති කොට්ටනති. කට්ඨාති ඵාලෙනති.
සො ඵසො භගවා උච්චාසද්දෙ, මහාසද්දෙ, කාකොරවසද්දෙ” ති.

43. අථ බො භගවා ඵතසමිං තිදුනෙ ඵතසමිං ජකරණෙ ධම්මිං කථං
කතා භිකෂු ආමනෙතසි: “න භිකෂවෙ, සමමුතිකපපියභුමි පරිභුඤ්ජිතබ්බා.
යො පරිභුඤ්ජය්‍ය, ආපතති දුකකට්ඨසා. අනුජානාමි භිකෂවෙ, තිස්සො
කපපියභුමියො: උස්සාවනනතිකං ගොතිසාදිකං ගහපති” නති.

44. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමා යසොඡො ගිලානො තොති.
තස්සන්ථාය හෙසල්පාති ආහරීයනති. නාති භිකෂු බහි වාසෙනති. උකක-
පිණ්ඩකාපි බාදනති. වොරාපි හරනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං.
“අනුජානාමි භිකෂවෙ, සමමුතීං කපපියභුමිං ජරිභුඤ්ජිතං. අනුජානාමි
භිකෂවෙ, වතස්සො කපපියභුමියො: උස්සාවනනතිකං ගොතිසාදිකං ගහපතීං
සමමුති” නති.

සීහහාණවාරො වතුසෙඨා.

1. තෙන බො පන සමයෙන හද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පට්ඨසති. තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: සීසං නහායිතො ධඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙඤ්ඤා පඤ්ඤා¹ නිසීදති. අනන්තරිකඛා ධඤ්ඤාසං ධාරා ඔපතිතො ධඤ්ඤාගාරං පුරෙති.

2. හරියාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකඤ්ඤෙව ආලාභක ආලිකං උපතිසීදිතො එකඤ්ඤෙව සුපතිඤ්ඤරකං² දසකමමකරපොරිසං භනනන පරිච්ඡති. න තාව තං ඛියති³, යාව සා න වුට්ඨාති.

3. පුත්තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකංයෙව සහස්ස-ත්ථිකං ගහෙතො දසකමමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං⁴ වෙතනං දෙති. න තාව තං ඛියති, යාවස්ස හත්ථගතා.

4. සුණ්ණියාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකඤ්ඤෙව වතුදොණ්ණිකං පිටකං උපතිසීදිතො දසකමමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං ඛිජ්ඣනනං⁵ දෙති. න තාව තං ඛියති, යාව සා න වුට්ඨාති.

5. දසස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සන්ත සීතායො ගච්ඡන්ති.

6. අසොයි බො රුජා මාගධො සෙනියො ඛිච්චිසාරො “අමනාකං කිර විජ්ඣෙන හද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පට්ඨසති. තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං නහායිතො ධඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙඤ්ඤා පඤ්ඤා¹ නිසීදති. අනන්තරිකඛා ධඤ්ඤාසං ධාරා ඔපතිතො ධඤ්ඤාගාරං පුරෙති. හරියාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකංයෙව ආලාභකආලිකං උපතිසීදිතො එකඤ්ඤෙව සුපතිඤ්ඤරකං² දසකමමකරපොරිසං භනනන පරිච්ඡති. න තාව තං ඛියති, යාව සා න වුට්ඨාති. පුත්තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකංයෙව සහස්සත්ථිකං ගහෙතො දසකමමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං වෙතනං දෙති. න තාව තං ඛියති, යාවස්ස හත්ථගතා. සුණ්ණියාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකංයෙව වතුදොණ්ණිකං³ පිටකං උපතිසීදිතො දසකමමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං ඛිජ්ඣනනං⁵ දෙති. න තාව තං ඛියති, යාව සා න වුට්ඨාති. දසස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සන්ත සීතායො ගච්ඡන්ති” ති.

7. අථ බො රුජා මාගධො සෙනියො ඛිච්චිසාරො අඤ්ඤාතරං සබ්බත්ථකං මහාමනනං ආමනෙනයි: “අමනාකං කිර භණ්ණ විජ්ඣෙන හද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පට්ඨසති. තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං නහායිතො ධඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙඤ්ඤා පඤ්ඤා¹ නිසීදති. අනන්තරිකඛා ධඤ්ඤාසං ධාරා ඔපතිතො ධඤ්ඤාගාරං පුරෙති. හරියාය -පෙ-පුත්තස්ස -පෙ- සුණ්ණියාය -පෙ- දසස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සන්ත සීතායො ගච්ඡන්ති. ගච්ඡ භණ්ණ ජානාති යථා මයා සාමං දිට්ඨො, ඵචං තච දිට්ඨො භවිස්සති” ති.

1. “ඔතිඤ්ඤා” ම ඡ සං.

2. “සුපතිඤ්ඤරකං” ම ඡ සං.

3. “ඛියති” ම ඡ සං. ම නු ප.

4. “සුපතිඤ්ඤරකං” PTS.

5. “ඡමමාසිකං” ම ඡ සං.

5. “ඛිජ්ඣනනං” - එඡ “ඛිජ්” ඉති උඤා සබ්බ පොඤ්ඤාසු. ධම්මපදධර්මාදායං වෙච තාසීනලානුචාදෙ සද්ධම්මරතතාවලීනාමසීනලගණෙ “ඔති ඛිජ්ඣ” ඉති ව දිසස්මාභානා තං ඉධ යොජිතං.

8. “එවං දෙවා” ති ඛො සො මහාමනෙතා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස උට්ඨස්සුතා චතුර්ඛිනියා සෙනාය යෙන හද්දියං තෙන පායාසී. අනුපුරබ්භත යෙන හද්දියං යෙන මෙණ්ඩකො ගහපතී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා මෙණ්ඩකං ගහපතීං එතදවොච: “අතං හි ගහපතී, රඤ්ඤා ආණ්ණෙනා ‘අමනාකං කීර හණ්ණ, විජ්ඣෙන හද්දිය නගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපතී උට්ඨසති. තස්ස එවරුපො ඉඤ්ඤානුභාවො: සීසං නනාසිතා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙතා පඤ්ඤා රෙ නිසීදති. අනනලිකඛා ඛඤ්ඤාස්ස ඛාරා ඔපතිතා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙති. -පෙ- දසස්ස එවරුපො ඉඤ්ඤානුභාවො: එකෙන නඛිගලෙන කසනතස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡති.’ ගච්ඡ හණ්ණ, ජානාහි. යථා මයා සාමං දිට්ඨො, එවං තච දිට්ඨො හවිස්සති” ති. පස්සාම තෙ ගහපතී, ඉඤ්ඤානුභාව නති.

9. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපතී සීසං නනාසිතා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙතා පඤ්ඤා රෙ නිසීදී. අනනලිකඛා ඛඤ්ඤාස්ස ඛාරා ඔපතිතා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙසී.

10. “දිට්ඨො තෙ ගහපතී, ඉඤ්ඤානුභාවො. හරියාය තෙ ඉඤ්ඤානුභාවං පස්සාමා” ති 1. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපතී හරියං ආණාපෙසී: “තෙන හි චතුර්ඛිනියං සෙනාය හතොතන පරිච්ඡා” ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස හරියා එක යෙව ආලකකථාලිකං උපනිසීදිතා එකඤ්ච සුපභිඤ්ජරකං චතුර්ඛිනියං සෙනාය හතොතන පරිච්ඡි. න තාව තං බිසී.² යාව සා න වුට්ඨාසී.³

11. “දිට්ඨො තෙ ගහපතී හරියායපි ඉඤ්ඤානුභාවො. පුත්තස්ස තෙ ඉඤ්ඤානුභාවං පස්සාමා” ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපතී පුත්තං ආණාපෙසී: “තෙන හි චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං චෙතනං දෙහී” ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස පුත්තො එකංයෙව සත්තස්සන්චිකං ගතොතා චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං චෙතනං අදසී. න තාව තං බිසී, යාවස්ස භත්භතා

12. “දිට්ඨො තෙ ගහපතී, පුත්තස්සපි ඉඤ්ඤානුභාවො. පුණ්ණියාය තෙ ඉඤ්ඤානුභාවං පස්සාමා” ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපතී පුණ්ණියං ආණාපෙසී: “තෙන හි චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං බිජ්ඣනනං දෙහී” ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස පුණ්ණියා එකංයෙව චතුදෙණ්ණිකං පිටකං උපනිසීදිතා චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං බිජ්ඣනනං අදසී. න තාව තං බිසී, යාව සා න වුට්ඨාසී.

13. “දිට්ඨො තෙ ගහපතී, පුණ්ණියායපි ඉඤ්ඤානුභාවො. දසස්ස තෙ ඉඤ්ඤානුභාවං පස්සාමා” ති. “මයො ඛො සාමි, දසස්ස ඉඤ්ඤානුභාවො බෙත්තෙ පසීතබ්බො” ති. “අලං ගහපතී, දිට්ඨො තෙ දසස්සපි ඉඤ්ඤානුභාවො” ති.

14. අථ ඛො සො මහාමනෙතා චතුර්ඛිනියා සෙනාය පුත්තදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡී. තෙන රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසී.

1. “පසීසාමා” ම ඡ සං. PTS. 2. “බිසී” ම ඡ සං. PTS.
3. “න වුට්ඨාහි” ම ඡ සං. PTS.

15. අථ ඛො භගවා වෙසාලීයං යථාභීරතතං විහරිතො යෙන හද්දියං තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛුසමෙසන සද්ධිං අසිසිතෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

16. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන හද්දියං තදවසරි. තත්‍රසුදං භගවා හද්දියෙ විහරති ඡාන්ධාවනෝ.

17. අසොසාසි ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති “සමණො ඛලු හො ගොතමො සක්‍යපුතො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො හද්දියං අනුපපතො හද්දියෙ විහරති ඡාන්ධාවනෝ. තං ඛො පන භගවනං ගොතමං එවංකල්‍යාණො කීතතිසද්දො අබ්භුග්ගතො: ‘ඉතිපි සො භගවා අරහං, සමමාසමුද්ධො, විජ්ජාවරණසමපනො, සුගතො, ලොකවිදු, අනුතතරො පුරිසදම්මසාරථී, සත්ථා දෙවමනුස්සානා, බුද්ධො, භගවා.¹ සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකා, සසුමණ්ඩාහමණී: පජං සදෙවමනුස්සං, සයං අභිකද්ද සච්ඡිකතො පවදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකි කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සිඛ්‍යඤ්ජනං. කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරුපානං අරහතං දස්සනං ගොති” ති.

18. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති හද්දාති හද්දාති යානාති යොජාපෙචා හද්දං යානං අභිරුහිතො හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙති හද්දියා නියසාසි භගවනං දස්සනාය.

19. අද්දසංසු ඛො සමබ්‍රහ්මා නිජ්ජියා මෙණ්ඩකං ගහපතිං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන මෙණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොචු: කතං ත්වං ගහපති, ගච්ඡසී” ති. “ගච්ඡාමහං හනො, භගවනං සමණං ගොතමං² දස්සනායා” ති. “ක්වං පන ත්වං ගහපති, කීරියවාදෙ සමානො අකීරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සසී? සමණො හි ගහපති, ගොතමො අකීරියවාදෙ අකීරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙති” ති.

20. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස එතදතොසී: “නිස්සංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමමා සමුද්ධො භවිස්සති, යථාපිමෙ³ තිජ්ජියා උසුයන්ති” ති. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ති යානා පච්චො-රොභිතො පතතිකොව යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවනං අභිවාදෙචා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීන්තස්ස ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසී සෙය්‍යථීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සංකීලෙසං, නෙතඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසී.

1. “භගවාති” ම ඡ සං. ජච්. අ ච්. තො ච්.
2. “හනො සමණං ගොතමං” සී චු. 3. “යථාපිමෙ” ම ඡ සං.

21. යද් හගවා අඤ්ඤාසි මෙණ්ඩකං ගහපතීං කල්ලවිතනං මුදුචිතනං විනීවරණවිතනං උදග්ගවිතනං පසන්තවිතනං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කං-සිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි - දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වන්ථං අපගනකාලකං සම්මදෙව රජනං පතීගණෙහය්‍ය, එවමෙව බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස තසමීං යෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කීඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

22. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපතී දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලාභධම්මො තිණ්ණවිචිකීවෙජ්‍ය, විගතකථමිකපො වෙසාරජ්ජපත්තො අපරපච්චයො සඤ්ච්චසාසනෙ හගවන්තං එතදවොච: “අභිකක්කන්තං හන්තො. අභිකක්කන්තං හන්තො. සෙය්‍යථාපි හන්තො නිකක්ඛුජ්ජතං වා උක්කක්ඛුජ්ජය්‍ය, පච්චජන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලාස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛය්‍ය, අක්කිකාරෙ වා තෙලපච්චොතං ධාරෙය්‍ය: ‘වක්ඛුමන්තො රුපානි දුක්ඛිනති’ ති, එවමෙව හගවතා අනෙකපරියොයෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං හන්තො, හගවන්තං සරණං ගච්ජාමි ධම්මෙඤ්ච භික්ඛුසඛිකඤ්ච. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතං. අභිවාසෙතු ව මෙ හන්තො හගවා ස්වාභතාය හත්තං සද්ධං භික්ඛුසඛිකන්තා” ති. අභිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපතී හගවතො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙතො පදනකිණං කන්තො පකාසාමි.

23. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපතී තස්සා රන්තියා අච්චයෙන පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙතො හගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හන්තො, නිට්ඨිතං හත්තං” නති.

24. අථ බො හගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙතො පත්තවිචරමාදය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතො පඤ්ඤන්තො ආසනෙ නිසීදී සද්ධං භික්ඛුසඛිකන්තො.

25. අථ බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස හරියාව පුත්තො ව සුණීසා ව දුසො ව යෙන හගවා තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිතො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙසං හගවා ආනුපුබ්බිකථං කප්ථෙසි සෙය්‍යපීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං භික්කාරං සඛිකිලෙසං, තෙකඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි.

26. යද් තෙ හගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිතෙන මුදුචිතෙන විනීවරණ විතෙන උදග්ගවිතෙන පසන්තවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි - දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වන්ථං අපගනකාලකං සම්මදෙව රජනං පතීගණෙහය්‍ය, එවමෙව තෙසං තසමීංයෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කීඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

33. අඵ බො මෙණ්ඩකො ගහපති තස්සා රතනියා අඵචයෙන පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙතො භගවතො කාලං ආරොවාපෙසී: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භතත” නති.

34. අඵ බො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙතො පතතචීවරං ආදාය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස පරිවෙසනා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමීතො පඤ්ඤතෙන ආසතෙ නිසීදී සද්ධිං භීකඛුසඛෙසන.

35. අඵ බො මෙණ්ඩකො ගහපති අසීතෙලසානි ගොථාලකසනානි ආණාපෙසී: “තෙන හි භණ්, එකමෙකං ධෙත්තං ගහෙතො එකමෙකස්ස භීකඛුනො උපතිට්ඨා. ධාරුණ්හන ඛීරෙන හොජෙස්සාමා” ති.

36. අඵ බො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධිපමුඛං භීකඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජො සනතප්පෙසී. සමපවාරෙසී ධාරුණ්හන ව ඛීරෙන. භීකඛු කුකකුච්චායනතා ඛිරං න පතීගණ්හනති. “පතීගණ්හාඵ භීකඛවෙ පරිභුඤ්ජා” ති.

37. අඵ බො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධිපමුඛං භීකඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජො සනතප්පෙතො සමපවාරෙතො ධාරුණ්හන ව ඛීරෙන, භගවනතං භුතතාපිං ඔනීතපතතපාණිං එකට්ඨනං නිසීදී. එකමනතං නිසීතො බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවනතං එතදවොච: “සනති භනෙන, මග්ගා කනතාරා අප්පොදකා අප්පහකකා න සුඤ්ඤා අපාචෙය්සන ගනතුං. සාධු භනෙන, භගවා භීකඛුතං පාචෙය්සං අනුජානාතු” ති. අඵ බො භගවා මෙණ්ඩකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙස්සා සමාදායෙතො සමුත්තෙජෙතො සමපහංසෙතො උට්ඨායාසනා පකකාමි.

38. අඵ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භීකඛු ආමනෙතසී: “අනුජානාමි භීකඛවෙ, පඤ්ච ගොරසෙ-බිරං දඬි තකකං නවතීතං සප්පි. සනති භීකඛවෙ, මග්ගා කනතාරා අප්පොදකා අප්පහකකා න සුඤ්ඤා අපාචෙය්සන ගනතුං. අනුජානාමි. භීකඛවෙ, පාචෙය්සං පරියෙසිතුං. තණ්හුලො තණ්හුලුඤ්ඤෙත. මුග්ගො මුග්ගඤ්ඤෙත. මාසො මාසඤ්ඤෙත. ලොණං ලොණඤ්ඤෙත. ගුලො ගුලඤ්ඤෙත. තෙලං තෙලඤ්ඤෙත. සප්පි සප්පිඤ්ඤෙත. සනති භීකඛවෙ, මනුස්සා සද්ධා පසනතා. තෙ කප්පියකාරකාතං හතෙ භිරඤ්ඤං උපතිකඛිපතති: ‘ඉමිතා යං අය්සස්ස කප්පියං, තං දෙථා’ති. අනුජානාමි. භීකඛවෙ, යං තතො කප්පියං, තං සාදිසීතුං.¹ න තෙචාතං භීකඛවෙ, කුතනපි පරියායෙන ජාතරුපරජතං සාදිසිතබ්බං² පරියෙසිතබ්බනති. වදුමි” ත.

1. “සාදිතුං” ම ඡ සං. නො. 2. “සාදිතබ්බං” ම ඡ සං. PTS

39. අඵ බො භගවා අනුපුප්ඛන වාරිකං වරමානො යෙන ආපණං, තද වසරි. අසෙසාසි බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො “සමණො ඛලු හො ගොතමො සක්‍යපුතො සක්‍යකුලා පඛබ්බතො ආපණං අනුසුතො ආපණෙ විහරති.¹ නා බො පන භගවනං ගොතමං එවංකලායාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං, සස්සමණබ්බුහමණ්ණිං පඵං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්ථා පවදෙති. -පෙ- සාධු බො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති” ති.

40. අඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො එතදහොසි: “කිනනු බො අහං සමණස්ස ගොතමස්ස කරාපෙය්‍ය” නති. අඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො එතදහොසි: “යෙපි බො තෙ බ්බාහමණානං පුබ්බකා ඉසයො මනනානං කතනාරො මනනානං පවත්තාරො, යෙසමිදං එතරහි බ්බාහමණා පොරාණං මනනපදං ගීතං පච්චිතං සමීහිතං තදනුගායනති, තදනුභාසනති, තාසිත මනුභාසනති, වාචිතමනුචාවෙනති. සෙය්‍යපීදං: අට්ටකො, වාමකො, වාම-දෙවො, වෙස්සාමිනො, යමන ගභි², අඛිතිරසො, භාරදමාජො, වාසෙට්ඨො, කස්සපො, හහු, රතතුපරතා විරතා විකාලහොජනා. තෙ එවරූපානි පානානි සාදිසිංසු. “සමණොපි ගොතමො රතතුපරතො විරතො විකාල හොජනා. අරහති සමණොපි ගොතමො එවරූපානි පානානි සාදිසිකු” නති. පහුතං පාතං පට්ටියාදුපෙත්ථා කාජෙහි ගාතාපෙත්ථා යෙන භගවා තෙනුප-සඛකමු. උපසඛකමිත්ථා භගවතා සද්ධං සමමොදී. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්ථා එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං ධීතො බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො භගවනං එතදවොච: “පතිගණනාකු මෙ භවං ගොතමො පාන” නති. “තෙන හි කෙණ්ණිය, හිකබ්බනං දෙහී” ති. හිකබ්බ කුකකුච්චායනතා න පතිගණනති. “පතිගණනාථ හිකබ්බෙ, පරිභුඤ්ජථා” ති.

41. අඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො බුද්ධපමුඛං හිකබ්බසඛකං පහුතෙහි පාතෙහි සහත්ථා සනතපෙත්ථා සමපවාරෙත්ථා, භගවනං බොතහත්ථං ඔනීතපත්තපාණං එකමනං තිසීදී. එකමනං තිසීතං බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො භගවා ඛමමයා කථාය සඤ්ඤෙසි. සමාදපෙසි. සමුතොතජෙසි. සමපතංසෙසි.

1. “ආපණ විහරති” ති නන්ති මරමකාර පොත්තෙ
 2. “යමදගභි” ඉතයි.

42. අප්ඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුනෙතජ්ඣො සමපතංසිතො භගවන්තං එතදවොච: “අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භවතං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා”ති. “මහා බො කෙණ්ණිය, භික්ඛුසඛෙසා, අසිංතෙලසාති භික්ඛුසතාති. චුඤ්ච බ්‍රාහ්මණේසු අභිප්පසනො” ති. දුතියමපි බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවන්තං එතදවොච: “කිඤ්චාපි හො¹ ගොතම, මහා භික්ඛුසඛෙසා අසිංතෙලසාති භික්ඛුසතාති, අහං ච බ්‍රාහ්මණේසු අභිප්පසනො, අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භවතං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා”ති. “මහා බො කෙණ්ණිය, භික්ඛුසඛෙසා, අසිංතෙලසාති භික්ඛුසතාති. චුං ච බ්‍රාහ්මණේසු අභිප්පසනො” ති. තතියමපි බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවන්තං එතදවොච: “කිඤ්චාපි හො ගොතම, මහා භික්ඛුසඛෙසා අසිංතෙලසාති භික්ඛුසතාති, අහං ච බ්‍රාහ්මණේසු අභිප්පසනො, අධිවාසෙතු මෙ භවං² ගොතමො ස්වාතනාය භවතං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අප්ඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨාසාසනා පකාමි.

43. අප්ඵ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණේ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨ පනාන: අඤ්චානං ජම්බුපානං වොචපානං මොචපානං මධුපානං³ මුද්දිකපානං සාලුකපානං එරාසකපානං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං එලුරසං ධිපෙචා ධඤ්ඤාඵලරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං පතතරසං ධිපෙචා ඩාකරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං පුප්ඵරසං ධිපෙචා මධුකපුප්ඵරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ උච්ඡුරස” තති.

44. අප්ඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො තස්සා රතතියා අච්චයෙන සකෙ අස්ස මෙ පණ්ණිතං බාදනීයං භොජනීයං පට්ඨාදුපෙචා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි: “කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භවත” තති. අප්ඵ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිචරමාදය යෙන කෙණ්ණියස්ස ජට්ඨස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

45. අප්ඵ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සකඨං සන්තපෙත්වා සමපවාරෙත්වා, භගවන්තං භුත්තාපිං ඔනීතපත්තතාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො කෙණ්ණියං ජට්ඨං භගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි:-

- i. “අඤ්චුත්තමුඛං යඤ්ඤා සාවිහාරි ඡන්දසො මුඛං,
රාජා මුඛං මනුස්සානං නදීතං සාගරො මුඛං.
- ii. තකඛත්තානං මුඛං චන්ද්‍ර ආදිවො තපනං මුඛං,
පුඤ්ඤ මාකඞ්ඛමානානං⁴ සඛෙසා වෙ යජනං මුඛ” තති.

1. “කිඤ්චාපි බො” ම ඡ සං. 2. අධිවාසෙතු භවං. ම ඡ සං.
3. “මධුකපානං” ම ඡ සං.
4. “පුඤ්ඤං ආසාදිමානානං” ම ඡ සං. P T S. හො ටි. ජ ටි.

46. අථ බො හගවා කෙණ්ණියං ජට්ඨං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිනා උට්ඨායාසනා පකකාමි. අථ බො හගවා ආපණේ යථාතීරතතං විහරිනා යෙන කුසිනාරා, තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අසිඤ්ඤෙසෙහි භික්ඛුසතෙහි.

47. අසොසුං බො කොසිනාරකා මලලා “හගවා කීර කුසිනාරං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අසිඤ්ඤෙසෙහි භික්ඛුසතෙහි” ති. තෙ සඞගරං අකංසු: “යො හගවතො පච්චුග්ගමනා න කරියසති, පඤ්චසනානියස දණ්ඨො” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන රොජො මලලො ආයසමතො ආනන්දසස සභායො හොති. අථ බො හගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන කුසිනාරා, තදච්ඡරි. අථ බො කොසිනාරකා මලලා හගවතො පච්චුග්ගමනං අකංසු.

49. අථ බො රොජො මලලො හගවතො පච්චුග්ගමනං කරිනා යෙනායසමා ආනන්දො, තෙනුපසඞකමි. උපසඞකමිනා ආයසමතං ආනන්දං අභිවාදෙතා එකමනනං අට්ඨාසි. එකමනනා සිතං බො රොජං මලලං ආයසමා ආනන්දො එතදවොච: “උලාරං බො තෙ ඉමං ආට්ඨිසො රොජ, යං නිං හගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසි” ති. “නාතං හනො ආනන්ද, බහුකතො බුඬො වා ධම්මෙ වා සඛෙස වා¹. අපි ව සද්දතීහි සඞගරො කතො: ‘යො හගවතො පච්චුග්ගමනං න කරියසති, පඤ්චසනානියස දණ්ඨො’² ති. සො බො අතං හනො ආනන්ද, සද්දතීතං දණ්ඨභයා එවාහං හගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසි” නති.

50. අථ බො ආයසමා ආනන්දො අනත්තමතො අහොසි: “කථං හි නාම රොජො මලලො එවං වකඛති” ති. අථ බො ආයසමා ආනන්දො යෙන හගවා තෙනුපසඞකමි. උපසඞකමිනා හගවතනං අභිවාදෙතා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනො බො ආයසමා ආනන්දො හගවතනං එතදවොච: “අයං හනො රොජො මලලො අභිඤ්ඤාතො සද්දනමනුසොසා. මහිද්ධිසො² බො පන එවරුපානං සද්දනමනුසොසානං ඉමසමිං ධම්මචිතයෙ පසාදො. සාධු හනො, හගවා තථා කරොතු, යථා රොජො මලලො ඉමසමිං ධම්මචිතයෙ පසීදෙය්‍යා” ති. “න බො නං ආනන්ද, දුක්ඛරං තථාගතෙන යථා රොජො මලලො ඉමසමිං ධම්මචිතයෙ පසීදෙය්‍යා” ති.

51. අථ බො හගවා රොජං මලලො මෙතොතන විතොතන එරිනා උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසී. අථ බො රොජො මලලො හගවතා³ මෙතොතන විතොතන පුට්ඨා සෙය්‍යථාපි නාම ගාථී තරුණච්චජා⁴, එවමෙව විහාරෙන විහාරං පරිච්චෙණෙන පරිච්චෙණං උපසඞකමිනා භික්ඛු පුච්ඡති: “කහනනු බො හනො එතරහි සො හගවා විහරති අරහ: සමමාසමුච්චො? දසසනකාමා හි මයං තං හගවතනං අරහතනං සමමාසමුච්චො” නති. “එසාට්ඨිසො රොජ, විහාරො සංවුතථාරො. තෙන අපසසදො උපසඞකමිනා අතරමානො ආලීන්ද, පටිසීනා උක්කාසීනා අග්ගලං ආකොටෙහි. විචරියසති තෙ හගවා ආර” නති

1. “බුද්ධෙන වා ධම්මෙන වා සඛෙසන වා” සී මු 1
2. “මහිද්ධිසො” ම ඡ සා. 3. “හගවතො” ම ඡ සා. තො වි.
“මහඤ්ඤො” සී මු. 2. 4. “ගාථී. තරුණච්චජා” ම ඡ සා.

52. අඵ බො රොජො මලලො යෙන සො විහාරො සංවුතථාරො, තෙන අප්පසද්දො උපසඞ්කම්භා අතරමානො ආලිඤ්ඤං පච්ඡිඞ්භා උක්කාසිභා අග්ගලං ආකොටෙසි. විවරි භගවා ධාරං. අඵ බො රොජො මලලො විහාරං පච්ඡිඞ්භා භගවනං දභිවාදෙභා ඵකමනං නිසීදි. ඵකමනං නිසීන්තස්ස බො රොජස්ස මලලස්ස භගවා ආනුජ්ඣබ්බිකං කථෙසී; සෙය්‍යපීදං: දුතකඵං සීලකඵං සග්ගකඵං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙකමමෙ ආනිසංසං පකාසෙසි.

53. යද භගවා අඤ්ඤාසී රොජං මලලං කලුචිත්තං මුදුචිත්තං විනිවරණචිත්තං උදගචිත්තං පසන්නචිත්තං, අඵ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසී: දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වත්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතීගණෙනය්‍ය, ඵවමෙව බො රොජස්ස මලලස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මවකඛුං උදපාදී: “යං කීඤ්චි සමුදයධම්මං, සඛබං තං නිරොධධම්මං” ති.

54. අඵ බො රොජො මලලො දිට්ඨධම්මො පන්නධම්මො විදිතධම්මො පරිසොගාලාභධම්මො නිණ්ණවිචිකිචෙජ්ඣ විතතකඵඞ්කචො වෙසාරජ්ජප්ප- නො අපරප්පච්චයො සද්දුසාසනෙ භගවනං ඵතදවොච: “සාධු භනෙන අය්‍යා මමඤ්ඤෙව පතීගණෙනය්‍යං විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චය- නෙසජ්ජපරිකඛාරං, නො අඤ්ඤෙස” ති. “සෙසං බො රොජ, සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො සෙය්‍යථාපි ත්‍යා, නෙසමපී ඵවං හොති: ‘අනො චුත අය්‍යා අමනාකඤ්ඤෙව පතීගණෙනය්‍යං විවර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයහෙසජ්ජපරිකඛාරං, නො අඤ්ඤෙස’ ති. තෙන හී රොජ, තච චෙව පටිග්ගහෙස්සන්ති අඤ්ඤෙසඤ්ඤා” ති.

55. තෙන බො පත සමයෙන ඤුසිතාරායං පණීතානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා නොති. අඵ බො රොජස්ස මලලස්ස පටිපාටිං අලනන්තස්ස ඵතදහොසී: “යනචුතාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ තාස්ස, තං පටිපාදෙය්‍ය” ති. අඵ බො රොජො මලලො භත්තග්ගං ඔලොකෙනො දෙච තාදදස ඩාකඤ්ච පිට්ඨබාදනීයඤ්ච. අඵ බො රොජො මලලො යෙනාසමා ආනඤ්ඤෙ තෙත්තපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්භා ආයසමනං ආනඤ්ඤං ඵතදවොච: “ඉධ මෙ භනෙන ආනඤ්ඤං, පටිපාටිං අලනන්තස්ස ඵතදහොසී: ‘යනචුතාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ තාස්ස, තං පටිපාදෙය්‍ය’ ති. සො බො අහං භනෙන ආනඤ්ඤං, භත්තග්ගං ඔලොකෙනො දෙච තාදදස ඩාකඤ්ච පිට්ඨබාදනීයඤ්ච. සවාහං භනෙන ආනඤ්ඤං, පටිපාදෙය්‍යං ඩාකඤ්ච පිට්ඨබාදනීයඤ්ච, පතීගණෙනය්‍ය මෙ භගවා” ති. “තෙන හී රොජ, භගවනං පටිපුච්ඡිස්සං මි” ති.

56. අඵ බො ආයසමා ආනඤ්ඤෙ භගවනො ඵතමත්ථං ආරොවෙසී. „තෙනතානඤ්ඤං, පටිපදෙත්තු” ති. “තෙන හී රොජ, පටිපාදෙහී” ති.

57. අඵ බො රොජො මලො තස්සා රතතීයා අඵචයෙන පඤ්ඤා ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා පටිසාදපෙතො භගවතො උපතාමෙසි පතීගණනානු මෙ භනෙන භගවා ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා” ති. “තෙන හී රොජ, භික්ඛුනං දෙති” ති*. භික්ඛු කුකකුච්චායනනා න පතීගණනනති. “පතීගණනාඵ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථා” ති.

58. අඵ බො රොජො මලො බුද්ධපමුඛං භික්ඛසඛසං පඤ්ඤෙති ඩාකෙති ච පිට්ඨබාදනීයෙති ච සහස්ථා සනතපෙපසනා සමපචාරෙතො භගවනනං ඛොතහස්ථං ඔනීතපනතපාණිං ඵකමනනං නිසීදී. ඵකමනනං නිසිනනං බො රොජං මලං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසනා සමාදපෙතො සමුනෙතජෙතො සමපහංසෙතො උට්ඨායාසනා පකකාමි.

59. අඵ බො භගවා ඵතසමීං නිදුනෙ ඵතසමීං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, සබ්බඤ්ඤා ඩාකං සබ්බඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීය” නති.

60. අඵ බො භගවා කුසිනාරායං යථාභීරතනං විහරිතො යෙන ආතුමා, තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛසඛෙසන සද්ධිං අසීඨතෙලසෙහි භික්ඛසතෙහි.

61. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො බුද්ධිපබ්බජිතො ආතුමායං පටිචසති නතාපිතපුබ්බො. තස්ස ඤේ දුරකා හොනති මඤ්ජුකා පටි-භාණෙයසකා දකඛා පරියොදුතසිප්පා සකෙ ආචරියකෙ නතාපිතකමෙම. අසෙසාසි බො සො බුද්ධිපබ්බජිතො “භගවා කීර ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛසඛෙසන සද්ධිං අසීඨතෙලසෙහි භික්ඛසතෙහි” ති.

62. අඵ බො සො බුද්ධිපබ්බජිතො තෙ දුරකෙ ඵතදවොච: “භගවා කීර තාතා, ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛසඛෙසන සද්ධිං අසීඨතෙලසෙහි භික්ඛසතෙහි. ගච්ඡඵ තුචෙන තාතා, බුරහණං ආදාය. නාලියාචාපකෙන අනුසරකං¹ ආභිණ්ඛඵ. ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සංහරඵ. භගවතො ආගතස්ස යාගුදුනං² කරිස්සාමා” ති. “ඵචං තාතා” ති බො තෙ දුරකා තස්ස බුද්ධිපබ්බජිතස්ස පටිසසුතො බුරහණං ආදාය නාලියා ආචාපකෙන අනුසරකං ආභිණ්ඛනති ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සංහරනනා. මනුස්සා තෙ දුරකෙ මඤ්ජුකෙ පටිභාණෙයසකෙ පසසිතො යෙපි න කාරාපෙතුකාමා, තෙපි කාරාපෙනති. කාරාපෙතොපි ඛන්ඤං දෙනති. අඵ බො තෙ දුරකා ඛන්ඤං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සංහරිංසු.

63. අඵ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන ආතුමා තදචසරි. තනු සුදං තගවා ආතුමායං විතරති භුසාගාරෙ.

*. “අඵ බො රොජො මලපුනනා භික්ඛනං දෙති” ම ඡ සං. අයං පාඨො සීභලකඛුරපොභ්ඤ්ඤා න දිස්සනෙ.
 1. “අනුසරකං අනුසරකං” ම ඡ සං. PTS. තො චි අ චි.
 2. “යාගුදුනං” ම ඡ සං. PTS. තො චි.

64. අඵ බො සො බුද්ධපබ්බජ්ඨො නසො රතතියා අව්වයෙන පසුතං යාගුං පටියාදුපෙච්චා හගවතො උපනාමෙසි: “පනිගණනාතු මෙ හනෙන හගවා යාගු” නති.

65. ජානනනාපි නථාගනා පුච්ඡනති. ජානනනාපි න පුච්ඡනති. කාලං විදිච්චා පුච්ඡනති. කාලං විදිච්චා න පුච්ඡනති. අත්ඨසංහිතං නථාගනා පුච්ඡනති නො අනත්ඨසංහිතං. අනත්ඨසංහිතෙ සෙතුසාතො තථාගනානං. දව්භාකාරෙති බුද්ධා හගවනෙනා භික්ඛු පටිපුච්ඡනති: “ධම්මං වා දෙසෙසොම. සාවකානං වා සිකඛාපදං පඤ්ඤපෙසොමා” ති.

66 අඵ බො හගවා නං බුද්ධපබ්බජ්ඨනං එතදවොච: “කුතායං භික්ඛු, යාගු” ති අඵ බො සො බුද්ධපබ්බජ්ඨො හගවතො එතමත්ඨං ආරොවෙසි. විහරති බුද්ධො හගවා ‘අනනුච්ඡේයං මොඤ්ජරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අසොමණකං අකප්පියං අකාරණීයං. කථං හි නාම ත්ඨං මොඤ්ජරිස, පබ්බජ්ඨෙ¹ අකප්පියෙ සමාදපෙසෙසි². තෙනං මොඤ්ජරිස, අප්පසනනානං වා පසාදය -පෙ- විහරතිච්චා ධම්මං කථං කච්චා භික්ඛු ආමනෙනසි: “න භික්ඛවෙ, පබ්බජ්ඨා අකප්පියෙ සමාදපෙනබ්බා³. යො සමාදපෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨො. න ච භික්ඛවෙ, නහාපිතපුබ්බෙන බුරුනණං පරිහරිතබ්බං. යො පරිහරෙය්‍ය ආපතති දුක්ඛට්ඨො” ති.

67. අඵ බො හගවා ආතුමායං යථාභීරතනං විහරිච්චා යෙන සාවඤ්චී, තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවඤ්චී, තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙනවතෙ අනාඨපිණ්ණිකසො ආරාමෙ.

68. තෙන බො පන සමයෙන සාවඤ්චියං බහුං ඵලබාදතීයං උප්පනං හොති⁴. අඵ බො භික්ඛනං එතදහොසි: “කිනනු බො හගවතා ඵලබාදතීය අනුඤ්ඤනං? කිං අනනුඤ්ඤනං” නති. හගවතො එතමත්ඨං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං ඵලබාදතීය” නති.

69. තෙන බො පන සමයෙන සබ්බිකාති බිජාති පුග්ගලිකාය භුමියා රොපියනති. පුග්ගලිකාති බිජාති සබ්බිකාය භුමියා රොපියනති. හගවතො එතමත්ඨං ආරොවෙසුං. “සබ්බිකාති භික්ඛවෙ, බිජාති පුග්ගලිකාය භුමියා රොපිතාති හාගං දච්චා පරිභුඤ්ජිතබ්බාති. පුග්ගලිකාති බිජාති සබ්බිකාය භුමියා රොපිතාති හාගං දච්චා පරිභුඤ්ජිතබ්බාති” ති.

1. “පබ්බජ්ඨො” ම ඡ සං. P T S. නො වි. සී මු. ඉමිසො බුද්ධපබ්බජ්ඨනසො දෙව දුරකාපි පබ්බජ්ඨා සාමණේරභුමියං ජිතාති දීඝනිකායවස්ඨාපායං පුත්තං. තසමො එත්ඨ “පබ්බජ්ඨෙ” ති පදං යුක්තමෙව.
2. “සමාදපෙසි” ම ඡ සං
3. “පබ්බජ්ඨෙනා සමාදපෙනබ්බා” ම ඡ සං. P T S. නො වි. නො වි. ජ. වි
,, පබ්බජ්ඨෙ” සී මු. 1 “පබ්බජ්ඨෙනා” සමාදපෙනබ්බා. සී මු 2.
4. “උසන්නො” ම ඡ සං.

70. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛුනං කිසමිඤ්චි කිසමිඤ්චි ධාතෙ කුකකුච්චං උප්පජ්ජති: “කීනත්තු බො භගවතා අනුඤ්ඤානං? කිං අනත්තුඤ්ඤාන” තිති. භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොචෙට්ඨං. “යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පති’ති අපටිකඛිත්තං, තං වෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිඛානති, තං වො න කප්පති. යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පති’ති අපටිකඛිත්තං, තං වෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිඛානති, තං වො කප්පති. යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පති’ති අනත්තුඤ්ඤානං, තං වෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිඛානති, තං වො න කප්පති. යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පති’ති අනත්තුඤ්ඤානං, තං වෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිඛානති, තං වො කප්පති” ති.

71. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසී: “කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන යාමකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාමකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාමකාලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො සත්තාහකාලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති?” ති. භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොචෙට්ඨං. “යාවකාලිකෙන භික්ඛවෙ, යාමකාලිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන භික්ඛවෙ, සත්තාහකාලිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාමකාලිකෙන භික්ඛවෙ, සත්තාහකාලිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං යාමෙ කප්පති. යාමානිකකන්තො න කප්පති. යාමකාලිකෙන භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං යාමෙ කප්පති. යාමානිකකන්තො න කප්පති. සත්තාහකාලිකෙන භික්ඛවෙ යාවජීවිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං සත්තාහං කප්පති. සත්තාහානිකකන්තො න කප්පති” ති.

හෙසජ්ජකකිකො නිට්ඨිතො ජට්ඨො.

ඉමමගි ඔකිකො වසු ඵනසතං ඡ වසු.

තස්ස උද්දනං:

සාරදිකෙ විකාලෙපි වසං මුලෙ පිට්ඨෙහි ව,
කසාවෙහි පණණං ඵලං ඡතු ලොණං ඡකතඤ්ච.

වුණණං වාලිනී මංසඤ්ච අඤ්ඤානී¹ උපපිංසනී²,
අඤ්ඤානී උච්චි³පාරුතා සලාකා සලාකොධනී⁴.

ඵවිකා සච්චකං⁵ සුතතං මුඬනි තෙල⁶තඤ්ච ව,
නඤ්ඤානී ධුම⁷ නෙත්තඤ්ච පිධානං සමකත්ථි⁸.

තෙලපාකෙසු මඡ්ඡඤ්ච අනිකඛිතතං අබ්හඤ්ඤානං,
ධුමං සෙදා සමාරාඤ්ච මහාභවෙහාදනං නථා.

දකකොධං ලොභිතඤ්ච විසාණං පාදබ්හඤ්ඤානං,
පඡ්ඡං සත්ථං කසාවඤ්ච නිලකකකං කබලිකං.

වොලං සාසපකුඬඤ්ච⁹ ධුමසකඛරිකාස ව,
වණතෙලං විකාසිකා විකචඤ්ච පටිග්ගහං.

ගුඨං කරොන්තා රොජිඤ්ච බාරං මුත්තගරිපකී¹⁰
ගඬා විරෙචනඤ්ච ව අච්ඡා කච්ච¹¹ කථාකච්ච.

පටිච්ඡාදනී පබ්බාරා ආරාමා සතා පඤ්චකී¹²
ගුලං මුග්ගං සොච්චඤ්ච සාමපාකා¹³ පුතා පඡච.

පුතානුඤ්ඤාසී දුබ්භිදකඛ ඵලඤ්ච නිලබාදනී,
පුරෙහත්තා කාසබාහො නිබ්බට්ඨඤ්ච නගඤ්ඤානං.

වහ්ඡිකමචඤ්ච සුපපි ව¹⁴ මනුසුමංසමෙච ව,
ගහ්ඡි අසාසා සුතබාහි¹⁵ පීගඛ්ඛාග්ගං ව දීපිකං.¹⁶

අච්ඡ නරච්ඡ මංසඤ්ච පටිපාටි ව යාගු ව,
නරුණං අඤ්ඤානු ගුලං සුනීධාවසථාගරං.¹⁷

ගඬගා කොටි සච්චකථා අමබ්පාලී ව ලීච්ඡථි,
උද්දිසු කච්චං සුභිකඛං පුතදෙච පටිකඛිපි.

මෙසො සප්පො මෙණ්ඩකො ව ගොරසං පාඡේස්ඤකෙන ව,
කෙණ්ඤි අමෙධො ඡමබුචොච මොචමධුමුද්දිකසාලුකං.

ඵරුසකං¹⁸ ඩාකපිට්ඨං ආතුමායා නගාපිනො,
සාවඤ්ඤං ඵලං ඛිජා කිසමිං ඡානෙ ව කාලිකෙනී.

1. “අඤ්ඤානං” ම ඡ සං. P.T.S. 2. “උපපිංසනී” ම ඡ සං. “උපපිංසනං” සි. P.T.S.
 3. “උච්චි” ම ඡ සං. තො ච. 4. “සලාකාසීනී” ම ඡ සං.
 5. “සබ්බකං” ම ඡ සං. “බ්බකං” P.T.S. 6. “තෙලං” P.T.S.
 7. “ධුමඤ්ච” ම ඡ සං. P.T.S.
 8. “නෙත්තඤ්චාපිධ නඤ්ච” ම ඡ සං. “නෙත්තඤ්චා පිධානං ඵච” P.T.S.
 9. “සාසපකුඬඤ්ච” ම ඡ සං. P.T.S. “සාසපකුඬඤ්ච” අ ච. තො ච.
 10. “නරච්ඡනා” ම ඡ සං.
 11. “අච්ඡාකච්ච” ම ඡ සං. 12. “ආරාමසන්ථාගෙනච” ම ඡ සං.
 13. “සාමපාකා” ම ඡ සං. 14. “සුපපිඤ්ච” ම ඡ සං. ඡ ච. අ ච.
 15. “සුතබාහව” ම ඡ සං. P.T.S. ම නු ට.
 16. “අභිසිග්ගඤ්චපිකා” ම ඡ සං. ඡ ච. ම නු ට.
 17. “වසථාගරං” ම ඡ සං. අ ච. P.T.S. ඡ ච. 18. “ඵරුසකං” ම ඡ සං. සි මු.

7

කසීනකඛ්ඛකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙනවග්ගෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

2. තෙන බො පන සමයෙන තිංසමන්තා පාවෙය්‍යකා¹ භික්ඛු සබ්බෙ ආරඤ්ඤකා² සබ්බෙ පිණ්ඩපාතිකා සබ්බෙ ඊසකුලිකා සබ්බෙ තෙව්වරිකා සාවඤ්ඤං ගච්ඡන්තා³ භගවන්තා දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාසකඛ්ඛිංසු සාවඤ්ඤං වස්සුපනාසිකං සමාචාරො. අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගච්ඡංසු.

3. තෙ උකකණ්ඨිකරූපා වස්සං වසිංසු “ආසනෙනව නො භගවා විහරති ඉතො ඡස්ස යොජනෙසු. න ව මයං ලහාම භගවන්තං දස්සනායා” ති.

4. අඵ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුන්තා තෙමාසච්චයෙන කතාය පචාරණාය දෙවෙ වස්සනෙන උදකසඛගතෙ උදකචිකඛලෙ ඔකපුණ්ණෙහි විවරෙහි කීලන්තරූපා, යෙන සාවඤ්ඤං ජෙනවනං. අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමො, යෙන භගවා, තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදිංසු.

5. ආචිණ්ණං බො පනෙනං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධං පටිසම්මොදිතුං. අඵ බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සම්මොදමානා අවිචදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ව පිණ්ඩකෙන කීලමිත්ථා?” ති.

6. “ඛමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ව මයං භනෙන, සම්මොදමානා අවිචදමානා වස්සං වසිමහ. න ව පිණ්ඩකෙන කීලමිමහ. ඉධ මයං භනෙන තිංසමන්තා පාවෙය්‍යකා භික්ඛු සාවඤ්ඤං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාසකඛ්ඛිංසු සාවඤ්ඤං වස්සුපනාසිකං සමාචාරො. අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගච්ඡිමහ. තෙ මයං භනෙන උකකණ්ඨිකරූපා වස්සං වසිමහ ‘ආසනෙනව නො භගවා විහරති ඉතො ඡස්ස යොජනෙසු. න ව මයං ලහාම භගවන්තං දස්සනායා’ ති. අඵ බො මයං භනෙන වස්සං චුන්තා තෙමාසච්චයෙන කතාය පචාරණාය දෙවෙ වස්සනෙන උදකසඛගතෙ උදකචිකඛලෙ ඔකපුණ්ණෙහි විවරෙහි කීලන්තරූපා අඬානං ආගතා” ති.

7. අඵ බො භගවා ඵතසමිං නිදනෙ ඵතසමිං පකරණෙ ඛමමිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙහි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්තානං භික්ඛුනං කසීනා⁴ අත්ථිතුං. අත්ථකසීනානං වො භික්ඛවෙ, ඊසකුලි-ස්සනති: අනාමන්තවාරො, අසමාද්දනවාරො, ගණනොජනං, යාවදත්ථිවිරං, යො ව නත්ථ විවරූප්පාදෙ, සො තෙසං භවිස්සති.⁵ අත්ථකසීනානං වො භික්ඛවෙ, ඉමාති පඤ්ඤා කප්පිස්සනති.”

1. “පාවෙය්‍යකා” අධ්‍යායනං. “පාවෙය්‍යකා” ජ මි. ම නු ප. නො වි.
2. “ආරඤ්ඤකා” ම ජ සං. 3. “ආගච්ඡන්තා” ම ජ සං.
4. “කසීනා” ම ජ සං. 5. “භවිස්සති”

8. එවකදී පන භික්ඛවෙ කසිනං අප්ථරිතඛං. ව්‍යතොනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙසා ඤයෙපනඤඛා:

“සුඤ්ඤාදු මෙ භතොන සමෙසා, ඉදං සමසංඝං කසිනදුඝං උප්පනනං. යදි සමසංඝං පහනකලලං, සමෙසා ඉමං කසිනදුඝං ඉප්ථනනාමංඝං භික්ඛුනො දදෙය්‍ය කසිනං අප්ථරිතා. එසා ඤතති.

“සුඤ්ඤාදු මෙ භතොන සමෙසා, ඉදං සමසංඝං කසිනදුඝං උප්පනනං. සමෙසා ඉමං කසිනදුඝං ඉප්ථනනාමංඝං භික්ඛුනො දෙති කසිනං අප්ථරිතා. යසංයසමනො බමති ඉමංඝං කසිනදුඝංඝං ඉප්ථනනාමංඝං භික්ඛුනො දුතං කසිනං අප්ථරිතා, සො භුඤ්ඤාසංඝං. යසං නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

“දිනනං ඉදං සමෙසන කසිනදුඝං ඉප්ථනනාමංඝං භික්ඛුනො කසිනං අප්ථරිතා. බමති සමසංඝං. තසමා භුඤ්ඤා. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

9. එවං බො භික්ඛවෙ, අප්ථනං හොති කසිනං, එවං අනප්ථනං. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ,¹ අනප්ථනං හොති කසිනං? න උලලිඛිතමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න ධොවනමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න විචරවිචාරණමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න ඡේදනමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න බකිතමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න ඔවට්ඨි-කරණමනොන² අප්ථනං හොති කසිනං. න කඤ්ඤාසකරණමනොන³ අප්ථනං හොති කසිනං. න දළභිකමකරණමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න අනුචාතකරණමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න පරිහණක-කරණමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න ඔවට්ටොයකරණමනොන⁴ අප්ථනං හොති කසිනං. න කමබලමදදනමනොන අප්ථනං හොති කසිනං. න නිමිතභකවෙන අප්ථනං හොති කසිනං. න පරිකථාකවෙන අප්ථනං හොති කසිනං. න කුකකුකවෙන අප්ථනං හොති කසිනං. න සනතිඛිකවෙන අප්ථනං හොති කසිනං. න නිසංගහිසෙත අප්ථනං හොති කසිනං. න අකප්පකවෙන අප්ථනං හොති කසිනං. න අඤ්ඤාදු සමසංඝං අප්ථනං හොති කසිනං. න අඤ්ඤාදු උතනරාසමොන අප්ථනං හොති කසිනං. න අඤ්ඤාදු අනාරාමසමොන අප්ථනං හොති කසිනං. න අඤ්ඤාදු පඤ්ඤාකෙන වා අනිසෙකපඤ්ඤාකෙන වා නදහෙව සඤ්ඤානොන සමඤ්ඤාලි-කවෙන අප්ථනං හොති කසිනං. න අඤ්ඤාදු පුනොලංඝ අප්ථරා අප්ථනං හොති කසිනං. සමමා වෙව⁵ අප්ථනං හොති කසිනං, නඤ්ඤා නිසසිමට්ටො අනුමොදති, එවමපි අනප්ථනං හොති කසිනං. එවං බො භික්ඛවෙ, අනප්ථනං හොති කසිනං.

[වතුමිසති ආකාරා].

1. “කථංඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ” ම ඡ සං. 2. “ඔවට්ටොයකරණමනොන” ම ඡ සං.
3. “න ගඤ්ඤාසකරණමනොන” කථමි.
4. “ඉවදදධිසෙකරණමනොන” ම ඡ සං. PTS
5. “සමමා වෙ” ම ඡ සං.

10. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ, අත්ථං හොති කඨිනං? අනතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අනතකපපෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පිලොතිකාය අත්ථං හොති කඨිනං. පංසුකුලෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පාපණිකෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අනිමිත්තකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අපරිකථා-කතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අකුකකුකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අසන්තිධිකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අනිසුග්ගියෙන අත්ථං හොති කඨිනං. කප්පකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. සඛ්ඝාටියා අත්ථං හොති කඨිනං. උත්තරාසඛෙගන අත්ථං හොති කඨිනං. අත්තරවාසකෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පඤ්චකෙන වා අතිරෙකපඤ්චකෙන වා තදගෙව සඤ්චෙනෙන සමණෙලීකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පුග්ගලස්ස අත්ථං අත්ථං හොති කඨිනං. සම්මා වෙව අත්ථං හොති කඨිනං, නඤ්ඤව පිමෙට්ඨා අනුමොදති, එවමපි අත්ථං හොති කඨිනං. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අත්ථං හොති කඨිනං.

[සත්තරස ආකාරා]

1. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ, උඛාරා හොති කඨිනං? අට්ඨිමා භික්ඛවෙ, මාතිකා කඨිනස්ස උඛාරාය: පකකමනනිකා නිට්ඨානනනිකා සන්තිට්ඨා-නනනිකා නාසනනනිකා සචණනනිකා ආසාවච්ඡේදිකා සීමාතිකකනනිකා සහුඛාරා” නි.¹

2. භික්ඛු අත්ථකඨිනො වීචරං ආදය පකකමති “න පච්චෙස්ස”-නති. නස්ස භික්ඛුනො පකකමනනිකො කඨිනුඤ්චාරො. (1)

3. භික්ඛු අත්ථකඨිනො වීචරං ආදය පකකමති. නස්ස බතිසීම-ගනස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං වීචරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො ඛං වීචරං කාරෙති. නස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනනිකො කඨිනුඤ්චාරො. (2)

4. භික්ඛු අත්ථකඨිනො වීචරං ආදය පකකමති. නස්ස බතිසීම-ගනස්ස එවං හොති: “නෙවිමං වීචරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. නස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනනිකො කඨිනුඤ්චාරො. (3)

5. භික්ඛු අත්ථකඨිනො වීචරං ආදය පකකමති. නස්ස බතිසීමගනස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං වීචරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො නං වීචරං කාරෙති. නස්ස නං වීචරං කඨිරමානං නස්සති. නස්ස භික්ඛුනො නාසනනනිකො කඨිනුඤ්චාරො. (4)

1. “සඋඛාරාන” තොච්. ම හු ප.

6. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති: “උබ්බතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණනතීකො කසීනුඤාරො. (5)

7. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙවස්සං. පචෙවස්ස” නති බහිඤා කසීනුඤාරං චීනිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකනතීකො කසීනුඤාරො. (6)

8. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙවස්සං. පචෙවස්ස” නති සමභුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුභි කසීනුඤාරො. (7)

ආදයසත්තකං නිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්තකසීනො කතචීවරං සමාදය පකකමති. “න පචෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො පකකමනනතීකො කසීනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්ස” නති. සො නං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතීකො කසීනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනනිට්ඨානනතීකො කසීනුඤාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්ස” නති. සො නං චීවරං කාරෙති. තස්ස නං චීවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතීකො කසීනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති: “උබ්බතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණනතීකො කසීනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති “පචෙචස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙචස්සං. පචෙචස්ස” නති ඛහිඤා කසීනුඤාරං චිතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකන්තිකො කසීනුඤාරො. (6)

7. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති “පචෙචස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙචස්සං. පචෙචස්ස” නති සමුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුහි කසීනුඤාරො.(7)

සමාදයසන්තකං නිට්ඨිතං

1. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙචස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො තිට්ඨානන්තිකො කසීනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙචස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසීනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙචස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කසීනුඤාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති “පචෙචස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ඥාති: “උඛතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණන්තිකො කසීනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති “පචෙචස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙචස්සං. පචෙචස්ස” නති ඛහිඤා කසීනුඤාරං චිතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකන්තිකො කසීනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති. “පචෙචස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙචස්සං. පචෙචස්ස” නති සමුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුහි කසීනුඤාරො. (6)

ආදයජකකං නිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො ඥාණාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණනතිකො කසීනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති. බහිඤා කසීනුඤාරං චීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකනතිකො කසීනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති සමභුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුහි කසීනුඤාරො. (6)

සමාදයජකකං ගිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං ආදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං ආදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති, තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං න පච්චෙවස්ස” නති, සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ තාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (3)

[ආදාය නිකං. 1.]

4. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති, “න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති, “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති, සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති “න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සන්තිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති න “පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති, සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ තාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (6)

[ආදාය නිකං. 2]

7. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති අනට්ටසීතෙන, නෙවස්ස හොති: “පච්චෙවස්ස” නති. න පනස්ස හොති: “න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙවස්ස” නති, සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (7)

8. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති අනට්ටසීතෙන, නෙවස්ස හොති: “පච්චෙවස්ස” නති. න පනස්ස හොති: “න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සන්තිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (8)

9. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ චීවරං ආදාය පකකමති අනට්ටසීතෙන, නෙවස්ස හොති: “පච්චෙවස්ස” නති. න පනස්ස හොති: “න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙවස්ස” නති, සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ තාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (9)

[ආදාය නිකං. 3.]

10. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (10)

11. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (11)

12. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (12)

13. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ඥාණාති: “උබ්බතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතිකො කසීනුඤාරො. (13)

14. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස” නති බහිඤා කසීනුඤාරං චිත්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකනතිකො කසීනුඤාරො. (14)

15. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහි සීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස” නති සමුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුහි කසීනුඤාරො. (15)

(ආදය ජනකං)
[ආදයපණණරසකං හිට්ඨිතං.]

16. භික්ඛු අත්තකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. -පෙ- (ආදය වාරසදිසං එවං වින්ථාරෙතබ්බං.)

[සමාදයපණණරසක පෙය්‍යාලං.]

17. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතචීවරං ආදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (සමාදය වාරසදිසං එවං වින්ථාරෙතබ්බං)

[විප්පකතආදයපණණරසක පෙය්‍යාලං.]

1. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතචීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (3)

[විප්පකතසමාදයනිකං. 1.]

4. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (6)

[විප්පකතසමාදයනිකං. 2.]

7. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති අනධි-
ට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති: “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (7)

8. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති අනධි-
ට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති: “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (8)

9. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති අනධි-
ට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති: “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (9)

[විප්පකතසමාදයනිකං. 3.]

10. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙසස”නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙසස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො (10)

11. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙසස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙසස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (11)

12. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙසස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙසස” නති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (12)

13. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙසස” නති. සො ඛනිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො පුණාති: “උඛහතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතිකො කසීනුඤාරො. (13)

14. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. “පච්චෙසස” නති. සො ඛනිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙසසං, පච්චෙසස” නති ඛනිඤා කසීනුඤාරං චීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකනතිකො කසීනුඤාරො. (14)

15. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙසස” නති. සො ඛනිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙසසං, පච්චෙසස” නති සමුභුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසීනුඤාරො. (15)

(විප්පකතසමාදයජකකං)

[විප්පකතසමාදයපණණරසකං]

ආදයභාණවාරො නිට්ඨිතො.

1. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති, සො බභිසීමගතො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති, තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවීමං වීචරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති, සො නං වීචරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

2. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති, සො බභිසීමගතො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති, තස්ස ඵලං හොති: “නෙවීමං වීචරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති, තස්ස භික්ඛුනො සනනිට්ඨානනතිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

3. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති, සො බභිසීමගතො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති, තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවීමං වීචරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති, සො නං වීචරං කාරෙති, තස්ස නං වීචරං කසිරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

4. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති, තස්ස බභිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවීමං වීචරාසං පසිරුපාසස්සං, න පච්චෙස්සං” නති, සො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, තස්ස සා වීචරාසා උපච්ඡ්ඡති, තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

5. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති “න පච්චෙස්සං” නති, සො බභිසීමගතො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති, තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවීමං වීචරං කාරෙස්සං” නති, සො නං වීචරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

6. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති “න පච්චෙස්සං” නති, සො බභිසීමගතො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති, තස්ස ඵලං හොති: “නෙවීමං වීචරං කාරෙස්සං” නති, තස්ස භික්ඛුනො සනනිට්ඨානනතිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

7. භික්ඛු අක්ඛතකඛ්ඛනො වීචරාසාය පකකමති “න පච්චෙස්සං” නති, සො බභිසීමගතො නං වීචරාසං පසිරුපාසති, අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති, තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවීමං වීචරං කාරෙස්සං” නති, සො නං වීචරං කාරෙති, තස්ස නං වීචරං කසිරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඛිනුඤ්ඤාරො.

8. භික්ඛු අත්තකඨිනො විවරාසාය පකකමති “න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡ්ඡති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කඨිනුඤාරො.

9. භික්ඛු අත්තකඨිනො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිනෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො තිට්ඨානනතිකො කඨිනුඤාරො.

10. භික්ඛු අත්තකඨිනො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිනෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කඨිනුඤාරො.

11. භික්ඛු අත්තකඨිනො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිනෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඨිනුඤාරො.

12. භික්ඛු අත්තකඨිනො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිනෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡ්ඡති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කඨිනුඤාරො.

අනාසා ද්වාදසකං¹ නිට්ඨිතං.

1 “දෙලසකං” ම ඡ සං.

1. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුද්ධාරො.

2. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුද්ධාරො.

3. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුද්ධාරො.

4. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කසීනුද්ධාරො.

5. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො සුණාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උබ්භතං කසීනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුද්ධාරො.

6. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො සුණාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උබ්භතං කසීනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස” නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුද්ධාරො.

7. භික්ඛු අත්ථකසීනො විවරාසාය පකකමති “පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො සුණාති: “උඛහනං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උඛහනං කසීනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො.

8. භික්ඛු අත්ථකසීනො විවරාසාය පකකමති “පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො සුණාති: “උඛහනං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උඛහනං කසීනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කසීනුඤාරො.

9. භික්ඛු අත්ථකසීනො විවරාසාය පකකමති “පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො සුණාති: “උඛහනං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණනතිකො කසීනුඤාරො.

10. භික්ඛු අත්ථකසීනො විවරාසාය පකකමති “පච්චෙස්ස”නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කසීනුඤාරො.

11. භික්ඛු අත්ථකසීනො විවරාසාය පකකමති “පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස”නති. බහිඤා කසීනුඤාරං විතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාති කකනතිකො කසීනුඤාරො.

12. භික්ඛු අත්ථකසීනො විවරාසාය පකකමති “පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස”නති සමභුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසීනුඤාරො.

ආසාදාදසකං නිවසිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො.

2. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති. “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සන්තිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො.

3. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ නාසනනතිකො කසීනුඤාරො.

4. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරාසං පසිරුපාසස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනෝ ආසාවච්චේදකො කසීනුඤාරො.

5. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො.

6. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සන්තිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො.

7. භික්ඛු අත්ථකසීනෝ කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ නාසනනතිකො කසීනුඤාරො.

8. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරාසං පසිරුපාසිස්ස” නති. සො තං චිවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා චිවරාසා උපච්ජජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කසිනුදාරො.

9 භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස තොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. සො තං චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

10. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. සො තං චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං තොති: “තෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

11. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස තොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. සො තං චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස තං චිවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො.

12. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පකකමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා චිවරාසා උපච්ජජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්චේදිකො කසිනුදාරො.

කරණීයද්වාදසක: නිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛගමිකො පකකමති විවරපට්ඨිංසං අපචිතයමානො¹. තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං ත්වං ආට්ඨසො වස්සං ටුඤ්ඤො? තත්ථ ච තෙ විවරපට්ඨිංසො” නි². සො ඵලං වදෙති: “අමුකසමිං ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤොමහි. තත්ථ ච මෙ විවරපට්ඨිංසො” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “භවිජ්ජාට්ඨිංසො තං විවරං ආහර. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං මෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො?” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අයං තෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො. කහං ත්වං ගමිස්සසී?” නි³. සො ඵලං වදෙති: “අමුකං නාම⁴ ආවාසං ගමිස්සාමි, තත්ථ මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සන්ති” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අලං ආට්ඨසො, මා අගමාසී. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. තස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙවස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසීනුඤ්ඤායො.

2. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛගමිකො පකකමති -පෙ- තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසීනුඤ්ඤායො.

3. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛගමිකො පකකමති -පෙ- තස්ස භික්ඛුනො නාසන්තිකො කසීනුඤ්ඤායො.

4. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛගමිකො පකකමති විවරපට්ඨිංසං අපචිතයමානො. තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං ත්වං ආට්ඨසො, වස්සං ටුඤ්ඤො? තත්ථ ච තෙ විවරපට්ඨිංසො” නි. සො ඵලං වදෙති: “අමුකසමිං ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤොමහි. තත්ථ ච මෙ විවරපට්ඨිංසො” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “භවිජ්ජාට්ඨිංසො තං විවරං ආහර. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං මෙ ආට්ඨසො, විවරපට්ඨිංසො?” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අයං තෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො” නි. සො තං විවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තමෙන අන්තරා මග්ගෙ භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං ආට්ඨසො ගමිස්සසී” නි. සො ඵලං වදෙති: “අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සන්ති” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අලං ආට්ඨසො, මා අගමාසී. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. තස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙවස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසීනුඤ්ඤායො.

1 “අපචිලායමානො” ම ඡ සං. චිමතිච්චොදගී. අපචිතයමානො සී මු
 2. “පට්ඨිංසොති” ම ඡ සං. PTS.
 3. “කහං ගමිස්සසීති” ම ඡ සං. PTS. අ චි. නොචි. නොචි. ම හු ප
 4. “අමුකං” ම ඡ සං.

5 භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පකකමති විවරපටිච්චංසං අපචිතයමානො. තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං තං ආටුසො වස්සං ටුඤ්ඤා? කත්ථ ච තෙ විවරපටිච්චංසො” ති. සො ඵචං වදෙති: “අමුකසමිං ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤාමහි. තත්ථ ච මෙ විවරපටිච්චංසො” ති. තෙ ඵචං වදෙති: “ගච්ඡාටුසො. තං විවරං ආගර. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. සො තං ආවාසං ගතඤ්ඤා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං මෙ ආටුසො විවරපටිච්චංසො” ති. තෙ ඵචං වදෙති: “අයං තෙ ආටුසො විවරපටිච්චංසො” ති. සො තං විවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තමෙන අනන්තරමග්ගෙ භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං ආටුසො, ගමිස්සසී?” ති. සො ඵචං වදෙති: “අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සන්ති” ති. තෙ ඵචං වදෙති: “අලං ආටුසො, මා ආගමාසි. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. තස්ස ඵචං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤ්ඤායො.

6. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පකකමති -පෙ- “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” ති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඨිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසන්තිකො කඨිනුඤ්ඤායො.

7. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පකකමති විවරපටිච්චංසං අපචිතයමානො. තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං තං ආටුසො වස්සං ටුඤ්ඤා? කත්ථ ච තෙ විවරපටිච්චංසො” ති. සො ඵචං වදෙති: “අමුකසමිං ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤාමහි. තත්ථ ච මෙ විවරපටිච්චංසො” ති. තෙ ඵචං වදෙති: “ගච්ඡාටුසො. තං විවරං ආගර. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. සො තං ආවාසං ගතඤ්ඤා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං මෙ ආටුසො විවරපටිච්චංසො” ති. තෙ ඵචං වදෙති: “අයං තෙ ආටුසො විවරපටිච්චංසො” ති. සො තං විවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තස්ස තං ආවාසං ගතස්ස ඵචං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤ්ඤායො.

8. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පකකමති -පෙ- “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤ්ඤායො.

9. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පකකමති -පෙ- “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” ති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඨිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසන්තිකො කඨිනුඤ්ඤායො.

අපචිතයනවකං¹ නිට්ඨිතං.

1 “අපචිතයනවකං” සී මු. “අපච්චායනවකං” ම ඡ සා.

1. දේ මෙ භික්ඛවෙ, කසීනස්ස පලිබොධා. දේ අපලිබොධා. කතමෙ ව භික්ඛවෙ, දේ කසීනස්ස පලිබොධා? ආවාසපලිබොධො ච විචරපලිබොධො ච. කඨඤ්ච භික්ඛවෙ, ආවාසපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වසති වා නස්මිං ආවාසෙ, සාපෙබො වා පකකමති “පච්චස්ස” නති, එවං බො භික්ඛවෙ, ආවාසපලිබොධො හොති. කඨඤ්ච භික්ඛවෙ, විචරපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො විචරං අකතං වා හොති විප්පකතං වා විචරාසා වා අනුපච්ඡිනතා. එවං බො භික්ඛවෙ, විචරපලිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, දේ කසීනස්ස පලිබොධා.

2. කතමෙ ව භික්ඛවෙ දේ කසීනස්ස අපලිබොධා? ආවාසඅපලිබොධො ච විචරඅපලිබොධො ච. කඨඤ්ච භික්ඛවෙ, ආවාසඅපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පකකමති තමා ආවාසා වනෙනන වනෙනන මුනෙනන අනපෙබො! “න පච්චස්ස” නති. එවං බො භික්ඛවෙ, ආවාසඅපලිබොධො හොති. කඨඤ්ච භික්ඛවෙ විචරඅපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො විචරං කතං වා හොති නධං වා විනධං වා දසීං වා විචරාසා වා උපච්ඡිනතා. එවං බො භික්ඛවෙ, විචරඅපලිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, දේ කසීනස්ස අපලිබොධා” නි.

කසීනකඛකො නිට්ඨිතො සන්තමො.

ඉමමහි ඛකිකෙ චක්ඛු දවාදස. පෙය්‍යාලමුඛාති එකසතං අට්ඨාරස.

තස්ස උද්දනං:

තිංසවාචෙය්‍යකා භික්ඛු සාකෙතුකකණ්ඨිතා වසුං,
වස්සං චුජෝකපුණෙණෙහි අගමුං¹ ජීනදස්සනං.

ඉදං වජ්ඣ කසීනස්ස කප්පිස්සන්ති ව පඤ්චකා,
අනාමනතාසමාද්‍යනං² තථෙව ගණභොජනං.

යාවද්දත්ඤ්ච උප්පාදෙ අත්ථානං හවිස්සති,
ඤ්ඤති එවත්ථකඤ්ඤෙව එවඤ්ඤෙව අනත්ථං³.

උලලිඛා³ ඛොවනා වෙව විචාරණඤ්ච ඡේදනං,
ඛකිතොටට්ඨිකණ්ඤුසදලහිකමමානුචාතකා⁴.

පරිභණ්ඨං ඔවට්ටෙය්‍යං⁵ මදදනා නිමිත්තකථා⁶.
කුකකුසන්තිධි නිස්සග්ගි ත කප්පඤ්ඤත්‍ර තෙ තයො.

අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චාතිරෙකෙ සඤ්ඤිනොතන⁷ සමණ්ඤ්චි,
නාඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලා සමමා නිසසීමට්ටොනුමොදති;
කසීනං අනත්ථං භොති එවං බුඬ්ඤ්ඤ දෙසිතං.

අභතාකප්පපිලොති පංසුපාපණිකාය ව,
අනිමිත්තා පරිකථා අකුකකු ව අසන්තිධි.

අනිස්සග්ගි කප්පකතො⁸ තථා තිච්චරෙණ ව,
පඤ්චකෙ චාතිරෙකෙ චා ඡිනො සමණ්ඤ්චිකතො⁹.

පුග්ගලස්සන්තරා සමමා සීමට්ටො අනුමොදති,
එවං කසීනන්තරණං උඛාරස්සට්ඨමාතිකා:

පකකමනනති නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානඤ්ච නාසනං,
සවණං ආසාවචෙජ්ඣී සීමා සඋඛාරට්ඨමි.

කතච්චරමාදය “න පච්චෙස්ස” නති ගච්ඡති,
තස්ස තං කසීනුඤ්ඤාරො භොති පකකමනනතිකො.

ආදය චිචරං යාති නිසසීමෙ ඉදං විනතසී:
“කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති නිට්ඨානෙ කසීනුඤ්ඤාරො.

ආදය නිසසීමං නෙව “න පච්චෙස්ස” නති මානසො.
තස්ස තං කසීනුඤ්ඤාරො සන්තිට්ඨානනතිකො හවෙ.

ආදය චිචරං යාති නිසසීමෙ ඉදං¹⁰ විනතසී:
“කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස” නති කසීරං තස්ස තස්සති,
තස්ස තං කසීනුඤ්ඤාරො හවති නාසනනතිකො.

1. “ආගමුං” සී මු. 1. 2. “අනාමනතා අසමාද්‍යනං” ම ඡ ස. PTS
3. “උලලිඛි” ම ඡ සං. PTS. 4. “දලහිකමමානුචාතිකා ම ඡ සං. PTS
5. “ඔවඬ්ඤ්ඤො” ම ඡ සං. 6. “නිමිත්තං කථා” ම ඡ සං.
7. “සංජීවනන” තොචි ම හු ප. 8. “කප්පකතො” ම ඡ සං. PTS.
9. “ජිනතසමණ්ඤ්චිකතො” PTS. තොචි.
10. “ඉධි” PTS. අචි.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි කාරෙත්ථි වීචරං,
කතච්චරො සුණාති උඛහතං කසීනං තහිං;
තස්ස තං කසීනුදාරො භවති සචණනතීකො.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි කාරෙත්ථි වීචරං,
කතච්චරො බහිදා නාමෙත්ථි කසීනුදාරං¹;
තස්ස තං කසීනුදාරො සීමාතිකකනතීකො භවෙ.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි කාරෙත්ථි වීචරං,
කතච්චරො පච්චෙස්සං සමොති කසීනුදාරං;
තස්ස තං කසීනුදාරො සහ භික්ඛුහි ජායති.

ආදය ච සමාදය සත්ත සත්ත විධා ගති,²
පකකමනනතීකා නඤ්චි ඡකෙක³ විපපකතා⁴ ගති.

ආදය නිසසීමගතං කාරෙස්සං ඉති ජායති,
නිට්ඨානං සන්නිට්ඨානඤ්ච නාසනඤ්ච ඉමෙ තයො.

ආදය න පච්චෙස්සනති බහි සීමෙ කරොමිති,
නිට්ඨානං සන්නිට්ඨානමපි නාසනමපි ඉමෙ තයො;
අනඤ්චිතෙන තෙවස්ස කෙට්ඨා තීණි නයා විධි.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි සීමෙ කරොමිති,
න පච්චෙස්සනති කාරෙත්ථි නිට්ඨානෙ කසීනුදාරො.

සන්නිට්ඨානං නාසනඤ්ච සචණං සීමාතිකකමො⁵,
සහ භික්ඛුහි ජායෙථ එවං පණණරසා ගති⁶.

සමාදය විපපකතා සමාදය පුනා තථා,
ඉමෙතෙ වකුරො වාරා සබ්බෙ පණණරසා විධි⁷.

අනාසාය ච ආසාය කරණීයො ච තෙ තයො,
නයතො තං විජානෙය්‍ය තයො දොදස දොදස.

අපචිනා නච චෙඤ්චි⁸ ආසු පඤ්චවිධා තහිං,
පමුඛොධා අපමුඛොධා උද්දනං නයතො කතනති.

1. “කසීනුදාරො” ම ඡ සා. “කසීනුදාරො” ම හු ප.
2. “සත්ත සත්ත විධියති” නො වි.
3. “ඡකෙක” සි මු. “ඡකකා” PTS. 4. “විපපකතෙ” ම ඡ සා. සි මු
5. “සචනසීමාතිකකමො” ම ඡ සා. PTS. “සචනසීමාතිකකමො” ම හු ප.
“සචනං සීමාතිකකමො” නො වි.
6. “පණණරසා ගති” ම ඡ සා. අ PTS. ම හු ප. අ වි. නො වි
7. “පණණරසවිධි” ම ඡ සා. PTS.
8. “අපචිලානා නචෙඤ්චි” ම ඡ සා. “අපචිලායමානෙව” සි.

8

විවරකවකකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵචනෙ කලඤ්ඤතිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලී ඉද්ධා වෙච හොති ජීතා ව¹. බහුජනා² ආකීණණමනුස්සා. සුභිකකා ව. සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාද. සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති. සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාමා. සත්ත ව පොකබරණීසහස්සාති සත්ත ව පොකබරණීසතාති සත්ත ව පොකබරණියො. අමබපාලී ව³ ගණිකා අභිරුපා හොති දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණණපොකබරතාය සමන්තාගතා. පදකබ්ණා⁴ නචෙච ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව. අභිසටා⁵ අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං⁶ මනුස්සානං. පඤ්ඤසාය ව රත්ති ගච්ඡති. තාය ව වෙසාලී භීයෙයාසොමන්තාය උපසොහති.

2. අථ බො රාජගහිකො⁷ තෙගමො චෙසාලීං. අගමාසි කෙනවිදෙච කරණියෙන. අද්දසා බො රාජගහිකො තෙගමො වෙසාලීං. ඉද්ධකෙච ජීතකෙච බහුජනං ආකීණණමනුස්සං සුභිකකකෙච, සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාදෙ, සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති, සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාමෙ, සත්ත ව පොකබරණී සහස්සාති සත්ත ව පොකබරණීසතාති සත්ත ව පොකබරණියො, අමබපාලීං ව ගණිකං අභිරුපං දස්සනියං පාසාදිකා පරමාය වණණපොකබරතාය සමන්තාගතං, පදකබ්ණං නචෙච ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව, අභිසටං අට්ඨිකානං මනුස්සානං, පඤ්ඤසාය ව රත්ති ගච්ඡති, තාය ව වෙසාලීං භීයෙයාසොමන්තාය උපසොහිති⁸.

3. අථ බො රාජගහිකො තෙගමො වෙසාලීයං තං කරණියං නීරෙතො ධුතදෙච රාජගහං පච්චාගඤ්ජි. යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදචොච: “වෙසාලී දෙච, ඉද්ධා වෙච ජීතා ව. බහුජනා ආකීණණමනුස්සා. සුභිකකා ව. සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාද. සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති. සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාමා. සත්ත ව පොකබරණීසහස්සාති සත්ත ව පොකබරණීසතාති සත්ත ව පොකබරණියො. අමබපාලී ව ගණිකා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණණපොකබරතාය සමන්තාගතා. පදකබ්ණා නචෙච ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව. අභිසටා අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පඤ්ඤසාය ව රත්ති ගච්ඡති. තාය ව වෙසාලී භීයෙයාසොමන්තාය උපසොහති. සාධු දෙච, මයමපි ගණිකං වුට්ඨාපෙය්‍යාමා” ති⁹. “තෙන හි භණෙ, තාදිසං¹⁰ කුමාරිං ජානාථ¹¹, යං කුමෙහ තාදිසං ගණිකං වුට්ඨාපෙය්‍යාථා” ති.

1. “ජීතා” ම ඡ සං. 2. “බහුජනා ව ආකීණණමනුස්සා ව සුභිකකාව” ම ඡ සං.
 3. “අමබපාලිකා” PTS. 4. “පදකබ්ණා” සි. ම ඡ සං.
 5. “අභිසටා” ම හු ප. 6. “අභිසටානං අභිසටානං” ම ඡ සං. අට්ඨකථා.
 7. “රාජගහතො” ම ඡ සං. PTS 8. “උපසොහතති” ම ඡ සං.
 9. “වුට්ඨාපෙය්‍යාමාති” ම ඡ සං. 10. “තාදිසි” ම ඡ සං. PTS.
 11. “ජානාඨි” PTS.

4. තෙන ඛො ජන සමයෙන රාජගහෙ සාලවතී නාම කුමාරිකා¹ අභිරූපා හොති දසසනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමන්තාගතා. අථ ඛො රාජගහිකො නෙගමො සාලවතීං කුමාරිං ගණ්ණිකං වුට්ඨාපෙසී. අථ ඛො සාලවතී ගණ්ණිකා න චිරසෙච පදකම්ණො අහොසී නචෙච ච හීතෙ ච වාදිකෙ ච. අභිසටා අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පටිසතෙන ච රතති. ගච්ඡති.

5. අථ ඛො සාලවතී ගණ්ණිකා න චිරසෙච ගබ්හිනී අහොසී. අථ ඛො සාලවතීයා ගණ්ණිකාය එතදහොසී: “ඉඤ්ච ඛො ගබ්හිනී පුරිසානං අමනාපා හොති². සචෙ මං කො චි ජාතිස්සති: ‘සාලවතී ගණ්ණිකා ගබ්හිනී’ති සඛෙඛා මෙ සකකාරො පරිහාසිස්සති³. යනනුතාහං ගිලානං පටි-
වෙදෙය්” නති. අථ ඛො සාලවතී ගණ්ණිකා දෙවාරිකං ආණාපෙසී: “මා භණේ දෙවාරික, කො චි පුරිසො පාවුසී. යො ච මං පුච්ඡති, ගිලානානි පටි-
වෙදෙති” ති. “එවං අයෙ” ති ඛො සො දෙවාරිකො සාලවතීයා ගණ්ණිකාය පච්චස්සොසී. අථ ඛො සාලවතී ගණ්ණිකා තස්ස ගබ්හස්ස පරිපාකමනුච්චය පුතනං විජාසී. අථ ඛො සාලවතී ගණ්ණිකා දුසී ආණාපෙසී: “හඤ්ඤ ජෙ, ඉමං දුරකං කතතරසුපෙ පකම්පිතා නීහරිතා සඛකාරකුටෙ ඡඛෙඛති” ති. “එවං අයෙ” ති ඛො සා දුසී සාලවතීයා ගණ්ණිකාය පටිස්සුතා තං දුරකං කතතරසුපෙ පකම්පිතා නීහරිතා සඛකාරකුටෙ ඡඛෙඛසී.

6. තෙන ඛො ජන සමයෙන අභයො⁴ රාජකුමාරො කාලසෙච රාජුපට්ඨානං ගච්ඡන්තො අදදස තං දුරකං කාකෙහි සමපරිකීණණං. දිස්ථාන මනුස්සෙ පුච්ඡී: “කිං එතං භණේ, කාකෙහි සමපරිකීණණං” නති. “දුරකො දෙවා” ති. “ජීවති භණේ” ති. “ජීවති දෙවා” ති. “තෙන හි භණේ, තං දුරකං අමහාකං අනෙතපුරං නෙත්වා ඛාතීතං දෙථ පොසෙතු” නති. “එවං දෙවා” ති ඛො තෙ මනුස්සා අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුතා තං දුරකං අභයස්ස රාජකුමාරස්ස අනෙතපුරං නෙත්වා ඛාතීතං අදංසු “පොසෙථා” ති. තස්ස ජීවති ති “ජීවණො” ති තාමං අකංසු. කුමාරෙන පොසාපිතො ති “ඝොමාරභචෙචා” ති තාමං අකංසු.

7. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභචෙචා න චිරසෙච විඤ්ඤතං පාපුණ්ණි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභචෙචා යෙන අභයො රාජකුමාරො තෙනුප-
සඛකම්. උපසඛකම්තා අභයං රාජකුමාරං එතදචෙච: “කා මෙ දෙව, මාතා? කො පිතා” ති. “අභමපි ඛො තෙ භණේ ජීවක, මාතරං න ජාතාමි. අපිචානං තෙ පිතා. මයාසි⁵ පොසාපිතො” ති. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභචචස්ස එතදහොසී: “ඉමානි ඛො රාජකුමාරානි න සුකුරානි අසිපෙත උපජීවිතුං. යනනුතාහං සිප්පං සිකෙඛය්” නති.

1. “කුමාරී” ම ඡ සං. PTS.
 2. “අමනාපා” ම ඡ සං. PTS. 3. “භඤ්ඤස්සති” ම ඡ සං.
 4. “අභයො නාම” ම ඡ සං. PTS. 5. “මයාපි” PTS.

8. තෙන බො පන සමයෙන තකකසිලායං¹ දිසාපාමොකොව වෙජ්‍යා පටිවසති. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙවො අභයං රාජකුමාරං අනාපුච්ඡා යෙන තකකසිලා² යෙන සො වෙජ්‍යො තෙනුපසඞ්කමි. උපස ඞ්කමිත්වා නං වෙජ්‍යං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහා ආචරිය, සිප්පං සිකඛිතු” නති. “තෙන හි භණ්ණ ජීවක, සිකඞ්කසු” ති.

9. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙවො බහුඤ්ච ගණහාති. ලහුඤ්ච ගණහාති. සුට්ඨු ව උපධාරෙති. ගතිතඤ්චය්‍ය න පමමුස්සති³. අඵ බො ජීවකස්ස කොමාරභවෙවස්ස සත්තන්තං වස්සානං අච්චයෙන එතදභොසි: “අහං බො බහුඤ්ච ගණහාමි. ලහුඤ්ච ගණහාමි. සුට්ඨු ව උපධාරෙමි. ගතිතඤ්ච මෙ න පමමුස්සති. සත්ත ව මෙ වස්සාති අධියන්තස්ස නසිමස්ස සිප්පස්ස අනො පඤ්ඤයති. කද ඉමස්ස සිප්පස්ස අනො පඤ්ඤසිස්සති” ති.

10. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙවො යෙන සො වෙජ්‍යො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා නං වෙජ්‍යං එතදවොච: “අහං බො ආචරිය, බහුඤ්ච ගණහාමි. ලහුඤ්ච ගණහාමි. සුට්ඨු ව උපධාරෙමි. ගතිතඤ්ච මෙ න පමමුස්සති. සත්ත ව මෙ වස්සාති අධියන්තස්ස නසිමස්ස සිප්පස්ස අනො පඤ්ඤයති. කද ඉමස්ස සිප්පස්ස අනො පඤ්ඤසිස්සති” ති. “තෙන හි භණ්ණ, ජීවක, බණ්ණිතතිං ආද්ය තකකසිලාය සමන්තා යොජනං ආභිණ්ඩිත්වා⁴ යං කිඤ්චි අභෙසජ්‍යං පසෙය්‍යාසි නං ආභරා” ති. “එවං ආචරිය” ති බො ජීවකො කොමාරභවෙවො තස්ස වෙජ්‍යස්ස පටිසසුත්වා බණ්ණිතතිං ආද්ය තකකසිලාය සමන්තා යොජනං ආභිණ්ඩිත්වා න කිඤ්චි අභෙසජ්‍යං අදදස.

11. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙවො යෙන සො වෙජ්‍යො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා නං වෙජ්‍යං එතදවොච: “ආභිණ්ඩිතොමති ආචරිය, තකකසිලාය සමන්තා යොජනං. න කිඤ්චි අභෙසජ්‍යං අදදස” නති. “සිකඛිත්වාසී⁵ භණ්ණ ජීවක, අලං තෙ එන්තකං ජීවිකායා” ති. තස්ස ජීවකස්ස කොමාරභවෙවස්ස පරිත්තං පාඨෙය්‍යං පාදසි.

12. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙවො නං පරිත්තං පාඨෙය්‍යං ආද්ය යෙන රාජගහං තෙන පකකාමි. අඵ බො ජීවකස්ස කොමාරභවෙවස්ස නං පරිත්තං පාඨෙය්‍යං අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ පරිකඞ්චං අගමාසි. අඵ බො ජීවකස්ස කොමාරභවෙවස්ස එතදභොසි: “ඉමෙ බො මහ්තා කන්තාරා අප්පොදකා අපපහකඞ්චා න සුකරා අපාඨෙය්‍යෙන ගන්තුං. යන්ත්‍රනාහං පාඨෙය්‍යං පරියෙසෙය්‍ය” නති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ඝාණෙන සෙට්ඨිභරියාය සත්තවස්සිකො සීසාබාමො හොති. බහු මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොකඞ්චා වෙජ්‍යා ආගන්ත්වා නාසකඛිංසු අරොගං⁶ කාතුං. බහුං නිරඤ්ඤං ආද්ය අගමංසු. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙවො සාකෙතං පටිසිත්වා මනුසෙස්ස පුච්ඡ: “කො භණ්ණ, ගිලානො? කං තිකිච්ඡාමි” ති. “එතිස්සා ආචරිය, සෙට්ඨිභරියාය සත්තවස්සිකො සීසාබාමො. ගච්ඡ ආචරිය, සෙට්ඨිභරියං තිකිච්ඡාති” ති.

1 “තකකසිලායං” ම ඡ සං.
 2 “යෙන තකකසිලා තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බන යෙන තකකසිලා යෙන වෙජ්‍යො තෙනුපසඞ්කමි” ම ඡ සං. PTS. අ ච. ම නු ට. හො ච.
 3 “සමමුස්සති” ම ඡ සං.
 4 “ආභිණ්ඩිත්වා” ම ඡ සං. PTS. 5. “සුසිකඛිත්වාසී” ම ඡ සං.
 6 “අරොගං” සී මු.

14. අඵ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා යෙන සෙට්ඨිසු ගහපතිසු නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා දෙවාරිකං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණේ දෙවාරික, සෙට්ඨිහරියාය පාවද” “වෙජ්ජො අයෙය, ආගතො. සො නං දට්ඨුකාමො” ති. “ඵවං ආචරියා” ති බො සො දෙවාරිකො ජීවකසු කොමාරහවෙවසු පටිසුසුනා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා සෙට්ඨිහරියං ඵතදවොච: “වෙජ්ජො අයෙය, ආගතො. සො නං දට්ඨුකාමො” ති. “කීදිසො භණේ දෙවාරික, වෙජ්ජො” ති. “දහරකො අයෙය” ති. “අලං භණේ දෙවාරික, කිං මෙ දහරකො වෙජ්ජො කරිසුති? ඛහු මහනනා මහනනා දිසාපාමොකකා වෙජ්ජො¹ ආගනනා නාසකඛිංසු අරොගං කාතුං. ඛහුං හිරිඤ්ඤං ආදය අගමංසු” ති.

15. අඵ බො සො දෙවාරිකො යෙන ජීවකො කොමාරහවෙවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා ජීවකං කොමාරහවෙවං ඵතදවොච: “සෙට්ඨි-හරියා ආචරිය, ඵවමාහ: ‘අලං භණේ දෙවාරික, කිං මෙ දහරකො වෙජ්ජො කරිසුති? ඛහු මහනනා මහනනා දිසාපාමොකකා වෙජ්ජො ආගනනා නාසකඛිංසු අරොගං කාතුං. ඛහුං හිරිඤ්ඤං ආදය අගමංසු” ති.

16. “ගච්ඡ භණේ දෙවාරික, සෙට්ඨිහරියාය පාවද:-- වෙජ්ජො අයෙය, ඵවමාහ: මා කිරයෙය, පුරෙ කිඤ්චි අදුසි. යද අරොගා හොසි, තද යං ඉචෙජ්ජයාසි, තං දජෙජ්ජයාසි” ති. “ඵවං ආචරියා” ති බො සො දෙවාරිකො ජීවකසු කොමාරහවෙවසු පටිසුසුනා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා සෙට්ඨිහරියං ඵතදවොච: “වෙජ්ජො අයෙය, ඵවමාහ: මා කිරයෙය, පුරෙ කිඤ්චි අදුසි. යද අරොගා හොසි, තද යං ඉචෙජ්ජයාසි, තං දජෙජ්ජයාසි” ති. “තෙන හි භණේ දෙවාරික, වෙජ්ජො ආගච්ඡතු” ති. “ඵවං අයෙය” ති බො සො දෙවාරිකො සෙට්ඨිහරියාය පටිසුසුනා යෙන ජීවකො කොමාරහවෙවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා ජීවකං කොමාරහවෙවං ඵතදවොච: “සෙට්ඨිහරියා තං ආචරිය, පකෙකාසති” ති.

17. අඵ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා සෙට්ඨිහරියාය විකාරං සලලකෙකිනා සෙට්ඨිහරියං ඵතදවොච: “පසතෙන මෙ² අයෙය, සප්පිනා අනො” ති. අඵ බො සෙට්ඨිහරියා ජීවකසු කොමාරහවෙවසු පසතං සප්පිං දුපෙසි. අඵ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා තං පසතං සප්පිං නානානෙසජෙජ්ඣ නිප්පච්චා සෙට්ඨිහරියං මඤ්චකො උත්තානං නිපජ්ජාපෙතො³ නානුතො අදුසි. අඵ බො තං සප්පිං නානුතො දිනනං මුඛතො උගඤ්ඤි. අඵ බො සෙට්ඨිහරියා පටිග්ගහෙ නිට්ඨුතිනා⁴ දුසිං ආණාපෙසි: “භඤ් ජෙ, ඉමං සප්පිං පිටුනා ගණහාති” ති.

18. අඵ බො ජීවකසු කොමාරහවෙවසු ඵතදවොච: “අච්ඡරියං⁵, යාව පුබ්බායං ඝරණී, යත්ත හි නාම ඉමං ඡබ්බනීයධමමං සප්පිං පිටුනා ගාතාපෙසුති. ඛහුකාති ච මෙ මහග්ගාති මහග්ගාති⁶ හෙසජ්ජාති උපගතාති. කිමපිමායඛිකිඤ්චි⁷ දෙය්‍යධමමං දසුසති” ති.

1 “වෙජ්ජො” ම ඡ සං.
 2 “පසතෙන” ම ඡ සං. PTS. අ. ච. ජ. ච. 3 “නිපාතෙනා” ම ඡ සං.
 4 “නුට්ඨුසුනා” PTS
 5 “අච්ඡරියං වන භො” සි. 6 “මහග්ගාති” ම ඡ සං.
 7 “කිමපිමායං කඤ්චි” සි.

19 අථ ඛො සා සෙට්ඨිහරියා ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස විකාරං සලලකෙඛනා ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච: “කිස්ස නං ආවරිය, විමනොසී” ති. “ඉධ මෙ එතදතොසි: අවජරියං යාවලුබායං සරණී, යත්ත භි නාම ඉමං ජඩ්ඛනීයධම්මං සපපිං පිච්චනා ගාහාපෙස්සති. ඛන්තානි ච මෙ මහග්ගානි මහග්ගානි හෙසජ්ජානි උපගතානි. කිම්පිමායඩ්ඛකඤ්චි දෙය්‍යධම්මං දස්සති” ති. “මයං ඛො ආවරිය, අගාරිකා¹ නාම උපජානා- මෙතස්ස සඤ්ඤමස්ස. වරමෙතං සපපි දුසානං වා කමමකරානං වා පාදබ්බඤ්ජනං වා පදීපකරණෙ වා ආසිත්තං. මා නිං ආවරිය, විමනො අහොසි. න තෙ දෙය්‍යධම්මො භාසිස්සති” ති.

20. අථ ඛො ජීවකො කොමාරහව්වො සෙට්ඨිහරියාය සත්තවස්සිකං සීසාඛාධං එකෙනෙව නද්දුකමෙමන අපකඩ්ඛි. අථ ඛො සෙට්ඨිහරියා අරොගා සමානා ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස වත්තාරි සහස්සානි පාදුසි. පුත්තො “මානා මෙ අරොගාපිතා” ති² වත්තාරි සහස්සානි පාදුසි. පුණ්ණසා “සස්සු මෙ අරොගාපිතා” ති වත්තාරි සහස්සානි පාදුසි. සෙට්ඨිගහපති “හරියා මෙ අරොගාපිතා” ති වත්තාරි සහස්සානි පාදුසි දුසඤ්ච අස්සරථඤ්ච.

21. අථ ඛො ජීවකො කොමාරහව්වො තානි සොලසසහස්සානි ආදුස දුසඤ්ච දුසිඤ්ච අස්සරථඤ්ච යෙන රාජගහං තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බන යෙන රාජගහං යෙන අහස්සො රාජකුමාරො තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිතො අහසං රාජකුමාරං එතදවොච: “ඉදං මෙ දෙව, පඨමකම්මං සොලස- සහස්සානි දුසො ච දුසී ච අස්සරථො ච. පතිගණ්ණාදු මෙ දෙවො පොසා වතික”නති. “අලං භණෙ ජීවක, භුග්ගෙච හොභු. අමහාකඤ්ඤච අනෙතපුරෙ නිවෙසනං මාපෙති” ති. “එවං දෙවා” ති ඛො ජීවකො කොමාරහව්වො අහසස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුභ්වා අනෙතපුරෙ නිවෙසනං³ මාපෙසි.

22. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතිස්ස සිම්බිසාරස්ස භගදුලාබ්බාධො හොති. සාටකා ලොකිතෙන මකඛියනති. දෙවියො දිස්වා උපපණ්ණිනති: “උභුතී”දුති දෙවො. පුපථං දෙවස්ස උපානනං. න විරං⁴ දෙවො විජාසිස්සති” ති. තෙන රාජා මබ්බු හොති.

23. අථ ඛො රාජා මාගථො සෙතියො බිම්බිසාරො අහසං රාජකුමාරං එතදවොච: “මය්‍යං ඛො භණෙ අහස, තාදිසො ආබ්බාධො. සාටකා ලොකිතෙන මකඛියනති. දෙවියො දිස්වා⁵ උපපණ්ණිනති: “උභුතී”දුති දෙවො. පුපථං දෙවස්ස උපානනං. න විරං දෙවො විජාසිස්සති” ති. “ඉඛ්ඝ භණෙ අහස, තාදිසං වෙජ්ජං ජාතාහි යො මං තිකිච්ජිය්‍යා” ති. “අයං දෙව, අමහාකං ජීවකො වෙජ්ජො තරුණො හදුකො. සො දෙවං තිකිච්ජිය්‍යති” ති. “තෙන භි භණෙ අහස, ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙති. සො මං තිකිච්ජිය්‍යති” ති.

1. “අගාරිකා” ම ජ සං. ප වි. 2. “අරොගාසිතානී” ම ජ සං. PTS.
 3. “අහසස්ස රාජකුමාරස්ස අනෙතපුරෙ නිවෙසනං” ම ජ සං.
 4. “හවිරස්සෙව” සි. PTS. 5. “මං දිස්වා” ම ජ සං. PTS

24. අඵ බො අනගො රාජකුමාරො ජීවකං කොමාරහව්වං. ආණාපෙසී: “ගච්ඡ්ඤ්ඤ ජීවක, රාජානං තිකිච්ඡාහි” ති. “ඵචං දෙචා” ති බො ජීවකො කොමාරහව්වො අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිසසුත්වා නඛෙන නෙසජ්ජං ආදාය යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිලිබ්බාරො තෙනුපසඞ්කත්ථි. උපසඞ්කත්ථිවා රාජානං මාගධං සෙනියා බිලිබ්බාරං ඵනදවොච: “ආබාධං¹ දෙච, භස්සාමා” ති.

25. අඵ බො ජීවකො කොමාරහව්වො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිලිබ්බාරස්ස භගඤ්ඤාබාධං ඵකෙනෙච ආලෙපෙන අපකඞ්ඞි. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිලිබ්බාරො අරොගො සමානො පඤ්ච ඉඤ්ඤිසනාති සබ්බාලඞ්කාරං භුසාපෙත්වා² ඔමුඤ්චාපෙත්වා පුඤ්ඤං කාරාපෙත්වා ජීවකං කොමාරහව්වං ඵනදවොච: “ඵතං භණ්ණ ජීවක, පඤ්චනනා ඉඤ්ඤිසනාති සබ්බාලඞ්කාරං භුසානං ගොභු” ති. “අලං දෙච, අභිකාරං මෙ දෙවො සරභු” ති. “තෙන හි භණ්ණ ජීවක, මං උපට්ඨත. ඉඤ්ඤාගාරඤ්ච මුඤ්ච-පමුඛඤ්ච සඞ්ඝ” නති³. “ඵචං දෙචා” ති බො ජීවකො කොමාරහව්වො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිලිබ්බාරස්ස පච්චස්සොසී.

26. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහිකස්ස සෙට්ඨස්ස සත්තවස්සිකො සීසාබාධො භොති. බහු මහනතා මහනතා දීසාරාමොකඞ්ඤා වෙජ්ජා ආගනත්වා නාසකඞ්ඤා අරොගං කාභුං. බහුං හිරඤ්ඤං අදාය අගමංසු. අපි ච වෙජ්ජෙහි පච්චකඞ්ඤා භොති. ඵකච්ච වෙජ්ජා ඵචමාහංසු: “පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨී ගහපති කාලං කරිස්සති” ති. ඵකච්ච වෙජ්ජා ඵචමාහංසු: “සත්තමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති” ති.

27. අඵ බො රාජගහිකස්ස නෙගමස්ස ඵනදහොසී: “අයං බො සෙට්ඨීගහපති බහුකාරො⁴ රඤ්ඤො වෙච නෙගමස්ස ච. අපි ච වෙජ්ජෙහි පච්චකඞ්ඤා ඵකච්ච වෙජ්ජා ඵචමාහංසු: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. ඵකච්ච වෙජ්ජා ඵචමාහංසු: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. අයඤ්ච රඤ්ඤො ජීවකො වෙජ්ජා තරුණො භද්‍රකො. යනනුන මයං රාජානං ජීවකං වෙජ්ජං යාවෙය්‍යාම සෙට්ඨී ගහපතිං තිකිච්ඡ්ඤු” නති.

28. අඵ බො රාජගහිකො නෙගමො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිලිබ්බාරො තෙනුපසඞ්කත්ථි. උපසඞ්කත්ථිවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිලිබ්බාරං ඵනදවොච: “අයං දෙච, සෙට්ඨීගහපති බහුකාරො දෙවස්ස වෙච නෙගමස්ස ච. අපි ච වෙජ්ජෙහි පච්චකඞ්ඤා ඵකච්ච වෙජ්ජා ඵචමාහංසු: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. ඵකච්ච වෙජ්ජා ඵචමාහංසු: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙත්තු සෙට්ඨී ගහපතිං තිකිච්ඡ්ඤු” නති අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිලිබ්බාරො ජීවකං කොමාරහව්වං ආණාපෙසී: “ගච්ඡ්ඤ්ඤ ජීවක, සෙට්ඨී ගහපතිං තිකිච්ඡාහි” ති.

1. “ආබාධං නෙ” ම ඡ සං. 2. “භුසාපෙත්වා” ම ඡ සං. PTS, ජ 8.
 3. “තිකිච්ඡාහිනති” ම ඡ සං. PTS.
 4. “බහුපකාරො” ම ඡ සං. PTS.

29. “ඵචං දෙවො” ති බො ජීවකො කොමාරහවෙවා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබිසාරස්ස පටිසුඤ්ඤා යෙන සෙට්ඨි ගහපති තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස විකාරං සලලකෙඛනා සෙට්ඨිං ගහපතිං ඵතදවොච: “සචානං තං ගහපති, අරොගාපෙය්‍යං¹, කිං මෙ අස්ස දෙය්‍යධමො” ති. “සඛං සාපතෙය්‍යඤ්ඤා තෙ ආචරිය, හොඤ. අහඤ්ඤා තෙ දුසො” ති. “සකඛිස්සඝි පන නං ගහපති, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සකෙකාමහං ආචරිය, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සකඛිස්සඝි පන නං ගහපති, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සකෙකාමහං ආචරිය, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සකඛිස්සඝි පන නං ගහපති, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සකෙකාමහං ආචරිය, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති.

30. අඵ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා සෙට්ඨිං ගහපතිං මඤ්ඤාකෙ නිපජ්ජාපෙඤ්ඤා මඤ්ඤාකෙන² සමබ්බිඤ්ඤා සීසච්ඡත්ථිං ඵාලෙඤ්ඤා³ සිඛනිං⁴ විතාමෙඤ්ඤා දො පාණකෙ නීහරිඤ්ඤා ජනස්ස⁵ දුසෙස්සි: “පසෙසය්‍යාඵච⁶ ඉමෙ දො පාණකෙ ඵකං බුද්ධං ඵකං මහලලකං. යෙ තෙ ආචරියා ඵචමානංඤ්ඤා: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති’ ති, තෙනායං මහලලකො පාණකො දිට්ඨො. පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මත්ඤ්ඤාං පරියාදිඨිස්සති. මත්ඤ්ඤාං පරියාදනා සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති. සුද්දිට්ඨො තෙහි ආචරියෙහි. යෙහි තෙ ආචරියා ඵචමානංඤ්ඤා: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති’ ති, තෙනායං බුද්ධො පාණකො දිට්ඨො. සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මත්ඤ්ඤාං පරියාදිඨිස්සති. මත්ඤ්ඤාං පරියාදනා සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති. සුද්දිට්ඨො තෙහි ආචරියෙහි” ති. සිඛනිං සමපටිපාදෙඤ්ඤා⁷ සීසච්ඡත්ථිං සිඛෙඤ්ඤා⁸ ආලෙපං අදාසි.

31. අඵ බො සෙට්ඨිගහපති සත්තාගස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාර-හච්චං ඵතදවොච: “නාහං ආචරිය, සකෙකාමි එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. තනු මෙ නං ගහපති, පටිසුඤ්ඤා: “සකෙකාමහං ආචරිය, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සචානං ආචරිය, පටිසුඤ්ඤාං. අපානං මරිස්සාමි, නාහං සකෙකාමි එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “තෙන හි නං ගහපති, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජාති” ති.

32. අඵ බො සෙට්ඨි ගහපති සත්තාගස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාර-හච්චං ඵතදවොච: “නාහං ආචරිය, සකෙකාමි දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. තනු මෙ නං ගහපති, පටිසුඤ්ඤා: “සකෙකාමහං ආචරිය, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “සචානං ආචරිය, පටිසුඤ්ඤාං. අපානං මරිස්සාමි, නාහං⁹ සකෙකාමි දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු” නති. “තෙන හි නං ගහපති, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජාති” ති.

1. “ඤ්ඤා නං ගහපති අරොගො භවෙය්‍යාසි” ම ඡ සං.
 ,, “සචානං තං ගහපති අරොගං කරෙය්‍යං” සි.
 2. ‘මඤ්ඤාකෙ’ ම ඡ සං. PTS. 3. ‘උපපාටෙකා’ ම ඡ සං.
 4. ‘සිඛනි’ ම ඡ සං. PTS. ,, ‘උපපාලෙකා’ PTS.
 5. ‘මහාඤ්ඤා’ ම ඡ සං. 6. ‘පසෙසෙය්‍ය’ ම ඡ සං.
 6. ‘උ = ඵයෙය්‍ය’ PTS. 6. ‘පසෙස’ සි 7. ‘සමපටිපාටෙකා’ ම ඡ සං.
 8. ‘සිඛනිඤ්ඤා’ ම ඡ සං. 9. ‘නාහං ආචරිය’ ම ඡ සං. PTS.

33. අඵ බො සෙට්ඨි ගහපති සත්තාහස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාර-හච්චං එතදවොච: “නාහං ආචරිය, සකෙකාමි උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ඣතු” නති. “නනු මෙ තං ගහපති පටිසසුණි: සකෙකාමහං ආචරිය, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ඣතු” නති. “සච්චාහං ආචරිය පටිසසුණිං. අපාහං මරිය්සාමි, නාහං සකෙකාමි උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ඣතු” නති. “අනඤ්චො භගවති, න වදෙය්සං, එතතකම්පි තං න නිපජ්ඣය්සාසි. අපි ච පටිගච්චොසි මයා ඤාතො: ‘නීහි සත්තාතෙහි සෙට්ඨි ගහපති අරොගො භවිස්සති’ ති. උට්ඨෙහි ගහපති, අරොගො’සි. ජානාති¹ කිං මෙ දෙය්සධම්මො” ති. “සබ්බං සාපවෙය්සඤ්ච වෙ ආචරිය, තොතු. අහං ච වෙ දුසො” ති. “අලං ගහපති, මා මෙ තං සබ්බං සාපවෙය්සං අදුසි. මා ච මෙ දුසො. රඤ්ඤා සත්තසහස්සං දෙහි මය්සං සත්තසහස්සං” නති. අඵ බො සෙට්ඨි ගහපති අරොගො සමානො රඤ්ඤා සත්තසහස්සං අදුසි ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස සත්තසහස්සං.

34. තෙන බො පත සමයෙන බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස මොක්ඛවිකාය කීලිත්තස්ස අත්තගණ්ඨාඛාට්ඨො තොති, යෙන යාගු’පි පීතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. භත්තම්පි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න පගුණො. සො තෙන කීසො තොති ලුබ්බො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ඤුප්පණ්ඤුකජාතො ධම්නිසත්ථගත්තො.

35. අඵ බො බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිස්ස එතදහොසි: “මය්සං බො පුත්තස්ස තාදිසො² ආඛාට්ඨො යෙන යාගු’පි පීතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. භත්තම්පි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න පගුණො. සො තෙන කීසො ලුබ්බො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ඤුප්පණ්ඤුකජාතො ධම්නිසත්ථගත්තො. යත්තනාහං රාජගහං ගන්තො රාජාහං ජීවකං වෙජ්ජං යාවෙය්සං පුත්තං මෙ තිකිච්ඡතු” නති.

36. අඵ බො බාරාණසෙය්සකො සෙට්ඨි රාජගහං ගන්තො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා රාජාහං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච: “මය්සං බො දෙව, පුත්තස්ස තාදිසො ආඛාට්ඨො, යෙන යාගු’පි³ පීතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. භත්තම්පි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න පගුණො. සො තෙන කීසො ලුබ්බො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ඤුප්පණ්ඤුකජාතො ධම්නිසත්ථගත්තො. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙතු පුත්තං මෙ තිකිච්ඡතු” නති.

37. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාර-හච්චං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණෙ ජීවක, බාරාණසිං. ගන්තො බාරාණසෙ-ය්සකං සෙට්ඨිපුත්තං තිකිච්ඡාහි” ති. “එචං දෙවා” ති බො ජීවකො කොමාරහච්චො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිසසුණිං බාරාණසිං ගන්තො යෙන බාරාණසෙය්සකො සෙට්ඨිපුත්තො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස විකාරං සලලකෙඛනිං ජනං උස්සාරෙණිං තිරොකරණිං⁴ පරිකම්පිත්වා එමෙහ උපතිබ්ඛිත්වා⁵ හරියං පුරතො ධපෙණිං උදරච්ඡවිං උප්පාටෙණිං අත්තගණ්ඨං නිහරිණිං හරියාය දුසෙසි: “පස්ස තෙ සාමිකස්ස ආඛාට්ඨං. ඉමිනා යාගු’පි පීතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. භත්තම්පි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න පගුණො. ඉමිනා’යං කීසො ලුබ්බො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ඤුප්පණ්ඤුකජාතො ධම්නිසත්ථගත්තො” ති. අත්තගණ්ඨං විති-වෙඤ්ඤො අත්තාති පටිපවෙසෙණා උදරච්ඡවිං සිඛෙණිං ආලෙපං අදුසි.

1. ජානාසි. ම ඡ සං. 2. “කිදිසො” P₁T₅. 3. “යාගුපි” P₁T₅.
4. “නිරො කරණියං” P₁T₅. ම ඡ සං. ජ වී. ම හු ට.
5. “උඛකම්පි” P₁T₅. ම ඡ සං.

38. අඵ බො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨිපුත්තො න චිරසෙසුව අරොගො අනොසී. අඵ බො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨි “පුත්තො මෙ අරොගා-පිතො” ති ජීවකස්ස කොමාරභව්වස්ස සොලසසහස්සාති පාදස්සි. අඵ බො ජීවකො කොමාරභව්වො තාති සොලසසහස්සාති. ආදය පුත්තදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡී.

39. තෙන බො පහ සමයෙන රඤ්ඤො¹ පඤ්ඤානස්ස පඤ්ඤාරොගා-බාධො හොති. ඛඤ්ඤ මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්‍යා ආගන්ථො නාසකඛිංසු අරොගං කාඤ්ඤං. ඛඤ්ඤං ගිරඤ්ඤං ආදය අගමංසු. අඵ බො රාජා පඤ්ඤොතො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස සන්තිකෙ දුතං පාහෙසී: “මග්ගං බො තාදිසො ආබාධො. සාඤ්ඤ දෙවො ජීවකං වෙජ්‍යං ආණාපෙභු. සො මං තිකිච්ඡස්සති” ති.

40. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාර-භව්වං ආණාපෙසී: “ගච්ඡ හණෙ ජීවක, උඤ්ඤතිං ගන්ථො රාජානං පඤ්ඤානං තිකිච්ඡති” ති. “ඵවං දෙවො” ති ජීවකො කොමාරභව්වො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිසසුත්වා උඤ්ඤතිං ගන්ථො යෙන රාජා පඤ්ඤොතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා රඤ්ඤො පඤ්ඤානස්ස විකාරං සලලකෙඛිත්වා රාජානං පඤ්ඤානං ඵතදවොච: “සප්පිං දෙව, තිප්පවිස්සාමි². තං දෙවො පිටිස්සති” ති. “අලං හණෙ ජීවක, යං තෙ සකකා විතා සප්පිතා අරොගං කාඤ්ඤං, තං කරොති. ජෙගුච්ඡං මෙ සප්පි. පටිකඤ්ඤ” ති.

41. අඵ බො ජීවකස්ස කොමාරභව්වස්ස ඵතදහොසී: “ඉමස්ස බො රඤ්ඤො තාදිසො ආබාධො න සකකා විතා සප්පිතා අරොගං කාඤ්ඤං. යන්තුතාහං සප්පිං තිප්පවෙය්‍යං කසාවචණ්ණං කසාවගඤ්ඤං කසාවරස” ති. අඵ බො ජීවකො කොමාරභව්වො නානාභෙසඤ්ඤෙති සප්පිං තිප්පවි කසාව-චණ්ණං කසාවගඤ්ඤං කසාවරසං.

42. අඵ බො ජීවකස්ස කොමාරභව්වස්ස ඵතදහොසී: “ඉමස්ස බො රඤ්ඤො සප්පි පීතං පරිණාමෙනතං උඤ්ඤකං දස්සති. චණ්ඩා’යං රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි³ මං. යන්තුතාහං පටිගච්චව ආපුච්චෙය්‍ය” ති.

43. අඵ බො ජීවකො කොමාරභව්වො යෙන රාජා පඤ්ඤොතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා රාජානං පඤ්ඤානං ඵතදවොච: “මයං බො දෙව, වෙජ්‍යා නාම තාදිසෙන මුහුත්තෙන මුලාති උඤ්ඤාම. තෙසජ්ජාති සංඝරාම. සාඤ්ඤ දෙවො⁴ වාහනාගාරෙසු ව ඤාරෙසු ව ආණාපෙභු: ‘යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති, තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු. යෙන ඤාරෙන ඉච්ඡති, තෙන ඤාරෙන ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං පවිසතු” ති.

44. අඵ බො රාජා පඤ්ඤොතො වාහනාගාරෙසු ව ඤාරෙසු ව ආණාපෙසී: “යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති, තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු. යෙන ඤාරෙන ඉච්ඡති, තෙන ඤාරෙන ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං පවිසතු” ති.

1. සී. “උඤ්ඤතිං රඤ්ඤො”
 2. “සප්පිං දෙසී. සප්පිං දෙව තිප්පවිස්සාමි” ම ජ සා. 3. “ඝාතාපෙය්‍යාපි” P T S.
 4. සාඤ්ඤ මෙ දෙවො සී චු.

45. තෙන ඛො ජන සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානසං භද්දමනිකා නාම හත්තිකා පඤ්ඤාසයොජනිකා හොති. අථ ඛො ජීවකො කොමාර-භවෙවො රඤ්ඤ පඤ්ඤානසං සප්පි¹ උපනාමෙසි: “කසාචං දෙවො පිචතු” ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවො රාජානං පඤ්ඤානං සප්පි පායෙඤ්ඤා හත්තිසාලං ගන්තවා භද්දවනිකාය හත්තිකාය නගරමනා තිප්පති.

46. අථ ඛො රඤ්ඤ පඤ්ඤානසං නං සප්පි පිඨං පරිණාමෙනං උද්දෙකං අදසී. අථ ඛො රාජා පඤ්ඤානො මනුසෙසං එතදවොච: “දුට්ඨෙන භණ්ණෙ, ජීවකෙන සප්පි පාසිතො”මහි. තෙන හි භණ්ණෙ, ජීවකං වෙජ්ජං පිචිතථා” ති. “භද්දවනිකාය දෙව, හත්තිකාය නගරමනා තිප්පතිතො” ති.

47. තෙන ඛො ජන සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානසං ඛාගො නාම දුසො සට්ඨියොජනිකො හොති අමනුසෙසෙන ජාතො². අථ ඛො රාජා පඤ්ඤානො කාකං දුසං ආණාපෙසි. “ගච්ඡ භණ්ණෙ කාක, ජීවකං වෙජ්ජං නිවතෙනහි: ‘රාජා නං ආචරිය නිවතනාපෙති’ ති. එතෙ ඛො භණ්ණෙ කාක, වෙජ්ජා නාම බහුමායා. මා වසං නිඤ්ඤී පටිග්ගහෙසී” ති.

48. අථ ඛො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරභවං අනුරාමගෙන ඛොසමිඛියං සමභාවෙසි පාතරාසං කරොන්තං. අථ ඛො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරභවං එතදවොච: “රාජා නං ආචරිය, නිවතනාපෙති” ති “ආගමෙහි භණ්ණෙ කාක, යාච භුඤ්ජාමි³. හන්ද භණ්ණෙ කාක, භුඤ්ජාමි” ති. “අලං ආචරිය, රඤ්ඤාමහි ආණ්ඨෙනා, එතෙ ඛො භණ්ණෙ කාක, වෙජ්ජා නාම බහුමායා. මා වසං නිඤ්ඤී පටිග්ගහෙසී” ති.

49. තෙන ඛො ජන සමයෙන ජීවකො කොමාරභවෙවො නඛෙන හෙසජ්ජං ඔලුමෙපඤ්ඤා ආමලකඤ්ඤව බාදති. පානීයඤ්ඤව පිචති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවො කාකං දුසං එතදවොච: “හන්ද භණ්ණෙ කාක, ආමලකඤ්ඤව බාද. පානීයඤ්ඤව පිචස්ස” ති. අථ ඛො කාකො දුසො “අයඤ්ඤව ඛො වෙජ්ජො ආමලකඤ්ඤව බාදති. පානීයඤ්ඤව පිචති. න අරහති නිඤ්ඤී පාපකං හොතු” නති උපසිඤ්ඤාමලකඤ්ඤව බාදී. පානීයඤ්ඤව අපාසී. වසං නං උපසිඤ්ඤාමලකං බාසිතං තන්තෙව තිච්ඡාරෙසී.

50. අථ ඛො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරභවං එතදවොච: “අත්ථ මෙ ආචරිය, ජීවිත” නති. “මා භණ්ණෙ කාක, භාසී. තුඤ්ඤෙව අරොගො හවිස්සසී. රාජා ව. වණ්ණො සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි මං. තෙනාහං න නිවතනාමි” ති භද්දවනිකං හත්තිකං කාකසං නීය්‍යාදෙඤ්ඤා යෙන රාජගහං තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගහං⁴ යෙන රාජා මාගමො සෙනියො බිලිබ්බාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා රඤ්ඤා මාගමසං සෙනියසං බිලිබ්බාරසං එතමන්තං ආරොවෙසී. “සුට්ඨු භණ්ණෙ ජීවක, අකාසී යං සී⁵ න නිවතෙනා”. වණ්ණො සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි තු” නති.

51. අථ ඛො රාජා පඤ්ඤානො අරොගො සමානො ජීවකසං කොමාරභවචසං සන්තිකෙ දුතං පාගෙසි: “ආගච්ඡතු ජීවකො. වරං දස්සාමි” ති. “අලං අයෙතො⁶. අධිකාරං මෙ දෙවො සරතු” ති.

1. “කං සප්පි.” 2. “පටිච්චජානො” ම ඡ සං. PTS.
 3. “යාච භුඤ්ජාමි.” ම ඡ සං. PTS. 4. “යෙන රාජා” ම ඡ සං.
 5. “සමපි” ම ඡ සං. PTS 6. “අලං දෙව” සි.

52. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස ඝීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං උප්පන්නං හොති බහුන්තං¹ දුස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගානං බහුන්තං දුස්සයුගසකානං බහුන්තං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොක්ඛඤ්ඤ උත්තමඤ්ඤ පචරඤ්ඤ. අථ බො රාජා පඤ්ඤාතො තං ඝීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං ජීවකස්ස කොමාර-හව්වස්ස පාහෙසී.

53. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස එතදහොසි: “ඉදං බො මෙ ඝීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං රඤ්ඤ පඤ්ඤාතෙන පතිතං බහුන්තං දුස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගානං බහුන්තං දුස්සයුගසකානං බහුන්තං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොක්ඛඤ්ඤ උත්තමඤ්ඤ පචරඤ්ඤ. තයිමං² අඤ්ඤ කොචි පච්චාරතති අඤ්ඤත්‍ර තෙන භගවතා අරහතා සමමා සමබුද්ධො, රඤ්ඤ වා මාගධෙන සෙතියෙන බිමබිසාරෙතා”ති.

54. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො කායො දෙසාහීසනො හොති. අථ බො භගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනොසී: “දෙසාහීසනො බො ආනන්ද නිථාගතස්ස කායො. ඉච්ඡති නිථාගතො විරෙචනං පාතු”න්ති.

55. අථ බො ආයසමා ආනන්දෙ යෙන ජීවකො කොමාරහව්වො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච: “දෙසාහීසනො බො ආට්ඨසො ජීවක, නිථාගතස්ස කායො. ඉච්ඡති නිථාගතො විරෙචනං පාතු”න්ති. “තෙන හි භනො ආනන්ද, භගවතො කායං කත්ථාහං සිතෙහෙට්ඨා” තී.

56. අථ බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො කායං කත්ථාහං සිතෙහෙට්ඨා යෙන ජීවකො කොමාරහව්වො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච “සීනිඤ්ඤො බො ආට්ඨසො ජීවක, නිථාගතස්ස කායො, යස්ස’ද්දති කාලං මඤ්ඤහී” තී.

57. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස එතදහොසී: “න බො මෙ තං පතීරුපං, යො’හං භගවතො. ඔලාරිකං විරෙචනං දදෙය්‍ය”න්ති. තිණ්ඤ්ඤ උප්පලහන්තී තානාහෙසජ්ජෙහි පරිභාවෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා එකං උප්පලහන්තං භගවතො උපනාමෙසී: “ඉමං භනො භගවා පඨමං උප්පලහන්තං උපසිඞ්ඤාතු. ඉදං භගවන්තං දසකකිත්තං විරෙචෙය්‍යති” තී. දුතියං උප්පලහන්තං භගවතො උපනාමෙසී: “ඉමං භනො භගවා දුතියං උප්පලහන්තං උපසිඞ්ඤාතු. ඉදං භගවන්තං දසකකිත්තං විරෙචෙය්‍යති” තී. තතියං උප්පලහන්තං භගවතො උපනාමෙසී: “ඉමං භනො භගවා තතියං උප්පලහන්තං උපසිඞ්ඤාතු. ඉදං භගවන්තං දසකකිත්තං විරෙචෙය්‍යති තී එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙචනං හවිස්සති” තී. අථ බො ජීවකො කොමාරහව්වො භගවතො සමතිංසාය විරෙචනං දන්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකබ්ඤං කන්වා පකකාමි.

1. “බහුන්තං” ම ඡ සං. 2. “තයිදං” ම ඡ සං.

58. අඵ බො ජ්වකස්ස කොමාරහව්වස්ස බ්හිද්ධාරකොට්ඨකා නිකඛ-
 න්නස්ස එතදහොසි: “මයා බො භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං,
 දෙසාභීසනො තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං සමතිංසකඛතනුං
 විරෙවෙස්සති, එකුන්තිංසකඛතනුං භගවන්තං විරෙවෙස්සති, අපි ච භගවා
 විරිතො නහාසිස්සති, නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති, එවං
 භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති”ති.

59. අඵ බො භගවා ජ්වකස්ස කොමාරහව්වස්ස වෙතසා වෙතො-
 පරිචිතකකමඤ්ඤය ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනොසි: “ඉධානන්ද, ජ්වකස්ස
 කොමාරහව්වස්ස බ්හිද්ධාරකොට්ඨකා නිකඛන්තස්ස එතදහොසි: ‘මයා බො
 භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං, දෙසාභීසනො තථාගතස්ස කායො,
 න භගවන්තං සමතිංසකඛතනුං විරෙවෙස්සති, එකුන්තිංසකඛතනුං
 භගවන්තං විරෙවෙස්සති, අපි ච භගවා විරිතො නහාසිස්සති, නහාතං
 භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති, එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං
 භවිස්සති’ ති. තෙන තානන්ද, උණේහාදකං පටියාදෙහී” ති. “එවං
 භනො” ති බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො පටියස්සුචා උණේහාදකං
 පටියාදෙසි.

60. අඵ බො ජ්වකො කොමාරහව්වො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි,
 උපසඛකමිචා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
 නිසින්නො බො ජ්වකො කොමාරහව්වො භගවන්තං එතදවොච: “විරිතො
 භනො භගවා” ති. “විරිතො”මහි ජ්වකා” ති. “ඉධ මස්සං භනො බ්හිද්ධාර-
 කොට්ඨකා නිකඛන්තස්ස එතදහොසි: “මයා බො භගවතො සමතිංසාය
 විරෙවනං දින්නං, දෙසාභීසනො තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං
 සමතිංසකඛතනුං විරෙවෙස්සති, එකුන්තිංසකඛතනුං භගවන්තං විරෙ-
 වෙස්සති, අපි ච භගවා විරිතො නහාසිස්සති, නහාතං භගවන්තං සකිං
 විරෙවෙස්සති, එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති” ති. නහායකු
 භනො භගවා, නහායකු සුගතො” ති. අඵ බො භගවා උණේහාදකං
 නහාසි. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙසි. එවං භගවතො සමතිංසාය
 විරෙවනං අහොසි.

61. අඵ බො ජ්වකො කොමාරහව්වො භගවන්තං එතදවොච: “යාව
 භනො භගවතො කායො පකභනො හොති, අලං තාව යුසපිණ්ඨි-
 පාතො” ති¹.

1. “අභං තාව යුස පිණ්ඨිපාතොති” සී මු.
 ,, “අලං යුස පිණ්ඨිපාතොති” සී

62. අඵ බො භගවතො කායො න චිරසොච පකභනොනා අහොසි. අඵ බො ජීවකො කොමාරභවෙචා නා සීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං ආදාය යෙන භගවා නෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිචා භගවතනං අභිවාදෙචා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනොනා බො ජීවකො කොමාරභවෙචා භගවතනං එතදවොච: “එකාහං භනොන, භගවතනං චරං යාවාමි” ති. “අතිකකනනචරා බො ජීවක, තථාගතා” ති. “යඤ්ච භනොන, කප්පති යඤ්ච අනච්ඡ” ති. “චදෙහි ජීවකා” ති. “භගවා භනොන, පංඤ්කුලිකො භික්ඛු-සමෙසා ව. ඉදං මෙ භනොන, ඡීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං රඤ්ඤ පජේජානෙන පභිතං බහුනානං දුස්සානං බහුනානං දුස්සයුගානං බහුනානං දුස්සයුගසකතානං බහුනානං දුස්සයුගසහසොනං බහුනානං දුස්සයුගසතසහසොනං අගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච මොකඛඤ්ච උතතමඤ්ච පචරඤ්ච. පතිගණනාතු මෙ භනොන, භගවා සීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං භික්ඛුසමිසෙසා ව ගහපති විචරං අනුජානාතු” ති. පටිගහතෙසි භගවා සීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං.

63. අඵ බො භගවා ජීවකං කොමාරභවෙචා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි. සමාදපෙසි. සමුතොනජෙසි. සමපහංසෙසි. අඵ බො ජීවකො කොමාර-භවෙචා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසිතො සමාදපිතො සමුතොනජිතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසනා තගවතනං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කථා පකකාමි.

64. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු අමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගහපතිවිචරං. යො ඉච්ඡති, පංඤ්කුලිකො හොතු. යො ඉච්ඡති, ගහපතිවිචරං සාදියතු. ඉතරී තරෙනපකං! භික්ඛවෙ, සනතුට්ඨිං චණ්ණෙමි” ති.

65. අසොසාඤ්ඤං බො රාජගහෙ මනුසො “භගවතා කිර භික්ඛුනං ගහපතිවිචරං අනුඤ්ඤාන” ති. තෙ ච මනුසො හට්ඨා අහෙඤ්ඤං උදග්ගා: “ඉදති බො මයං දුතාති දසොම, පුඤ්ඤාති කරිසොම, යතො භගවතා භික්ඛුනං ගහපතිවිචරං අනුඤ්ඤාන” ති. එකානෙතෙච රාජගහෙ බහුති විචරසහසොනි උපපජ්ඣංසු.

66. අසොසාඤ්ඤං බො ජානපද මනුසො “භගවතා කිර භික්ඛුනං ගහපති විචරං අනුඤ්ඤාන” ති. තෙ ච මනුසො හට්ඨා අහෙඤ්ඤං උදග්ගා: “ඉදති බො මයං දුතාති දසොම, පුඤ්ඤාති කරිසොම, යතො භගවතා භික්ඛුනං ගහපතිවිචරං අනුඤ්ඤාන” ති. ජනපදෙපි එකානෙතෙච බහුති විචර-සහසොනි උපපජ්ඣංසු.

67. තෙන බො පන සමයෙන සමිසෙසා පාචාරො උපපනොනා තොති. භගවතො එතමසං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාචාර” ති. කොසෙය්‍යපාචාරො උපපනොනා තොති². “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කොසෙය්‍ය පාචාර” ති. කොජචං උපපනා තොති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කොජච” ති.

පඨමකභාෂාවාරො නිවසිතො

1. “ඉතරීතරෙනපාහං” ම ඡ සා. P.T.S. “ඉතරීතරෙනවාහං” ඩ
 2. “තගවතො එතමසං ආරොචෙසු.” ම ඡ සා. P.T.S. අ.චි. ඡ.චි.

1. තෙන බො පන සමයෙන කාසිරාජා ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස අසීකාසීයං¹ කලිලං පාහෙසි උපසිකාසීනං බමමානං. අඵ බො ජීවකො කොමාරහව්වො තං අසීකාසීයං කලිලං ආදාය යෙන භගවා නෙත්ථ සඛකමි. උපසඛකමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො ජීවකො කොමාරහව්වො භගවන්තං එතදවොච: “අයමෙච තනො, අසීකාසීයො කලිලො කාසිරඤ්ඤ පභිතො උපසිකාසීනං බමමානො. පඤ්ඤානාතු මෙ භනො, භගවා කලිලං, යං මම අස්ස දීඝරන්තං හිතාය සුබායා” ති. පටිග්ගහෙසි භගවා කලිලං.

2. අඵ බො භගවා ජීවකා කොමාරහව්වං බමමියා කථාය සඤ්ඤෙසී. සමාදපෙසී. සමුත්තොජෙසී. සමපහංසෙසී. අඵ බො ජීවකො කොමාරහව්වො භගවතා බමමියා කථාය සඤ්ඤෙසීතො සමාදපිතො සමුත්තොජීතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසතා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා පදකමිණං කත්ථා පකකාමි.

3. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ බමමිං කථං කත්ථා හිකඤ්ඤ ආමනොසි: “අනුජානාමි හිකඤ්ඤෙ, කලිලං” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සඛකස්ස උච්චාවචාති විවරාති උපසාජ්ඣති.² අඵ බො හිකඤ්ඤං එතදහොසී: “කීනනු බො භගවතා විවරං අනුඤ්ඤාතං කිං අනනුඤ්ඤාතං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකඤ්ඤෙ, ඡ විවරාති: බොමං කප්පාසීකං කොසෙය්‍යං කලිලං සාණං භබ්බං” නති.

5. තෙන බො පන සමයෙන යෙ තෙ හිකඤ්ඤං³ ගහපතිවිවරං සාදියන්ති, තෙ කුකකුච්චායන්තා පංසුකුලං ත සාදියන්ති: “එකංයෙච භගවතා විවරං අනුඤ්ඤාතං. ත දෙඤ්ඤ” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකඤ්ඤෙ, ගහපතිවිවරං සාදියන්තො පංසුකුලමිච්ච සාදියිදුං. නදුභයෙනපහං හිකඤ්ඤෙ, සනතුට්ඨිං චණ්ණමි” ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලා හිකඤ්ඤා කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපට්ටන්තා හොන්ති. එකචෙච හිකඤ්ඤා සුසානං ඔකකමිංසු පංසුකුලාය. එකචෙච හිකඤ්ඤා නාගමෙසුං.⁴ යෙ තෙ හිකඤ්ඤා සුසානං ඔකකමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලාති ලභිංසු. යෙ තෙ හිකඤ්ඤා නාගමෙසුං, තෙ එවමාහංසු: “අමාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො තුමහාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුමෙහ නාගමිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකඤ්ඤෙ, නාගමෙන්නානං න අකාමා⁵ භාගං දුතු” නති.

1. “අසීකාසීයා” ම ඡ සං. PTS. ඡ ච. අ ච. ම නු ට. තො ච.
 2. “උපපන්නාති හොන්ති” ම ඡ සං. 3. “තෙ හිකඤ්ඤා” PTS. ම නු ට
 4. “නාගමිංසු” ම නු ට. තො ච. 5. “අකාමා” ම ඡ සං.

7. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපට්ටනනා හොනති. එකවෙව භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකවෙව භික්ඛු ආගමෙසු. යෙ තෙ භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලාති ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු ආගමෙසු, තෙ එවමාහංසු: “අමනාකම්පි ආට්ටිසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ටිසො තුමනාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුමෙන න ඔක්කමිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ආගමෙනතානං අකාමා භාගං දදු”නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපට්ටනනා හොනති. එකවෙව භික්ඛු පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකවෙව භික්ඛු පඨමා ඔක්කමිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලාති ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු පඨමා ඔක්කමිංසු, තෙ න ලභිංසු. තෙ එවමාහංසු: “අමනාකම්පි ආට්ටිසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ටිසො තුමනාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුමෙන පඨමා ඔක්කමිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, පඨමා ඔක්කමනතානං¹ න අකාමා භාගං දදු”නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපට්ටනනා හොනති. තෙ සද්දිසා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකවෙව භික්ඛු පංසුකුලාති ලභිංසු. එකවෙව භික්ඛු න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු: “අමනාකම්පි ආට්ටිසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ටිසො තුමනාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුමෙන න ලභිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ සද්දිසානං ඔක්කමනතානං අකාමා භාගං දදු”නති.

10. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපට්ටනනා හොනති. තෙ කතීකං කතා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකවෙව භික්ඛු පංසුකුලාති ලභිංසු. එකවෙව භික්ඛු න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු: “අමනාකම්පි ආට්ටිසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ටිසො තුමනාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුමෙන න ලභිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, කතීකං කතා ඔක්කමනතානං අකාමා භාගං දදු”නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා විවරං ආදාය ආරාමං ආගච්ඡති. තෙ පට්ටගාහකං අලභමානා පට්ටනනති. විවරං පට්ටනනං උපපජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙහති සමනතාගතං භික්ඛුං විවරපට්ටගාහකං සමමනතිතු: යො න ඡ්ඤගතීං ගචෙඡ්ඤ, න දෙසගතීං ගචෙඡ්ඤ, න මොහගතීං ගචෙඡ්ඤ, න භයාගතීං ගචෙඡ්ඤ, ගතිතාගතිතඤ්ච ජානෙය්‍ය.”

1. “ඔක්කමනතානං” ම ඡ සං. P T S.

12. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමනනීතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො. යාචිත්වා ච්ඡත්තන භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන සබ්බෙසා, යදි සම්ඝස්ස පතනකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරපටිග්ගාහකං සමමනෙනස්ස. ඵසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරපටිග්ගාහකං සමමනනී. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො විවරපටිග්ගාහකස්ස සමමුති, සො ඤාණහස්ස, යස්ස නකම්මති සො භාසෙස්ස. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො භික්ඛු විවරපටිග්ගාහකො. ඛමති සම්ඝස්ස, තස්මා ඤාණි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

13. තෙන ඛො පන සමයෙන විවරපටිග්ගාහකා භික්ඛු විවරං පටිග්ගත්තො ඛතො උඤ්ඤිත්වා පකකමනති. විවරං නස්සති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාපඤ්ඤා සමනනාගතං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනනීඤ්ඤා: යො න ඡන්දගතීං ගච්ඡෙස්ස, න ඤෙසාගතීං ගච්ඡෙස්ස, න මොහාගතීං ගච්ඡෙස්ස, න හයාගතීං ගච්ඡෙස්ස, නිතිතානිතිතඤ්ඤා ජානෙස්ස.”

14. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමනනීතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො. යාචිත්වා ච්ඡත්තන භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සම්ඝස්ස පතනකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනෙනස්ස. ඵසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනනී. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො විවරනිදහකස්ස සමමුති, සො ඤාණහස්ස, යස්ස නකම්මති, සො භාසෙස්ස. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො භික්ඛු විවරනිදහකො. ඛමති සම්ඝස්ස. තස්මා ඤාණි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

15. තෙන ඛො පන සමයෙන විවරනිදහකා¹ භික්ඛු මණ්ඩපෙපි රුක්ඛමුලෙපි නිමබ්බොසෙපි විවරං නිදහනති². උඤ්ඤරෙහිපි උපචිකාහිපි ඛජ්ඤති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ භණ්ඩාගාරං සමමනනීඤ්ඤා, යං සබ්බෙසා ආකම්බනී විතාරං වා අධිස්සොගං වා පාසාදං වා හමිමි යං වා ගුහං වා.”

16. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමනනීතබ්බො: ච්ඡත්තන භික්ඛුතා පටි බලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සම්ඝස්ස පතනකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං විතාරං භණ්ඩාගාරං සමමනෙනස්ස. ඵසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං විතාරං භණ්ඩාගාරං සමමනනී. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස විතාරස්ස භණ්ඩාගාරස්ස සමමුති, සො ඤාණහස්ස, යස්ස නකම්මති, සො භාසෙස්ස. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො විතාරො භණ්ඩාගාරං. ඛමති සම්ඝස්ස, තස්මා ඤාණි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන සමසස්ස හණ්ඩාගාරෙ විවරං අගුත්තා හොති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ච-කමොගි සමන්තාගතං භික්ඛුං හණ්ඩාගාරිකං¹ සමමන්තිතුං. යො න ඡන්ද්‍රගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, න දෙසාගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, න මොහාගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, න නසාගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, ගුත්තාගුත්තඤ්ඤ ජානෙය්‍ය.” ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, සමමන්ති-තබ්බො: -පෙ- සමමතො සමෙසන ඉස්සන්තාමො භික්ඛු හණ්ඩාගාරිකො. බමති සමසස්ස. තසමා තුණ්ඨි. ඵවමෙනං ධාරයාමි” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු හණ්ඩාගාරිකං ද්විට්ඨාපෙනති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, හණ්ඩා-ගාරිකො ද්විට්ඨාපෙනබ්බො. යො ද්විට්ඨාපෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති.

19. තෙන බො පන සමයෙන සමසස්ස හණ්ඩාගාරෙ විවරං උස්සන්තා හොති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමමුඛි-භුතෙන සමෙසන භාජෙතු” නති.

20. තෙන බො පන සමයෙන සබ්බො සමෙසා² විවරං භාජෙත්තො කොලාකලං අකාසි. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චකමොගි සමන්තාගතං භික්ඛුං විවරභාජකා සමමන්තිතුං. යො න ඡන්ද්‍රගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, න දෙසාගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, න මොහාගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, න නසාගතිං ගවෙඡ්ඤ්ස, නාඡ්ඤානාඡ්ඤඤ ජානෙය්‍ය. ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: -පෙ- සමමතො සමෙසන ඉස්සන්තාමො භික්ඛු විවර-භාජකො. බමති සමසස්ස. තසමා තුණ්ඨි. ඵවමෙනං ධාරයාමි” ති.

21. අඵ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “කඵනනු බො විවරං භාජෙනබ්බ”නති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඨමං උච්චිතිත්ථා තුලසිත්ථා වණ්ණොවණ්ණං කත්ථා භික්ඛු ගණෙත්ථා වග්ගං බන්ධිත්ථා විවරපට්ඨිංසං ඨපෙතු”නති.

22. අඵ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “කඵනනු බො සාමණෙරානං විවරපට්ඨිංසො දුතබ්බො” ති. හගවතො ඵතමස්සං ආරො-වෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණෙරානං උපසිංපට්ඨිංසං දුතු”නති.

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සකෙන භාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උත්තරන්තස්ස සකං භාගං දුතු”නති.

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අතිරෙකභාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනුකෙඛපෙ දිත්තෙ අතිරෙකභාගං දුතු”නති.

25. අඵ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “කඵනනු බො විවරපට්ඨිංසො දුතබ්බො ආගතපට්ඨාපියා නු බො උදුහු යථාබ්බසි”නති. හගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙද්දං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකලකෙ තොසෙත්ථා කුසපාතං කාතු”නති.

1. “හණ්ඩාගාරිකං” ම හු ප. තො. වි. අ. වි.
 2. “සමෙසා” ම ඡ ස.

26. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡක්ඛණෙනයි පණ්ඩුමත්තිකායපි විවරං රජෙනති. විවරං දුබ්බණ්ණං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඡ රජනාති: මුලුරජනං බඤ්ඤරජනං තවරජනං පනතරජනං පුපඵරජනං ඵලුරජන” නති.

27. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු සීතුඤ්ඤකාය¹ විවරං රජෙනති. විවරං දුග්ගකං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනං පච්චුං චුලුං² රජනඤ්ඤති” නති. රජනං උත්තරීයති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උත්තරාලුපං³ ඛඤ්ඤ” නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු න ජානනති රජනං පකකං වා අපකකං වා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකෙ වා නබ්බිට්ඨිකාය වා ථෙවකං දදු” නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රජනං ඔරොපෙනතා කුමතිං ආවිඤ්ඤනති⁴. කුමති පභිජ්ජති⁵. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනුඵඛකං දණ්ඩකථාලික” නති⁶.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං රජනභාජනං න සංවිජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනකොලුමං⁷ රජනඝට” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු පාතියාපි පතෙතපි විවරං සමචදදනති⁸. විවරං පරිභිජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනදෙණ්ඤික” නති.

32. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡමාය විවරං පන්ඵරනති. විවරං පංඤ්ඤිතං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණසන්ඤරක” නති⁹. තිණසන්ඤරකො උපච්චිකාභි බජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විවරවංසං විවරරජ්ජ” නති. මජ්ඣෙකන ලග්ගෙනති. රජනං උභතො ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කණෙණ්ණ ඛඤ්ඤ” නති. කණෙණ්ණො ජීරති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කණෙණ්ණත්තක” නති. රජනං එකතො ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජෙදුං. න ව අවජ්ජනො ථෙවෙ පකකමිදු” නති.

33. තෙන බො පන සමයෙන විවරං පඤ්ඤනං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකෙ ඔසාදෙදු” නති.¹⁰

34. තෙන බො පන සමයෙන විවරං ඵරුඝං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාණිනා ආකොටෙදු” නති.

1. “සීතුඤ්ඤකාය” ම ඡ සං. “සීතුත්තකාය” P T S “සීතුඤ්ඤකාය” සි
2. “චුලුං” සි මු. 3. “උත්තරාඵචං” සි. “උත්තරාඵමපියං” අ ඕ. ජ ඩ.
4. “ආවච්ඤ්ඤනති” ම නු ප. හො ඩ. ජ ඩ. අ ඩ. P T S. “ආවටනති” සි.
5. “ඝිජ්ජති” ම ඡ සං P T S 6. “දණ්ඩකථාලිකා” ම ඡ සං.
7. “රජනකොලුමං” අට්ඨකථා; “රජනකොලුපං” සි මු. 8. “ඔමඤ්ඤනති” ම ඡ සං.
9. “සන්ඤරකනති” ම ඡ සං. 10. “ඔසාදෙදුනති” ම ඡ සං. P T S.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අවජ්ජනාකානි ධාරෙතනි¹ දනනකාසාචානි. [මනුසො උජ්ඣායනනි ඛිසනනි විපාවෙනනි: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගීනො” ති. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසු. “න භික්ඛවෙ අවජ්ජනාකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛං-චස්සා”ති.]²

36. අථ බො හගවා රාජගහෙ යථාභිරතනං* විහරිතො, යෙන දක්ඛිණොගිරිසමිං තෙන වාරිකං උකකාමි. අද්දසා බො හගවා මගධකෙඛනනං අච්චිබද්ධං³ පාලිබද්ධං මරියාදබද්ධං සිඛිසාටකබද්ධං. දිස්වාන ආයස්මනනා ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: “පස්සසි තො තං ආනඤ්ඤං, මගධකෙඛනනං අච්චිබද්ධං පාලිබද්ධං මරියාදබද්ධං සිඛිසාටකබද්ධං”නති. “එවං හනෙන”ති. “උස්සනසි තං ආනඤ්ඤං, භික්ඛුතං ච්චරාපානි විවරානි සංවිදගීතු” නති. “උස්සනාමි හගවා”ති.

37. අථ බො හගවා දක්ඛිණොගිරිසමිං යථාභිරතනං විහරිතො පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඤි. අථ බො ආයස්මා ආනඤ්ඤං සමබ්භුලානං භික්ඛුතං විවරානි සංවිදගීතො යෙන හගවා තෙනුඋකඛකමි. උපසඛකමිතො හගවනනං එතදචොච: “පස්සතු මෙ තනෙන, හගවා විවරානි සංවිදගීතානි”ති.⁴ අථ බො හගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “පණ්ණිතො භික්ඛවෙ, ආනඤ්ඤං; මනාපසඤ්ඤං භික්ඛවෙ, ආනඤ්ඤං යත්‍ර හි නාම මයා සංඛිනෙතන නාසිනස්ස විජාරෙත අඤ්ඤං ආජානිස්සති, කුසිමපි නාම කරිස්සති, අඤ්ඤාසමිමපි නාම කරිස්සති, මණ්ඩලමපි නාම කරිස්සති, අඤ්ඤාමණ්ඩලමපි නාම කරිස්සති, විවටමපි නාම කරිස්සති, අනුච්චටමපි නාම කරිස්සති, ගිවෙය්‍යකමපි නාම කරිස්සති, ජඛෙස්සකමපි නාම කරිස්සති, බාහනනමපි නාම කරිස්සති. ඡන්තකඤ්ඤං⁵ හවිස්සති සන්ථලුබං සමණසාරුප්පං පච්චරුකානඤ්ඤං අනභිජ්ඣිතං.⁶ අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඡන්තකං සඛිසාටිං, ඡන්තකං උත්තරාසඛිතං, ඡන්තකං අන්තරාසකං”නති.

38. අථ බො හගවා රාජගහෙ යථාභිරතනං විහරිතො යෙන වෙසාලී තෙන වාරිකං උකකාමි. අද්දසා⁷ බො හගවා අන්තරාච්ච රාජගහං අන්තරාච්ච වෙසාලීං අධ්‍යානමග්ගපටිපත්තො සමබ්භුලෙ භික්ඛු විවරෙහි උබ්බණ්ණිතො⁸ සිසෙපි විවරහිසං කරිතො බකෙපි විවරහිසං කරිතො කට්ඨාපි විවරහිසං කරිතො ආගච්ඡෙනෙ. දිස්වාන හගවතො එතදභොසි: “අති ලහුං බො ඉමෙ මොඝපුත්තො විවරබාහුලලාසො⁹ ආචන්තො, යනනුතානං භික්ඛුතං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං. මරියාදං ධපෙය්‍ය”නති.

I. “විවරානි ධාරෙතනි” ම ඡ සං.
 2. “මනුසො උජ්ඣායනනි ඛිසනනි විපාවෙනනි සෙය්‍යථාපිනාම ගිහී කාමහොගීනොති. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසු. න භික්ඛවෙ අවජ්ජනාකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛංචස්සානි” හි නානි සීහලකාර පොඤ්ඤෙසු.”
 3. “අච්චිබද්ධං” ම ඡ සං. P T S. 4. “සංවිදගීතානි” ම නු උ.
 5. “දුක්ඛකං” ම ඡ සං. 6. “අනභිජ්ඣිතං” ම ඡ සං.
 7. “අද්දස” ම ඡ සං. P T S. 8. උබ්බණ්ණිතො” සි.
 9. “විවරෙ බාහුලලාස” ම ඡ සං. P T S.

39. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තනු සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති ගොතමකො වෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සීතාසු හෙමනතිකාසු රතතිසු අන්තරධිකාසු හිමපානසමයෙ රතති. අජේකාකාසෙ එකච්චරො නිසීදි. න භගවන්තං සීතං අහොසී. නිකඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ සීතං භගවන්තං අහොසී. දුතියං භගවා විවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසී. නිකඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං භගවන්තං අහොසී. තතියං භගවා විවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසී. නිකඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උදධිසො¹ අරුණෙ නඤ්චුබ්බියා රතතියා සීතං භගවන්තං අහොසී. වතුඤ්චං භගවා විවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසී. අථ ඛො භගවතො එතදහොසී: “යෙපි ඛො තෙ කුලපුත්තා ඉමසමීං ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සීතාලුකා සීතභීරුකා, තෙපි සකෙකානති තිච්චරෙන යාපෙකුං. යනනුනාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ඨපෙය්‍යං, තිච්චරං අනුජානෙය්‍ය” නති.

40. අථ ඛො භගවා එතසමීං නිදනෙ එතසමීං පකරණෙ ධම්මං කථං කන්වා භික්ඛු ආමන්තෙසී: “ඉධාහං භික්ඛවෙ, අන්තරා ව රාජගහං අන්තරා ව වෙසාලීං අභිනමග්ගපට්ටනො අදදසං සම්බහුලෙ භික්ඛු විවරෙහි උබ්බණ්ණිතෙ සීසෙපි විවරහිසි. කරුණා බකෙපි විවරහිසි. කරුණා කට්ඨාපි විවරහිසි. කරුණා ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන මෙ එතදහොසී: ‘අතිලනුං ඛො ඉමෙ මොසපුරිසා විවරබාහුලලාය ආවන්තා. යනනුනාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ඨපෙය්‍ය’ නති.

41. “ඉධාහං භික්ඛවෙ, සීතාසු හෙමනතිකාසු රතතිසු අන්තරධිකාසු හිමපානසමයෙ රතති. අජේකාකාසෙ එකච්චරො නිසීදි. න මං සීතං අහොසී. නිකඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසී. දුතියාහං විවරං පාරුපි. න මං සීතං අහොසී. නිකඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසී. තතියාහං විවරං පාරුපි. න මං සීතං අහොසී. නිකඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උදධිසො අරුණෙ නඤ්චුබ්බියා රතතියා සීතං මං අහොසී. වතුඤ්චං විවරං පාරුපි. න මං සීතා අහොසී. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ, එතදහොසී: ‘යෙපි ඛො තෙ කුලපුත්තා ඉමසමීං ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සීතාලුකා² සීතභීරුකා, තෙපි සකෙකානති තිච්චරෙන යාපෙකුං. යනනුනාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං. මරියාදං ඨපෙය්‍යං, තිච්චරං අනුජානෙය්‍ය’ නති. අනු ජානාම භික්ඛවෙ, තිච්චරා: දිගුණං සමිසාරිං, එකච්චියං උත්තරාසඛං, එකච්චියං අන්තරවාසක” නති.

42. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා තිච්චරං අනුඤ්ඤන” නති අඤ්ඤනෙව තිච්චරෙන ගාමං පවිසන්ති. අඤ්ඤනෙව තිච්චරෙන ආරාමෙ අච්ඡන්ති. අඤ්ඤනෙව තිච්චරෙන නහානං ඔතරන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති බියන්ති විප්‍රාචෙහති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අතිරෙකච්චරං ධාරෙසසන්ති” ති.

1. “උඛතෙ” P T S. 1 “ධම්මවිනයෙ සීතාලුකා” ම ඡ ස. P T S.

43. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං, අඵ බො භගවා ඵතසමීං නිදුනෙ ඵතසමීං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනොසී: “න භික්ඛවෙ අතීරෙකච්චරං ධාරෙතඛබ්බං, යො ධාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතඛබ්බො” ති.

44. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො ආනන්දස්ස අතීරෙකච්චරං උප්පන්නං තොති. ආයසමා ව ආනන්දෙ තං චීවරං ආයසමතො සාමිප්පනායස්ස දුකුකාමො තොති. ආයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අඵ බො ආයසමතො ආනන්දස්ස ඵතදුතොසී: “භගවතා පඤ්ඤාතො: ‘න අතීරෙක චීවරං ධාරෙතඛබ්බ’නති. ඉදං ව මෙ අතීරෙකච්චරං උප්පන්නං. අභඤ්චිමං චීවරං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස දුකුකාමො. ආයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතඛබ්බ” නති. අඵ බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසී. “කීච චීරං පනානන්ද, සාරිපුත්තො ආගච්ඡස්සති” ති. “නචමං වා භගවා, දිවසං දසමං වා” ති.

45. අඵ බො භගවා ඵතසමීං නිදුනෙ ඵතසමීං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසාහපරමං අතීරෙකච්චරං ධාරෙතු” නති.

46. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුතං අතීරෙකච්චරං උප්පජ්ජති. අඵ බො භික්ඛුතං ඵතදුතොසී: “කථනනු බො අතීරෙකච්චරෙ පටිපජ්ජිතඛබ්බ” නති. භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අතීරෙකච්චරං විකප්පෙතු” නති.

47. අඵ බො භගවා වෙසාලියං යථාභිරතතං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන වාරිකං පකඤ්ඤාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී තදචසරී. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසීයං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදුසෙ.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො අන්තරවාසකො ජිලෙසු තොති. අඵ බො තස්ස භික්ඛුතො ඵතදුතොසී: “භගවතා තිච්චරං අනුඤ්ඤාතො: ද්විගුණං සඛ්ඝාටි, ඵකච්චියො උත්තරාසඛ්ඣො, ඵකච්චියො අන්තරවාසකො. අයඤ්ච මෙ අන්තරවාසකො ජිලෙසු, යනනුතාතං අග්ගලං අච්ඡපෙය්‍යං, සමන්තතො දුපට්ඨං භවිස්සති මජ්ඣෙ ඵකච්චිය” නති. අඵ බො සො භික්ඛු අග්ගලං අච්ඡපෙසී. අදදසා බො භගවා සෙනාසන වාරිකං ආභිඤ්ඤානො නං භික්ඛුං අග්ගලං අච්ඡපෙනං. දිසාන යෙන සො භික්ඛු, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තං භික්ඛුං ඵතදුතොව: “කිං ත්වං භික්ඛු කරොසී” ති. “අග්ගලං භගවා, අච්ඡපෙමි” ති. “සාධු, සාධු, භික්ඛු, සාධු බො ත්වං භික්ඛු, අග්ගලං අච්ඡපෙසී” ති.

49. අඵ බො භගවා ඵතසමීං නිදුනෙ ඵතසමීං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අභතානං දුස්සානං අභතකප්පානං ද්විගුණං සඛ්ඝාටි, ඵකච්චියං උත්තරාසඛ්ඣං, ඵකච්චියං අන්තරවාසකං, උතුඤ්චානං දුස්සානං වතුගුණං සඛ්ඝාටි, ද්විගුණං උත්තරාසඛ්ඣං, ද්විගුණං අන්තරවාසකං, පංසුකුලෙ යාවදුත්ථං. පාපණිකෙ උස්සාගො කරණියො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ අග්ගලං, තුන්තං, ඔච්චිකං, කඤ්ඤාසකං, දලභිකමම” නති.

50. අඵ බො හගවා බාරාණසියං යථාභිරතනං විහරිතා යෙන සාවඤ්චි තෙන වාරිකං ජකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවඤ්චි තදඵසරි. තත්තු සුදා නගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකාසං ආරාමෙ.

51. අඵ බො විසාබා මිභාරමාතා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා හගවනනං අභිවාදෙතා ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං නිසිනනං බො විසාබං මිභාරමාතරං හගවා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි. සමාදපෙසි. සමුතොතජෙසි. සමපහංසෙසි.

52. අඵ බො විසාබා මිභාරමාතා හගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසසිතා සමාදපිතා සමුතොතජතා සමපහංසිතා හගවනනං ඵතදවොච: “අභිවාසෙතු මෙ හනොත හගවා සවාතනාය හතනං සද්ධිං භික්ඛුසඬෙසතා” ති. අභිවාසෙසි හගවා තුණ්ඨිනාවෙන. අඵ බො විසාබා මිභාරමාතා හගවතො අභිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා හගවනනං අභිවාදෙතා ජදකඛිණං කතා ජකකාමි.

53. තෙන බො පන සමයෙන තසසා රතතියා අච්චයෙන වාතුද්දිපිකො මහාමෙසො පාවසසි. අඵ බො හගවා භික්ඛු ආමනොභි: “යථා භික්ඛවෙ, ජෙතවනෙ වසසති, ඵචං වතුසු දිපෙසු වසසති. ඔවසසාපෙඨ භික්ඛවෙ, කායං. අයං ජච්ඡිමකො වාතුද්දිපිකො මහාමෙසො” ති. “ඵචං හනොත” ති බො තෙ භික්ඛු හගවතො පටිසසුතා නික්ඛිතතවිවරා කායං ඔවසසාපෙනති.

54. අඵ බො විසාබා මිභාරමාතා ජණිතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙතා දුසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං ගන්ඨා කාලං ආරොවෙහි: කාලො හනොත, නිට්ඨිතං භතත” තති. “ඵචං අයෙය” ති බො සා දුසි විසාබාය මිභාරමාතායා පටිසසුතා ආරාමං ගන්ඨා අදදස භික්ඛු නික්ඛිතතවිවරෙ කායං ඔවසසාපෙනො. දිසවාන “තඤ්ච ආරාමෙ භික්ඛු. ආථවකා කායං ඔවසසාපෙනති” ති යෙන විසාබා මිභාරමාතා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා විසාබං මිභාරමාතරං ඵතදවොච: “තඤ්චයෙය, ආරාමෙ භික්ඛු. ආථවකා කායං ඔවසසාපෙනති” ති.

55. අඵ බො විසාබාය මිභාරමාතායා ජණිතාය වියතතාය මෙධාවිතියා ඵතදහොභි: “නිසසංසයං බො අයයා නික්ඛිතතවිවරා කායං ඔවසසාපෙනති. සායං බාලා මඤ්ඤිතථ: තඤ්ච ආරාමෙ භික්ඛු. ආථවකා, කායං ඔවසසාපෙනති” ති. පුත දුසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං ගන්ඨා කාලං ආරොවෙහි: කාලො හනොත, නිට්ඨිතං භතත” තති.

56. අඵ බො තෙ භික්ඛු ගතතාති සීඨිං කරිතා¹ කලලකායා විවරාති ගහොතා යථාභිහාරං පටිසිංසු.

57. අඵ බො සා දුසි ආරාමං ගන්ඨා භික්ඛු අපසසනති “තඤ්ච ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤා ආරාමො” ති යෙන විසාබා මිභාරමාතා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා විසාබං මිභාරමාතරං ඵතදවොච: “තඤ්චයෙය, ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤා ආරාමො” ති.

1. “සීඨිකරිතා” යි.

58. අඵ බො විසාබාය මිගාරමානුසා පණ්ඩිතාය විසන්තාය මෙධාවිනියා එතදුනොසි: “නිසසංසයං බො අය්‍යා ගන්තාති සීනං කරිනා කල්ලකායා විවරාති ගහෙනා යථාවිහාරං පව්ට්ඨා. සායං බාලා මඤ්ඤිත්ථ: නන්ථි ආරාමෙ භීකඤ්ඤා ආරාමො” ති. පුන දුසිං ආණාපෙසි, “ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං ගන්තවා කාලං ආරොවෙහි: කාලො භනෙන නිට්ඨිතං භත්ත”න්ති.

59. අඵ බො හගවා භීකඤ්ඤා ආමනෙනසි: “සන්තභථ¹ භීකඤ්ඤා පත්තවිවරං. කාලො භත්තසසා” ති. “එවං භනෙන” ති බො හෙ භීකඤ්ඤා භගවතො පච්චසෙසාසුං.

60. අඵ බො හගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙනා පත්තවිවරං ආදය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා ඛාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව ජෙතචනෙ අන්තරහිතො විසාබාය මිගාරමානුසා කොට්ඨකෙ පතුරහොසි. නිසීදි හගවා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ සද්ධිං භීකඤ්ඤාසමෙසන.

61. අඵ බො විසාබා මිගාරමානා “අච්ඡරිඨං වත හො! අබ්භුතං වත හො! තථාගතසස මහිඤ්ඤිකතා මහානුනාවතා. යත්‍ර හි නාම ජණ්ණක-මනෙනසුපි ඔසෙසු වත්තමානෙසු² කට්ටනෙනසුපි ඔසෙසු වත්තමානෙසු න හි නාම එකභීකඤ්ඤාසු පාදනි වා³ විවරාති වා අලොකි හවිසසන්ති”ති හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධිපමුඛං භීකඤ්ඤාසමිසං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන සහජ්ඣා සන්තපෙසනා සමපචාරෙනා හගවන්තං භුත්තාපිං ඔනීතපත්තපාණිං එක මන්තං නිසීදි.

62. එකමන්තං නිසින්නා බො විසාබා මිගාරමානා හගවන්තං එතද-වොච: “අට්ඨාහං භනෙන හගවන්තං වරාති යාවාමි” ති. “අනිකකන්තවරා බො විසාබො, තථාගතා” ති. “යාති ව භනෙන කප්පියාති යාති ව අනවච්ඡාති” ති. “වදෙහි විසාබො” ති. “ඉච්ඡාමහං භනෙන සමිසසස යාවච්චං වසසිකසාපිකං දුතුං, ආගන්තුකභන්තං දුතුං, ගමිකභන්තං දුතුං, ගිලානභන්තං දුතුං, ගිලානුපට්ඨාකභන්තං දුතුං, ගිලානභෙසඤ්ඤං දුතුං, ධුච්චයාගුං දුතුං, භීකඤ්ඤාසමිසස උදකසාපිකං දුතු” ති.

63. “කිං පන න්ථ විසාබො, අත්ථවසං සමපසසමානා තථාගතං අට්ඨ වරාති යාවසී” ති. “ඉධාහං භීනෙන දුසිං ආණාපෙසි: ‘ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං. ගන්තවා කාලං ආරොවෙහි: කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භත්ත’ නති. අඵ බො සා භනෙන දුසී ආරාමං ගන්තවා අදදස භීකඤ්ඤා නිකඛිත්තවිවරෙ කායං ඔචසසාපෙනෙන. දිසවාන ‘නන්ථි ආරාමෙ භීකඤ්ඤා ආච්චකා කායං ඔචසසාපෙනති’ ති යෙනාහං තෙත්‍රපසමිකමි. උපසමිකමිත්ථා මං එතදවොච: ‘නන්ථෙය්‍ය, ආරාමෙ භීකඤ්ඤා ආච්චකා කායං ඔචසසාපෙනති’ ති. අසුචි භනෙන නග්ගිසං. ජෙගුච්ඡං. පටිකකුලා. ඉමාහං භනෙන අත්ථවසං සමපසසමානා ඉච්ඡාමි සමිසසස යාවච්චං වසසිකසාපිකං දුතුං.

64. “පුන ව පරං භනෙන ආගන්තුකො භීකඤ්ඤා න විවිකුසලො න ගොවරකුසලො කිලනොනා පිණ්ඩාය වරති. සො මෙ ආගන්තුකභන්තං භුඤ්ඤිත්ථා විවිකුසලො ගොවරකුසලො අකිලනොනා පිණ්ඩාය වරිසසති. ඉමාහං භනෙන අත්ථවසං සමපසසමානා ඉච්ඡාමි සමිසසස යාවච්චං ආගන්තුකභන්තං දුතුං.

1. “සඤ්ඤා” ම ජ සං. 2. “පවත්තමානෙසු” ම ජ සං. P.T.S.
3. “පාදවා” ම ජ සං. P.T.S

65. “පුත ව පරං භනෙන, ගමිකො භික්ඛු අත්තනො භත්තං පරියෙසමානො සත්ථා වා විහාසිස්සති. යත්ථ වා වාසං ගන්තුකාමො භවිස්සති, තත්ථ විකාලෙ උපගච්ඡිස්සති. කිලනො අධානං ගමිස්සති. සො මෙ ගමිකභත්තං භුඤ්ඤිඤා සත්ථා න විහාසිස්සති. යත්ථ වාසං ගන්තුකාමො භවිස්සති, තත්ථ කාලෙන¹ උපගච්ඡිස්සති. අකිලනො අධානං ගමිස්සති. ඉමාහං භනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඛ්ඤ්ඤා යාවච්චං ගමිකභත්තං දදාං.

66. “පුත ව පරං භනෙන, ගිලානස්ස භික්ඛුනො සප්පායාති හොජනාති අලභත්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සති. තස්ස මෙ ගිලානභත්තං භුත්තස්ස ආබාධො නාභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා න භවිස්සති. ඉමාහං භනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඛ්ඤ්ඤා යාවච්චං ගිලානභත්තං දදාං.

67. “පුත ව පරං භනෙන, ගිලානුපට්ඨාකො භික්ඛු අත්තනො භත්තං පරියෙසමානො ගිලානස්ස උසක්ඛරෙ භත්තං නීහරිස්සති. භත්තචෙජ්දං කරිස්සති. සො මෙ ගිලානුපට්ඨාකභත්තං භුඤ්ඤිඤා ගිලානස්ස කාලෙන භත්තං නීහරිස්සති. භත්තචෙජ්දං න කරිස්සති. ඉමාහං භනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඛ්ඤ්ඤා යාවච්චං ගිලානුපට්ඨාකභත්තං දදාං.

68. “පුත ව පරං භනෙන ගිලානස්ස භික්ඛුනො සප්පායාති හෙසජ්ජාති අලභත්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සති. තස්ස මෙ ගිලානභෙසජ්ජං පරිභුත්තං ආබාධො නාභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා න භවිස්සති. ඉමාහං භනෙන? අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඛ්ඤ්ඤා යාවච්චං ගිලානභෙසජ්ජං දදාං.

69. “පුත ව පරං භනෙන භගවතා අඛකඛිඤ්ඤෙ දසාතිසංසෙ සමපස්සමානෙන යාගු අනුඤ්ඤාතා. ත්ඛාහං භනෙන, ආතිසංසෙ සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඛ්ඤ්ඤා යාවච්චං ධුවයාගුං දදාං.

70. “ඉධ භනෙන භික්ඛුතියො අචිරචනියා නදියා වෙසියාති සද්ධිං නග්ගා එකතිජේ නභායන්ති. තා භනෙන වෙසියො භික්ඛුතියො උපපණෙඛ්ඤ්ඤා: කිනඤ්ඤා ඛො නාම භුමභාකං අයො, දභරානං දභරානං² බ්‍රහ්මචරියං විණෙණන? නඤ්ඤා නාම කාමා පරිභුඤ්ඤාතඛො. යද්ද ජණණා භවිස්සථ³, තද්ද බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සථ. එවං භුමභාකං උභො අත්ථා පරිග්ගහිතා භවිස්සන්ති’ ති. තා භනෙන, භික්ඛුතියො වෙසියාති උපපණෙඛියමානා මඛකු අනෙඤ්ඤා. අසුචි භනෙන, මාභුගාමස්ස නග්ගිධං. ජෙගුච්ඡං. පටිකකුලං. ඉමාහං භනෙන අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි භික්ඛුතීසඛ්ඤ්ඤා යාවච්චං උදකසාටිකං දදාං” නති.

1. “කාලෙ” ම ඡ සං. 2. “දභරානං” ම ඡ සං. 3. “භවිස්සන්ති” P T S.

71. “කීං ජන නිං විසාබ්බෙ, ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරාති යාවසී” තී. “ඉධ භනෙන දිසාසු වස්සං චුජ්ඣා භික්ඛු ඤාමජ්ඣීං ආගමජ්ඣීසානති භගවනනං දස්සනාය. තෙ භගවනනං උපසඛිකමිත්තා පුච්ඡිසානති: ‘ඉත්තනාමො භනෙන භික්ඛු කාලකතො. තස්ස කා ගතී? කො අභිසමපරායො?’” තී. තං භගවා ව්‍යාකරිස්සති සොතාපත්තිඵලෙ වා සකදායාමිඵලෙ වා අනාගාමිඵලෙ වා අරහතෙන වා¹. ත්‍යාහං උපසඛිකමිත්තා පුච්ඡිසාමි: ‘ආගතපුඛො භු බො භනෙන, තෙන අයෝන සාවජ්ඣී’ තී. සලෙ මෙ වකඛනති: ‘ආගතපුඛො තෙන භික්ඛුනා සාවජ්ඣී’ තී. නිට්ඨමෙත්ථ ගච්ඡිසාමි: ‘නිස්සංසයං මෙ පරිභුතනං² තෙන අයෝන වස්සිකසාටිකා වා ආගතනුකභනනං වා ගමිකභනනං වා ගිලානභනනං වා ගිලානුපට්ඨාකභනනං වා ගිලානභෙසජ්ජං වා ධුවයාගු වා’ තී. තස්සා මෙ තදනුස්සරනතියා පාමුජ්ජං ජායිස්සති. පමුදිතාය පීතී ජායිස්සති. පිතමනාය කායො පස්සමතිස්සති. පස්සභිකායා සුඛං වෙදසීස්සාමි³. සුඛිතියා විතනං සමාධිසීස්සති. සා මෙ භවිස්සති ඉත්ඤ්ඤාභාවතා, බලභාවතා, බොජ්ඣබ්බිගභාවතා. ඉමාහං භනෙන ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරාති යාවාමි” තී.

72. “සාධු සාධු විසාබ්බෙ, සාධු බො නිං විසාබ්බෙ, ඉමං ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරාති යාවසී. අනුජානාමි තෙ විසාබ්බෙ, අට්ඨ වරාති” තී.

73. අථ බො භගවා විසාබ්බං මිගාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදී:

“යා අන්තපාතං දදති පමොදිතා සීලුපපන්නා සුගතස්ස සාවිකා,
දදති දානං අභිනුය්‍ය මච්ඡරං⁴ සොචග්ගිකං සොකනුදං සුඛාවහං.

දිබ්බං සා ලහතෙ ආසුං ආගමම මග්ගං විරජං අනඛගණං,
සා පුඤ්ඤකාමා⁵ සුඛිතී අනාමයා සග්ගමති කායමති විරං පමොදති” තී.

74. අථ බො භගවා විසාබ්බං මිගාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්තා උට්ඨායසනා පකකාමි. අථ බො භගවා ඵතසමිං නිදුතෙ ඵතසමිං පකරණෙ ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු අමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවො, වස්සිකසාටිකා ආගතනුකභනනං ගමිකභනනං ගිලානභනනං ගිලානුපට්ඨාකභනනං ගිලාන-භෙසජ්ජං ධුවයාගු භික්ඛනීසඛිස්ස උදකසාටික” නති.

විසාබ්බාණවාරං නිට්ඨිතං.

1. “අරහත්තඵලෙ වා” PTS. 2. “නිස්සංසයං පරිභුතනං” සී මු.
3. “වෙදසීස්සාමි” 4. “අභිනුය මච්ඡරං” PTS.
5. “දිබ්බං බලං සා ලහතෙ” සී. ජ වි. අ වි. තො වි

1. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු ජණීතානි භොජනානි භුඤ්ජානා මුට්ඨස්සතී අසමපජානා නිද්දං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සතීනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි මුච්චති. සෙනාසනං අසුචිතා මක්ඛිසති.

2. අථ බො භගවා ආයසමනා ආනඤ්ඤනි ජච්ඡාසමණෙන සෙනාසන-වාරිකං ආභිණ්ඛනෙනා අදදස සෙනාසනං අසුචිතා මක්ඛිතං. දිසාන ආයසමනං ආනඤ්ඤං ආමනෙනසී: “කිං එතං ආනඤ්ඤ, සෙනාසනං මක්ඛිත” නති. “එතරභි භනෙන, භක්ඛු ජණීතානි භොජනානි භුඤ්ජානා මුට්ඨස්සතී අසමපජානා නිද්දං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සතීනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි මුච්චති. තසිදං භගවා, සෙනාසනං අසුචිතා මක්ඛිත” නති. “එවමෙනං ආනඤ්ඤ, එවමෙනං අනඤ්ඤ, මුච්චති හි ආනඤ්ඤ, මුට්ඨස්සතීනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි. යෙ තෙ ආනඤ්ඤ, භික්ඛු උපට්ඨිතසතී සමපජානා නිද්දං ඔක්කමනති, තෙසං අසුචි න මුච්චති. යෙපි තෙ ආනඤ්ඤ, පුපුර්ජනා කාමෙසු චීතරුගා, තෙසමපි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨානමෙනං ආනඤ්ඤ අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා” තී.

3. අථ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං ජකරණෙ ධමමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙනසී: “ඉධාගං භික්ඛවෙ, ආනඤ්ඤනි ජච්ඡාසමණෙන සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඛනෙනා අදදසං සෙනාසනං අසුචිතා මක්ඛිතං. දිසාන, ආනඤ්ඤං ආමනෙනසී: “කිං එතං ආනඤ්ඤ, සෙනාසනං මක්ඛිත”නති ‘එතරභි භනෙන, භික්ඛු ජණීතානි භොජනානි භුඤ්ජානා මුට්ඨස්සතී අසමපජානා නිද්දං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සතීනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි මුච්චති. තසිදං භගවා, සෙනාසනං අසුචිතා මක්ඛිත’ නති. ‘එවමෙනං ආනඤ්ඤ, එවමෙනං ආනඤ්ඤ, මුච්චති හි ආනඤ්ඤ, මුට්ඨස්සතීනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි. යෙ තෙ ආනඤ්ඤ, භික්ඛු උපට්ඨිතසතී සමපජානා නිද්දං ඔක්කමනති, තෙසං අසුචි න මුච්චති. යෙපි තෙ ආනඤ්ඤ, පුපුර්ජනා කාමෙසු චීතරුගා, තෙසමපි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨානමෙනං ආනඤ්ඤ, අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා” තී.

4. “පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආදීනවා මුට්ඨස්සතීස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමනො; දුක්ඛං සුජති. දුක්ඛං පටිබුජ්ඣති. පාපකං සුපිනං පස්සති. දෙවතා න රක්ඛනති. අසුචි මුච්චති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මුට්ඨස්සතීස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමනො.

5. “පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආතිසංසා උපට්ඨිතසතීස්ස සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමනො; සුඛං සුජති. සුඛං පටිබුජ්ඣති. න පාපකං සුපිනං පස්සති. දෙවතා රක්ඛනති. අසුචි න මුච්චති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආතිසංසා උපට්ඨිතසතීස්ස සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමනො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කායගුතතිසා විචරගුතතිසා සෙනාසනගුතතිසා නිසීදන” නති.

6. තෙන බො පන සමයෙන අතිබුද්දකං නිසීදනං න සබ්බං සෙනා-
සනං ගොපෙති¹. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ,
යාව මහත්තං පච්චත්ථරණං ආකඛිති, තාව මහත්තං පච්චත්ථරණං
කාතු” නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො ආනිඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස
ආයසමතො බෙලඛිසිසස්ස ඵලලකච්ඡාබාධො තොති. තස්ස ලසිකාය
විවරාති කායෙ ලග්ගනති. තාති භික්ඛු උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා
අපකස්සිනති.

8. අදදසා බො භගවා සෙනාසතචාරිකං ආභිණ්ඤනො තෙ භික්ඛු
තාති විවරාති උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකස්සිනො. දිස්වාන
යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කීං
ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො ආබාධො” ති. “ඉමස්ස භනොත, ආයසමතො
ඵලලකච්ඡාබාධො. ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගනති. තාති මයං උදකෙන
තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකස්සාමා” ති.

9. අථ බො භගවා ඵතත්ථිං නිදුතෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං
කත්වා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස කුණ්ඤු වා පිලකා
වා අස්සාවො වා ඵලලකච්ඡ වා ආබාධො, කණ්ඤුපටිච්ඡාදි” නති.

10. අථ බො විසාබා මිගාරමාතා මුඛපුඤ්ඤනවොලකං ආදය යෙන
භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං
නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නා බො විසාබා මිගාරමාතා භගවන්තං ඵතදවොච:
“පතිගණ්ඨාතු මෙ භනොත, භගවා මුඛපුඤ්ඤනවොලකං, යං මම අස්ස
දීඝරන්තං භිතාය සුබායා” ති. පටිග්ගහෙසි භගවා මුඛපුඤ්ඤනවොලකං.

11. අථ බො භගවා විසාබං මිගාරමාතරං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසි.
සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො විසාබා මිගාරමාතා
භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජ්ජතා සමපහංසිතා
උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදනත්ථිං කත්වා පකකාමි.

12. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුතෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං
කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුඛපුඤ්ඤන
වොලක” නති.

13. තෙන බො පන සමයෙන රොජො මලො අයසමතො ආනි-
ඤ්ඤා සනායො ගොති. රොජස්ස මලස්ස බොමපිලොතිකා ආයසමතො
ආනිඤ්ඤා හත්ථි නිකඛිත්තා තොති. ආයසමතො ව ආනිඤ්ඤා බොමපිලො-
තිකාය අත්ථො ගොති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ පඤ්ඤාහමෙගති සමන්තාගතස්ස විස්සාසං ගගෙතු: සඤ්ඤෙට්ඨා ව
ගොති, සමහන්තො, ආලපිතො ව, ජිවති ව, ජානාති ව - ගභිතෙ මෙ
අත්තමතො නවිස්සති” ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්ඤාහමෙගති
සමන්තාගතස්ස විස්සාසං ගගෙතු” නති.

1. “සාගොපෙති” ම ඡ සං

14. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං පරිපුණ්ණං හොති තිව්චරං. අරො ව හොති පරිසාරාවනෙතිපි ඵට්ඨිකාතිපි. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පරිකඛාරවොලක” නති.

15. අඵ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “යාති තාති භගවතා අනුඤ්ඤාතාති තිව්චරනති වා වසසිකසාට්ඨිකාති¹ වා නිසීදනනනි වා පච්චන්දරණනති වා කණ්ඤාට්ච්චාදීති වා මුඛපුඤ්ජනවොලකනති වා පරිකඛාරවොලකනති වා, සබ්බාති තාති අභිට්ඨාතබ්බාති නු බො? උදනු විකප්පෙනබ්බාති?” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිව්චරං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතුං. වසසිකසාට්ඨිකං වසාරං වතුමාසං අභිට්ඨාතුං, තනො පරං විකප්පෙතුං. නිසීදනං අභිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං. පච්චන්දරණං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතුං. කණ්ඤාට්ච්චාදීං යාව ආබාධා අභිට්ඨාතුං, තනොපරං විකප්පෙතුං, මුඛපුඤ්ජනවොලකං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතුං. පරිකඛාරවොලකං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතු” නති. අඵබො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “කිත්තකං පච්ඡිමං නු බො විවරං විකප්පෙනබ්බ” නති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආයාමෙන අට්ඨබ්බුලං සුගතබ්බුලෙන චතුරබ්බුලවිත්ථං පච්ඡිමං විවරං විකප්පෙතු” නති.

16. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්චතො මහාකස්සපස්ස පංසුකුලකතො ගරුකො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සුත්තලුබං කාතු” නති. විකණ්ණො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකණ්ණං උද්ධරිතු” නති. සුත්තා ඔකිරියනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනුචාතං පරිනණ්ඩං ආරොපෙතු” නති. තෙන බො පන සමයෙන සඛිකාට්ඨා පතතා ලුප්පනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨපදකං කාතු” නති.

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො තිව්චරෙ කසිරිමානෙ සබ්බං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දො ඡින්නකාති, ඵකං අච්ඡින්නක” නති. දො ඡින්නකාති ඵකං අච්ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො අච්ඡින්නකාති. ඵකං ඡින්නක” නති. දො අච්ඡින්නකාති ඵකං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අකාඨිකමපි ආරොපෙතුං. න ච භික්ඛවෙ, සබ්බං අච්ඡින්නකං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො බහුං විවරං උප්පනං හොති. සො ච තං විවරං මාතාපිතුනනං² දුතුකාමො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “මාතාපිතරොති බො³ භික්ඛවෙ, වදමානො⁴ කිං වදෙය්‍යාමි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මාතාපිතුනනං දුතුං. න ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාදෙය්‍යං විනිපාතෙතබ්බං. යො විනිපාතෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

1. “සාරිකාති” ජ චි. තො චි. 1. “සාට්ඨිකාති” අ චි.
2. “මාතාපිතුනං” ම ජ සං. අ චි. තො චි.
3. “මාතාපිතුනං ආවා” ති දිසුනෙ ඵසවෙමසු සීභලකඛාරපොච්ඤ්ඤ.
4 “දදමානො” ම ජ සං. P.T.S. තො චි.
4 “දදමානො ජ චි. “වදමානො” කාච්චි

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අකුචනෙ විවරං නිකඛිපිඤා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. වොරා තං විවරං අවනරිංසු. සො භික්ඛු දුදෙවාලො තොති ලුබ්චිවරො. භික්ඛු ඵවමානංසු: “කිංසු ඤාං ආට්ඨසො, දුදෙවාලො ලුබ්චිවරො” ති. ඉධානං¹ ආට්ඨසො, අකුචනෙ විවරං නිකඛිපිඤා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. වොරා තං විවරං අවනරිංසු. තෙනානං දුදෙවාලො ලුබ්චිවරො” ති. භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සන්තරුත්තරෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

20. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා ආනිකෙදො අසනියා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. භික්ඛු ආයසවනනං ආනන්දං ඵතදවොට්ඨිං: “නනු බො ආට්ඨසො ආනන්ද, භගවතා පඤ්ඤතනං ‘න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පවිසිතබ්බො’ ති. කිංසු ඤාං ආට්ඨසො සන්තරුත්තරෙන ගාමං පවිසෙය්‍යා?” ති. “සච්චං ආට්ඨසො, භගවතා පඤ්ඤතනං ‘න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පවිසිතබ්බො’ ති. අපි වානං අසනියා පවිසෙය්‍යා” ති.

21. භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා සඛ්ඤාපියා නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. වසසිකසඤ්ඤෙතං වා හොති. නදීපාරගතං² වා හොති. අග්ගලගුහතිවිහාරො වා හොති. අත්ථකසීතං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා සඛ්ඤාපියා නිකෙඛපාය.

22. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා උත්තරාසඛගස්ස නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. වසසිකසඤ්ඤෙතං වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිවිහාරො වා හොති. අත්ථකසීතං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා උත්තරාසඛගස්ස නිකෙඛපාය.

23. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා අන්තරවාසකස්ස නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. වසසිකසඤ්ඤෙතං වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිවිහාරො වා හොති. අත්ථකසීතං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා අන්තරවාසකස්ස නිකෙඛපාය.

24. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා වසසිකසාපිකාය නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. නිසසීමගතං³ වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහති විහාරො වා හොති. වසසිකසාපිකා අකතා වා හොති විපසකාතා වා. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා වසසිකසාපිකාය නිකෙඛපායා” ති.

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඵකො වස්සං වසී. තත්ථ මනුස්සා “සඛ්ඤස්ස දෙමා” ති විවරාති අදංසු. අථ බො තස්ස භික්ඛුතො ඵතදතොසී: “භගවතා පඤ්ඤතනං වතුචග්ගො පච්චිමො සඤ්ඤො ති. අගඤ්ඤමහි ඵකතො. ඉමෙ ව මනුස්සා ‘සඛ්ඤස්ස දෙමා’ ති විවරාති අදංසු. යනනුතානං ඉමාති සඛ්ඤිකාති විවරාති සාමන්ථිං හරෙය්‍ය” තති. අථ බො සො භික්ඛු තාති විවරාති ආදය සාවන්ථිං ගන්ති භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසී. “තුයෙතව භික්ඛු, තාති විවරාති යාව කසීතස්ස උබ්භාරායා” ති.

1. “පසාභනති කඤ්චි”
 2. “නදීපාරං ගන්තු වා” ම ඡ සං. P T S. 3 “නිසසීමං ගන්තු” ම ඡ සං. P T S.

26. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකකො වස්සං වසන්ති. තත්ථ මනුස්සා ‘සඛ්ඤ්ඤා දෙමා’ ති විවරාති දෙනති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තස්සෙව තාති විවරාති යාව කසීනස්ස උබ්භාරායා” ති.

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උතුකාලං එකො වසී. තත්ථ මනුස්සා “සඛ්ඤ්ඤා දෙමා” ති විවරාති අදංසු. අඨ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසී: “භගවතා පඤ්ඤතනං ‘වතුචගො පච්ඡිමො සඛෙසා’ ති. අභඤ්චමිති එකකො. ඉමෙ ව මනුස්සා ‘සඛ්ඤ්ඤා දෙමා’ ති විවරාති අදංසු. යනනුනාහං ඉමාති සඛ්ඤ්ඤාති විවරාති සාවච්චිං හරෙස්ස” නති. අඨ බො සො භික්ඛු තාති විවරාති ආදය සාවච්චිං ගන්ඤා භික්ඛුනං එතමත්ථං ආරොචෙසී. භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමමුඛීභුතෙන සඛෙසෙන භාජෙත්ථං.”

28. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු උතුකාලං එකකො වසති. තත්ථ මනුස්සා ‘සඛ්ඤ්ඤා දෙමා’ ති විවරාති දෙනති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තාති විවරාති ‘අභිට්ඨාභුං මග්ගා ඉමාති විවරාති’ ති. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො තං විවරං අනභිට්ඨිතෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දුතබ්බො භාගො. තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි තං විවරං භාජියමානෙ අපාතිනෙ ඤාසෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දුතබ්බො භාගො. තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි තා විවරං භාජියමානෙ පාතිනෙ ඤාසෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, න අකාමා දුතබ්බො භාගො” ති.

29. තෙන බො පන සමයෙන දො නාතුකා¹ ථෙරා ආයස්මා ව ඉසීදුසො ආයස්මා ව ඉසීහඤ්ඤ සාවච්චිං වස්සං චුත්ථා අඤ්ඤතරං ගාමිකා-වාසං අගමංසු. මනුස්සා “විරස්සාපි ථෙරා ආගතා” ති සවිවරාති භත්තාති අකංසු². අචාසිකා භික්ඛු ථෙරෙ පුච්ඡිංසු: “ඉමාති භත්තො සුඛ්ඤ්ඤාති විවරාති ථෙරෙ ආගමම උප්පන්නාති. සාද්ධිස්සනති ථෙරා භාග” නති. ථෙරා එචමාහංසු: “යථා බො මයං ආචුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාම, තුමනාකංසෙවතාති³ විවරාති යාව කසීනස්ස උබ්භාරායා” ති.

30. තෙන බො පන සමයෙන තයො භික්ඛු රාජගහෙ වස්සං වසන්ති. තත්ථ මනුස්සා “සඛ්ඤ්ඤා දෙමා” ති විවරාති දෙනති. අඨ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසී: “භගවතා පඤ්ඤතනං ‘වතුචගො පච්ඡිමො සඛෙසා’ ති. මයඤ්චමහ තයො ජනා. ඉමෙ ව මනුස්සා ‘සඛ්ඤ්ඤා දෙමා’ ති විවරාති දෙනති. කථනනු බො අමෙහි පටිපඡ්ඡිතබ්බ” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන සමිහුලා ථෙරා ආයස්මා ව නිලවාසී, ආයස්මා ව සාණමාසී, ආයස්මා ව ගොපකො, ආයස්මා ව හගු, ආයස්මා ව එළිකසප්පනො පාටලිපුත්තො විහරන්ති ඤාඤාචාරාමෙ. අඨ බො තෙ භික්ඛු පාටලිපුත්තං ගන්ඤා ථෙරෙ පුච්ඡිංසු. ථෙරා එචමාහංසු: “යථා බො මයං ආචුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාම, තුමනාකංසෙව තාති විවරාති යාව කසීනස්ස උබ්භාරායා” ති.

1. “භාතිකා” ම ඡ සා. 2. “අදංසු” ම ඡ සා P T S.
3. “තුමනාකංසෙව තාති” ම ඡ සා P T S

32. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනිජ්ඣෙ, සක්ඛපුත්තො ඝාචජ්ඣීයං වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානරං ගාමකාචාසං අගමාසී. තත්ථ භික්ඛු¹ විවරං භාජේතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙ ඵචමාහංසු: “ඉමානි ඛො ආටුසො සඛ්ඛිකානි විවරානි භාජීසියානති. සාදිසියාසි භාග ? නති.” “ආමාටුසො සාදිසියාමී” ති. තතො විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසී. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජේතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි ඵචමාහංසු: “ඉමානි ඛො ආටුසො සඛ්ඛිකානි විවරානි භාජීසියානති. සාදිසියාසි භාග නති ?” “ආමාටුසො සාදිසියාමී” ති තතොපි විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසී. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජේතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි ඵචමාහංසු: “ඉමානි ඛො ආටුසො සඛ්ඛිකානි විවරානි භාජීසියානති. සාදිසියාසි භාගනති ?” “ආමාටුසො සාදිසියාමී” ති තතොපි විවරභාගං ගහෙත්වා මහනතං විවරභාගීයං² ආදාය පුනඳෙව සාචජ්ඣීං පච්චාගඤ්ඤී.

33. භික්ඛු ඵචමාහංසු: “මහාපුඤ්ඤාසි තං ආටුසො උපනිජ්ඣ, ඛුං තෙ විවරං උපනනනති.” “කුතො මෙ ආටුසො පුඤ්ඤං ? ඉධංඛං ආටුසො සාචජ්ඣීයං වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානරං ගාමකාචාසං අගමාසී. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජේතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙ මං³ ඵචමාහංසු: ‘ඉමානි ඛො ආටුසො සඛ්ඛිකානි විවරානි භාජීසියානති. සාදිසියාසි භාග නති.’ ‘ආමාටුසො සාදිසියාමී’ ති තතො විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසී. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජේතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි මං ඵචමාහංසු: ‘ඉමානි ඛො ආටුසො සඛ්ඛිකානි විවරානි භාජීසියානති. සාදිසියාසි භාගනති.’ ‘ආමාටුසො සාදිසියාමී’ ති තතොපි විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසී. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජේතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි මං ඵචමාහංසු: ‘ඉමානි ඛො ආටුසො සඛ්ඛිකානි විවරානි භාජීසියානති. සාදිසියාසි භාගනති.’ ‘ආමාටුසො සාදිසියාමී’ ති තතොපි විවරභාගං අග්ගහෙසිං. ඵචං මෙ ඛුං විවරං උපනන”නති.

34. “කීං පන තං ආටුසො උපනිජ්ඣ, අඤ්ඤානු වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසී” ති⁴ “ඵචමාටුසො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්චා - ටෙ - තෙ උඤ්ඤායනති. ඛිපනති. විපාචෙතති: “කථං හි නාම ආයස්මා උපනිජ්ඣෙ, සක්ඛපුත්තො අඤ්ඤානු වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසියානී” ති.

35. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොචෙත්ථං. “සච්චං කීර තං උපනිජ්ඣ, අඤ්ඤානු වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසී” ති. “සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තං මොඝපුරිස, අඤ්ඤානු වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසියාසි, තෙතං මොඝපුරිස, අපසසන්තානං වා පසාදාය - ටෙ - විහරතිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: න භික්ඛවෙ අඤ්ඤානු වස්සං ටුජ්ඣො අඤ්ඤානු විවරභාගො සාදිසිතබ්බො. යො සාදි - යෙය ආපතති දුක්ඛකට්ඨො” ති.

36. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනිජ්ඣෙ, සක්ඛපුත්තො ඵකො ද්විසු ආචාසෙසු වස්සං ටපි “ඵචං මෙ ඛුං විවරං උපනිජ්ඣ” ති. අඵ ඛො තෙසං භික්ඛුනං ඵතද්භොසී: “කථනු ඛො ආයස්මතො උප - නිජ්ඣෙ සක්ඛපුත්තො විවරපට්චිංසො දුතබ්බො” ති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොචෙත්ථං. “දෙඵ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසස්ථං ඵකාධිප්පායං.”

1. “තත්ථ භික්ඛු” ම ඡ සං. 2. “භණ්ඩකං” ම ඡ සං. PTS.
 3. “තෙපිමං” PTS. අ වි. ඡ වි. තො වි.
 4. “සාදිසියානී” තො වි. ම හු ට. ඡ වි.

37. “ඉඛ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකො දව්සු ආවාසෙසු වසං වසති ‘එවං මෙ ඛත්තා විවරං උපපජ්ජසීති’ ති. සචෙ අමුත්ත උපවිසිං වසති, අමුත්ත උපවිසිං වසති, අමුත්ත උපවිසිං, අමුත්ත උපවිසිං විවරපට්ඨිංසො දුතඛෙඛා. යත්ථ වා පන ඛත්තරං වසති, තතො විවරපට්ඨිංසො දුතඛෙඛා” ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංසං භික්ඛුනො කුච්ඡිවිකාරා-ඛාඛො හොති. සො සකෙ මුත්තකරිසෙ පලිපනො සෙති. අඵ ඛො භගවා ආයසමනා ආනාදෙනා පච්ඡාසමනෙන සෙනාසනවාරිකං ආතිණ්ඛි-නොනො යෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසඛකමි.

39. අද්දසා ඛො භගවා තං භික්ඛුං සකෙ මුත්තකරිසෙ පලිපනං සෙමානං¹. දිසවාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිං තෙ භික්ඛු, ආඛාඛො” ති. “කුච්ඡිවිකාරො මෙ භගවා” ති. “අජඪි පන තෙ භික්ඛු, උපට්ඨාකො” ති. “නජඪි භගවා” ති. “කිස්ස තං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති.² “අභං ඛො භනෙත භික්ඛුනං අකාරකො. තෙන මං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති.

40. අඵ ඛො භගවා ආයසමනං ආනාදං ආමනෙතඪි: “ගච්ඡානාදං, උදකං ආඛරං. ඉමං භික්ඛු නභාපෙසසාමා” ති. “එවං භනෙත” ති ඛො ආයසමා ආනාදෙ භගවතො පටිසසුත්වා උදකං ආඛරී. භගවා උදකං ආඪිඤ්ඪී. ආයසමා ආනාදෙ පට්ඨොපි. භගවා සිසතො අග්ගහෙඪි. ආයසමා ආනාදෙ පාදතො. උට්ඨාරෙත්වා මඤ්චකෙ නිපාතෙසුං.

41. අඵ ඛො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරනෙ භික්ඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡී: “අජඪි භික්ඛවෙ, අමුකසමිං විතාරෙ භික්ඛු ගිලානො” ති. “අජඪි භගවා” ති. “කිං තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආඛාඛො” ති. “තස්ස භනෙත ආයසමනො කුච්ඡිවිකාරාඛාඛො” ති. “අජඪි පන භික්ඛවෙ, තස්ස භික්ඛුනො උපට්ඨාකො” ති. “නජඪි භගවා” ති. “කිස්ස තං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති. “එසො භනෙත, භික්ඛු භික්ඛුනං අකාරකො. තෙන තං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති.

42. “නජඪි වො භික්ඛවෙ, මානා, නජඪි පිතා, යෙ වො උපට්ඨිහෙයසුං. තුඤ්ඤ වෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤඤඤං න උපට්ඨිහිස්සඵ, අඵ කො වරභි උපට්ඨිහිස්සති. යො භික්ඛවෙ, මං උපට්ඨිහෙය්ස, සො ගිලානං උපට්ඨි-හෙය්ස. සචෙ උපජ්ඣායො හොති, උපජ්ඣායෙන යාවජ්චං උපට්ඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සචෙ ආචරියො හොති, ආචරියෙන යාවජ්චං උපට්ඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සචෙ සඤ්චිතිකාරිකො හොති, සඤ්චිතිකාරිකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සචෙ අනෙතවාසිකො හොති, අනෙතවාසිකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සචෙ සමානුපජ්ඣායකො හොති, සමානුපජ්ඣා-යකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සචෙ සමානාවරියකො හොති, සමානාවරියකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සචෙ න හොති උපජ්ඣායො වා ආචරියො වා සඤ්චිතිකාරිකො වා අනෙතවාසිකො වා සමානුපජ්ඣායකො වා සමානා-වරියකො වා, සඛෙඤ්ඤ උපට්ඨානඛෙඛා. නො වෙ උපට්ඨිහෙය්ස, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස.

1. “සයමනං” ම ජ සං PTS 2. “උපට්ඨෙන්නී” ම ජ සං.

43. “පඤ්චි භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දුපට්ඨො හොති: අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මන්තං න ජානාති, හෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති, අත්ඤාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධං නාචිකත්තා හොති අභික්ඛමන්තං වා අභික්ඛමති හි පටික්ඛමන්තං වා පටික්ඛමති හි සීතං වා සීතොති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං¹ බරානං කට්ඨකානං අසාදානං අමනාපානං පාණහරානං අනඛිවාසකජාතිකො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දුපට්ඨො හොති.

44. “පඤ්චි භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දුපට්ඨො හොති: සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මන්තං ජානාති, හෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති, අත්ඤාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධං ආචිකත්තා හොති අභික්ඛමන්තං වා අභික්ඛමති හි පටික්ඛමන්තං වා පටික්ඛමති හි සීතං වා සීතොති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසාදානං අමනාපානං පාණහරානං අඛිවාසකජාතිකො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දුපට්ඨො හොති.

45. “පඤ්චි භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාදුං: න පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාදුං, සප්පායාසප්පායං න ජානාති අසප්පායං උපනාමෙති සප්පායං අපනාමෙති, ආමිසන්තරො ගිලානං උපට්ඨාති නො මෙත්තවිත්තො, ජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා වන්තං වා නීනාදුං, න පට්ඨලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙදුං සමාදපෙදුං සමුත්තෙජෙදුං සමප්පංසෙදුං, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාදුං.

46. “පඤ්චි භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාදුං: පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාදුං, සප්පායාසප්පායං ජානාති අසප්පායං අපනාමෙති සප්පායං උපනාමෙති, මෙත්තවිත්තො ගිලානං උපට්ඨාති නො ආමිසන්තරො, අජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා වන්තං වා නීනාදුං, පට්ඨලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙදුං සමාදපෙදුං සමුත්තෙජෙදුං සමප්පංසෙදුං, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාදුං” නති.

47. තෙන බො පන සමයෙන දො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤානමග්ගපට්ටනො හොනති. තෙ අඤ්ඤාතරං ආවාසං උපගච්ඡිංසු. තත්ථ අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “තගච්චා බො ආට්ඨසො ගිලානුපට්ඨානං වණ්ණිතං. හන්ද මයං ආට්ඨසො ඉමං භික්ඛුං උපට්ඨොමා” ති² තෙ තං උපට්ඨොමාංසු. සො තෙහි උපට්ඨොමානො³ කාලමකාසි.

1 “නිබ්බානං” ම ඡ සං. PTS. නො වි. ම නු ප.
 2. “උපට්ඨනමාති” ම ඡ සං. PTS. 3. “උපට්ඨනියමානො” ම ඡ සං. PTS.

48. අඵ බො තෙන භික්ඛු වාසස් භික්ඛුනො පත්තච්චරං ආදය සාවජ්ඨිං ගන්ඨා භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සඛෙසා සාමි පත්තච්චරෙ. අපි ව ගිලානුපට්ඨාකා බහුකාරු. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඛෙසන තිච්චරං. ව පත්තා. ව ගිලානුපට්ඨාකානං දානුං.

49. “ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දානබ්බං: තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුතා සඛස් උපසඛකමුත්ඨා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘ඉත්ථනාමො භනෙන භික්ඛු කාලකතො. ඉදං වාසස් තිච්චරං ව පතෙනා වා’ ති. ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤජෙපතබ්බො: “සුණාතු මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉත්ථනාමො භික්ඛු කාලකතො. ඉදං වාසස් තිච්චරඤ්ච පතෙනා ව. යදි සඛස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා ඉමං තිච්චරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤතති. සුණාතු මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉත්ථනාමො භික්ඛු කාලකතො. ඉදං වාසස් තිච්චරඤ්ච පතෙනා ව. සඛෙසා ඉමං තිච්චරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායසඤ්චතො බමති ඉමස්ස තිච්චරස්ස ව පත්තස්ස ව ගිලානුපට්ඨාකානං දනං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස තකබ්බමති, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සඛෙසන තිච්චරඤ්ච පතෙනා ව ගිලානුපට්ඨාකානං. බමති සඛස්ස. වසමා තුණති. ඵවමෙනා ධාරයාමි” ති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො සාමණෙරො කාලකතො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සාමණෙරස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සඛෙසා සාමි පත්තච්චරෙ. අපි ව ගිලානුපට්ඨාකා බහුකාරා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛෙසන ච්චරඤ්ච පත්තං ව ගිලානුපට්ඨාකානං දානුං.”

51. “ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දානබ්බං: තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුතා සඛස් උපසඛකමුත්ඨා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘ඉත්ථනාමො භනෙන, සාමණෙරෙ කාලකතො. ඉදං වාසස් විචරඤ්ච පතෙනා වා’ ති. ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤජෙපතබ්බො: “සුණාතු මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉත්ථනාමො සාමණෙරො කාලකතො. ඉදං වාසස් විචරඤ්ච පතෙනා ව. යදි සඛස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා ඉමං විචරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤතති. සුණාතු මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉත්ථනාමො සාමණෙරො කාලකතො. ඉදං වාසස් විචරඤ්ච පතෙනා ව. සඛෙසා ඉමං විචරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායසඤ්චතො බමති ඉමස්ස විචරස්ස ව පත්තස්ස ව ගිලානුපට්ඨාකානං දනං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස තකබ්බමති, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සඛෙසන විචරඤ්ච පතෙනා ව ගිලානුපට්ඨාකානං. බමති සඛස්ස. වසමා තුණති. ඵවමෙනා ධාරයාමි” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ව සාමණෙරො ව ගිලානං උපට්ඨතිංසු. සො තෙති උපට්ඨියමානො කාලමකාසි. අඵ බො වාසස් ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුනො ඵතදහොසි: “කඵනනු බො ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණෙරස්ස විචරපට්ඨිංසො දානබ්බො” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණෙරස්ස සමකං පට්ඨිංසං දානු” නති.

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඛුභුභණ්ඩො ඛුභුභරිකුභාරො කාලකතො භොති. භගවතො එතමඡං ආරොවෙසුං. “භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සඛෙසා සාමි පභතච්චිරෙ. අපි ව ගිලානු-පට්ඨාකා ඛුභුකාරා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛෙසන තිච්චිරඤ්ච පභතඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දුතුං. යං තඤ්ච ලභුභණ්ඩං ලභුභරිකුභාරං, තං සමමුඛි-භුතෙන සඛෙසන භාජෙතුං. යං තඤ්ච ගරුභණ්ඩං ගරුභරිකුභාරං, තං ආගතානාගතස්ස වාතුද්දිසස්ස සඛිසස්ස අවිස්සජ්ජකං අවෙහඛතික” ත්ති.

54. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු නග්ගො හුඤ්ච යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්චා භගවනනං එතදවොච: “භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අපිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලොඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං භනෙන තග්ගියං අනෙකපරියායෙන අපිච්ඡතාය සනතුට්ඨියා¹ සලලොඛාය ධුතතතාය² පාසාදිකතාය අපචයාය විරියාරම්භාය සංවතනති. සාධු භනෙන, භගවා භික්ඛුනං තග්ගියං අනුජානාතු” ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡවියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං. අප්පනිරුපං. අස්සාමණ්ණකං. අකාපියං. අකරණීයං. කථං හි නාම ඤා මොඝපුරිස, තග්ගියං තිත්ථියසමාදානං සමාදිසියාසි?. තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිඤ්චා ධම්මං කථං කඤ්චා භික්ඛු ආමනෙනාසි: “න භික්ඛවෙ, තග්ගියං තිත්ථියසමාදානං සමාදිසිතඛං. යො සමාදිසෙය්‍ය, ආපනති ඵ්ලලවයස්සා” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කුසචීරං නිවාසෙඤ්චා -පෙ- වාකචීරං නිවාසෙඤ්චා -පෙ- එලකචීරං නිවාසෙඤ්චා -පෙ- කෙසකම්බලං නිවාසෙඤ්චා -පෙ- වාලකම්බලං නිවාසෙඤ්චා -පෙ- උලුකපකඛං නිවාසෙඤ්චා -පෙ- අජ්නකඛිපං නිවාසෙඤ්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්චා භගවනනං එතදවොච: “භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අපිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලොඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං භනෙන, අජ්නකඛිපං අනෙකපරියායෙන අපිච්ඡතාය සනතුට්ඨියා සලලොඛාය ධුතතතාය පාසාදිකතාය අපචයාය විරියාරම්භාය සංවතනති. සාධු භනෙන, භගවා භික්ඛුනං අජ්නකඛිපං අනුජානාතු” ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡවියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං. අප්පනිරු-රුපං. අස්සාමණ්ණකා. අකාපියං අකරණීයං. කථං හි නාම ඤා මොඝපුරිස, අජ්නකඛිපං තිත්ථියධිජං ධාරෙස්සාසි. තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිඤ්චා ධම්මං කථං කඤ්චා භික්ඛු ආමනෙනාසි: “න භික්ඛවෙ, අජ්නකඛිපං තිත්ථියධිජං ධාරෙතඛං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති ඵ්ලලවයස්සා” ති

1. “සනතුට්ඨියාය” ම ඡ සං. 2. “ධුතතාය” ම ඡ සං.

54. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අකකතාලං නිවාසෙසාං -පෙ- පොඤ්ඤං නිවාසෙසාං යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භිසා හගවන්තං එතදවොච: “හගවා තනෙන, අනෙකපරියායෙන අපච්චිත්ඤ්ඤ සන්තුට්ඨිඤ්ඤ සලලොඛඤ්ඤ ධුතඤ්ඤ පාසාදිකඤ්ඤ අපචයඤ්ඤ විරියා-රඹොඤ්ඤ වණණවාදී. අයං තනෙන පොඤ්ඤො අනෙකපරියායෙන අපච්චිත්තාය සන්තුට්ඨිඤ්ඤ සලලොඛාය ධුතභතාය පාසාදිකතාය අපචයාය විරියාරඹොය සංවන්තති. සාධු තනෙන, හගවා භික්ඛුතං පොඤ්ඤං අනුජානාතු”ති. විගරහී බුද්ධො හගවා “අනනුච්චිවිදං මොසපුරිස, අනනුලොමිකං. අප්පහිරුපං. අඤ්ඤාමණකං. අකප්පියං. අකරණීයං. කථං හී නාම ත්වං මොසපුරිස, පොඤ්ඤං නිවාසෙසසසි. තෙනං මොසපුරිස, අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගරහිසා ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවො, පොඤ්ඤො නිවාසෙතබ්බො. යො නිවාසෙසය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨො” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගහිඤ්ඤ භික්ඛු සබ්බනීලකානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- සබ්බපිනකානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- සබ්බලොභිතකානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- සබ්බමඤ්ඤොට්ඨිකානි විවරානි ධාරෙතති -පෙ- සබ්බකණ්ණානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- සබ්බමහාරඞ්ගරත්තානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- සබ්බමහානාමරත්තානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- අච්චින්නදසානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- දීඝදසානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- පුප්ඵදසානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- එණදසානි විවරානි ධාරෙතති. -පෙ- කඤ්ඤුකා ධාරෙතති. -පෙ- නිරිට්ඨකං ධාරෙතති. -පෙ- වෙඨනං ධාරෙතති. මනුසො උජ්ඣායනති. සීයනති. විපාවෙනති: “කථං හී නාම සමණා සක්ඤ්ඤා පුත්ඨියා වෙඨනං ධාරෙතස්සනති, සෙසයථාපි ගිහී කාමභොගිනො” ති.

56. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සබ්බනීලකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බපිනකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බලොභිතකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බමඤ්ඤොට්ඨිකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බකණ්ණානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බමහානාමරත්තානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න අච්චින්නදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න දීඝදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න පුප්ඵදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න එණදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න කඤ්ඤුකා ධාරෙතබ්බං. න නිරිට්ඨකං ධාරෙතබ්බං. න වෙඨනං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙසය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨො” ති.

57. තෙන බො පන සමයෙන වස්සං චුත්ථා භික්ඛු අනුප්පනෙන විවරෙ පකකමනතිපි. විබ්බමනතිපි. කාලමපි කරොනති. සාමණේරාපි පටිජානනති. සිකඛං පච්චකඛාතකාපි පටිජානනති. අනතිමචච්චුං අජ්ඣාපන්නකාපි පටිජානනති. උමමනකාපි පටිජානනති. බ්හවච්චතාපි පටිජානනති. වෙදනට්ඨාපි පටිජානනති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උකම්භතකාපි පටිජානනති. ආපත්තියා අප්පටිකමම උකම්භතකාපි පටිජානනති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙන උකම්භතකාපි පටිජානනති. පණ්ඩකාපි පටිජානනති. ථේසයසංවාසකාපි පටිජානනති. තිස්සිප්පකකන්නකාපි පටිජානනති. තීරච්ඡානගතකාපි පටිජානනති. මාතුසාතකාපි පටිජානනති. පිතුසාතකාපි පටිජානනති. අරහන්නසාතකාපි පටිජානනති. භික්ඛුනීදුසකාපි පටිජානනති. සමසනෙදකාපි පටිජානනති. ලොහිතුප්පාදකාපි පටිජානනති. උභතො-බ්ගඤ්ඤනකාපි පටිජානනති.

58. භගවතෝ එනමන් ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු අනුයුනො විචරෙ පකකමති, සනො පතිරුපෙ ගාගකෙ දුතඛං.

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු අනුයුනො විචරෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චකඛා-නකො පටිජානාති, අනනිමචජ්ඣං අර්ඛාපනනකො පටිජානාති, සඛේසා සාමි.

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු අනුයුනො විචරෙ උම්මත්තකො පටිජානාති, බිත්තවිත්තො පටිජානාති, වෙදනට්ඨො පටිජානාති, ආපතනියා අදස්සනෙ උකඛිත්තකො පටිජානාති, ආපතනියා අපපටිකමම උකඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටිනිස්සගො උකඛිත්තකො පටිජානාති, සනො පතිරුපෙ ගාගකෙ දුතඛං.

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු අනුයුනො විචරෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ඵෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, නික්ඛිපකකනනකො පටිජානාති, නිර්වජානගතො පටිජානාති, මාතුසාහකො පටිජානාති, පිතුසාහකො පටිජානාති, අරහනනසාහකො පටිජානාති, භික්ඛුනීදුසකො පටිජානාති, සඛිසභෙදකො පටිජානාති, ලොභිදුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොඛ්‍යඤ්ඤකො පටිජානාති, සඛේසා සාමි.

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු උයුනො විචරෙ අනාජ්ඤෙ පකකමති, සනො පතිරුපෙ ගාගකෙ දුතඛං.

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු උයුනො විචරෙ අනාජ්ඤෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චකඛානකො පටිජානාති, අනනිමචජ්ඣං අර්ඛාපනනකො පටිජානාති, සඛේසා සාමි.

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු උයුනො විචරෙ අනාජ්ඤෙ උම්මත්තකො පටිජානාති, බිත්තවිත්තො පටිජානාති, වෙදනට්ඨො පටිජානාති, ආපතනියා අදස්සනෙ උකඛිත්තකො පටිජානාති, ආපතනියා අපපටිකමම උකඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටිනිස්සගො උකඛිත්තකො පටිජානාති, සනො පතිරුපෙ ගාගකෙ දුතඛං.

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨො භික්ඛු උයුනො විචරෙ අනාජ්ඤෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ඵෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, නික්ඛිපකකනනකො පටිජානාති, නිර්වජානගතො පටිජානාති, මාතුසාහකො පටිජානාති, පිතුසාහකො පටිජානාති, අරහනනසාහකො පටිජානාති, භික්ඛුනීදුසකො පටිජානාති, සඛිසභෙදකො පටිජානාති, ලොභිදුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොඛ්‍යඤ්ඤකො පටිජානාති, සඛේසා සාමි.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්දානං භික්ඛුනං අනුප්පනෙන විචරෙ සඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, එකස්මිං පකෙඛ විචරං දෙනති ‘සඛසස්ස දෙමා’ති, සඛෙසස්සෙවෙනං.

67. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්දානං භික්ඛුනං අනුප්පනෙන විචරෙ සඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, තස්මිංයෙව පකෙඛ විචරං දෙනති ‘සඛසස්ස දෙමා’ති, සඛෙසස්සෙවෙනං.

68. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්දානං භික්ඛුනං අනුප්පනෙන විචරෙ සඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, එකස්මිං පකෙඛ විචරං දෙනති ‘පකඛස්ස දෙමා’ති, පකඛස්සෙවෙනං.

69. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්දානං භික්ඛුනං අනුප්පනෙන විචරෙ සඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, තස්මිංයෙව පකෙඛ විචරං දෙනති ‘පකඛස්ස දෙමා’ති, පකඛස්සෙවෙනං.

70. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්දානං භික්ඛුනං උප්පනෙන විචරෙ අභාජ්ජෙන සඛෙසා භිජ්ජති, සබ්බෙසං සමකං භ.ජෙතබ්බ” නති.

71. තෙන බොපන සමයෙන ආයස්මා රෙච්චො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො හන්ථ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස විචරං පාහෙසි: “ඉමං විචරං ථෙරස්ස දෙභී”ති. අඨ බො සො භික්ඛු අන්තරාමග්ගෙ ආයස්මතො රෙච්චනස්ස විස්සාසා තං විචරං අග්ගහෙසි. අඨ බො ආයස්මා රෙච්චො ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සමාගන්චා, පුච්ඡි: “අභං භනෙන, ථෙරස්ස විචරං පාහෙසිං. සමපත්තං තං විචර”නති. “නාභන්තං ආචුසො විචරං පස්සාමි”ති. අඨ බො ආයස්මා රෙච්චො තං භික්ඛුං එතදවොච: “අභං ආචුසො ආයස්මතො හන්ථ ථෙරස්ස විචරං පාහෙසිං. කභන්තං විචර”නති. “අභංභනෙන, ආයස්මතො විස්සාසා තං විචරං අග්ගහෙසි”නති.

72. භගවතො එතමන්ථ ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හන්ථ විචරං පභිණාති: ‘ඉමං විචරං ඉන්ද්‍රනාමස්ස දෙභී’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, පුග්ගතිතං. යස්ස පභියති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, දුග්ගතිතං.

73. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හන්ථ විචරං පභිණාති: ‘ඉමං විචරං ඉන්ද්‍රනාමස්ස දෙභී’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යස්ස පභියති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, දුග්ගතිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, පුග්ගතිතං.

74. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දෙභී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යො පභිණාති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ස්වාඛිට්ඨිතං. යස්ස පභීයති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගභීතං.

75. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දෙභී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යස්ස පභීයති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ආඛිට්ඨිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගභීතං.

76. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දෙභී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘උභො කාලකතා’ති, යො පභිණාති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ස්වාඛිට්ඨිතං. යස්ස පභීයති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ආඛිට්ඨිතං.

77. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දමමී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගභීතං. යස්ස පභීයති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගභීතං.

78. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දමමී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ යස්ස පභීයති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගභීතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගභීතං.

79. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දමමී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යො පභිණාති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ආඛිට්ඨිතං. යස්ස පභීයති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගභීතං.

80. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දමමී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යස්ස පභීයති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ස්වාඛිට්ඨිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගභීතං.

81. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හජෙථ විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දමමී’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘උභො කාලකතා’ති, යො පභිණාති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ආඛිට්ඨිතං. යස්ස පභීයති, තස්ස මතකවිවරං අඛිට්ඨාති, ස්වාඛිට්ඨිතං.”

82. “අට්ඨමා භික්ඛවෙ, මාතිකා විවරස්ස උප්පාදාය: සීමාය දෙනි. කතිකාය දෙනි. භික්ඛාපඤ්ඤතතියා දෙනි. සඛිසස්ස දෙනි. උනතො සඛිසස්ස දෙනි. වස්සං චුත්ථසඛිසස්ස දෙනි. ආදියස්ස දෙනි. සුග්ගලස්ස දෙනි.”

83. “සීමාය දෙනි, යාවතිකා භික්ඛු අනොසිමග්ගා, තෙහි භාජෙනබ්බං.

84. “කතිකාය දෙනි, සම්බහුලා ආවාසා සමානලාභා හොනති, ඵකස්මිං ආවාසෙ දිනෙන සබ්බස්ථ දිනනං හොති.

85. “භික්ඛාපඤ්ඤතතිසා දෙනි, යථ සම්ඝස්ස ධුමකාරා කර්මනති, තස්ථ දෙති.

86. “සම්ඝස්ස දෙනි, සමමුඛිභුතෙන සමෙස්ස භාජෙනබ්බං.

87. “උභතො සම්ඝස්ස දෙනි, බහුකාපි භික්ඛු හොනති, ඵකා භික්ඛුභි හොති, උපස්සං දුතබ්බං. බහුකාපි භික්ඛුභියො හොනති, ඵකො භික්ඛු හොති, උපස්සං දුතබ්බං.

88. “වස්සං චුත්ථසම්ඝස්ස දෙනි, යාවතිකා භික්ඛු තස්මිං ආවාසෙ වස්සං චුත්ථා, තෙහි භාජෙනබ්බං.

89. “ආදිස්ස දෙනි, යාගුයා වා භතෙන වා බාදනියෙ වා විවරෙ වා සෙනාසනෙ වා හෙසඤ්ජේ වා.

90. “පුග්ගලස්ස දෙනි: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමමි’ති”.

විවරකතකඩකො නිට්ඨිතො අට්ඨමො.

ඉමමහි බකිකො වසු ජනනවුහි.

තස්ස උද්දානං:

1. රාජගතකො නෙගමො දිසවා වෙසාලියං ගණං,
පුත රාජගතා ගන්තො රඤ්ඤො නං පටිවෙදයි.
2. පුතො සාලවනිකාස අභසස්ස හි අත්‍රජො,
ජීවනීති කුමාරෙන සඛිඛාතො ජීවකො ඉති.
3. සො හි තකකසිලං¹ ගන්තො උගගහෙතො මහාභිසො,
සත්තවසසිකආබාධං නන්දිකමෙමන නාසගි.
4. රඤ්ඤො භගන්දලාබාධං ආලෙපෙන අපාකරි²,
මමඤ්ච ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධිසඛිකඤ්චුපට්ඨන්³.
5. රාජගතිකො ච සෙට්ඨි අන්තගණ්ඨං තිකිච්ඡන්⁴,
පජ්ජොතස්ස මහ රොගං සත්තපානෙන නාසගි.
6. අධිකාරඤ්ච ඡීවෙය්‍යං⁵ අභිසන්තං සිනෙහසි,⁶
තීහි⁷ උප්පලගජ්ජෙහි සමතිංසතිරෙවන්.
7. පකතන්තං චරං යාචි සීවෙය්‍යඤ්ච පටිග්ගති,
වීචරඤ්ච ගිහීදන් අනුඤ්ඤාසි තථාගතො.
8. රාජගතෙ ජනපදෙ බහුං උප්පජ්ජි වීචරං,
පාචාතො කොසිකඤ්චච කොජවො අභිසංකාසිසං.
9. උච්චාවචා ච සන්තුවසී නාගමෙ සාගමෙසු ච⁸
පඨමං පච්ඡා සදිසා කතිකා ච පටිගරාං.
10. තණ්ඛාගාරං අගුත්තඤ්ච වුට්ඨාපෙනති තථෙච ච,
උසස්සන්තා කොලාහලඤ්ච කථං භාජෙ කථං දදෙ.
11. සකාභිරෙකභාගෙන පටිච්චිසො කථං දදෙ,
ජකණෙන සීතුඤ්ච ච⁹ උත්තරිතුං¹⁰ න ජානෙර.
12. මරොපෙනා භාජනඤ්ච පාතියා ච ඡමාය ච,
උපටිකා මජ්ඣෙකී ජීරන්ති එකතො පඤ්ඤෙන ච.
13. එරුසාවඡ්ඡන්තච්චිබද්ධා අද්දසාසි උබ්භණ්ඨිතො,
වීමංසිත්වා සත්තමුතී අනුඤ්ඤාසි තීවීචරං.

1. “තකකසිලං” ම නු උ. 2. “අපාකරී” ම ඡ සං “අපාකරී” PTS.
 3. “උපට්ඨති” ම ඡ සං 4. “අන්තගණ්ඨි තිකිච්ඡන්” ම ඡ සං.
 “අන්තගණ්ඨි තිකිච්ඡන්” තොච. ම නු උ PTS.
 5. “සීවෙය්‍යං” ම ඡ සං PTS 6. “සිනෙහති” ම ඡ සං, PTS.
 7. “තීහි” PTS. තොච. ම නු උ. 8. “නාගමෙ සාගමෙසු ච” ම ඡ සං.
 9. “සීතුදකා” ම ඡ සං. “සීතුංචච” PTS 10 “උත්තරිතුං” ම ඡ සං.

- 14. අඤ්ඤාන අතිරෙතෙන උප්පජ් ජ්ඤමෙව ව,
මාතුඤ්ඤාපො වරං යාචී ද,භුං වසසිකසාපිකං.
- 15. ආගන්තුගමිතිලානං උපට්ඨාකඤ්ඤා නෙසජ්¹
ධ්වං උදකසාපිඤ්ඤා පණීතං අතිවුඤ්ඤා.
- 16. පුලලකච්ඡ මුඛං බොමං පරිපුණ්ණං අධිට්ඨනං²,
පච්ඡිමං³ කතො ගරුකො විකණ්ණො සුන්තමොතිරි⁴.
- 17. ලුජ්ඣති නප්පභොනති ව අකාඨිකං ඛද්දති ව,
අකච්චෙන අසනිධා ඒකො වසං උතුමති ව.
- 18. ඥෙ භාතුකා රාජගතෙ උපනඤ්ඤා පුන දච්ඡු,
කුච්ඡිවිකාරො ගිලානො උනො වෙව ගිලානකා⁵.
- 19. නග්ගා කුසා මාකචීරං ඵලකො කෙසකමබ්ලං,
මාලඋලුකපකකඤ්ඤා අජීනං අනකනාල ව⁶.
- 20. පොඤ්ඤා කීලපිතඤ්ඤා ලොහිතං මඤ්ඤාධෙවින ව⁷,
කණ්ණා මහාරභගනාමා⁸ අච්ඡිනනදසිකා නථා.
- 21. දීඝපුපඵඵණදසා කඤ්ඤාතිරිට්ඨෙට්ඨනං,
අනුප්පනො පකකමති සබ්බො භීජ්ඣති නාවදෙ.
- 22. පනෙඛ දදනති සබ්බස්ස ආයසමා රෙවනො පති,
විස්සාසගාගාධිට්ඨාති අට්ඨ විවරමානිකාති.

1. “නෙසජ්” ම ඡ සං PTS. ම නු ප. අ චි.
 2. “අධිට්ඨනං” ම ඡ සං PTS. අ චි. නො චි. 3. “පච්ඡිමං” නො චි. ම නු ප
 4. “සුන්තමොතිරි” නො චි. ජ චි. ම නු ප. 5. ගිලානා PTS නො චි.
 6. “අකකනාලකං” ම ඡ සං. 7. “මඤ්ඤාධෙවින ව” ම ඡ සං.
 8. “මහාරභගනාම” ම ඡ සං. PTS. නො චි. ම නු ප.

9

වමෙපය්‍යකඛනිකං

1. තෙන බො ජන සමයෙන බුද්ධො හගවා වමෙපායං විහරති ගඟරාය පොකඛරණීයා තීරෙ. තෙන බො ජන සමයෙන කාසීසු ජනපදෙසු වාසභගාමො නාම තොති. තස් කසසපගොතොනා නාම භික්ඛු ආවාසිකො හොති නන්තිබ්බො උසසුකකං. ආපනො “කීන්ති අනාගතා ව පෙසලා භික්ඛු ආගවෙජ්ඣස්සං, ආගතා ව පෙසලා භික්ඛු ථාසු-1 විහරෙයස්සං, අයඤ්ච ආවාසො දුද්ධිං විරුළ්භිං වෙසුලලං ආපයෙය්‍යා”ති.

2. තෙන බො ජන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කාසීසු වාරිකං වරමානා යෙන වාසභගාමො තදවසරං. අදදසා බො කසසපගොතොනා භික්ඛු තෙ භික්ඛු දුරතොච ආගවජ්ජෙන, දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤාපෙසි. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පි, පච්චුග්ගන්තවා පහනවීවරං. පටිග්ගහෙසි. පානීයෙත ආපුච්ඡී. නාහානෙ උසසුකකා අකාසි. උසසුකකම් අකාසි යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්.

3. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං එතදනොසී: “නදදකො බො අයං ආට්ඨසො, ආවාසිකො භික්ඛු. නහානෙ උසසුකකං කරොති. උසසුකකම් කරොති යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්. හඤ් මයං ආට්ඨසො ඉධෙව වාසනගාමෙ නිවාසං කප්පාමා”ති. අථ බො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛු තස්ච ව වාසභගාමෙ නිවාසං කපෙසු.

4. අථ බො කසසපගොතොනාසු භික්ඛුනො එතදනොසී: “යො බො ඉමෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකකීලමථො සො පටිසසද්ධො. යෙච්ච මෙ ගොවරෙ අප්පකඛඤ්ඤානො, තෙ දුතිමෙ ගොවරෙ පකඛඤ්ඤානො. දුකකරං බො ජන පරතුලෙසු යාවජ්චං උසසුකකං කාතුං. විඤ්ඤන්ති ව මනුස්සානං අමනාපා. යනනුතානං න උසසුකකං කරෙය්‍යං යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්”නති. සො න උසසුකකං අකාසි යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්.

5. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං එතදනොසී: “පුඤ්ඤ බවායං ආට්ඨසො ආවාසිකො භික්ඛු නහානෙ උසසුකකං අකාසි. උසසුකකම් අකාසි යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්. සො දුතායං න උසසුකකං කරොති යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්. දුට්ඨො දුතායං ආට්ඨසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හඤ් මයං ආට්ඨසො, ආවාසිකං භික්ඛු. උකම්පාමා”ති.

6. අථ බො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛු සන්තිපනීනා කසසපගොතොනං භික්ඛු එතදවොචු: “පුඤ්ඤ බො නිං ආට්ඨසො නහානෙ උසසුකකං කරොසි. උසසුකකම් කරොසි යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්. සොදුති නිං න උසසුකකං කරොසි යාගුයා බාදනීයෙ හත්තසම්. ආපත්තිං නිං ආට්ඨසො ආපනො. පසසෙතො අපත්ති”නති. “නඤ් මෙ ආට්ඨසො ආපත්ති, යමහං පසෙසෙය්‍ය”නති.

1. “ථාසු” PTS. නො වී. 2. “ඉමං ආවාසිකා” සි.

7. අථ බො තෙ ආගනතුකා භික්ඛු කසසපගොනතං භික්ඛුං ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිපි-සු. අථ බො කසසපගොනතස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “අහං බො එතං න ජානාමි - ආපනති වා එසා අනාපනති වා ? ආපනො වච්ඡි අනාපනො වා ? උක්ඛිනො වච්ඡි අනුක්ඛිනො වා ධම්මිකන වා අධම්මිකන වා කුප්පන වා අකුප්පන වා ඩානාරහන වා අධානාරහන වා ? යනනුතාහං වමසං ගතං ගතවනං එතමඛං පුච්ඡෙය්‍ය”නති.

8. අථ බො කසසපගොනො භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමෙඤ්චා පතන වීචරමාදාය යෙන වමපා තෙන පකාමි. අනුපුබ්බන යෙන වමපා යෙන නගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්චා නගවනං අභිවාදෙඤ්චා එකමනං නිසීදි.

9. ආචිණ්ණං බො පතෙතං බුද්ධානං නගවනානං ආගනතුකෙභි භික්ඛුභි සද්ධිං පටිසමෙමාදිභුං. අථ බො නගවා කසසපගොනතං භික්ඛුං එතදවොච: “කච්ඡි භික්ඛු බමනීසං ? කච්ඡි යාපනීසං ? කච්ඡිසී! අප්පකිල-මජ්ඣන අධ්ධානං ආගතො ? කුතො ව ඤං භික්ඛු ආගච්ඡසී ?”ති.

10. “බමනීසං නගවා. යාපනීසං නගවා. අප්පකිලමජ්ඣන වාහං නතො අධ්ධානං ආගතො. අච්ඡි නතො කාසීසු ජනපදෙසු වාසගාමො නාම. නච්චාහං ආවාසිකො තනතිවදො උස්සකකං ආපනො: “කිනති අනාගතා ව පෙසලා භික්ඛු ආගච්ඡෙය්‍යං. ආගතා ව පෙසලා භික්ඛු එසුං මිහරෙය්‍යං. අයඤ්ච ආවාසො ධුද්ධිං විරුලිං වෙපුලං ආප්පෙය්‍යා”ති.

11. “අථ බො නතො සමබුලා භික්ඛු කාසීසු වාරිකං වරමානා යෙන වාසගාමො නදවසරුං. අදදසං බො අහං නතො, තෙ භික්ඛු දුරතොච ආගච්ඡෙනො. දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසිං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඵලිකං උපනික්ඛිපිං. පච්චුග්ගනඤ්චා පතනවීචරං පටිග්ගහෙසිං. පානීයෙන ආපුච්ඡිං. නනාතෙ උස්සකකං අකාසිං. උස්සකකමි අකාසිං යාගුයා බාදනීයෙ නතාසමිං.

12. “අථ බො තෙසා නතො, ආගනතුකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “නදදකො බො අසං ආචුසො ආවාසිකො භික්ඛු. නනාතෙ උස්සකකං කරොති. උස්සකකමි කරොති යාගුයා බාදනීයෙ නතාසමිං. නද මයං ආචුසො ඉධෙව වාසගාමෙ නිවාසං කප්පෙමා”ති. අථ බො තෙ නතො, ආගනතුකා භික්ඛු නතෙව වාසගාමෙ නිවාසං කප්පෙසුං.

13. “තස්ස මයං නතො, එතදහොසි: “යො බො ඉමෙසං ආගනතුකානං භික්ඛුනං ආගනතුකකිලමථො සො පටිපස්සදො. යෙපිමෙ ගොවරෙ අප්පකනඤ්ඤනො, තෙදනිමෙ ගොවරෙ පකනඤ්ඤනො. දුකකරං බො පන පරකුලෙසු යාවච්චං උස්සකකං කාචුං. විඤ්ඤතති ව මුත්ඤ්ඤානං අමනාපා. යනනුතාහං න උස්සකකං කරෙය්‍යං යාගුයා බාදනීයෙ නතාසමි”නති. සො බො අනං නතො, න උස්සකකං අකාසිං යාගුයා බාදනීයෙ නතාසමිං.

1. “කච්ඡිසී” ම ජ සං.

14. “අථ බො තෙසං භනෙත, ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ඵනදහොසී: ‘පුබ්බෙ බවායං ආට්ඨසො ආවාසිකො භික්ඛු නභානෙ උස්සකකං කරොති. උස්සකකමපි කරොති යාගුයා බාදනීයෙ භවතසමී. සොද්දනායං න උස්සකකං කරොති යාගුයා බාදනීයෙ භවතසමී. දුට්ඨොද්දනායං ආට්ඨසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හඤ මයං ආට්ඨසො, ආවාසිකං භික්ඛුං උකම්පාමා’ති.

15. “අථ බො තෙ භනෙත, ආගන්තුකා භික්ඛු සන්තිපතීචා මං ඵනද පොට්ඨි: ‘පුබ්බෙ බො චං ආට්ඨසො, නභානෙ උස්සකකං කරොසී. උස්සකකමපි කරොසී යාගුයා බාදනීයෙ භවතසමී. සොද්දනී චං න උස්සකකං කරොසී යාගුයා බාදනීයෙ භවතසමී. ආපතනී චං ආට්ඨසො ආපනෙතා. පසාසෙතං ආපතනී’තති. ‘නඤ මෙ ආට්ඨසො ආපතනී, යමහං පසාසෙතා’නති.

16. “අථ බො තෙ භනෙත, ආගන්තුකා භික්ඛු මං ආපතනීයා අදස්සනෙ උකම්පිංසු. තසා මයාං භනෙත ඵනදහොසී: ‘අහං බො ඵනං න ජනාමී: ආපතනී වා ඵසා අනාපතනී වා, ආපනෙතා වමති අනාපනෙතා වා, උකම්පෙතා වමති අනුකම්පෙතා වා ධම්මකෙත වා අධම්මකෙත වා කුපෙසන වා අකුපෙසන වා ඤාතාරහෙත වා අධාතාරහෙත වා. යනනුනාහං වමපං ගන්ඤා භගවනං ඵනමඤ්ඤං පුපෙඤ්ඤං’තති. තනොතං භගවා ආගච්ඡාමී’ති.

17. “අනාපතනී ඵසා භික්ඛු. තෙසා ආපතනී. අනාපනෙතාසී. නසී ආපනෙතා. අනුකම්පෙතාසී. නසී උකම්පෙතා. අධම්මකෙතාසී කමෙතෙ උකම්පෙතා කුපෙසන අධාතාරහෙත. ගච්ඡ ච: භික්ඛු, තනෙච වාසගඟාමෙ නිවාසං කපෙතී” ති. “ඵචං භනෙත” ති බො කසසපගොතෙතා භික්ඛු භගවතො පටිස්සචා උට්ඨාසාසනා භගවනං අභිවාදෙතා පදකම්ණං කතා යෙන වාසගඟාමො තෙන පසාසාමි.

18. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං අනුදෙච කුකකුචවා. අනු විපට්ඨසාරො: “අලාභා වන නො, න වන නො ලාභා, දුලලඬං වන නො, න වන නො සුලලඬං, යෙ මසා සුඬං භික්ඛුං අනාපතනීකං අවච්ඡසමී අකාරණෙ උකම්පිමහ. හඤ මයං ආට්ඨසො, වමපං ගන්ඤා භගවතො සන්තිකෙ අචචයං අචචයතො දෙසෙමා” ති.

19. අථ බො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමෙචා පතන විචරං ආදය යෙන වමපා තෙන පකකමිංසු. අනුපුබ්බන යෙන වමපා යෙන භගවා තෙහුපසඝකමිංසු. උපසඝකමිචා භගවනං අභිවාදෙතා ඵකමනං නිසීදිංසු.

20. ආචිණ්ණං බො පනෙතං චුඬානං භගවනානං ආගන්තුකෙභි භික්ඛුති සඬං පටිසමොදිතුං. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵනදපොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිඤ්ඤං අපනිලමපෙන අඬානං ආගතා? කුතො ව කුමෙහ භික්ඛවෙ. ආගච්ඡාමා” ති. “බමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. අපනිලමපෙන ව මයං භනෙත, අඬානං ආගතා. අඤ්ඤං භනෙත කාසිසු ජනපදෙසු වාසගඟාමො නාම. තතො මයං භගවා ආගච්ඡාමා” ති. “කුමෙහ භික්ඛවෙ, ආවාසිකං භික්ඛුං උකම්පිතා” ති. “ඵචං භනෙත” ති. “කිසමි භික්ඛවෙ, වච්ඡසමි කිසමි කාරණං” ති. “අවච්ඡසමි භගවා අකාරණං” ති.

21. විගර්භී බ්‍රහ්මා භගවා. “අනන්‍යච්ඡේදි මොඝපුරිසා, අනන්‍යලොමිකං අප්පතිරුපං අසාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තුළෙන මොඝපුරිසා, සුඛං භික්ඛුං අනාපනතිකං අවච්ඡුසමිං අකාරණේ උකම්පියාම ? නෙන මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්භීචා ධමමං කථං කචා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, සුඛං භික්ඛු අනාපනතිකො අවච්ඡුසමිං අකාරණේ උකම්පිතබ්බො. යො උකම්පෙය්‍ය, අපනති උකකප්පසා” ති.

22. අථ බො තෙ භික්ඛු උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසග්ගං කර්චා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීචා භගවනතං එතදවොචු: “අච්චයො නො භනෙත, අච්චමා යථා ඛාලෙ යථා මුළෙන යථා අකුසලෙ, යෙ මයං සුඛං භික්ඛුං අනාපනතිකං අවච්ඡුසමිං අකාරණේ උකම්පිමා, තෙසං නො භනෙත භගවා අච්චයං අච්චයතො පතිගණනාතු ආයතීං සංවරායා” ති. “නග්ග තුළෙන භික්ඛවෙ, අච්චයො අච්චමා යථා ඛාලෙ යථා මුළෙන යථා අකුසලෙ, යෙ තුළෙන සුඛං භික්ඛුං අනාපනතිකං අවච්ඡුසමිං අකාරණේ උකම්පිත්ථ. යතො ව බො තුළෙන භික්ඛවෙ, අච්චයං අච්චයතො දිසවා යථාධමමං පටිකරොථ, නං වො මයං පතිගණනාම. චුඤ්චි හෙසා භික්ඛවෙ, අරියස්ස විනයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දිසවා යථාධමමං පටිකරොති, ආයතීඤ්ච සංවරං ආපඡ්ඡතී” ති.

23. තෙන බො පන සමයෙන වම්පායං භික්ඛු එවරුපාති කමානි කරොනති: අධමෙත වග්ගකමමං කරොනති. අධමෙත සමග්ගකමමං කරොනති. ධමෙත වග්ගකමමං කරොනති. ධමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං කරොනති. ධමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං කරොනති. එකොපි එකං උකම්පති. එකොපි දො උකම්පති. එකොපි සමබ්‍රලෙ උකම්පති. එකොපි සඛ්ඝං උකම්පති. දොපි එකං උකම්පනති. දොපි දො උකම්පනති. දොපි සමබ්‍රලෙ උකම්පනති. දොපි සඛ්ඝං උකම්පනති. සමබ්‍රලාපි එකං උකම්පනති. සමබ්‍රලාපි දො උකම්පනති. සමබ්‍රලාපි සමබ්‍රලෙ උකම්පනති. සමබ්‍රලාපි සඛ්ඝං උකම්පනති. සමෙකාපි සඛ්ඝං උකම්පති.

24. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡා -පෙ- තෙ උඡ්ඤායනති, බීයනති, විපාවෙතති: “කථං හි නාම වමපායං භික්ඛු එවරුපාති කමානි කරිස්සනති ? අධමෙත වග්ගකමමං කරිස්සනති ? අධමෙත සමග්ගකමමං කරිස්සනති ? ධමෙත වග්ගකමමං කරිස්සනති ? ධමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං කරිස්සනති ? ධමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං කරිස්සනති ? එකොපි එකං උකම්පියාති ? එකොපි දො උකම්පියාති ? එකොපි සමබ්‍රලෙ උකම්පියාති ? එකොපි සඛ්ඝං උකම්පියාති ? දොපි එකං උකම්පියානති ? දොපි දො උකම්පියානති ? දොපි සමබ්‍රලෙ උකම්පියානති ? දොපි සඛ්ඝං උකම්පියානති ? සමබ්‍රලාපි එකං උකම්පියානති ? සමබ්‍රලාපි දො උකම්පියානති ? සමබ්‍රලාපි සමබ්‍රලෙ උකම්පියානති ? සමබ්‍රලාපි සඛ්ඝං උකම්පියානති ? සමෙකාපි සඛ්ඝං උකම්පියාති” ති.

25. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “සද්ධිං නිර භික්ඛවෙ, චමපායං භික්ඛු එවරුපාති කමොති කරොනති? අධමෙමන වග්ගකමමං කරොනති? -ඊ- සඛෙසාපි සඛසං උකඛිපති” ති. “සද්ධිං භගවා.”

26. විගරහි බුද්ධො භගවා “අනනුච්ඡේයං භික්ඛවෙ, තෙසං මොස- පුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පනිරුපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා එවරුපාති කමොති කරිස්සනති? අධමෙමන වග්ගකමමං කරිස්සනති? -ඊ- සඛෙසාපි සඛසං උකඛිපිස්සති.”

27. “තෙනං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදුය -ඊ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසී: “අධමෙමන වෙ භික්ඛවෙ, වග්ග- කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අධමෙමන¹ සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධමෙමන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. එකොපි එකං උකඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. එකොපි දෙව උකඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. එකොපි සඛෙත්තලෙ උකඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. එකොපි සඛසං උකඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. දෙව පි එකං උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. දෙව පි දෙව උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. දෙව පි සඛෙත්තලෙ උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. දෙව පි සඛසං උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. සඛෙත්තලාපි එකං උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. සඛෙත්තලාපි දෙව උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. සඛෙත්තලාපි සඛෙත්තලෙ උකඛිපනති, අකමමං. න ච කරණීයං. සඛෙත්තලාපි සඛසං උකඛිපනති අකමමං. න ච කරණීයං. සඛෙසාපි සඛසං උකඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං.

28. “චත්තාරිමාති, භික්ඛවෙ, කමොති: අධමෙමන වග්ගකමමං. අධමෙමන සමග්ගකමමං. ධමෙමන වග්ගකමමං. ධමෙමන සමග්ගකමමං.

29. “තත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං අධමෙමන වග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ, කමමං අධමෙමනනා වග්ගනනා කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කාතඛං. න ච මයා එවරුපං කමමං අනුඤ්ඤං.

30. “තත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං² අධමෙමන සමග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ කමමං අධමෙමනනා කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කාතඛං. න ච මයා එවරුපං කමමං අනුඤ්ඤං.

31. “තත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං ධමෙමන වග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ, කමමං වග්ගනනා කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කාතඛං. න ච මයා එවරුපං කමමං අනුඤ්ඤං.

1. “අධමෙමන වෙ භික්ඛවෙ” සී. 2. “යදිදං” ම ඡ සං

32. “තනු භික්ඛවෙ, යථිදං ධම්මෙන සමග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ කමමං ධම්මන්තා සමග්ගන්තා අකුප්පං ථානාරහං. එවරුපං භික්ඛවෙ, කමමං කාතඛබ්බං. එවරුපඤ්ච මයා කමමං අනුඤ්ඤානං. තස්මාහිහ භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කරිස්සාම ‘යදිදං ධම්මෙන සමග්ග’න්ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතඛබ්බ” නති.

33. තෙන බො පත සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කමමාති කරොන්ති: අධම්මෙන වග්ගකමමං කරොන්ති, අධම්මෙන සමග්ගකමමං කරොන්ති, ධම්මෙන වග්ගකමමං කරොන්ති, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං කාරොන්ති, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං කාරොන්ති, ඤ්ඤතිවිපන්නමපි කමමං කරොන්ති අනුසාවනසමපන්නං, අනුසාවනවිපන්නමපි කමමං කරොන්ති ඤ්ඤතිසමපන්නං, ඤ්ඤතිවිපන්නමපි අනුසාවන විපන්නමපි කමමං කරොන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා කමමං කරොන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා කමමං කරොන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කමමං කරොන්ති, පටිකුට්ඨකට්ඨමපි කමමං කරොන්ති අධම්මිකං කුප්පං අධ්ධානාරහං.

34. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිජා -පෙ- තෙ උඡ්ඤායන්ති ඩියන්ති විපා-වෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කමමාති කරිස්සන්ති: අධම්මෙන වග්ගකමමං කරිස්සන්ති? අධම්මෙන සමග්ගකමමං කරිස්සන්ති? ධම්මෙන වග්ගකමමං කරිස්සන්ති? ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං කරිස්සන්ති? ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං කරිස්සන්ති? ඤ්ඤතිවිපන්නමපි කමමං කරිස්සන්ති අනුසාවනසමපන්නං? අනුසාවනවිපන්නමපි කමමං කරිස්සන්ති ඤ්ඤතිසමපන්නං? ඤ්ඤතිවිපන්නමපි අනුසාවනවිපන්නමපි කමමං කරිස්සන්ති? අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා කමමං කරිස්සන්ති? අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා කමමං කරිස්සන්ති? අඤ්ඤත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කමමං කරිස්සන්ති? පටිකුට්ඨකට්ඨමපි කමමං කරිස්සන්ති අධම්මිකං කුප්පං අධ්ධානාරහ” නති.

35. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං. “සච්ච-කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කමමාති කරොන්ති? අධම්මෙන වග්ගකමමං කරොන්ති? -පෙ- පටිකුට්ඨකට්ඨමපි කමමං කරොන්ති අධම්මිකං කුප්පං අධ්ධානාරහ” නති.

36. “සච්චං භගවා” -පෙ- විගර්භිකා ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අධම්මෙන වෙ භික්ඛවෙ, වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං, ධම්මෙන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ඤ්ඤතිවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං අනුසාවනසමපන්නං අකමමං. න ච කරණීයං. අනුසාවනවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං ඤ්ඤතිසමපන්නං අකමමං. න ච කරණීයං. ඤ්ඤතිවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං අනුසාවන-විපන්නං ච අකමමං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. පටිකුට්ඨකට්ඨමපි භික්ඛවෙ, කමමං අධම්මිකං කුප්පං අධ්ධානාරහං අකමමං. න ච කරණීයං.”

37. “ඡ්ඤිමානී භික්ඛවෙ, කමමානී: අධම්මකමමං, වග්ගකමමං, සමග්ගකමමං, ධම්මපනීරුපකෙන වග්ගකමමං, ධම්මපනීරුපකෙන සමග්ගකමමං, ධම්මෙන සමග්ගකමමං.

38. “කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ, අධම්මකමමං? ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ කමම ඵකාය ඤ්ඤනියා කමමං කරොති, න ච කමමවාචං අනුසාවෙතී, අධම්මකමමං.

39. “ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ද්වීභි ඤ්ඤනීභි කමමං කරොති, න ච කමමවාචං අනුසාවෙතී, අධම්මකමමං.

40. “ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ඵකාය කමමවාචාය කමමං කරොති, න ච ඤ්ඤනිං ධ්පෙතී, අධම්මකමමං.

41. “ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ද්වීභි කමමවාචාභි කමමං කරොති, න ච ඤ්ඤනිං ධ්පෙතී, අධම්මකමමං.

42. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ඵකාය ඤ්ඤනියා කමමං කරොති, න ච කමමවාචං අනුසාවෙතී, අධම්මකමමං.

43. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ද්වීභි ඤ්ඤනීභි කමමං කරොති, න ච කමමවාචං අනුසාවෙතී, අධම්මකමමං.

44. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම තීභි ඤ්ඤනීභි කමමං කරොති, න ච කමමවාචං අනුසාවෙතී, අධම්මකමමං.

45. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම චතුභි ඤ්ඤනීභි කමමං කරොති, න ච කමමවාචං අනුසාවෙතී, අධම්මකමමං.

46. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ඵකාය කමමවාචාය කමමං කරොති, න ච ඤ්ඤනිං ධ්පෙතී, අධම්මකමමං.

47. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම ද්වීභි කමමවාචාභි කමමං කරොති, න ච ඤ්ඤනිං ධ්පෙතී, අධම්මකමමං.

48. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම තීභි කමමවාචාභි කමමං කරොති, න ච ඤ්ඤනිං ධ්පෙතී, අධම්මකමමං.

49. “ඤ්ඤනිවතුණෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම චතුභි කමමවාචාභි කමමං කරොති, න ච ඤ්ඤනිං ධ්පෙතී, අධම්මකමමං. ඉදං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ, අධම්මකමමං.

50. “කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ, වග්ගකමමං? ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා, තෙ අනාගතා හොනතී, ඡ්ඤුරහානං ඡ්ඤෙ අනාතටො හොති, සමමුඛිභුතා පටිකෙකාසනතී, වග්ගකමමං.

51. “ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා, තෙ ආගතා හොනතී, ඡ්ඤුරහානං ඡ්ඤෙ අනාතටො හොති, සමමුඛිභුතා පටිකෙකාසනතී, වග්ගකමමං.

52. “ඤ්ඤනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමම යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා, තෙ ආගතා හොනතී, ඡ්ඤුරහානං ඡ්ඤෙ අනාතටො හොති, සමමුඛිභුතා පටිකෙකාසනතී, වග්ගකමමං.

63. “ඤ්ඤානිවතුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම උසමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානිං ධරෙති, යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දෙ ආහපො හොති, සමමුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ඉදං චූච්චති භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං.

64. “කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං? ඤ්ඤානි-
දුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම උසමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානිං ධරෙති, යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දෙ ආහපො, හොති, සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං.

65. “ඤ්ඤානිවතුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම උසමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානිං ධරෙති, යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ ආහපො හොති සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං, ඉදං චූච්චති භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං.

66. “කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ, ධම්මෙන සමග්ගකමමං? ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම උසමං ඤ්ඤානිං ධරෙති, පච්ඡා එකාය කමමවාචාය කමමං කරොති, යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ ආහපො හොති, සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මෙන සමග්ගකමමං.

67. “ඤ්ඤානිවතුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම උසමං ඤ්ඤානිං ධරෙති, පච්ඡා නිභි කමමවාචාභි කමමං කරොති, යාවනිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ ආහපො හොති, සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මෙන සමග්ගකමමං. ඉදං චූච්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙන සමග්ගකමමං.”

68. “පඤ්ඤා සඛ්ඤා: වතුචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, පඤ්ඤාචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, දසචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, චීසනිචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, අතිරෙකචීසනිචගො භික්ඛුසඛ්ඤා.

69. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යවායං වතුචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, ධරෙතො තිණ්ඨි කමමාති: උපසම්පදං පචාරණං අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකමමෙසු කමමප්පනො.

70. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යවායං පඤ්ඤාචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, ධරෙතො දො කමමාති: මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු උපසම්පදං, අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකමමෙසු කමමප්පනො.

71. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යවායං දසචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, ධරෙතො එකං කමමං: අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකමමෙසු කමමප්පනො.

72. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යවායං චීසනිචගො භික්ඛුසඛ්ඤා, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකමමෙසු කමමප්පනො.-

73. “තනු භිකුච්චෙ, යවායං අතිරෙකපීසතිවග්ගො භිකුච්චෙසො, ධිමෙවන සමගො සධ්ධකමෙමසු කමමප්පහෙනා.”

74. “චතුචග්ගකරණං වෙ භිකුච්චෙ, කමම භිකුච්චිවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. චතුචග්ගකරණං වෙ භිකුච්චෙ, කමම සිකඛමානාවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. -පෙ- සාමනෙරවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. සාමනෙරී- වතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. සිකඛං පච්චකනික- වතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. අනනිමවජ්ජා අජඛාපනනකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. ආපනනියා අදසසනෙ උකඛිතනකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. ආපනනියා අප්පටිකමෙම උකඛිතනකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිසුභගෙ උකඛිතනකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. පණ්ඩකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. ථේය්‍යසංවාසකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. තිඤ්ඤපකකනනකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. තීරව්ජානගතවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. මාතුසාතකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. පිතුසාතකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. අරහනනසාතකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. භිකුච්චි- දුසකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. සඞ්ඝභෙදක- වතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. ලොභීතුප්පාදකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. උභතොබ්‍යඤ්ජනකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. නානාසංවාසකවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. නානාසීමාය සිතවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. ඉඤ්ඤා වෙහාසෙ සිතවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං. යසුස සඞ්ඝො කමම කරොති, තංවතුන්ථා කමම කරෙය්‍ය, අකමම. න ච කරණීයං.”¹

චතුචග්ගකරණං.

1. (74) අසමි. ඡේදෙ “-පෙ-” පෙය්‍යාලහො පරං “චතුචග්ගකරණං වෙ සිකඛෙව, කමම.” ඉති පනිවාසාං යොජෙතඛිං.

1. “පඤ්චවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං භික්ඛුනීපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. පඤ්චවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං සික්ඛමානාපඤ්චමො¹ කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං -පෙ- සාමණේරපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සාමණේරීපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සික්ඛං පච්චකබ්බනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අනතිමච්ඡු, අප්ඤ්ඤාපනනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආපනනිකා අදස්සනෙ උඤ්ඤාපනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආපනනිකා අප්පටිකමම උඤ්ඤාපනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනීස්සගෙහ උඤ්ඤාපනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පණ්ඩිත-පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ථේය්‍යසංවාසකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- තීර්ථිපනගත පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- මාතුසාරකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පිතුසාරකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අරනන්තසාරකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- භික්ඛුනීදුසකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සඤ්ඤාදක-පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ලොභිතුප්පාදකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤාපනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානසංවාසක-පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානාසීමාය සීතපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීතපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- යස්ස සඤ්ඤා කමමං කරොති, තංපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”²

පඤ්චවග්ගකරණං.

1. “දසවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං භික්ඛුනීදසමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. දසවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං සික්ඛමානාදසමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං -පෙ- යස්ස සඤ්ඤා කමමං කරොති, තංදසමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”²

දසවග්ගකරණං.

1. “සික්ඛමානපඤ්චමො” ම ඡ සං. ම ඤ්ඤ ප ඡ ටි නො ටි. අ ටි. සී ඉ 2.
 2. අස්මි ඡ ඡ ඡ ඡ පෙය්‍යාලොඛමො හිද්දිට්ඨිනි අධුතාපදනි පාලිනායනො යථාදාසං ගභොතබ්බානි

1. “විසතිවග්ගකරණකෙව, කමමං භික්ඛුණීවිසො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. විසතිවග්ගකරණකෙව භික්ඛවෙ, කමමං සිකම්මානාවිසො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. -පෙ- සාමනේරවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සාමනේරවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සිකම්ම පච්චකම්මකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අනත්චවජ්ච; අභ්බාපනාකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආපනත්තා අදස්සනෙ උඛත්තකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආපනත්තා අප්පටිකමෙම උඛත්තකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උඛත්තකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පණ්ඩකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- චේය්‍යසංචාසකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නිඤ්චපකකනනකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- තිරච්ඡානගතවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- මාතුසාතකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පිතුසාතකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අරතනනසාතකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- භික්ඛුණීදුසකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සංඝනෙදකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ලොතිතුප්පාදකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානාසංචාසකවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානාසිමාය සිතවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ඉද්ධියා වෙතාසෙ සිතවිසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- යස්ස සඛෙසා කමමං කරොති, තංවිසො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”

විසතිවග්ගකරණං

1. “පාරිවාසිකචතුන්දරා වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකසෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවිසො අබ්භය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. මූලායපටිකසානාරභචතුන්දරා වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකසෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවිසො අබ්භය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. මානත්තාරභචතුන්දරා වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකසෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවිසො අබ්භය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. මානත්තචාරභචතුන්දරා වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකසෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවිසො අබ්භය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. අඛ්‍යානාරභචතුන්දරා වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකසෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවිසො අබ්භය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”

2. “එකච්චස්ස භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා රුහති. එකච්චස්ස න රුහති. කස්ස ච භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා න රුහති? භික්ඛුනිසා භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා න රුහති. සිකඛමානාය භික්ඛවෙ. -චෙ- සාමණේරස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- සාමණේරාය¹ භික්ඛවෙ, -චෙ- සිකඛං පච්චකතාතකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- අනතිමච්චුච්චං අජ්ඣාපනතකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- උමන්තකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- බිතතචිත්තස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- වෙදනට්ඨස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛිත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- ආපනතියා අපපටිකමෙම උකඛිත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටිනිස්සගෙහ උකඛිත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- පණ්ඩකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- ථෙය්‍යසංවාසකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- නිඤ්ඤපකනනතකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- නිරච්ඡානගතස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- මාතුඝාතකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- පිතුඝාතකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- අරනන්තඝාතකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- භික්ඛුනීද්දසකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- සඛ්ඝභෙදකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- ලොගිකුප්පාදකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- උනතොඛ්‍යඤ්ජනකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- නානාසංවාසකස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- නානාසීමාය ධීතස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- ඉඤ්ඤියා වෙහාසෙ ධීතස්ස භික්ඛවෙ, -චෙ- යස්ස සඤ්ඤා කමමං කුරොති, තස්ස ච² භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා න රුහති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා න රුහති.

3. “කස්ස ච භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා රුහති? භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, පකතාතකස්ස සමානසංවාසකස්ස සමානසීමාය ධීතස්ස අනාතමසො ආනන්තරිකස්සාපි³ භික්ඛුනො විඤ්ඤපෙනතස්ස සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා රුහති. ඉමස්ස ඛො භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජේඛි පටිකෙකාසනා රුහති.

4. “ඤ්ඤො භික්ඛවෙ, නිස්සාරණො අඤ්ඤි භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, එකච්චො සුනිස්සාරිතො. එකච්චො දුනතිස්සාරිතො.

5. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති දුනතිස්සාරිතො? ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුඤ්ඤො ගොති අනාපනතිකො. තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, දුනතිස්සාරිතො. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, දුනතිස්සාරිතො.

6. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති සුනිස්සාරිතො? ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛාලො ගොති අඛ්‍යනො ආපනතිඛුලො අනපදනො ගිභීනී⁴ සංසට්ඨො විතරති අනනුලොමිකෙහි ගිභීනංසගෙහි, තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, සුනිස්සාරිතො. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤෙ සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, සුනිස්සාරිතො.

1. “සාමණේරාය” ම ඡ සං. P T S. 2. “තස්ස” ඡ චි. තො චි. ම චු ප.
 3. “අනන්තරිකස්සාපි” සි. අ චි. ජ චි.
 4. “ගිභීනංසට්ඨො” ම ඡ සං. සී මු. මුද්දිත චුලචග්ගපාළි.

7. “දෙවමා භික්ඛවෙ, ඔසාරණං. අභි භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං. තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, ඒකච්චො සොසාරිතො. ඒකච්චො දෙසාරිතො.

8. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො? ජණ්ඩකො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. ථෙය්‍යසංචාසකො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති දෙසාරිතො -ථෙ- තිස්සි-පකකන්තකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- තිරච්ඡානගතො භික්ඛවෙ, -ථෙ- මානු-සාතකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- පිතුසාතකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- අරහන්තාසාතකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- භික්ඛුණීද්දසකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- සමසංභෙදකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- ලොභිතුපාදකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ජනකො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ¹ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තෙ වෙ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතා.

9. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති සොසාරිතො? හත්ථවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං. තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. පාදවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- හත්ථපාදවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- කණ්ණවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- නාසවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- කණ්ණනාසවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- අඛගුලිවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- අලවජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- කණ්ඨර-වජ්ඣෙනා භික්ඛවෙ, -ථෙ- එණහත්ථෙසා භික්ඛවෙ, -ථෙ- මුජ්ජො භික්ඛවෙ, -ථෙ- වාමිනො භික්ඛවෙ, -ථෙ- ගලගණ්ඨී භික්ඛවෙ, -ථෙ- ලකඛණානනො භික්ඛවෙ, -ථෙ- කසාහනො භික්ඛවෙ, -ථෙ- ලිබ්බකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- සීපදිකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- පාපරොගී භික්ඛවෙ, -ථෙ- පරිසද්දසමො භික්ඛවෙ, -ථෙ- කාණො භික්ඛවෙ, -ථෙ- කුණී භික්ඛවෙ, -ථෙ- බඤ්ඤො භික්ඛවෙ, -ථෙ- පකභතො භික්ඛවෙ, -ථෙ- ඡන්තිරියාපථො භික්ඛවෙ, -ථෙ- ඡරාද්ධලො භික්ඛවෙ, -ථෙ- අකො භික්ඛවෙ, -ථෙ- මුගො භික්ඛවෙ, -ථෙ- බධිරො භික්ඛවෙ, -ථෙ- අකුමුගො භික්ඛවෙ, -ථෙ- අකුබධිරො භික්ඛවෙ, -ථෙ- මුතාබධිරො භික්ඛවෙ, -ථෙ- අකුමුතාබධිරො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං. තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤ සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තෙ වෙ සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතා.”

මාසනගාමනාණවාරං සංඝමං.

1. “තෙ වෙ” ම ඡ සං.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. නමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං ණං ආචුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ච මෙ ආචුසො, ආපනති යමහං පස්සෙය්‍ය’නති. තං සඛෙසා ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. නමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං ණං ආචුසො, ආපනො, පටිකරොති තං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ච මෙ ආචුසො, ආපනති යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. තං සඛෙසා ආපනතියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති පාපිකා ද්වට්ඨි පටිතිස්සචෙතා. නමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආචුසො, ද්වට්ඨි. පටිතිස්සචෙතං පාපිකං ද්වට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ච මෙ ආචුසො, පාපිකා ද්වට්ඨි යමහං පටිතිස්සචෙය්‍ය’නති. තං සඛෙසා පාපිකාය ද්වට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. නමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං ණං ආචුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපනතිං. පටිකරොති තං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ච මෙ ආචුසො, ආපනති යමහං පස්සෙය්‍යං. නඤ්ච මෙ ආපනති¹ යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. තං සඛෙසා අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. න හොති පාපිකා ද්වට්ඨි පටිතිස්සචෙතා. නමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං ණං ආචුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපනතිං. පාපිකා තෙ ද්වට්ඨි. පටිතිස්සචෙතං පාපිකං ද්වට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ච මෙ ආචුසො, ආපනති යමහං පස්සෙය්‍යං. නඤ්ච මෙ පාපිකා ද්වට්ඨි යමහං පටිතිස්සචෙය්‍ය’නති. තං සඛෙසා අදස්සනෙ වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. න හොති පාපිකා ද්වට්ඨි පටිතිස්සචෙතා.² නමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං ණං ආචුසො, ආපනො, පටිකරොති තං ආපනතිං. පාපිකා තෙ ද්වට්ඨි. පටිතිස්සචෙතං පාපිකං ද්වට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ච මෙ ආචුසො, ආපනති යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ච මෙ පාපිකා ද්වට්ඨි යමහං පටිතිස්සචෙය්‍ය’නති. තං සඛෙසා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

1. “ආචුසො ආපනති” ම ඡ සං. P T S.
 2. “නිස්සචෙතා” ම ඡ සං. P T S තො. ච. අ. ච. ජ ච.

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨංඛා. න හොති ආපනති පටිකානඛා. න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා. තමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො. පස්සසෙනං ආපනතිං. පටිකරොති නං අපනතිං. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආවුසො ආපනති, යමහං පස්සෙය්‍යං. නඤ්ඤි මෙ ආපනති, යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ඤි මෙ පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිතිස්සජෙය්‍ය’නති. නං සඛෙසා අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උකඛිපති, අධම්මකමමං.

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨංඛා. තමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො. පස්සසෙනං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො, පස්සාමි’ති. නං සඛෙසා ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛිපති, අධම්මකමමං.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති පටිකානඛා. තමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො, ආපනො. පටිකරොති නං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො පටිකරිස්සාමි’ති. නං සඛෙසා ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකඛිපති, අධම්මකමමං.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා. තමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආවුසො, දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො, පටිතිස්සජෙය්‍යාමි’ති. නං සඛෙසා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකඛිපති, අධම්මකමමං.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨංඛා, හොති ආපනති පටිකානඛා -පෙ- හොති ආපනති දට්ඨංඛා. හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා -පෙ- හොති ආපනති පටිකානඛා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා -පෙ- හොති ආපනති දට්ඨංඛා, හොති ආපනති පටිකානඛා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා, තමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො. පස්සසෙනං ආපනතිං. පටිකරොති නං ආපනති. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො පස්සාමි. ආම, පටිකරිස්සාමි. ආම, පටිතිස්සජෙය්‍යාමි’ති. නං සඛෙසා අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උකඛිපති, අධම්මකමමං.

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨංඛා. තමෙනං වොදෙති සඛෙසා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො. පස්සසෙනං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආවුසො, ආපනති, යමහං පස්සෙය්‍ය’නති. නං සඛෙසා ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛිපති, අධම්මකමමං.

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස නොති ‘ආපතති පටිකාතබ්බා. තමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘ආපතතිං කුං ආචුඤ්ඤා, ආපනො. පටිකරොති තං ආපතති’නති. සො ඵචං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආචුඤ්ඤා, ආපතති යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා ආපතතියා අප්පටිකමෙම උකඛිපති, ධම්මකමමං.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස නොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා. තමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආචුඤ්ඤා, දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙතං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො ඵචං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආචුඤ්ඤා, පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජෙය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙම උකඛිපති, ධම්මකමමං.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස නොති ආපතති දුට්ඨබ්බා, හොති ආපතති පටිකාතබ්බා, -පෙ- හොති ආපතති දුට්ඨබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා, -පෙ- නොති ආපතති පටිකාතබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා -පෙ- නොති ආපතති දුට්ඨබ්බා, හොති ආපතති පටිකාතබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙතා, තමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘ආපනො කුං ආචුඤ්ඤා, අපනො. පස්සජෙතං ආපතතිං. පටිකරොති තං ආපතතිං. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙතං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො ඵචං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආචුඤ්ඤා, ආපතති යමහං පස්සජෙය්‍යං. නඤ්ඤි මෙ ආපතති යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ඤි මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජෙය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සජෙය්‍ය වා උකඛිපති, ධම්මකමමං”නති.

16. අථ බො ආයස්සා උපාලි යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛක-
 මිත්තා භගවතං අභිවාදෙත්වා ඵකමනං නිසීදි. ඵකමනං නිසීහොනා බො ආයස්සා උපාලි භගවතං ඵතදවොච:

17. “යො හු බො භනෙත, සමග්ගො සඤ්ඤා සම්මුඛා කරණීයං කමමං අසම්මුඛා කරොති, ධම්මකමමං හු බො¹ හං භනෙත, විනයකමම” නති. “අධම්මකමමං හං උපාලි, අවිනයකමමං.” “යො හු බො භනෙත, සමග්ගො සඤ්ඤා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං අපටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං අපටිඤ්ඤාය කරොති. -පෙ- සතිවිතයාරහස්ස අමුලුහවිතයං දෙති, -පෙ- අමුලුහවිතයාරහස්ස වස්සපාපියසසීකාකමමං කරොති, -පෙ- වාස්සපාපියසසීකාකමමාරහස්ස වාජ්ජනීයකමමං කරොති, -පෙ- වාජ්ජනීයකමමාරහස්ස නිදස්සකමමං කරොති, -පෙ- නිදස්සකමමාරහස්ස පඬබාජ්ජනීයකමමං කරොති, -පෙ- පඬබාජ්ජනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානතං දෙති, -පෙ- මානතනාරහං අබ්භති, -පෙ- අබ්භතාරහං උපසම්පාදෙති, [-පෙ- උපසම්පදාරහං අබ්භති],² ධම්මකමමං හු බො හං භනෙත, විනයකමම” නති. “අධම්මකමමං හං උපාලි, අවිනයකමමං.”

1. “ධම්මකමමහු බො” සී මු.

17. අසම්මුඛො දෙතිදුට්ඨි පෙයසාලමුඛානි පොඤ්ඤාසු න දිස්සනෙත.

2 රබකතරිපො පාසොයං පොඤ්ඤාසු න දිස්සෙන. පරිවාරෙපි තඤ්ඤි. ඉමස්ස වඤ්ඤාසු උද්දංගො “පොඤ්ඤො අධම්මිකා”ති චුත්තොපො පාසොයොනො නචිතබ්බො.

18. “යො බො උපාලි සමග්ගො සඛෙසා සමමුඛා කරණීයං කමමං අසමමුඛා කරොති, එවං බො උපාලි අධිමකමමං තොති අචිත්තකමමං. එවං උපාලි පන සඛෙසා සාතිසාරො ගොති. යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං පටිපුච්ඡා කරොති, -ථෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං අපටිඤ්ඤාය කරොති, -ථෙ- සතිවිනයාරහස්ස අමුලුභවිත්තං දෙති, -ථෙ- අමුලුභවිත්තාරහස්ස නස්සපාපියසසිකා කමමං කරොති, -ථෙ- නස්ස-පාපියසසිකාකමාරහස්ස වාජ්ඣකමමං කරොති, -ථෙ- වාජ්ඣකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -ථෙ- නියස්සකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -ථෙ- පබ්බාජනීයකමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -ථෙ- පටිසාරණීයකමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -ථෙ- උකෙඛපනීයකමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -ථෙ- පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, -ථෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානත්තං දෙති, -ථෙ- මානත්තාරහං අබ්බතී, -ථෙ- අබ්බතාරහං උපසමපදාරහං [උපසමපදාරහං අබ්බතී], එවං බො උපාලි, අධිමකමමං තොති අචිත්තකමමං. එවං උපාලි පන සඛෙසා සාතිසාරො ගොති”ති.

19. “යො හු බො හන්තො, සමග්ගො සඛෙසා සමමුඛා කරණීයං කමමං සමමුඛා කරොති, ධම්මකමමං හු බො හං හන්තො, විනයකමමං”නති. “ධම්මකමමං හං උපාලි, විනයකමමං.” “යො හු බො හන්තො, සමග්ගො සඛෙසා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං පටිපුච්ඡා කරොති, -ථෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං පටිඤ්ඤාය කරොති, -ථෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිත්තං දෙති, -ථෙ- අමුලුභවිත්තාරහස්ස අමුලුභවිත්තං දෙති, -ථෙ- නස්සපාපියසසිකාකමාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -ථෙ- වාජ්ඣකමාරහස්ස වාජ්ඣකමමං කරොති, -ථෙ- නියස්සකමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -ථෙ- පබ්බාජනීයකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -ථෙ- පටිසාරණීයකමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -ථෙ- උකෙඛපනීයකමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -ථෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති, -ථෙ- මානත්තාරහස්ස මානත්තං දෙති, -ථෙ- අබ්බතාරහං අබ්බතී, -ථෙ- උපසමපදාරහං උපසමපදාරහං, ධම්මකමමං හු බො හං හන්තො විනයකමමං”නති. “ධම්මකමමං හං උපාලි, විනයකමමං”.

20. “යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා සමමුඛා කරණීයං කමමං සමමුඛා කරොති, එවං බො උපාලි, ධම්මකමමං තොති විනයකමමං. එවං උපාලි පන සඛෙසා අනතිසාරො ගොති. යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං පටිපුච්ඡා කරොති, -ථෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං පටිඤ්ඤාය කරොති, -ථෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිත්තං දෙති, -ථෙ- අමුලුභවිත්තාරහස්ස අමුලුභවිත්තං දෙති, -ථෙ- නස්සපාපියසසිකාකමාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -ථෙ- වාජ්ඣකමාරහස්ස වාජ්ඣකමමං කරොති, -ථෙ- නියස්සකමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -ථෙ- පබ්බාජනීයකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -ථෙ- පටිසාරණීයකමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -ථෙ- උකෙඛපනීයකමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -ථෙ- පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -ථෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති, -ථෙ- මානත්තාරහස්ස මානත්තං දෙති, -ථෙ- අබ්බතාරහං අබ්බතී, -ථෙ- උපසමපදාරහං උපසමපදාරහං, එවං බො උපාලි, ධම්මකමමං තොති විනය කමමං. එවං උපාලි පන සඛෙසා අනතිසාරො ගොති”ති.

18, 19, 20 - ඵසුමි ජොදසු පෙය්සලුඤ්ඤාති පොඨංකසු භා අසසනෙක

21. “යො භු බො භනෙන, සමග්ගො සඛෙසා සනිවිතයාරහස්ස අමුලුභ විනයං දෙති, අමුලුභවිනයාරහස්ස සනිවිතයං දෙති, ධම්මකමමං භු බො තං භනෙන විනයකමම”නති. “අධම්මකමමං තං උපාලි, අවිනය කමමං”. “යො භු බො භනෙන, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, තජ්ජනීයකමමාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -පෙ- තජ්ජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, නිසස්සකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, -පෙ- නිසස්සකමමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, පබ්බාජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, පටිසාරණීයකමමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පරිවාසාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානවතං දෙති, මානවතාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානවතාරහස්ස අබ්බෙති, අබ්බානාරහස්ස මානවතං දෙති, -පෙ- අබ්බානාරහස්ස උපසමපාදෙති, උපසමපදාරහස්ස අබ්බෙති, -පෙ- ධම්මකමමං භු බො තං භනෙන, විනයකමම”නති. “අධම්මකමමං තං උපාලි, අවිනයකමමං.”¹

22. “යො බො උපාලි සමග්ගො සඛෙසා සනිවිතයාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, අමුලුභවිනයාරහස්ස සනිවිතයං දෙති, එවං බො උපාලි, අධම්මකමමං හොති අවිනයකමමං. එවංඤ්ඤ පන සඛෙසා සානිසාරො හොති. යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, තජ්ජනීයකමමාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -පෙ- තජ්ජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, නිසස්සකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, -පෙ- නිසස්සකමමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, පබ්බාජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, පටිසාරණීයකමමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පරිවාසාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානවතං දෙති, මානවතාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානවතාරහස්ස අබ්බෙති, අබ්බානාරහස්ස මානවතං දෙති, -පෙ- අබ්බානාරහස්ස උපසමපාදෙති, උපසමපදාරහස්ස අබ්බෙති, එවං බො උපාලි, අධම්මකමමං හොති අවිනයකමමං. එවංඤ්ඤ පන සඛෙසා සානිසාරො හොති”²

1 2 ඉමෙසු (21-22) පෙදෙසු ඊකසති පෙයොලමුඛෙන පොඤ්ඤසු භා විවඤ්ඤාන, පාලියානනානංභා භාති පවෙකා පෙයොලමුඛෙන නිඤ්ඤිතබ්බාති.

23. “යො භු බො භනෙන, සමග්ගො සඛෙසා සතිවිනයාරතස්ස සතිවිනයං දෙති. ධම්මකම්මං භු බො තං භනෙන, විනයකම්ම” නති. “ධම්මකම්මං තං උපාලි, විනයකම්මං.” “යො භු බො භනෙන, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිනයාරතස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- නස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මාරතස්ස තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- තජ්ජනීයකම්මාරතස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- නියස්සකම්මාරතස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකම්මාරතස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකම්මාරතස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකම්මාරතස්ස උකෙඛපනීයකම්මං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරගස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මුලාය පටිකස්සනාරතං මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානන්තාරතස්ස මානන්තං දෙති, -පෙ- අබ්භානාරතං අබ්භන්ති, -පෙ- උපසම්පද්දරතං උපසම්පාදෙති, ධම්මකම්මං භු බො තං භනෙන, විනයකම්ම” නති. “ධම්මකම්මං තං උපාලි, විනයකම්මං.”

24. “යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා සතිවිනයාරතස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං බො උපාලි, ධම්මකම්මං හොති. විනයකම්මං. එවඤ්ඤ පන සඛෙසා අනතිසාරො තොති. යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිනයාරතස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- නස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මාරතස්ස තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- තජ්ජනීයකම්මාරතස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- නියස්සකම්මාරතස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකම්මාරතස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකම්මාරතස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකම්මාරතස්ස උකෙඛපනීයකම්මං කරොති, පරිවාසාරගස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මුලාය-පටිකස්සනාරතං මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානන්තාරතස්ස මානන්තං දෙති, -පෙ- අබ්භානාරතං අබ්භන්ති, -පෙ- උපසම්පද්දරතං උපසම්පාදෙති, එවං බො උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං. එවඤ්ඤ පන සඛෙසා අනතිසාරො හොති” ති.

25. අඵ බො නගවා භික්ඛු ආමනෙතඤ්ඤ: “යො බො භික්ඛවෙ සමග්ගො සඛෙසා සතිවිනයාරතස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ඤ පන සඛෙසා සාතිසාරො තොති. යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛෙසා සතිවිනයාරතස්ස තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස උකෙඛපනීයකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- සතිවිනයාරතං මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස මානන්තං දෙති, -පෙ- සතිවිනයාරතං අබ්භන්ති, -පෙ- සතිවිනයාරතං උපසම්පාදෙති, එවං බො භික්ඛවෙ අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ඤ පන සඛෙසා සාතිසාරො හොති”.

26. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛේසො අමුලුහවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛේසො සාතිසාරො හොති. යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛේසො අමුලුහවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස පඤ්ඤාජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස උකේචනීයකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස මානතතං දෙති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස අබ්භෙති, -පෙ- අමුලුහවිනයාරහස්ස උපසම්පාදෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛේසො සාතිසාරො හොති.*

27. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛේසො තස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස [සතිවිනයං දෙති,]1 -පෙ- තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස -පෙ- නියස්සකම්මාරහස්ස -පෙ- පඤ්ඤාජනීයකම්මාරහස්ස -පෙ- පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස -පෙ- උකේචනීයකම්මාරහස්ස -පෙ- පරිවාසාරහස්ස -පෙ- මූලායපටිකස්සතාරහස්ස -පෙ- මානතතාරහස්ස -පෙ- අබ්භතාරහස්ස [සතිවිනයං දෙති,] -පෙ- එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛේසො සාතිසාරො හොති.*

28. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛේසො උපසම්පදාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස අමුලුහවිනයං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පඤ්ඤාජනීයකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස උකේචනීයකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස මානතතං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස අබ්භෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛේසො සාතිසාරො හොති”ති.

උපාලිපුම්පාලාණධාරං දුතියං²

* ඉමෙසු ඡේදෙසු පෙය්‍යාලවිකානි උපසංඝෙස්ථ විසදිතානි
 1. අනු “තජ්ජනීයකම්මං කරොති”ති පොඤ්ඤාසු අධිකාන පනතං දීස්සතො අසමි. ‘27’ ඡේදෙ “තස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස” ඉමොදි සු පච්චේකා පදමපති පා විනයෙනා “සතිවිනයං දෙති”ති ආදිතානායෙන ද්වාදසති වාසොසභි කච්චාබ්බා.
 2. අසමි. භංගවාසෙ “23, 24, 25, 26, 23” ඉමෙති අබ්භිතඡේදෙසු ව පෙය්‍යාලවිකානි පොඤ්ඤාසු අනිද්දිධිකානව.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. නත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති අධිමෙත්ත වග්ගා.

2. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො අධි- මෙත්ත වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති අධිමෙත්ත සමග්ගා.

3. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො අධිමෙත්ත සමග්ගෙහි හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති ධිමෙත්ත වග්ගා.

4. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධිමෙත්ත වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා.

5. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. නත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති අධිමෙත්ත සමග්ගා.

7. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො අධිමෙත්ත සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති ධිමෙත්ත වග්ගා.

8. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධිමෙත්ත වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොන්ති ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා.

9. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙකන තජ්ජනීයකමමකතො ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගා.

10. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙකන තජ්ජනීයකමමකතො ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙක අධිකරණකාරකො. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙක අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති ධම්මෙන වග්ගා.

12. සො තමහා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ¹ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙකන තජ්ජනීයකමමකතො ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගා.

13. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙකන තජ්ජනීයකමමකතො ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගා.

14. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙකන තජ්ජනීයකමමකතො ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

15. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙකන තජ්ජනීයකමමකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන සමග්ගා.

16. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති විවාදකාරකො කලහකාරකො හස්සකාරකො සමෙක අධිකරණකාරකො. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙක අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගා

1. “තත්ථි” ම ඡ සා.

17. සො තමහා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසනතජ්ඣනීය කමමකතො ධම්මපති-රුපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

18. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථපි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

19. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති තත්ථපි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො අධම්මෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන සමග්ගා.

20. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථපි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො අධම්මෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති ධම්මෙන වග්ගා.

21. ඉධ පන භික්ඛවෙ, හන්ඛු හණ්ඨනකාරකො හොති කලහකාරකො චිවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛේස අධිකරණකාරකො. තනු වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු හණ්ඨනකාරකො කලහකාරකො චිවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛේස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති ධම්ම-පතිරුපකෙන සමග්ගා.

22. සො තමහා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

23. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථපි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො අධම්මෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති අධම්මෙන සමග්ගා.

24. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථපි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො අධම්මෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති ධම්මෙන වග්ගා.

25. සො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවුජ්ඤිති. තත්ථපි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛේසන තජ්ඣනීයකමමකතො ධම්මෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣනීයකමමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා.

26. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො තොති අබ්‍යතොතො ආපනති-
 බහුලො අනපදනො ගිහිති සංසට්ඨො විහරති අනනුලොමකෙති ගිහිසංස-
 ගෙහිති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු
 බාලො අබ්‍යතොතො ආපනතිබහුලො අනපදනො ගිහිති සංසට්ඨො විහරති
 අනනුලොමකෙති ගිහිසංසගෙහිති. හද්දස්ස මයං නියස්සකමමං කරොමා”ති.
 තෙ තස්ස නියස්සකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

27. සො තම්මා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං
 ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො; භික්ඛු සඤ්ඤෙන නියස්සකමමකතො
 අධිමෙමන වග්ගෙහි. හද්දස්ස මයං නියස්සකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස
 නියස්සකමමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ-
 ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. යථා ගෙට්ඨො
 තථා වකකං කාතබ්බං*.

28. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදුසකො තොති පාපසමාවාරො
 තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු කුලදුසකො
 පාපසමාවාරො. හද්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස
 පබ්බාජනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

29. සො තම්මා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං
 ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤෙන පබ්බාජනීයකමමකතො
 අධිමෙමන වග්ගෙහි. හද්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ
 තස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන
 වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.
 වකකං කාතබ්බං.*

30. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිහි අකෙකාසති; පරිභාසති. තත්‍ර
 වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු ගිහි අකෙකාසති
 පරිභාසති. හද්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පටි-
 සාරණීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

31. සො තම්මා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං
 ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඤ්ඤෙන පටිසාරණීයකමමකතො
 අධිමෙමන වග්ගෙහි. හද්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං කරොමා” ති. තෙ
 තස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන
 වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.
 වකකං කාතබ්බං.1.*

32. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතා න ඉච්ඡති ආප-
 නති. පසසිඬුං. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො,
 භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතා න ඉච්ඡති ආපනතිං පසසිඬුං. හද්දස්ස මයං
 ආපනතියා අදස්සනෙ උභෙධපනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආප-
 නතියා අදස්සනෙ උභෙධපනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

1. නු. ජ. “කුතබ්බං.” * උපග්ගෙණ චිඤ්ඤිතං.

33. සො නමහා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තඤ්ඤං භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡියො, භික්ඛු සමෙකන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමකතො අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

34. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජතා න ඉච්ඡති ආපනතිං පටිකාදුං. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡියො භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජතා න ඉච්ඡති ආපනතිං පටිකාදුං. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

35. සො නමහා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තඤ්ඤං භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡියො භික්ඛු සමෙකන ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමකතො අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොනති. අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

36. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ඣං. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡියො භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ඣං. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

37. සො නමහා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තඤ්ඤං භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡියො, භික්ඛු සමෙකන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමකතො අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

38. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන නර්ජනීයකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

39. භුමු වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආච්ඡසො, භික්ඛු සඤ්ඤන නර්ජනීයකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති අධමෙමන වග්ගා.

40. සො තමානා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස බො ආච්ඡසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤන නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති අධමෙමන සමග්ගා.

41. සො තමානා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස බො ආච්ඡසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤන නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධමෙමන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති ධමෙමන වග්ගා.

42. සො තමානා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස බො ආච්ඡසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤන නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති ධමමපනිරුපකෙන වග්ගා.

43. සො තමානා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස බො ආච්ඡසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤන නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධමමපනිරුපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති ධමමපනිරුපකෙන සමග්ගා.

44. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන නර්ජනීයකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

45. භුමු වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආච්ඡසො, භික්ඛු සඤ්ඤන නර්ජනීයකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති අධමෙමන සමග්ගා.

46. සො තමානා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස බො ආච්ඡසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤන නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධමෙමන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොනති ධමෙමන වග්ගා.

47. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො, භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මෙතන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්ස-
 මො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති ධම්මපතිරුප-
 කෙන වග්ගා.

48. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහො” ති හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති ධම්ම-
 පතිරුපකෙන සමග්ගා.

49. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති අධිමෙමන වග්ගා.

50. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමකතො සමමා වත්තති. ලොමං පාගෙති. නෙත්ථාරං වත්තති. නාජ්ඣයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

51. නවු වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අසං ඛො ආච්චසො, භික්ඛු නාජ්ඣයකමමකතො සමමා වත්තති. ලොමං පාගෙති. නෙත්ථාරං වත්තති. නාජ්ඣයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති ධම්මෙතන වග්ගා.

52. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මෙතන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්ස-
 මො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති ධම්මපතිරුප-
 කෙන වග්ගා.

53. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති ධම්ම-
 පතිරුපකෙන සමග්ගා.

54. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති අධිමෙමන වග්ගා.

55. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආච්චසො භික්ඛුනො සමෙසෙන නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමමං පටිපස-
 ස්සමොහො” ති. හෙ නස්ස නාජ්ඣයකමමං පටිපසස්සමොහති අධිමෙමන
 සමග්ගා.

56. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන තජ්ජනියකමකනො සමමා වනනති. ලොමං පානෙනි, නෙත්ථාරං වනනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති.

57. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤන තජ්ජනියකමකනො සමමා වනනති. ලොමං පානෙනි, නෙත්ථාරං වනනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි ධම්මපඤ්ඤපකෙන වග්ගා.

58. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සද්ධිං ධම්මපඤ්ඤපකෙන වග්ගෙති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි ධම්මපඤ්ඤපකෙන සමග්ගා.

59. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සද්ධිං ධම්මපඤ්ඤපකෙන සමග්ගෙති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි අධිමෙමන වග්ගා.

60. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි අධිමෙමන සමග්ගා.

61. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සද්ධිං අධිමෙමන සමග්ගෙති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි ධම්මෙමන වග්ගා.

62. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන තජ්ජනියකමකනො සමමා වනනති. ලොමං පානෙනි, නෙත්ථාරං වනනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති.

63. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤන තජ්ජනියකමකනො සමමා වනනති. ලොමං පානෙනි, නෙත්ථාරං වනනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි ධම්මපඤ්ඤපකෙන සමග්ගා.

64. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සද්ධිං ධම්මපඤ්ඤපකෙන සමග්ගෙති. භන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපයස්සමොනනි අධිමෙමන වග්ගා.

65. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවජ්ඤි. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඛේසන තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්ස- මෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන සමග්ගා.

66. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවජ්ඤි. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඛේසන තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්ස- මෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහනති ධිමෙමන වග්ගා.

67. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවජ්ඤි. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඛේසන තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං පටිපස- ස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහනති ධිමපනී- රුපකෙන වග්ගා.

68. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛේසන නියස්සකමමකතො¹ සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නියස්සස්ස කමමස්ස² පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

69. තහු වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛේසන නියස්සකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නියස්සස්ස කමමස්ස² පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං නියස්ස- කමමං පටිපසස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන වග්ගා.

70. සො තමා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවජ්ඤි. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඛේසන නියස්සකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකමමං පටිපසස්ස- මෙහමා” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමපනීරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපනී- රුපකෙන සමග්ගා. මකකං කාතබ්බං.

71. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛේසන පඬාජනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. පඬාජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

72. තහු වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛේසන පඬාජනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. පඬාජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං පඬාජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස පඬාජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන වග්ගා.

73. සො තමා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවජ්ඤි. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සඛේසන පඬාජනීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං පඬාජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස පඬාජනීයකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමපනීරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපනීරුපකෙන සමග්ගා. මකකං කාතබ්බං.

74. ඉඹ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන පටිසාරණීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. පටිසාරණීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

75. නග්‍ර වෙ භික්ඛනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන පටිසාරණීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. පටිසාරණීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සමොනනති අධිමමෙන වග්ගා.

76. සො තමහා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සමෙසන පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමමෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සමොනනති අධිමමෙන සමග්ගා. -පෙ- ධිමමෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

77. ඉඹ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

78. නග්‍ර වෙ භික්ඛනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සමොනනති අධිමමෙන වග්ගා.

79. සො තමහා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමමෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සමොනනති අධිමමෙන සමග්ගා. -පෙ- ධිමමෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

80. ඉඹ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

81. නග්‍ර වෙ භික්ඛනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමමං පටිපසස්සමොනනති අධිමමෙන වග්ගා.

82. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසා ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන ආපනතියා අප්පටිකමෙව උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සඤ්ඤාං අධිමෙමන වගෙහි. හඤ්ඤ මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙව උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සමොමා” ති. තෙ නස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙව උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සමොනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

83. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි- නිස්සගෙහ උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහනති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සඤ්ඤාං යාවති.

84. නත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු සඤ්ඤන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහනති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි- නිස්සගෙහ උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සඤ්ඤාං යාවති. හඤ්ඤ මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සමොමා” ති. තෙ නස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සමොනති අධිමෙමන වග්ගා.

85. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසා ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සඤ්ඤාං අධිමෙමන වගෙහි. හඤ්ඤ මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛපතීයකමමං පටිප්පස්සමොමා” ති. තෙ නස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙහ උකෙඛප- තීයකමමං පටිප්පස්සමොනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

86. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. නත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. හඤ්ඤ මයං තජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ නස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

87. නත්ථවධා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපති රුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ථ කාතබ්බං කමම” නති.

88. නත්ථ භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අධිමෙමන වග්ග- කමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ථ කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

89. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං නාජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නාජ්ජනීයකමමං කරොනති අධිමෙවන සමග්ගා.

90. නත්‍රටෙඨා සඤ්ඤා විවදනී: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමම-පතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

91. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අධිමෙවන සමග්ග-කමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

92. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති. -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං නාජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නාජ්ජනීයකමමං කරොනති ධිමෙවන වග්ගා.

93. නත්‍රටෙඨා සඤ්ඤා විවදනී: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමම-පතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

94. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමෙවන වග්ගකමම”-නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

95. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං නාජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නාජ්ජනීයකමමං කරොනති ධිමම-පතීරුපකෙන වග්ගා.

96. නත්‍රටෙඨා සඤ්ඤා විවදනී “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපතී-රුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

97. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමම” නති¹, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

98. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං නාජ්ජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නාජ්ජනීයකමමං කරොනති ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගා.

1 “සමග්ගකමමනති” ම ජ සං තො වී. ම සු ප.

99. තනුට්ඨො සඛෙසා විවදති: “අධමමන වග්ගකමමං. අධමමන සමග්ගකමමං. ධමමන වග්ගකමමං. ධමමපතිරූපකෙන වග්ගකමමං. ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්ත කාතඛං කමම” නති.

100. තනු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්ත කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධමමවාදිනො.

101. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො හොති අව්‍යතෙනා ආපතති-බහුලො අනපදනො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙති ගිහිසංසගෙහි. තනු වෙ භික්ඛුනං ඵවං. හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු බාලො අව්‍යතෙනා ආපතතිබහුලො අනපදනො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙති ගිහිසංසගෙහි. හඤ්ඤ මයං නියස්සකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං කාරොනති අධමමන වග්ගා. -පෙ- අධමමන සමග්ගා -පෙ- ධමමන වග්ගා. -පෙ- ධමමපතිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගා. තනුට්ඨො සඛෙසා විවදති: “අධමමන වග්ගකමමං. අධමමන සමග්ගකමමං. ධමමන වග්ගකමමං. ධමමපතිරූපකෙන වග්ගකමමං. ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්ත කාතඛං කමම” නති. තනු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්ත කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

102. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදුසකො හොති පාපසමාවාරො. තනු වෙ භික්ඛුනං ඵවං. හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු කුලදුසකො පාපසමාවාරො. හඤ්ඤ මයං පඤ්ඤාපජනිකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පඤ්ඤාපජනිකමමං කාරොනති අධමමන වග්ගා. -පෙ- අධමමන සමග්ගා -පෙ- ධමමන වග්ගා. -පෙ- ධමමපතිරූපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගා. තනුට්ඨො සඛෙසා විවදති: “අධමමන වග්ගකමමං. අධමමන සමග්ගකමමං. ධමමන වග්ගකමමං. ධමමපතිරූපකෙන වග්ගකමමං. ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්ත කාතඛං කමම” නති. තනු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්ත කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

103. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිඪී අකෙකාසති. ජරිතාසති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු ගිඪී අකෙකාසති. පරිභාසති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමානංසු: “ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිතතා.

104. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපඡ්ඡිචා න ඉච්ඡති ආපනතිං පසසිතුං. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපඡ්ඡිචා න ඉච්ඡති ආපනතිං පසසිතුං. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමානංසු: “ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිතතා.

105. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපඡ්ඡිචා න ඉච්ඡති ආපනතිං පටිකාතුං. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපඡ්ඡිචා න ඉච්ඡති ආපනතිං පටිකාතුං. හන්දස්ස මයං ආපනතියා අපටිකමෙම උකෙඛපනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අපටිකමෙම උකෙඛපනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපනිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමානංසු: “ධිමමපනිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිතතා.

106. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටි-
 නිසංස්ඤ්චං. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඒවං නොති: “අයං බො ආච්ඡසො භික්ඛු න
 ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිනිසංස්ඤ්චං. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා
 අපපටිනිසංස්භෙහ උකෙඛපභීයකමමං කරොමා” නි. තෙ නස්ස පාපිකාය
 දිට්ඨියා අපපටිනිසංස්භෙහ උකෙඛපභීයකමමං කරොගති අධිමෙමන වග්ගා.
 -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපභීරුපකෙන
 වග්ගා. -පෙ- ධිමමපභීරුපකෙන සමග්ගා. නත්‍රට්ඨො සඝෙසා විවදති:
 “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං.
 ධිමමපභීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපභීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං
 කමමං. දුක්කතං කමමං. පන කාතඛං කමම” නති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
 භික්ඛු ඒවමානස්ස: “ධිමමපභීරුපකෙන සමග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
 ඒවමානස්ස: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති.
 ඉමෙ තස්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිතතා.

107. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඝෙසන නිජ්ජනීයකමමකතො සමමා
 වහතති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහතති. නිජ්ජනීයස්ස කමමස්ස
 පටිපසස්සද්ධිං යාවති. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඒවං නොති: “අයං බො ආච්ඡසො
 භික්ඛු සඝෙසන නිජ්ජනීයකමමකතො සමමා වහතති. ලොමං පාතෙති.
 තෙත්ථාරං වහතති. නිජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස
 මයං නිජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” නි. තෙ නස්ස නිජ්ජනීයකමමං
 පටිපසස්සමොගති අධිමෙමන වග්ගා. නත්‍රට්ඨො සඝෙසා විවදති: “අධිමෙමන
 වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපභී-
 රුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපභීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං.
 දුක්කතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
 භික්ඛු ඒවමානස්ස: “අධිමෙමන වග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
 ඒවමානස්ස: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති.
 ඉමෙ තස්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

108. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඝෙසන නිජ්ජනීයකමමකතො සමමා
 වහතති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහතති. නිජ්ජනීයස්ස කමමස්ස
 පටිපසස්සද්ධිං යාවති. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඒවං නොති: “අයං බො ආච්ඡසො
 භික්ඛු සඝෙසන නිජ්ජනීයකමමකතො සමමා වහතති. ලොමං පාතෙති.
 තෙත්ථාරං වහතති. නිජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස
 මයං නිජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” නි. තෙ නස්ස නිජ්ජනීයකමමං
 පටිපසස්සමොගති අධිමෙමන සමග්ගා. නත්‍රට්ඨො සඝෙසා විවදති: “අධිමෙමන
 වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපභීරුප-
 කෙන වග්ගකමමං. ධිමමපභීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං.
 දුක්කතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
 භික්ඛු ඒවමානස්ස: “අධිමෙමන සමග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
 ඒවමානස්ස: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුන කාතඛං කමම” නති.
 ඉමෙ තස්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

109. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනීයකමමකතොසමමා වනනති. ලොමං පානෙති. නෙජාරං වනනති. තජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනීයකමමකතො සමමා වනනති. ලොමං පානෙති. නෙජාරං වනනති. තජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සභොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සභොනති ධම්මෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඛෙසා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛබ්බං කමම”නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “ධම්මෙන වග්ගකමම නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: ‘අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛබ්බං කමම’ නති. ඉමෙ තජ් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

110. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනීයකමමකතො සමමා වනනති. ලොමං පානෙති. නෙජාරං වනනති. තජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනීයකමමකතො සමමා වනනති. ලොමං පානෙති. නෙජාරං වනනති. තජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සභොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සභොනති ධම්මපතීරුපකෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඛෙසා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “ධම්මපතීරුපකෙන වග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තජ් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

111. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනීයකමමකතො සමමා වනනති. ලොමං පානෙති. නෙජාරං වනනති. තජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනීයකමමකතො සමමා වනනති. ලොමං පානෙති. නෙජාරං වනනති. තජ්ජනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සභොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකමමං පටිපසස්සභොනති ධම්මපතීරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඛෙසා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “ධම්මපතීරුපකෙන සමග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තජ් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

112. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සභේසන නියස්සකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙඤ්ඤාං වතනති නියස්සකමමසං පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආච්ඡිසො භික්ඛු පාතෙති- නියස්සකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති නෙඤ්ඤාං වතනති. නියස්සකමමසං පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං නියස්සකමමං පටිපසස්සලොමං” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං පටිපසස්ස-ලොමනති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සභේසා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම”- නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ¹ තඤ්ඤා භික්ඛු ධිමවොදිතො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිතතා.

113. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සභේසන පඤ්චාජනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙඤ්ඤාං වතනති. පඤ්චාජනීයසං කමමසං පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආච්ඡිසො භික්ඛු සභේසන පඤ්චාජනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙඤ්ඤාං වතනති. පඤ්චාජනීයසං කමමසං පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං පඤ්චාජනීයකමමං පටිපසස්සලොමං” ති. තෙ තස්ස පඤ්චා-ජනීයකමමං පටිපසස්සලොමනති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිම-පතිරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සභේසා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන වග්ග-කමමං. ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති. ඉමෙ තඤ්ඤා භික්ඛු ධිමවොදිතො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිතතා.

114. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සභේසන පටිසාරණීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙඤ්ඤාං වතනති. පටිසාරණීයසං කමමසං පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආච්ඡිසො භික්ඛු සභේසන පටිසාරණීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති නෙඤ්ඤාං වතනති. පටිසාරණීයසං කමමසං පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සලොමං” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමමං පටිපසස්සලොමනති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සභේසා විවදති: “අධිමෙවන වග්ග-කමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තඤ්ඤා භික්ඛු ධිමවොදිතො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිතතා.

1. “ඉමෙපි” ම ජ සා.

115. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛ - පනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පානෙති, නෙත්ථාරං වතනති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤාන ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පානෙති, නෙත්ථාරං වතනති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. ගඤ්ඤාස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොමනති අධිමෙමන වග්ගා, -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනීරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනීරූපකෙන සමග්ගා, තත්තවෙදා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං, අධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමෙමන වග්ගකමමං, ධිමමපනීරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනීරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතඛබ්බං කමම” නති. තත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමමපනීරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතඛබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො, ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා

116. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පානෙති, නෙත්ථාරං වතනති. ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤාන ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පානෙති, නෙත්ථාරං වතනති. ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. ගඤ්ඤාස මයං ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොමනති අධිමෙමන වග්ගා -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනීරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනීරූපකෙන සමග්ගා, තත්තවෙදා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං, අධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමමපනීරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනීරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතඛබ්බං කමම” නති. තත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධිමමපනීරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතඛබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො, ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

117. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛෙසන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි-
 නිසසගෙහ උකෙඛපනීයකමකතො සමමා වනනති, ලොමං පානෙති,
 නෙණ්ඨාරං වනනති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිසසගෙහ උකෙඛපනීයසස
 කමමසස පටිප්පසසද්ධිං යාවති, නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං කොති: “අයං ඛො
 ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිසසගෙහ උකෙඛපනීය-
 කමකතො සමමා වනනති, ලොමං පානෙති, නෙණ්ඨාරං වනනති, පාපිකාය
 දිට්ඨියා අප්පටිනිසසගෙහ උකෙඛපනීයසස කමමසස පටිප්පසසද්ධිං යාවති,
 හන්දසස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිසසගෙහ උකෙඛපනීයකමම-
 පටිප්පසසමොමා” ති නෙ නසස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිසසගෙහ
 උකෙඛපනීයකමමං පටිප්පසසමොනති අධිමෙමන වග්ගා, --පෙ- අධිමෙමන
 සමග්ගා, --පෙ- ධිමෙමන වග්ගා, --පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගා, --පෙ-
 ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා, නත්‍රධෙට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධිමෙමන
 වග්ගකමමං, අධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමෙමන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූප-
 කෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං,
 දුකකතං කමමං, පුන කාතබ්බං කමම” තති, නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ නෙ
 භික්ඛු එවමාහංසු: “ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච නෙ
 භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුකකතං කමමං, පුන කාතබ්බං
 කමම” නති, ඉමෙ තත් භික්ඛු ධිමමවාදිතො, ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිනතා,

වමෙපයසකකිකො හිට්ඨිතො නවමො

ඉමමහි බකිකෙ මසුහි ජනතිංස.

නසස උද්දනං:-

1. මමපායං හග්ගා ආසි වජ්ඣ වාසහගාමකෙ,
 ආගනතුකානි උසුසකකං අකාසි ඉවජ්ඣබ්බකෙ¹.
2. පකතඤ්ඤානොති ඤ්ඤා උසුසකකං න කථි තදා,
 උකඛිනො න කණ්ණිති සාගමා² ජිනසනතිකෙ.
3. අධිමෙමන වග්ගකමමං සමග්ගං අධිමෙමන ව,
 ධිමෙමන වග්ගකමමඤ්ච පනිරූපකෙන වග්ගකං.
4. පනිරූපකෙන සමග්ගං එකො උකඛිපතෙකකං,
 එකො ච දෙව සමබ්බලෙ සඛසං උකඛිපතෙකකො.

1. “ඉවජ්ඣබ්බකො” සි ඉ. 2 “අගමා” PTS තො. හු.

5. දූවෙපි සමඛිත්‍රලාපි සඛෙසා සඛසඤ්ඤා උකඛිපි,
සබ්බඤ්ඤා පචරො සුඤ්ඤා අධිමමනති පටිකඛිපි.
6. ඤාතතිවිපතනං යං කමමං සම්පුණ්ණං අනුසාවණං,
අනුසාවණවිපතනං සම්පුණ්ණං ඤාතති යං.
7. උතසෙන විපතනඤ්ඤා අඤ්ඤාත්‍ර ධම්මමෙව ව,
විනා සඤ්ඤා පටිකුට්ඨං කුප්පං අට්ඨානාරාහිකං.
8. අධිමමවග්ගං සාමග්ගං¹ පඤ්ඤාපාති සෙ දුඛෙ,
ධම්මමනෙව ව සාමග්ගී අනුඤ්ඤාභි නථාගතො.
9. චතුරවග්ගා පඤ්ඤාවග්ගො දසවග්ගො ච ජීසනී,
පරො ජීසනීවග්ගො ච² සඛෙසා පඤ්ඤාට්ඨො නථා.
10. ඨිපෙඤ්ඤා උපසම්පදං යඤ්ඤා කමමං පචාරණං,
අභිභානකමෙමන සත චතුරවග්ගනී කමමිකො.
11. දූවෙ කමම ඨිපෙඤ්ඤා මඤ්ඤාදෙසු පසම්පදං³,
අභිභානං පඤ්ඤාවග්ගිකො සබ්බකමෙමසු කමමිකො.
12. අභිභානෙකං ඨිපෙඤ්ඤා යෙ භීකඤ්ඤා දසවග්ගිකා⁴,
සබ්බකමෙමකරො සඛෙසා ජීසා සබ්බථ කමමිකො.
13. භීකඤ්ඤා ජීකඛමානා ච සාමණෙරො සාමණෙරීකා⁵,
පච්චකඛානනතිමච්ඤ්ඤා⁶ උකඛිතතාපතනීදසසනෙ.
14. අප්පටිකමෙම දිට්ඨියා පණ්ඩකපේයසංවාසකා⁷,
නීඤ්ඤානිරවඤ්ඤානගතං⁸ මාතු ච පිතුඝානකං⁹.
15. උරතං භීකඤ්ඤාදිසිං¹⁰ හෙදකං ලොකීඤ්ඤාදකං¹¹,
ඛ්‍යඤ්ඤා නානාසංවාසං¹² නානාසීමාය ඉද්ධියා.
16. යසා සඛෙසා කපෙර කමමං තොනොනො චතුරීසනී,
සම්බුද්ධො පටිකඛිතතා¹³ න තෙනො ගණ්ඤුරකා.
17. පාරිවාසිකචතුරෙථා පරිවාසං දදෙය්‍ය වා,
මුලා මානවතං අභිභාස්‍ය අකමමං න ව කාරණං¹⁴.
18. මුලා අරහමානතතා අභිභානාරහමෙව ව,
න කමමකාරකා¹⁵ පඤ්ඤා සම්බුද්ධො පකාසිතා.
19. භීකඤ්ඤා ජීකඛමානා ච සාමණෙරො සාමණෙරීකා,
පච්චකඛානනතිම උමමනතා බිත්තවෙදනදසසනෙ¹⁶.

1. “සමග්ගං” ම ඡ සං. PTS. 2. “අනිරොඩාච්ඡතිවග්ගො” සී.
3. “මඤ්ඤාදෙසු පසම්පදං” PTS. ම ඤ්ඤා ප. නො. වී. ජ වී. 4. “දසවග්ගිකො” අ වී. ජ වී.
5. “සාමණෙරී” ම ඡ සං. 6. “චඤ්ඤා” PTS.
7. “පණ්ඩකො පේයසංවාසකා” ම ඡ සං. 8. “නිරවඤ්ඤානගතං” ම ඡ සං.
9. “මාතු පිතු ව ඝාතකා” ම ඡ සං. PTS.
10. “භීකඤ්ඤාදිසි” ම ඡ සං. 11. “ලොකීඤ්ඤාදකං” ම ඡ සං. PTS.
12. “සංවාසකා” PTS. 13. “පටිකඛිතතා” නො. වී. ම ඤ්ඤා ප. අ වී. ජ වී.
14. “කාරණං” ම ඡ සං. PTS. නො. වී.
15. “චතුරවග්ගං” සී. ඤ්ඤා අ වී. ජ වී. PTS.
16. “බිත්තවෙදනදසසනො” ම ඡ සං. නො. වී.

- 20. අප්පටිකමෙව දිට්ඨියා පණ්ඩකා වෙව¹ බ්‍යඤ්ජනා,
නානාසංවාසිකා සීමා වෙහාසං යස්ස කමම ව.
- 21. අට්ඨාරසනනං එතෙසං පටිකෙකාසං න රාහති,
භික්ඛුස්ස පකතනතස්ස රුහති පටිකෙකාසනා.

 22. සුඛස්ස දුන්නිස්සාරිතො බාලො හි සුතිස්සාරිතො,
පණ්ඩතො ඵෙය්‍යසංවාසො පකකන්තො නිරච්ඡානගතො.
 23. මාතු පිතු අරහන්ත දුසකො සඬ්ඝහෙදකො,
ලොකිතුප්පාදකො වෙව උභතොබ්‍යඤ්ජනො ව යො.
 24. එකාදසනනං එතෙසං ඔසාරණං න සුජ්ජති,
හත්ථාදං² නදුතයං 'කණ්ණතාසං' කදුහයං.
 25. අඛ්‍යුලී අලකණධිරං එණං බුජ්ජො ව වාමනො,
ගණ්ඨි ලකඛණකසා ව ලීබ්භකො ව සීපදී.
 26. පාපපරිස කාණො ව³ ඛුණ්ඨි බ්‍යෙඤ්ජා හතොපී ව,
ඉරිපාපච්ඡද්ධිලො අකො මුගො ව බාධිරො⁴.
 27. අකුමුගො අකුබ්බිරො⁵ මුගබ්බිරමෙව ව,
අකුමුගබ්බිරො ව ආභතිංසෙනෙ අනුතකා⁶.
 28. තෙසං ඔසාරණං තොති සමුද්ධන්ත පකාසිතං,
දට්ඨබ්බා පටිකාතබ්බා නිස්සජේනා⁷ න විජ්ජති.
 29. තස්ස උකෙඛපනා කමමා සත්ත හොනාති අධම්මිකා,
ආපනනං අනුචතනනනං සත්තෙනෙපි⁸ අධම්මිකා.
 30. ආපනනං නානුචතනනනං සත්ත කමමා සුධම්මිකා⁹,
සමමුඛා පටිපුච්ඡා ව පටිඤ්ඤාස ව කාරණා.
 31. සති අමුලහ පාපිකා භජ්ජනීයනියස්සෙන ව,
පබ්බාජනීය පටිසාරො උකෙඛපපරිවාස ව.
 32. මූලමානන්ත අබ්භානා තථෙව උපසම්පදා,
අඤ්ඤා කරෙය්‍ය අඤ්ඤස්ස සොලසෙනෙ අධම්මිකා.
 33. නං තං කරෙය්‍ය නං තස්ස සොලසෙනෙ සුධම්මිකා,
පච්චාරොපෙය්‍ය අඤ්ඤමඤ්ඤා¹⁰ සොලසෙනෙ අධම්මිකා.
 34. දො දො තමමුලකනනස්ස¹¹ තෙපි සොලසධම්මිකා,
එකෙකමුලකං එකකා අධම්මන්ති ජනො බුච්චි.

I. "පණ්ඩකාපිච" ම ඡ සා. PTS.

- 2. "හත්ථාදං" PTS
- 3. "හත්ථාදං" ම ඡ සා. තො චි.
- 4. "බබ්සරා" ම ඡ සා. PTS. ජ චි. අ චි. ම චු ප. හො චි.
- 5. "අකුමුගබ්බිරො" ම ඡ සා. ම චු ප. හො චි.
- 6. "අකුමුගබ්බිරො ව මුගබ්බිර. එව ව අකුබ්බිරමුගො ව -

- 7. "නිස්සජේනා" PTS. හො චි. අ චි. ජ චි.
- 8. "සත්තෙනෙපි" ම ඡ සා. PTS.
- 9. "සත්තධාමමසු ධම්මිකා" PTS
- 10. "අඤ්ඤ අඤ්ඤා" ම ඡ සා.
- 11. "අඤ්ඤසෙඤ්ඤා" PTS.

II. "දෙව දෙව මූලාසනා තස්ස" පි

35. අකාසී තජ්ඣීයං කමමං සමඛ්ඤා භණ්ඩනකාරකෙ,
අධිමෙමන වග්ගකමමං අඤ්ඤං ආවාසං ගඤ්ඤී සො.

36. තජ්ඣාධිමෙමන සමග්ගා වාසී තජ්ඣීයං කරුං,
අඤ්ඤාඤ්ඤ වග්ගා ධිමෙමන වාසී තජ්ඣීයං කරුං.

37. පඤ්ඤාපෙත වග්ගාපි සමග්ගාපි නවා කරුං,
අධිමෙමන සමග්ගා ව ධිමෙමන වග්ගමෙව ව.

38. පඤ්ඤාපෙත වග්ගා ව සමග්ගා ව ඉමෙ පදා,
ඵකෙනමුලං කච්චා වකකං ඛණ්ඩි විවකකිණො.

39. බාලාව්‍යභ්‍යවසී නියසීං පඤ්ඤාපේ භුලද්දසිකං,
පටිසාරණීයං කමමං කරෙ අනෙකාසකසී ව.

40. අදසීනාපටිභමෙම යො ව දිට්ඨිං න නියසීපේ,
තෙසං උකෙකපනීයකමමං¹ සඤ්ඤාභෙත භාසිනං.

41. උපරිනයකමමානං² පඤ්ඤා³ තජ්ඣීයං තසො,
තෙසං-යෙව අනුලොමං සමමා වභ්‍යන්ඨි යාචිතො⁴.

42. පසුද්ධිං⁵ තෙසං කමමානං හෙට්ඨා කමමනසෙන ව,
තසමිං තසමිං භු කමෙමසු තත්‍රට්ඨා ව විවාදනී⁶.

43. අකතං දුකකතඤ්ඤව පුත කාභබ්බකතනි ව,
කමෙම පසුද්ධියා වාපි තෙ භීතසු ධමමවාදිතො.

44. විපතනිත්‍යාධිතො දිසවා කමමප්පතො මනමුනි,
පටිපසුද්ධිමකකාසී සලලකතොතාව ඔසධිනනි.

1. "උකෙකපනා" සි.මු. 2. "උපරිනයකමමානං" සි.
3. "පඤ්ඤා" ම ඡ සං. 4. "යාචනී" සි
"සමමාචරණභ්‍යවසනෙ" P.T.S. ම හු ප
5. "පසුද්ධි" ම ඡ සං. අ.වි. වභා.වි. P.T.S. 6. "විවාදනී" ම ඡ සං. PTS.

10

කොසමබකකිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා කොසමබ්බං විහරන් සොසිතා-
රාමේ. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරෙ භික්ඛු ආපතතිං ආපනෙනා.
සො නසො ආපනතිසා ආපනතිද්ධිං ගොති. අඤ්ඤා භික්ඛු නසො
ආපනතිසා අනාපනතිද්ධිනො තොනති.

2. සො අපරෙත සමයෙන නසො ආපනතිසා අනාපනතිද්ධිං ගොති.
අඤ්ඤා භික්ඛු නසො ආපනතිසා ආපනතිද්ධිනො ගොනති.

3. අථ බො තෙ භික්ඛු නං භික්ඛුං ඵනදවොචුං: “ආපනතිං නිං
ආචුසො, ආපනෙනා. පසසෙතං ආපතති” නති. “නඤ්ඤ මෙ ආචුසො,
ආපනති, යමහං පසෙසයා” නති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු සාමග්ගිං ලභිතා නං භික්ඛුං ආපනතිසා
අදස්සනෙ උකඛිපිංසු.

5. සො ච භික්ඛු බහුස්සුතො තොති ආගතාගමො ඛමමධරෙ විනය-
ධරෙ මාතිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යනො මෙධාථී ලජ්ජි කුකුච්චකො
සිකබ්බාකො.

6. අථ බො සො භික්ඛු සඤ්ඤෙයි සමහතො භික්ඛු උපසඤ්ඤා
ඵනදවොච: “අනාපනති ඵසා ආචුසො, තෙසා ආපනති. අනාපනොමහි.
නමහි ආපනො. අනුකඛිනොමහි. නමහි උකඛිනො. අධමමිකෙනමහි
කමෙමන උකඛිනො. කුපෙසන අධිඤ්ඤානො. ගොඵ මෙ ආයසමනො
ඛමමනො විනයනො පකබා” ති. අලභී බො සො භික්ඛු සඤ්ඤෙයි සමහතො
භික්ඛු පකෙබ.

7. ජානපදනමපි සඤ්ඤෙයි සමහතො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං
පානෙසි: “අනාපනති ඵසා ආචුසො, තෙසා ආපනති. අනාපනොමහි.
නමහි ආපනො. අනුකඛිනොමහි. නමහි උකඛිනො. අධමමිකෙනමහි
කමෙමන උකඛිනො. කුපෙසන අධිඤ්ඤානො. ගොඵ මෙ ආයසමනො
ඛමමනො විනයනො පකබා” ති. අලභී බො සො භික්ඛු ජානපදෙපි
සඤ්ඤෙයි සමහතො භික්ඛු පකෙබ.

8. අථ බො තෙ උකඛිනොහුච්චනකා භික්ඛු සෙන උකෙබ්බකා
භික්ඛු හෙහුපසඤ්ඤා. උපසඤ්ඤා උකෙබ්බකෙ භික්ඛු ඵනදවොචුං:
“අනාපනති ඵසා ආචුසො, තෙසා ආපනති. අනාපනො ඵසො භික්ඛු. තෙසො
භික්ඛු ආපනො. අනුකඛිනො ඵසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු උකඛිනො.
අධමමිකෙන කමෙමන උකඛිනො. කුපෙසන අධිඤ්ඤානො” ති

9. එවං දුතෙන උකෙඛපකා භික්ඛු උකඛ්භතානුච්ඡායාසෙ භික්ඛු එතදවොච්චා: “ආපචන්ති එසා ආට්ඨසො, නෙසා අනාපචන්ති. ආපනොනො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනාපනොනා, උකඛ්භෙතා එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනුකඛ්භෙතා, ධම්මකෙත කමෙතන උකඛ්භෙතා අකුපෙපන ඡාන්තාරතෙන. මා බො කුමෙහ ආයසමනොනො එවාං උකඛ්භතකං භික්ඛුං අනුච්චන්තිත්ථ, අනුපට්ඨාමොත්ථා” ති.

10. එවමපි බො තෙ උකඛ්භතානුච්ඡායාසෙ භික්ඛු උකෙඛපකෙභි භික්ඛුභි චුච්චමානා තපේච තා උකඛ්භතකං භික්ඛුං අනුච්චන්තිංසු. අනුපට්ඨාමොත්ථාසු.

11. අථ බො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙත භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනොනො බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච්ච: “ඉධ භනොහ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආපචන්ති. ආපනොනො අහොසි. සො තස්සා ආපචන්තියා ආපචන්තිදිට්ඨි අහොසි. අඤ්ඤ භික්ඛු තස්සා ආපචන්තියා අනාපචන්තිදිට්ඨිනො අහෙසුං.

12. “සො අපරෙත සමයෙත තස්සා ආපචන්තියා අනාපචන්තිදිට්ඨි අහොසි. අඤ්ඤ භික්ඛු තස්සා ආපචන්තියා ආපචන්තිදිට්ඨිනො අහෙසුං.

13. “අථ බො තෙ භනොහ භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච්චා: ‘ආපචන්තිං චං ආට්ඨසො අ.පනොනා, පස්සසෙතං ආපචන්ති’ නති. ‘තඤ්ඤ මෙ ආට්ඨසො ආපචන්ති, යමහං පස්සෙය්‍ය’ නති.

14. “අථ බො තෙ භනොහ භික්ඛු සාමග්ගිං ලභිත්වා තං භික්ඛුං ආපචන්තියා අදස්සනෙ උකඛිමිංසු.

15. “සො ච භනොහ භික්ඛු බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො, මිතසධරො මානිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යනොනො මෙධාපී ලජ්ජි කුකකුච්චනො පිකබාකාමො.

16. “අථ බො සො භනොහ භික්ඛු සඤ්ඤෙට්ඨ සමහතොහ භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිත්ථා එතදවොච්ච: ‘අනාපචන්ති එසා ආට්ඨසො, නෙසා ආපචන්ති. අනාපනොනොච්චි. නමහි ආපනොනා, අනුකඛ්භෙතොච්චි. නමහි උකඛ්භෙතො, අධම්මකෙතොච්චි කමෙතන උකඛ්භෙතො කුපෙපන අධ්ඡාන්තාරතෙන. හොථ මෙ ආයසමනොනො ධම්මනො විනයනො පකබා’ ති.

17. “අලභී බො සො භනොහ භික්ඛු සඤ්ඤෙට්ඨ සමහතොහ භික්ඛු පකබා.

18. “ඡානපදනමපි සඤ්ඤාධානං සමහතොනං භික්ඛුතං සතතිකෙ දුතං පානෙසි: ‘අනාපචන්ති එසා ආට්ඨසො, නෙසා ආපචන්ති. අනාපනොනොච්චි. නමහි ආපනොනා, අනුකඛ්භෙතොච්චි. නමහි උකඛ්භෙතො, අධම්මකෙතොච්චි කමෙතන උකඛ්භෙතො කුපෙපන අධ්ඡාන්තාරතෙන. හොනනු මෙ ආයසමනොනො ධම්මනො විනයනො පකබා’ ති.

19. “අලභි බො සො හනො භික්ඛු ජානපදෙපි සඤ්චෙයි සමහනො භික්ඛු උකෙඛි.”

20. “අඵ බො තෙ හනො උකඛිනානුචහාකා භික්ඛු යෙන උකෙඛපකා භික්ඛු තෙහුපසඛකමංසු. උපසඛකමන්තා උකෙඛපකෙ භික්ඛු එතදවොචුං: ‘අනාපනති එසා ආචුසො. තෙසා ආපනති. අනාපනො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු ආපනො. අනුකඛිතො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු උකඛිතො. අධම්මිකෙන කමෙමන උකඛිතො කුපපෙන අධ්ඨානාරහෙනා’ ති.”

21. “එවං චුතො තෙ හනො උකෙඛපකා භික්ඛු උකඛිනානුචහනකෙ භික්ඛු එතදවොචුං: ‘ආපනති එසා ආචුසො. තෙසා අනාපනති. ආපනො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු අනාපනො. උකඛිතො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු අනුකඛිතො. ධම්මිකෙන කමෙමන උකඛිතො අකුපපෙන ධානාරහෙන. මා බො කුමෙහ ආයසමනො එතං උකඛිනානං භික්ඛුං අනුචතතිත්ථ. අනුපරිවාරෙථා’ ති.”

22. “එවමපි බො තෙ හනො උකඛිනානුචහනකා භික්ඛු උකෙඛපකෙහි භික්ඛුහි චුච්චමානා තපෙච තං උකඛිනානං භික්ඛුං අනුචතතනති. අනුපරිවාරෙනති” ති.

23. අඵ බො හගවා “භිනො භික්ඛුසඛෙසා. භිනො භික්ඛුසඛෙසා”ති උධ්ඨායසනා යෙන උකෙඛපකා භික්ඛු තෙහුපසඛකම. උපසඛකමන්තා උපසඛකමනො ආසතෙ නිසීදි.

24. නිසඤ්ච බො හගවා උකෙඛපකෙ භික්ඛු එතදවොච: “මා බො කුමෙහ භික්ඛවෙ ‘පටිහාති නො. පටිහාති නො’ ති යසමිං වා තසමිං වා භික්ඛුං උකඛිපිතබ්බං මඤ්ඤිත්ථ.

25. ‘ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනො හොති. සො තසා ආපනතියා අනාපනතිද්විභි හොති. අඤ්ඤෙ භික්ඛු තසා ආපනතියා ආපනතිද්විභිනො හොනති.

26. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං එවං ජානනති. ‘අයං බො ආයසමා චුහසුතො ආගතාගමො ධම්මධරෙ විනයධරෙ මානිකාධරෙ පණ්ඩිතො ව්‍යතො මෙධාචී ලජ්ජී කුකකුච්චකො සිකාකාමො. සවෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපනතියා අදසසතෙ උකඛිපිසාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං උපපාසථං කරිසාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා උපොසථං කරිසාම, හවිසසති සඛසස තතොතිද්දනං හණ්ඩනං කලහො විගහතො විවාදෙ සඛසතෙදෙ සඛසරාථී සඛසචච්චානං සඛසනානාකරණ’ නති.”

27. “තෙදගරුකෙහි භික්ඛවෙ භික්ඛුහි න සො භික්ඛු ආපනතියා අදසසතෙ උකඛිපිතබ්බො.”

28. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපච්ඡාදා ආපනොනා හොති. සො තස්සා ආපච්ඡාදා අනාපච්ඡාදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤෙ භික්ඛු තස්සා ආපච්ඡාදා ආපච්ඡාදිට්ඨිනො හොනාති.”

29. “නෙ වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං ඵලං ජානනාති: ‘අයං බො ආයස්මා ඛත්තස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ණිතො ව්‍යභොතො මෙධාචී ලජ්ජී කුක්කුච්චිකො සිකංකාකාමො, සවෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපච්ඡාදා අදස්සනෙ උඤ්චිපියස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං පචාරෙස්සාම. විනා ඉමිනා භික්ඛුනා පචාරෙස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං සඤ්ඤාමමං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා සඤ්ඤාමමං කරිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං ආසනෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ආසනෙ නිසීදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යාගුපානෙ නිසීදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං හත්තගෙහ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා හත්තගෙහ නිසීදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං ඵකච්ඡිනො වසිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ඵකච්ඡිනො වසිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යථාච්ඡාදා අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමමං සාමිච්චිකමමං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යථාච්ඡාදා අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමමං සාමිච්චිකමමං කරිස්සාම, හවිස්සති සඤ්ඤා නතොනිදනං හණ්ඩනං කලහො විගහනො විවාදෙ සඤ්ඤානෙදෙ සඤ්ඤානි සඤ්ඤාවච්ඡානං සඤ්ඤානානාකරණ’නාති.”

30. “නෙදගරුකෙහි භික්ඛවෙ භික්ඛුහි න සො භික්ඛු ආපච්ඡාදා අදස්සනෙ උඤ්චිපිතබ්බො” ති.

31. අථ බො හත්තං උකෙඛපකානං භික්ඛුනං ඵතමඡං හාසිකා උට්ඨායාසනා යෙන උඤ්චිනොනුචත්තකා භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤා-
මුචා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි.

32. නිසජ්ජ බො හත්තං උඤ්චිනොනුචත්තකෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “මා බො කුමෙහ භික්ඛවෙ ආපච්ඡාදා ආපච්ඡාදා ‘නමහ ආපනානා. නමහ ආපනානා’ ති ආපනනා¹ න පටිකාතබ්බං මඤ්ඤාදිඡං.”

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපච්ඡාදා ආපනොනා හොති. සො තස්සා ආපච්ඡාදා අනාපච්ඡාදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤෙ භික්ඛු තස්සා ආපච්ඡාදා ආපච්ඡාදිට්ඨිනො හොනාති.”

34. “සො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තෙ භික්ඛු ඵලං ජානනාති: ‘ඉමෙ බො ආයස්මන්තා² ඛත්තස්සුතා ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ණිතො ව්‍යභොතො මෙධාචීතො ලජ්ජීතො කුක්කුච්චිකො සිකංකාකාමො නාලං මමං චා කාරණා අඤ්ඤාසං චා කාරණා ඡන්ද්‍ර දෙසා මොහා හයා අගතිං ගතතුං. සවෙ මං ඉමෙ භික්ඛු ආපච්ඡාදා අදස්සනෙ උඤ්චිපියස්සනාති, න මයං සද්ධිං උපොසථං කරිස්සනති, විනා මයං උපොසථං කරිස්සනති, හවිස්සති සඤ්ඤා නතො නිදනං හණ්ඩනං කලහො විගහනො විවාදෙ සඤ්ඤානෙදෙ සඤ්ඤානානාකරණ’නාති.”

1. ‘ආපනා’ මුඡ සං 2. ‘අයස්මන්තා’ යාඡච්චි.

35. “හෙදගරුකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා පරෙසමපී සද්ධාය¹ සා ආපතති දෙසෙනඛබ්බා.

36. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපතනීං ආපනෙනා හොති. සො තස්සා ආපතනීයා අනාපතනීදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපතනීයා ආපතනීදිට්ඨිනො හොතතී.

37. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙ භික්ඛු එවං ජාතාති: ‘ඉමෙ බො ආයසමනතා බහුසුඤ්ඤා, ආගතාගමා, ධම්මධාරා, විනයධාරා, මානිකාධාරා, පණ්ඩිතා, ව්‍යගතා, මෙධාවිනො, ලජ්ජිනො, කුකකුච්චකා, සිකඛාකාමා, නාලං මමං වා කාරණා අඤ්ඤාසංචා කාරණා ඡ්ඤා දෙසාමොහා හයා අගතිං ගනතුං. සවෙ මං ඉමෙ භික්ඛු ආපතනීයා අදස්සනෙ උක්ඛිට්ඨස්සනති, න මයා සද්ධිං පචාරෙස්සනති, විනා මයා පචාරෙස්සනති, න මයා සද්ධිං සමික්ඛමමං කර්ඪස්සනති, විනා මයා සමික්ඛමමං කර්ඪස්සනති, න මයා සද්ධිං ආසනෙ නිසීදිස්සනති, විනා මයා ආසනෙ නිසීදිස්සනති, න මයා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසීදිස්සනති, විනා මයා යාගුපානෙ නිසීදිස්සනති, න මයා සද්ධිං භතතගෙහ නිසීදිස්සනති, විනා මයා භතතගෙහ නිසීදිස්සනති, න මයා සද්ධිං එකවඡ්ඤෙන වසිස්සනති, විනා මයා එකවඡ්ඤෙන වසිස්සනති, න මයා සද්ධිං යථාබ්‍රහ්මිං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමමං සාමිච්චිකමමං කර්ඪස්සනති, විනා මයා යථාබ්‍රහ්මිං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමමං සාමිච්චිකමමං කර්ඪස්සනති, හවිස්සති සමික්ඛස්සා නතෙ, නිද්දනා භණ්ඩනං කලුතො විග්ගතො විවාදෙ, සමික්ඛතෙදෙ, සමික්ඛරාජී සමික්ඛචචත්ථානං සමික්ඛනානං කරණං’ නති,

38. “හෙදගරුකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා පරෙසමපී සද්ධාය සා ආපතති දෙසෙනඛබ්බා” තී.

39. අථ බො භගවා උක්ඛිතතානුච්චතාකානා භික්ඛුතං එතමත්ථං භාසිත්වා උට්ඨායාසතා පකකමි.

40. තෙන බො පන සමයෙන උක්ඛිතතානුච්චතකා භික්ඛු තත්ථෙච අනෙතාසීමායං උපොසථං කරොනති, සමික්ඛමමං කරොනති.

41. උක්ඛෙට්ඨකා පන භික්ඛු නිසීදිමං ගතවා උපොසථං කරොනති, සමික්ඛමමං කරොනති.

42. අථ බො අඤ්ඤානරො උක්ඛෙට්ඨකො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුප-සමකමි. උපසමකමිත්ථා භගවනතං අභිවාදෙත්ථා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනෙතා බො සො භික්ඛු භගවනතං එතදවොච: “එතෙ භනෙන, උක්ඛිතතානුච්චතකා භික්ඛු තත්ථෙච අනෙතාසීමාය උපොසථං කරොනති. සමික්ඛමමං කරොනති. මයං පන භනෙන, උක්ඛෙට්ඨකා භික්ඛු නිසීදිමං ගතවා උපොසථං කරොමි, සමික්ඛමමං කරොමි” තී.

43. “තෙ වෙ භික්ඛු, උක්ඛිතතානුච්චතකා භික්ඛු තත්ථෙච අනෙතා-සීමාය උපොසථං කර්ඪස්සනති, සමික්ඛමමං කර්ඪස්සනති, යථා මයා ඤ්ඤති ච අනුසාවණං ච පඤ්ඤාතතා, තෙසා නාති කමමාති ධම්මිකාති² හවිස්සනති අනුප්පාති ඡානාරතාති. කුමෙහ වෙ භික්ඛු උක්ඛෙට්ඨකා භික්ඛු තත්ථෙච අනෙතාසීමායං උපොසථං කර්ඪස්සථ, සමික්ඛමමං කර්ඪස්සථ, යථා මයා ඤ්ඤති අනුසාවණං ච පඤ්ඤාතතා, කුමොකමි³ නාති කමමාති ධම්මිකාති හවිස්සනති අනුප්පාති ඡානාරතාති. නං කිස්ස හෙතු? නානාසංචාසකා එතෙ³ භික්ඛු කුමෙහති, කුමෙහ ච තෙහි නානාසංචාසකා.

1. “සකාය” PTS. 2 “ධම්මිකාති සමමාති” ම ඡ සා. 3. “තෙ” සි.

44. “දොමා භික්ඛු, නානාසංවාසකභුමියො: අනන්තා වා අනන්තං නානාසංවාසකං කරොති, සමග්ගො වා නං සඛේසා උභක්ඛිතනං අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා, ඉමා බො භික්ඛු, දො නානා- සංවාසකභුමියො.

45. “දොමා භික්ඛු, සමානසංවාසකභුමියො: අනන්තා වා අනන්තං සමානසංවාසකං කරොති, සමග්ගො වා නං සඛේසා උභක්ඛිතනං ඔසාරෙති අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා, ඉමා බො භික්ඛු, දො සමානසංවාසකභුමියො” ති.

46. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු භත්තග්ගෙ අනන්තරසරෙ භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම චචිකමම උපදංසෙහති. හත්ථපරාමාසං කරොහති. මනුස්සා උජ්ඣායනාති ඩීයනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා භත්තග්ගෙ අනන්තරසරෙ භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම චචිකමම උපදංසෙස්සනති. හත්ථපරාමාසං කරිස්සනති” ති. අස්සොපුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඩීයනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඩීයනති විපාවෙනති “කථං හි නාම භික්ඛු භාතග්ගෙ අනන්තරසරෙ භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම චචිකමම උපදංසෙස්සනති? හත්ථපරාමාසං කරිස්සනති?” ති.

47. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොචෙපුං: “සච්චං කීර භික්ඛවෙ,” -පෙ- “සච්චං භගවා” -පෙ- විගරහිත්ථා ධම්මිං කථං කත්ථා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: “හිනෙත භික්ඛවෙ, සඛේස අධම්මියමානෙ¹ අසමමාදිකාය චත්තමානාය² ඵත්තාවතා න අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම චචිකමම උපදංසෙස්සාම, හත්ථපරාමාසං කරිස්සාමා” ති. ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, හිනෙත භික්ඛවෙ, සඛේස ධම්මියමානෙ සමමාදිකාය චත්තමානාය ආසනනන්තරකාය නිසීදිතබ්බං” හති.

48. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු සඛ්ඝමජේඤ්ඤි භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසනතිහි විතුදනනා විහරහති. තෙන සකෙකානති නං අධිකරණං වූපසමෙතුං. අථ බො අඤ්ඤනරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනාං අභිවාදෙත්ථා ඵකමනනං අට්ඨාසී. ඵකමනනං ඩීයනා බො සො භික්ඛු භගවනාං ඵතදවොච: “ඉධ හනෙත, භික්ඛු සඛ්ඝමජේඤ්ඤි භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසනතිහි විතුදනනා විහරහති. තෙන සකෙකානති නං අධිකරණං වූපසමෙතුං. සාධු හනෙත භගවා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්තු අනුකමපං උපාදයා” ති. අභිවාසෙසී භගවා තුණ්ඨිතාවෙන.

1. “අධම්මියායමානෙ” ම ඡ සං.
2. “අසමමාදිකා චත්තමානායාති - අසමමාදිකාය චත්තමානාය; අසමච වා පාඨො” ඉති අට්ඨකථායං දිස්සන්ත.

49. අථ බො භගවා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපඛකමිනා පඤ්ඤාතොන ආසනෙ නිසීදී. නිසජ්ඣ බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඨනං. මා කලනං. මා විග්ගහං. මා විවාද” නති. ඵං චුතොන අඤ්ඤාතරො අධම්මවාදී භික්ඛු භගවන්තං ඵතදවොච: “ආගමෙතු හනොන, හගවා ධම්මස්සාමී. අප්පොස්සුකෙකා භනොන, භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුයුතොනා විතරතු. මයමෙතොන හණ්ඨනොන කලහොන විග්ගහොන විවාදොන පඤ්ඤාසිස්සාමා” ති. දුතියමපී බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඨනං. මා කලනං. මා විග්ගහං. මා විවාද” නති. දුතියමපී බො සො අධම්මවාදී භික්ඛු භගවන්තං ඵතදවොච. “ආගමෙතු හනොන, හගවා ධම්මස්සාමී. අප්පොස්සුකෙකා භනොන භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුයුතොනා විතරතු. මයමෙතොන හණ්ඨනොන කලහොන විග්ගහොන විවාදොන පඤ්ඤාසිස්සාමා” ති.

50. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමන්තොසී: “භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ, බාණ්ණසීසං බ්‍රහ්මදන්තො නාම කාසිරාජා අහොසි අසේසා මහඥානො මහානො මහබ්බලො මහාවානනො මහාවිජ්ඣො පරිපුණ්ණ කොසකොට්ඨාගාරො.

51. “දීඝිනි නාම කොසලරාජා අහොසි දුළිඤ්ඤො අසුඛනො අසුනොනො අසුඛලො අසුචාහනො අසුචිජ්ඣො අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො.

52. “අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා චතුරඛිතිං සෙනං සන්තාසතිනා දීඝිනි- කොසලරාජානා අබ්බුය්‍යාසී.

53. “අස්සොසි බො භික්ඛවෙ, දීඝිනි කොසලරාජා ‘බ්‍රහ්මදන්තො නිරකාසිරාජා චතුරඛිතිං සෙනං සන්තාසතිනා මමං අබ්බුය්‍යානො’ ති.

54. “අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිනිය්‍ය කොසලරඤ්ඤො ඵතදනොසී: ‘බ්‍රහ්මදන්තො බො කාසිරාජා අසේසා මහඥානො මහානොනො මහබ්බලො මහාවාහනො මහාවිජ්ඣො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. අනම්පතමහි දුළිඤ්ඤො අසුඛනො අසුනොනො අසුඛලො අසුචාහනො අසුචිජ්ඣො අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. නාහං පටිබලො බ්‍රහ්මදන්තොන කාසිරඤ්ඤො ඵකසම්සාතමපී සතිතු. යන්තූනානං පටිගච්චෙච නගරමහා නිප්පතෙය්‍ය’ නති.

55. “අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිනි කොසලරාජා මතෙසිං ආදය පටිගච්චෙච නගරමහා නිප්පති.

56. “අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා දීඝිනිය්‍ය කොසලරඤ්ඤො බලං ච වානනං ච ජනපදං ච කොසිං ච කොට්ඨාගාරං ච අභිච්චිය අඤ්ඤාච්චි. 1

57. අථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිනී කොසලරාජා සපජාපතීකො යෙන බාරාණසී තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන බාරාණසී තදවසරි. තනු සුදං භික්ඛවෙ, දීඝිනී කොසලරාජා සපජාපතීකො බාරාණසියං අඤ්ඤතරසමිං පච්චන්තිමෙ ඔකාසෙ කුම්බකාරතීවෙසනෙ අඤ්ඤතකවෙසෙන පරිබ්බාජක-ච්ඡන්තන පටිවසති.

58. අථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිනියු කොසලරඤ්ඤ මහෙසී න විරසෙව ගබ්භිනී අහොසී. තය්‍යා ඵවරුපො දෙහළො උප්පනොතො හොති¹: ඉච්ඡති සුරියසු උග්ගමනකාලෙ වතුරඛිනීති සෙනා සන්තඤ්ඤා වමමිතං² සුභුමියං³ සීතං පසසිතුං, බග්ගනඤ්ඤ වොථනං⁴ පාතුං.

59. අථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිනියු කොසලරඤ්ඤ මහෙසී දීඝිනී. කොසලරාජානං ඵතදවොච: “ගබ්භිනීමහි දෙව, තය්‍යා මෙ ඵවරුපො දෙහළො උප්පනොතො: ඉච්ඡාමි සුරියසු උග්ගමනකාලෙ වතුරඛිනීති සෙනා සන්තඤ්ඤා වමමිතං සුභුමියං සීතං පසසිතුං, බග්ගනඤ්ඤ වොථනං පාතු” නති. “කුතො දෙවී, අමහාකං දුග්ගතානං වතුරඛිනී සෙනා සන්තඤ්ඤා වමමිතා සුභුමියං සීතා. බග්ගනඤ්ඤ වොථනං” නති⁵. “සවාහං දෙව, ත ලභියාමි, මරියාමි” ති.

60. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තයු⁶ කාසිරඤ්ඤ පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො දීඝිනියු කොසලරඤ්ඤ සහායො හොති.

61. අථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිනී කොසලරාජා යෙන බ්‍රහ්මදත්තයු කාසිරඤ්ඤ පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො බ්‍රහ්මදත්තයු කාසිරඤ්ඤ පුරොභිතං බ්‍රාහ්මණං ඵතදවොච: “සග්ගිනී” තෙ සමම ගබ්භිනී. තය්‍යා ඵවරුපො දෙහළො උප්පනොතො: ඉච්ඡති සුරියසු උග්ගමනකාලෙ වතුරඛිනීති සෙනා සන්තඤ්ඤා වමමිතං සුභුමියං සීතං පසසිතුං, බග්ගනඤ්ඤ වොථනං පාතු” නති. “තෙන හි දෙව, මයමපි දෙවං පසසාමා” ති.

62. අථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිනියු කොසලරඤ්ඤ මහෙසී යෙන බ්‍රහ්මදත්තයු කාසිරඤ්ඤ පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමි. අදදසා ඛො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තයු කාසිරඤ්ඤ පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො දීඝිනියු කොසලරඤ්ඤ මහෙසීං දුරතොච ආගච්ඡන්ති. දිස්වාන උට්ඨායාසනා ඵකංසං උත්තරාසඛිතං කරිතො යෙන දීඝිනියු කොසලරඤ්ඤ මහෙසී තෙනඤ්ඤ ලිමපණාමෙතො තික්ඛනතුං උදහං උදනෙසී: “කොසලරාජා වන හො කුච්ඡිතතො. කොසලරාජා වන හො කුච්ඡිතතො. කොසලරාජා වන හො කුච්ඡිතතො” ති “අපිමනා⁸ දෙවී හොති. ලච්ඡසී සුරියසු උග්ග-මනකාලෙ වතුරඛිනීති සෙනා සන්තඤ්ඤා වමමිතං සුභුමියං සීතං පසසිතුං, බග්ගනඤ්ඤ වොථනං පාතු” නති.

63. අථ ඛො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තයු කාසිරඤ්ඤ පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො යෙන බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං ඵතදවොච: “තථා දෙව, තිත්තනානී දිස්සන්ති⁹: සුචෙව සුරියසු උග්ගමනකාලෙ වතුරඛිනී සෙනා සන්තඤ්ඤා වමමිතා සුභුමියං තිට්ඨතු. බග්ගා ව වොථියන්තු” ති.

1. “දෙහළො හොති” සී මු. 1.
 2. “වමමිතං” ම ඡ සා. PTS. සී මු. 2. 3. “සුභුමෙ” ම ඡ සා.
 4. “වොථනං” ම ඡ සා.
 5. “වොථනං පාතුනති” ම ඡ සා. 6. “සමයෙන බ්‍රහ්මදත්තයු” ම ඡ සා. තො ච
 7. “සබ්බ” ම ඡ සා. PTS.
 8. “අත්තමනා” ම ඡ සා. 9. “තිත්තනා දිස්සති” සී මු. 1.

64. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා මනුසො ආණාපෙසි: “යථා භණේ, පුරොතිතො බ්‍රාහ්මණො ආත, තථා කරොථා” ති.

65. අලභී බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤං මහෙසී සුරියං උග්ගමනකාලෙ චතුර්ඛනිතං සෙනං සන්තඤ්ඤං වමමිතං සුභුමියං ජීතං පසසිද්ධං, බය්‍යනකඤ්ඤං ධොපනං පාදුං.

66. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤං මහෙසී තස්ස ගබ්භස්ස පරිපාකමනාය පුත්තං විජාසී. තස්ස දීඝාචුති නාමං අකංසු. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාචුකුමාරො න චිරසොච විඤ්ඤානං පාපුණී.

67. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤං එතදහොසි: “අයං බො බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා බ්‍රහ්මතො අමහාකං අනන්ධස්ස කාරකො. ඉමිනා අමහාකං බලඤ්ඤං වාහනඤ්ඤං ජනපදෙ ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ඤං අවජින්නාං. සවායං අලො ජාතියස්සති, සබ්බෙච තයො ඝාතාපෙස්සති. යනනුනායං දීඝාචුං කුමාරං බහිනගරෙ වාසෙය්‍ය” නති.

68. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිති කොසලරාජා දීඝාචුං කුමාරං බහි නගරෙ වාසෙසී. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාචුකුමාරො බහිනගරෙ පට්ටපන්නො න චිරසොච සබ්බසීප්පාති සිකඛී.

69. තෙන බො පන සමයෙන, භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤං කප්පකො බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරඤ්ඤං පට්ටපති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤං කප්පකො දීඝිනිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං බාරාණසීයං අඤ්ඤාතරස්මිං පච්චනතිමෙ මහාසෙ කුමාකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජකච්ඡන්නො පට්ටපනං. දීඝාන යෙන බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා තෙනුපසසිකමි. උපසසිකමිනා බ්‍රහ්මදන්තං කාසිරාජානං එතදවොච: “දීඝිති දෙව, කොසලරාජා සපජාපතිකො බාරාණසීයං අඤ්ඤාතරස්මිං පච්චනතිමෙ මහාසෙ කුමාකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජකච්ඡන්නො පට්ටපති” නි

70. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා මනුසො ආණාපෙසි: “තෙන හි භණේ, දීඝිනිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙථා” ති. “එචං දෙවා” ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදන්තස්ස කාසිරඤ්ඤං පට්ටසුනා දීඝිනිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙසුං.

71. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා මනුසො ආණාපෙසි: “තෙන හි භණේ, දීඝිනිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්භාය රජ්ජයා පච්ඡාබාහං ගාලුබ්බිතං බහිනා චුරමුණ්ඨං කරිනා බරස්සරෙන පණවෙන රජියා රජියා සිඛ්ඝාපකෙන සිඛ්ඝාපකං පරිනෙනා දකඛිණෙන දාරෙන නිකඛාමෙනා දකඛිණතො නගරස්ස චතුරා ඡද්දිනා චතුර්දිසා බිලාති නිකඛිපථා” ති.

72. “එචං දෙවා” ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදන්තස්ස කාසිරඤ්ඤං පට්ටසුනා දීඝිනිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්භාය රජ්ජයා පච්ඡාබාහං ගාලුබ්බිතං බහිනා චුරමුණ්ඨං කරිනා බරස්සරෙන පණවෙන රජියා රජියා සිඛ්ඝාපකෙන සිඛ්ඝාපකං පරිනෙනති.

73. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාචුස්ස කුමාරස්ස? එතදහොසි: “චිරද්ධිං බො මෙ මාතාපිතරො, යනනුනායං මාතාපිතරො පසෙස්සෙය්‍ය” නති.

1. “රජියා රජියා” ඡ. ම. සං. 2. “දීඝාචුකුමාරස්ස” තො. ම. ජ. ම. ච. ප.

74. අඵ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බාරාණසිං¹ පච්ඡිනො අද්දස මාතාපිතරො දළහාය රජ්ජයා පච්ඡාඛාහං ගාලනවකිතං බනිනො බුරමුණං කරිනො බරසංරෙන පණවෙන රචියා රචියං සිඛසාටකෙන සිඛසාටකං පරිනෙනෙන. දීඝාන යෙන මාතාපිතරො තෙනුපසඛකම්.

75. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, දීඝිතිකොසලරාජා දීඝාට්ඨං කුමාරං දුර-
තොව ආගච්ඡන්තං. දීඝාන දීඝාට්ඨං කුමාරං එතදවොච: “මා බො නිං
තාන, දීඝාට්ඨ, දීඝං පසං. මා රසං. න හි තාන දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා
සමමනති. අවෙරෙන හි තාන, දීඝාට්ඨ, වෙර සමමනති” ති.

76. එවං චුන්නෙ භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝිතිං කොසලරාජානං
එතදවොට්ඨං: “උමමනකො අයං දීඝිති කොසලරාජා විප්පලපති. කො ඉමස්ස
දීඝාට්ඨ? කං අයං එවමාහ: මා බො නිං තාන දීඝාට්ඨ, දීඝං පසං, මා රසං.
න හි තාන, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති, අවෙරෙන හි තාන, දීඝාට්ඨ,
වෙර සමමනති?” ති. “නාහං හණෙ, උමමනකො. න විප්පලපාමි. අපි ච
යො විඤ්ඤ, සො විනාවෙස්සති” ති.

77. දුතියමපි බො භික්ඛවෙ, -පෙ- තතියමපි බො භික්ඛවෙ, දීඝිති
කොසලරාජා දීඝාට්ඨං කුමාරං එතදවොච: “මා බො නිං තාන දීඝාට්ඨ, දීඝං
පසං, මා රසං. න හි තාන දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි
තාන, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති” ති. තතියමපි බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා
දීඝිතිං කොසලරාජානං එතදවොට්ඨං: “උමමනකො අයං දීඝිති කොසලරාජා
විප්පලපති. කො ඉමස්ස දීඝාට්ඨ? කං අයං එවමාහ: මා බො නිං තාන
දීඝාට්ඨ, දීඝං පසං මා රසං. න හි තාන, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති.
අවෙරෙන හි තාන, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති” ති. “නාහං හණෙ,
උමමනකො. න විප්පලපාමි. අපි ච යො විඤ්ඤ, සො විනාවෙස්සති” ති.

78. අඵ බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝිතිං කොසලරාජානං සපජා-
පතිකං රචියා රචියං සිඛසාටකෙන සිඛසාටකං පරිනෙනො දකඛිණෙන
ආරෙන නිකඛාමෙකො දකඛිණෙනො නගරස්ස වතුධා ඡද්දිනො වතුඤ්ඤා
බ්ලාති නිකඛිපිනො ගුමං ධපෙතො පකකමිංසු.

79. අඵ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බාරාණසිං පච්ඡිනො සුරං
නිහරිනො ගුමිඤ්ඤො පාසෙසි. යද්ද තෙ මනනා අනෙසුං පතිතා, අඵ කට්ඨාති
සංකඛිනිනො විතකං කරිනො මාතාපිතූනං සරීරං විතකං ආරොපෙනො
අගතිං දනො පඤ්ඤාලිකො නිකඛනනුං විතකං පදකඛිණං අකාසි.

80. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛවෙ, බුහමද්දෙනො කාසිරාජා
උපරිපාසාදවරගතො හොති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, බුහමද්දෙනො කාසිරාජා
දීඝාට්ඨං කුමාරං පඤ්ඤාලිකං නිකඛනනුං විතකං පදකඛිණං කරොන්තං.
දීඝානසං එතදවොච: “නිස්සංසයං බො සො මනුස්සො දීඝිතිස්ස
කොසලරඤ්ඤා ඤ්ඤති වා සාලොතිතො වා. අතො මෙ අනඤ්ඤො². න හි
නාම මෙ කොචි ආරොවෙස්සති” ති.

1. “බාරාණසියං” නො ච. ජ ච. ම නු ට. 2. අනඤ්ඤො. සි මු.

81. අඵ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො අරඤ්ඤං ගන්තවා යාවදන්ථං කන්දිතවා රොදිතවා බසං¹ පුඤ්ඤිතවා ඛාරාණසිං පටිසිත්වා අනෙතාපුරස්ස සාමන්තා හත්තිසාලං ගන්තවා හන්ථාවරියං ඵ්ඨදවොච: “ඉච්ඡාමහං ආචරිය, සිසං සික්ඛිකු”න්ති. තෙන හි භණේ, මාණවක, සික්ඛසු” ති.

82. අඵ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ඤන්තා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි.

83. අසොසාසි බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරාජා රත්තියා පච්චුස සමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ඤන්තා සරෙන හිතං චිණ්ඤව වාදිතං. සුත්වාන මනුසොසු පුච්ඡ: “කො භණේ, රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ඤන්තා සරෙන ගාසි? චිණ්ඤව වාදෙසි?”ති.

84. “අමුකස්ස දෙව, හන්ථාවරියස්ස අනෙතවාසී මාණවකො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ඤන්තා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි”ති. තෙන හි භණේ, තං මාණවකං ආනෙථා”ති. “ඵචං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරඤ්ඤො පටිසුත්වා දීඝාට්ඨං කුමාරං ආනෙත්ථං.

85. “ඵචං භණේ, මාණවක, රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ඤන්තා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි” ති. “ඵචං දෙවා” ති. “තෙන හි ඵචං භණේ, මාණවක, ගායස්ස චිණ්ඤව වාදෙහී”ති. “ඵචං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරඤ්ඤො ආරාධනාපෙඛො² මඤ්ඤන්තා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි. “ඵචං භණේ, මාණවක, මං උපට්ඨහා”ති. “ඵචං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරඤ්ඤො පච්චසොසාසි.

86. අඵ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරඤ්ඤො පුබ්බුට්ඨාසී අහොසි පච්ඡා තිපාතී කීරිකාරපටිසොචී මනාපචාථී පියවාදී.

87. අඵ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරාජා දීඝාට්ඨං කුමාරං න චිරසොච අබ්භන්තරිකෙ³ විසොසිකට්ඨානෙ ඨපෙසි.

88. අඵ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරාජා දීඝාට්ඨං කුමාරං ඵ්ඨදවොච: “තෙන හි භණේ, මාණවක, රථං යොජෙහි. මිගචං ගමිස්සාමා”ති. “ඵචං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරඤ්ඤො පටිසුත්වා රථං යොජෙත්වා බ්‍රහ්මදිත්තං කාසිරාජානං ඵ්ඨදවොච: “සුතො බො තෙ දෙව, රථො. යස්සදුති කාලං මඤ්ඤසී”ති.

89. අඵ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරාජා රථං අභීරුහි. දීඝාට්ඨ කුමාරො රථං පෙසෙසි. තථා තථා රථං පෙසෙසි, යථා⁴ අඤ්ඤන්තෙව සෙනා අගමාසී, අඤ්ඤන්තෙව රථො.

90. අඵ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදිත්තො කාසිරාජා දුරං ගන්තවා දීඝාට්ඨං කුමාරං ඵ්ඨදවොච: තෙන හි භණේ, මාණවක, රථං මුඤ්ඤවස්සු. කීලන්තොමහි. තිපජ්ජස්සාමි”ති.

1. “බසං” ම ඡ සං.
2 “පටිසුත්වා ආරාධාපෙඛො” ඡ ම සං. 3. “අබ්භන්තරිමෙ” ම ඡ සං.
4. “යථා යථා” ම ඡ සං.

91. “එච් දෙවො”නි බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදන්තංසු කාසිරඤ්ඤා පටිසංඝුඤ්ඤා රථං මුඤ්ඤිතො පඨවිං පලලච්ඤන නිසිදි.

92. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා දීඝාට්ඨංසු කුමාරංසු උච්ඡ්ඤො සීසං කතො සෙය්‍යං කපෙසසි. තංසු කිලන්තංසු මුහුන්තෙනෙව තිද්දා ඔහකමි.

93. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨංසු කුමාරංසු එතද්දහොසි: “අං බො බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජ ඛහුන්තො අමහාකං අනන්දංසු කාරකො. ඉමිනා අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදො ව කොසො ව කොට්ඨාගාරඤ්ඤා අවජින්නං. ඉමිනා ව මෙ මාතාපිතරො හතා. අයඤ්චංසු කාලො, යවාහං වෙරං අපෙසය්‍ය”නති කොසියා බග්ගං නිබ්බාති.

94. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨංසු කුමාරංසු එතද්දහොසි: “පිතා බො මෙ මං¹ මරණකාලෙ අවච: ‘මා බො නා නාත, දීඝාට්ඨ, දීඝං පංසු, මා රංසුං. න හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති’ති. න බො මෙතං පතීරුපං, යවාහං පිතුච්චනං අතිකකමෙය්‍ය”නති කොසියං බග්ගං පච්චෙසෙසි.

95. දුතියමපි බො භික්ඛවෙ, -පෙ- තුතියමපි බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨංසු කුමාරංසු එතද්දහොසි: “අං බො බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජ ඛහුන්තො අමහාකං අනන්දංසු කාරකො. ඉමිනා අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදො ව කොසො ව කොට්ඨාගාරඤ්ඤා අවජින්නං. ඉමිනා ව මෙ මාතාපිතරො හතා. අයඤ්චංසු කාලො, යවාහං වෙරං අපෙසය්‍ය”නති කොසියා බග්ගං නිබ්බාති. තුතියමපි බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨංසු කුමාරංසු එතද්දහොසි: “පිතා බො මෙ මං මරණකාලෙ අවච: ‘මා බො නා නාත, දීඝාට්ඨ, දීඝං පංසු. මා රංසුං. න හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති’ති. න බො මෙතං පතීරුපං, යවාහං පිතුච්චනං අතිකකමෙය්‍ය”නති පුනදෙව කොසියං බග්ගං පච්චෙසෙසි.

96 අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා භීතො උබ්බිග්ගො උසුඛකි උත්තෙසො සහසා උට්ඨාසි.

97. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදන්තං කාසිරාජානං එතද්-වොච: “කීංසු නා දෙව, භීතො උබ්බිග්ගො උසුඛකි උත්තෙසො සහසා ට්ඨාසි” ති. “ඉධ මං හණ්ණ, මාණ්ණවක, දීඝිනිසු කොසලරඤ්ඤා පුත්තො දීඝාට්ඨ කුමාරො සුපිනන්නෙන බග්ගෙන පරිපාතෙසි. තෙනාහං භීතො උබ්බිග්ගො උසුඛකි උත්තෙසො සහසා ට්ඨාසි”නති.

98. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො වාමෙන හන්දන්ත බ්‍රහ්මදන්තංසු කාසිරඤ්ඤා සිරං පරාමසිතො දකඛිණෙන හන්දන්ත බග්ගං නිබ්බාතෙතො බ්‍රහ්මදන්තං කාසිරාජානං එතද්දෙවොච: “අං බො සො දෙව, දීඝිනිසු කොසලරඤ්ඤා පුත්තො දීඝාට්ඨකුමාරො. බ්‍රහුන්තො නා අමහාකං අනන්දංසු කාරකො. තයා අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදො ව කොසො ව කොට්ඨා-ගාරඤ්ඤා අවජින්නං. තයා ව මෙ මාතාපිතරො හතා. අයඤ්චංසු කාලො, යවාහං වෙරං අපෙසය්‍ය”නති.

1. “පිතා බො මං” ජ ම ස.,

99. අඵ බො භීකඛවෙ, බුහමදනෙතා කාසිරාජා දීසාට්ඨියු කුමාරයු පාදෙසු සිරසා නිපතියා දීසාට්ඨි කුමාරං එතදවොච: “ජීවිතං මෙ තාත, දීසාට්ඨි, දෙති. ජීවිතං මෙ තාත, දීසාට්ඨි, දෙති”ති. “කාසානං උසුභාමි දෙවසු ජීවිතං දුඛා? දෙවො බො මෙ ජීවිතං දදෙය්‍යා”ති. “තෙන හි තාත, දීසාට්ඨි, කිං ච මෙ ජීවිතං දෙති. අහඤච තෙ ජීවිතං දමමි”ති.

100. අඵ බො භීකඛවෙ, බුහමදනෙතා ච කාසිරාජා දීසාට්ඨි ච කුමාරො අඤ්ඤමඤ්ඤයු ජීවිතං අදංසු. පාණිඤච අග්ගතෙසුං. සපථඤච අකංසු අදුභාය.¹

101. අඵ බො භීකඛවෙ, බුහමදනෙතා කාසිරාජා දීසාට්ඨි කුමාරං එතද වොච: “තෙන හි තාත, දීසාට්ඨි, රථං යොජෙති. ගමියාමා”ති. “එවං දෙවා”ති බො භීකඛවෙ, දීසාට්ඨිකුමාරො බුහමදනෙතාසු කාසිරඤ්ඤෙ පටිසස්සනා රථං යොජෙතා බුහමදනතං කාසිරාජාතං එතදවොච: “සුතෙතා බො තෙ දෙව, රථො. යසුදානි කාලං මඤ්ඤසී”ති.

102. අඵ බො භීකඛවෙ, බුහමදනෙතා කාසිරාජා රථං අභිරුහි. දීසාට්ඨි කුමාරො රථං පෙසෙසි. නථා නථා රථං පෙසෙසි, යථා න චිරසෙච සෙනාය සමාගචජ්.

103. අඵ බො භීකඛවෙ, බුහමදනෙතා කාසිරාජා චාරාණසිං පටිසිනා අමචෙච පාරිසජෙජ් සන්තිපාතාපෙතා එතදවොච: “සවෙ භණෙ, දීසිනියු කොසලරඤ්ඤෙ පුත්තං දීසාට්ඨි කුමාරං පසෙය්‍යාථ, කීනති තං කරෙය්‍යාථා”ති.

104. එකචෙච එවමාහංසු: “මයං දෙව, හන්ථ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, පාදෙ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, හන්ථපාදෙ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, කණෙණ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, නාසං ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, කණණනාසං ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, සීසං ජිනෙය්‍යාමා”ති.

105. “අයං බො සො භණෙ, දීසිනියු කොසලරඤ්ඤෙ පුත්තො දීසාට්ඨි කුමාරො, නායං ලබ්බා කිඤ්චි කාඛුං. ඉමිනා ච මෙ ජීවිතං දින්නං. මයා ච ඉමසු ජීවිතං දින්න”නති.

106. අඵ බො භීකඛවෙ, බුහමදනෙතා කාසිරාජා දීසාට්ඨි කුමාරං එතද වොච: “යං බො තෙ තාත, දීසාට්ඨි, පිතා මරණකාලෙ අචච: ‘මා බො කිං තාත, දීසාට්ඨි, දීසං පසු. මා රසුං. න හි තාත, දීසාට්ඨි, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීසාට්ඨි, වෙරා සමමනති’ති. කිං තෙ පිතා සකාය අචචා” ති.

107. “යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අචච: ‘මා දීස’නති - මා ‘චිරං වෙරං අකාසී’ති. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අචච ‘මා දීස’නති. යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අචච: ‘මා රසුං’නති - ‘මා බිසුං මිත්තෙහි නිජ්ජිතා’ති. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අචච ‘මා රසුං’නති. යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අචච: ‘න හි තාත, දීසාට්ඨි, වෙරෙන වෙර් සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීසාට්ඨි, වෙර් සමමනති’ති. - ‘දෙවෙන මෙ මාතාපිතරො හතා’ති සවානං දෙවං. ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං, යෙ දෙවසු අන්ථකාමා, තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. යෙ මෙ අන්ථකාමා, තෙ තෙ ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. එවං තං වෙරං වෙරෙන න වූපසමෙය්‍ය. ඉදනි ච පන මෙ දෙවෙන ජීවිතං දින්නං. මයා ච දෙවසු ජීවිතං දින්නා. එවං තං වෙරං අවෙරෙන වූපසන්නං. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අචච ‘න හි තාත, දීසාට්ඨි, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත දීසාට්ඨි, වෙරා සමමනති’ති.

1. “අදදුභාය” ජ ම සා, “අදබ්බාය” ඉත්‍යපි දිසුනෙ

108. අඵ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදුතො කාසිරාජා. “අච්ඡරියං වත හො, අබ්බුතං වත හො, යාව පණ්ණිතො අයං දීඝාච්ඡුකුමාරො යත්‍ර හි නාම පිඤ්ඤො සංඛිනිතොතන භාසිතස්ස විජාරොත අත්ථං ආජාතීස්සති”ති පෙනතිකා බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදඤ්ච කොසඤ්ච කොට්ඨාගාරඤ්ච පටිපාදෙසි. ඩිතරඤ්ච අදුසි.

109. තෙසං හි නාම භික්ඛවෙ, රාජුතං ආදින්නදණ්ඩානං ආදින්න සන්ධානං එවරුපං බන්ධිසොරවං භවිස්සති. ඉධ බො පන තං භික්ඛවෙ, සොනෙඨ “යං තුමෙහ එවං සමාකම්බොති ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා බමා ව හවෙය්‍යාඨ සොරතා වා”ති.

110. තතිසමපි බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද”තති.

111. තතිසමපි බො සො අධම්මවාදී භික්ඛු භගවන්නා ඵතදවොච: “ආහමෙඤ්ච හනො, භගවා ධම්මස්සාමි. අප්පොස්සුකෙකා හනො, භගවා දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරමනුසුතො විහරඤ්ච. මයමෙතෙන හණ්ඩනෙන කලහෙන විග්ගහෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිස්සාමා”ති.

112. අඵ බො භගවා “පරියාදින්නරුපා බො ඉමෙ මොඤ්ජරිසා. නසිමෙ සුකරා සඤ්ඤාපෙඤ්ච”තති උට්ඨායාසතා පකකාමි.

දීඝාච්ඡුභාණ්ඩාරො හිට්ඨිතො පඨමො

1. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙකා පනතව්වරං ආද්ය කොසමම්භිං පිණ්ඩාය පාවිසී. කොසමබ්බියං පිණ්ඩාය වරිත්තා පච්ඡාභාතතං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො සෙනාසනං සංසාමෙකා පනතව්වරං ආද්ය සමිසමජේඛි සීතකොච ඉමා ගාථායො අනාසී:

2. පුච්ඡසද්දො සමජන්තො න බාලො කොචි මඤ්ඤථ,
සමිසසම්භිං භීජ්ජමානසම්භිං නාඤ්ඤං භීජය්‍යා අමඤ්ඤරුං.

3. පරිමුච්ඡා පණ්ණිතාභාසා වාචාගොචරභාණිනො,
යාව්ච්ඡන්ති මුඛායාමං¹ යෙන නීතා න තං විදු.

4. අකෙකාවඡ් මං අවධි මං අජ්නි මං අභාසි මෙ,
යෙ තං² උපනග්ගන්ති වෙරං තෙසං න සමමති.

5. අකෙකාවඡ් මං අවධි මං අජ්නි මං අභාසි මෙ,
යෙ තං න උපනග්ගන්ති වෙරං තෙසුපසමමති.

6. න භී වෙරෙන වෙරාති සමමන්තිං කුදුවනං,
අවෙරෙන ච සමමන්ති ඵස ධමෙමා සන්තතනො.

7. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සමමන්ති මේධගා.

8. අට්ඨිච්ඡන්තා³ පාණහරා ගවාස්සධ්වතභාරිනො,
රට්ඨං විලුච්ඡමානානං තෙසමපි භොති සමිගති.

කිසමා භුමභාක නො සීයා?

9. සවෙ ලහෙථ නිපකං සභායං
සද්ධිං චරං සාධු විහාරී ධීරං,
අභීභුය්‍ය සබ්බාති පරිස්සයාති
චරෙය්‍ය තෙනතතමනො සනීමා.

10. නො වෙ ලහෙථ නිපකං සභායං
සද්ධිං චරං සාධු විහාරී ධීරං,
ථාජාව රට්ඨං විජිතං පභාය
ඵකො චරෙ මාතභිගරඤ්ඤෙච නාගො.

11. ඵකස්ස චරිතං සෙයො
නත්ථී බාලෙ සභායතා,
ඵකො චරෙ න ච පාපාති කසිරා
අපපාසුසකකා මාතභිගරඤ්ඤෙච නාගොති.

12. අථ බො භගවා සමිසමජේඛි සීතකොච ඉමා ගාථායො භාසිත්වා යෙන බාලකලොණකාරගාමො⁴ තෙනුපසමිගම්.

13. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා භගු බාලකලොණකාරගාමෙ විහරති.

1. “මුඛායාමං” නො වි. 2. “යෙ ච තං” ම ජ සා.

3. “අට්ඨිච්ඡද” අ වි. ජ වි. නො වි. P T S.

4. “බාලකලොණකාරගාමො” ම ජ සා. බාලකලොණකාරාම - කොසමේසජාතකට්ඨකථා.

14. අද්දසා බො ආයසමා හගු හගවනනං දුරනොව ආගච්ඡනනං. දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලීකං උපනිකඛිපි. පච්චුග්ගනන්වා පනනවීචරං පටිග්ගහෙසි. නිසීදි හගවා පඤ්ඤනෙත ආසනෙ. නිසජ්ජ පාදෙ පකඛාලෙසි.

15. ආයසමාපි බො හගු හගවනනං අභිවාදෙත්වා ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං නිසිනනං බො ආයසමනනං හගුං හගවා ඵතදවොච: “කච්චි භිකූ, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි පිණ්ඩකෙත න කිලමසී”ති. “බමනීයං හගවා. යාපනීයං හගවා. න වාහං හනෙත පිණ්ඩකෙත කිලමාමි”ති.

16. අඵ බො හගවා ආයසමනනං හගුං ඛම්මියා කඵාය සඤ්ඤෙසොත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙතජේත්වා සම්පගංසෙත්වා උට්ඨායාසිතා යෙන පාවීනවංස දුසො තෙනුපසඛකමි.

17. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා ව අනුරුද්ධො ආයසමා ව නන්දියො ආයසමා ව කිම්බිලො¹ පාවීනවංසදුසෙ විහරන්ති.

18. අද්දසා බො දුයපාලො හගවනනං දුරනොව ආගච්ඡනනං. දිස්වාන හගවනනං ඵතදවොච: “මා සමණ, ඵතං දුසං පාවිසි. සනෙතත්ථ තයො කුලපුත්තා අත්තකාමරුපා විහරන්ති. මා තෙසං අඵාසුමකාසී”ති.

19. අසොසාසි බො ආයසමා අනුරුද්ධො දුයපාලස්ස හගවතා සද්ධිං මනනසමානස්ස. සුඤ්ඤාන දුයපාලං ඵතදවොච: “මා ආවුසො දුයපාල, හගවනනං වාරෙසි. සත්ථා තො හගවා අනුප්පනො”ති.

20. අඵ බො ආයසමා අනුරුද්ධො යෙනායසමා ව නන්දියො ආයසමා ව කිම්බිලො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමීත්වා ආයසමනනං ව නන්දියං ආයසමනනාඤ්ඤ කිම්බිලං ඵතදවොච: “අභීකකමථායසමනො. අභීකකමථා-යසමනො. සත්ථා තො හගවා අනුප්පනො”ති.

21. අඵ බො ආයසමා ව අනුරුද්ධො ආයසමා ව නන්දියො ආයසමා ව කිම්බිලො හගවනනං පච්චුග්ගනන්වා ඵකො හගවතො පනනවීචරං පටිග්ගහෙසි. ඵකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. ඵකො පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලීකං උපනිකඛිපි. නිසීදි හගවා පඤ්ඤනෙත ආසනෙ. නිසජ්ජ පාදෙ² පකඛාලෙසි.

22. තෙපි බො ආයසමනනා හගවනනං අභිවාදෙත්වා ඵකමනනං නිසීදිංසු. ඵකමනනං නිසිනනං බො ආයසමනනං අනුරුද්ධො හගවා ඵතද-වොච: “කච්චි වො අනුරුද්ධො බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි පිණ්ඩකෙත න කිලමථා”ති.

“බමනීයං හගවා. යාපනීයං හගවා. න ව මයං හනෙත පිණ්ඩකෙත කිලමාමා”ති.

“කච්චි පන වො අනුරුද්ධො සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිචදමානා ඩිරොදකීභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකඤ්ඤි සමපස්සනනා විහරථා”ති.

“තග්ග මයං හනෙත සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිචදමානා ඩිරොදකී-භුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකඤ්ඤි සමපස්සනනා විහරාමා”ති.

“යථා කඵමපන තුපෙත අනුරුද්ධො සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිචදමානා ඩිරොදකීභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකඤ්ඤි සමපස්සනනා විහරථා”ති.

1. “කිම්බිලො” ම ඡ සං. කුම්බිල-සෞඤ්ජරනඤ කාව්‍ය, 16-87
2. “නිසජ්ජ බො හගවා පාදෙ” ම. ඡ. සං.

23. “ඉධ මග්ගං භනෙන ඵලං තොති: ‘ලාභා වත මෙ. සුලඳ්ධං වත මෙ. යොතං ඵචරුපෙති සබ්බත්ථාරීති සද්ධං විතරාමී’ති. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඉමෙසු ආයස්මනෙනාසු මෙතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආචී වෙච රතො ව. මෙතං චචීකමමං -පෙ- මෙතං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආචී වෙච රතො ව. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඵලං ගොති: ‘යන්තූතාතං සකං චිත්තං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනාතං චිත්තස්ස චසෙන චතෙතස්ස’නති. සො බො අතං භනෙන, සකං චිත්තං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනාතං චිත්තස්ස චසෙන වතනාමි. නානා හි බො නො භනෙන කායං. ඵකඤච පන මඤ්ඤෙ චිත්ත’නති.

24. ආයස්මාපි බො නන්දියො -පෙ- ආයස්මාපි බො කිම්බිලො හගවන්තං ඵනදවොච. “මග්ගමපි බො භනෙන, ඵලං තොති: ‘ලාභා වත මෙ. සුලඳ්ධං වත මෙ. යොතං ඵචරුපෙති සබ්බත්ථාරීති සද්ධං විතරාමී’ති. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඉමෙසු ආයස්මනෙනාසු මෙතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආචී වෙච රතො ව. මෙතං චචීකමමං -පෙ- මෙතං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආචී වෙච රතො ව. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඵලං ගොති: ‘යන්තූතාතං සකං චිත්තං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනාතං චිත්තස්ස චසෙන චතෙතස්ස’නති. සො බො අගං භනෙන, සකං චිත්තං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනාතං චිත්තස්ස චසෙන වතනාමි. නානා හි බො නො භනෙන, කායං. ඵකඤච පන මඤ්ඤෙ චිත්ත’නති. ඵලං බො මයං භනෙන, සමග්ගා සමෙචාදමානා අච්චදමානා ඛිරොදකිභුතා අඤ්ඤෙමඤ්ඤෙ පියවකඬුති සමපස්සනනා විතරාමා’ති.

25. “කච්චි පන වො අනුරුද්ධා, අප්පමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විහරාමා ?”ති. “තග්ග මයං භනෙන, අප්පමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විතරාමා”ති.

26. “යථා කථමපන භූමෙහ අනුරුද්ධා අප්පමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විහරාමා ?”ති.

27. “ඉධ භනෙන, අම්භාකං යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතිකඛිපති. අචකකාරපාතීං බොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සචෙ තොති භූතනාවසෙසො, සචෙ ආකඛිති, භූඤ්ඤති. නො වෙ ආකඛිති, අප්පහරිතෙ වා ඡ්චෙඛිති. අප්පාණ්ණෙක වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අචකකාරපාතීං බොවිත්වා පටිසාමෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති. හත්තග්ගං සමමජ්ජති. යො පස්සති පාතීයසට්ඨං වා පරිභොජනීයසට්ඨං වා චච්චසට්ඨං වා ඊතතං භූච්ඡං, සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස ගොති අච්චස්සං, හත්ථවිකාරෙන දුතීයං ආමිනෙනත්වා හත්ථවිලඛිකකෙන උපට්ඨාපෙති¹. නත්තෙච මයං භනෙන, නප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤම. පඤ්ඤාතිකං බො පන මයං භනෙන, සබ්බරත්තීයා ධම්මියා කථාය සන්තීද්දම. ඵලං බො මයං භනෙන අප්පමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විතරාමා’ති.

1. “උපට්ඨාපෙම” ම ඡ සං. P T S.

28. අඵ බො භගවා ආයසමනනඤ්ච අනුරුද්ධං ආයසමනනඤ්ච නන්දියං ආයසමනනඤ්ච කිම්බිලං ධම්මියා කථාය සන්දසෙසුනා සමාදපෙතා සමුනෙත-
 ජේනා සමපතංසෙතා උට්ඨායාසනා යෙන පාරිලෙය්‍යකං තෙන වාරිකං
 පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන පාරිලෙය්‍යකං තදවසරී.
 තත්‍ර සුදං භගවා පාරිලෙය්‍යකෙ විහරතී රක්ඛිතවනසණ්ඨෙහි හද්දසාලමුලෙ.

29. අඵ බො භගවතො රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වෙතසො
 පරිචිතකෙකා උදපාදී: “අතං බො පුබ්බෙ ආකිණේණා න එාසුං විහාසිං
 තෙති කොසමබ්බකෙති¹ භික්ඛුති භණ්ඩනකාරකෙති කලහකාරකෙති විවාද-
 කාරකෙති භස්සකාරකෙති සමෙස අධිකරණකාරකෙති. සොමති එතරති
 එකො අදුතියො සුඛං එාසුං විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව තෙති කොසමබ්බකෙති
 භික්ඛුති භණ්ඩනකාරකෙති කලහකාරකෙති විවාදකාරකෙති භස්සකාරකෙති
 සමෙස අධිකරණකාරකෙති”ති.

30. අඤ්ඤතරොපි බො හත්ථිනාගො ආකිණේණා විහරතී හත්ථිති
 හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ඡින්නාග්ගානි වෙච තිණානි බාදති.
 ඔභග්ගොභග්ගඤ්චස්ස සාබාහඞ්ගං බාදනති. ආවිලානි ව පාතීයානි පිචති.
 ඔගාහා වස්ස උතතිණ්ණස්ස² හත්ථිතියො කායං උපතිසංසන්තියො ගච්ඡති.

31. අඵ බො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදතොසි: “අහං බො ආකිණේණා
 විහරාමි හත්ථිති හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ඡින්නාග්ගානි
 වෙච තිණානි බාදමි. ඔභග්ගොභග්ගඤ්ච මෙ සාබාහඞ්ගං බාදනති.
 ආවිලානි ව පාතීයානි පිචාමි. ඔගාහා ව මෙ උතතිණ්ණස්ස හත්ථිතියො
 කායං උපතිසංසන්තියො ගච්ඡති. යනනුනාහං එකොච ගණමො
 චූපකට්ඨො විහරෙය්‍ය”නති.

32. අඵ බො සො හත්ථිනාගො යුථා අපකකමම යෙන පාරිලෙය්‍යකං
 රක්ඛිතවනසණ්ඨෙහි හද්දසාලමුලං යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිනා
 සොණ්ඨාය භගවතො පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. අප්පහරිතඤ්ච
 කරොති.

33. අඵ බො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදතොසි: “අතං බො පුබ්බෙ
 ආකිණේණා න එාසුං විහාසිං. හත්ථිති හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති.
 ඡින්නාග්ගානි වෙච තිණානි බාදිං. ඔභග්ගොභග්ගඤ්ච මෙ සාබාහඞ්ගං බාදිංසු.
 ආවිලානි ව පාතීයානි අපාසිං. ඔගාහා ව මෙ උතතිණ්ණස්ස හත්ථිතියො
 කායං උපතිසංසන්තියො අගමංසු. සොමති එතරති එකො අදුතියො සුඛං
 එාසුං විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව හත්ථිති හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති”ති.

34. අඵ බො භගවා අතතනො ව පවිචෙකං විදිතා තස්ස ව හත්ථි-
 නාගස්ස වෙතසා වෙතො පරිචිතකකමඤ්ඤාය නායං වෙලායං ඉමං උදුනං
 උදුනෙසි:

“එතං³ නාගස්ස නාගෙන ඊසාදනතස්ස හත්ථිනො,
 සමෙති විතතං විතෙනන යදෙකො රමතී වතෙ”ති.

1. “කොසමබ්බකෙති” සි. අ වී. ජ වී. තො වී.
 2. “ඔගාහඤ්චස්ස ඔතිණ්ණස්ස” සි.
 “ඔගාහනාසස්ස ඔතිණ්ණස්ස” ම නු ප. PTS.
 3. “එචං” ම නු ප. PTS.

35. අඵ බො භගවා සාඤ්ඤොකො යථාභීරතතං විහරිත්වා යෙන සාවඤ්ඤී තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙත වාරිකං වරමානො යෙන සාවඤ්ඤී තදවසරී. තත්තු සුදං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

36. අඵ බො කොසමබකා උපාසකා “ඉමෙ බො අය්‍යා කොසමබකා භික්ඛු බහුනො අමාකං අනන්ධස්ස කාරකා. ඉමෙහි උබ්බාලොකා භගවා පකකන්තො. හන්ද මයං අය්‍යෙ කොසමබකෙ භික්ඛු තෙව අභිවාදෙය්‍යාම, න පච්චුට්ඨෙය්‍යාම, න අඤ්ඤාලිකමමං සාමීචිකමමං කරෙය්‍යාම, න සකකරෙය්‍යාම, න ගරු කරෙය්‍යාම, න මානෙය්‍යාම, න පුජෙය්‍යාම¹, උපගතානමපි පිණ්ඩකං² න දදෙය්‍යාම³, එවං ඉමෙ අමොහි අසකකරියමානා අගරුකරිය-මානා අමානියමානා අපුජියමානා අසකකාරපකතා පකකමීස්සන්ති වා විබහමිස්සන්ති වා භගවන්තං වා පසාදෙස්සන්ති”ති.

37. අඵ බො කොසමබකා උපාසකා කොසමබකෙ භික්ඛු තෙව අභිවාදෙසුං. න පච්චුට්ඨෙසුං. න අඤ්ඤාලිකමමං සාමීචිකමමං අකංසු. න සකකරංසු. න ගරු කරංසු. න මානෙසුං. න පුජෙසුං. උපගතානමපි පිණ්ඩකං ත අදංසු.

38. අඵ බො කොසමබකා භික්ඛු කොසමබකෙහි උපාසකෙහි අසකකරියමානා අගරුකරියමානා අමානියමානා අපුජියමානා අසකකාර-පකතා එවමානංසු: “හන්ද මයං ආට්ඨිසො, සාවඤ්ඤියං ගන්ත්වා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං අධිකරණං චූපසමෙය්‍යාමා”ති.

39. අඵ බො කොසමබකා භික්ඛු සෙතාසනං සංසාමෙත්වා පන්තච්චරං ආදය යෙන සාවඤ්ඤී තෙනුපසඛකමිංසු.

40. අස්සොසි බො ආයස්මා සාරිපුත්තො “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා හස්සකාරකා සබ්බෙස අධිකරණකාරකා සාවඤ්ඤී ආගච්ඡන්ති”ති.

41. අඵ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර හනෙත, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සබ්බෙස අධිකරණ-කාරකා සාවඤ්ඤී ආගච්ඡන්ති. කථාහං හනෙත, තෙසු භික්ඛුසු පච්චජ්ජාමි”ති. “තෙන හි ත්වං සාරිපුත්ත, යථා ධම්මො තථා තිට්ඨාහි”ති. “කථාහං හනෙත, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා?”ති.

1. “න භජෙය්‍යාම, න පුජෙය්‍යාම” ම ඡ සං.
2. “පිණ්ඩපාතං” PTS. 3. “දජෙය්‍යාම” ම ඡ සං. PTS.

42. “අට්ඨාරසති ඛො සාරිපුත්ත, වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඛෙඛා: ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු අධම්මං ඛම්මොති දීපෙනි, ඛම්මං අධම්මොති දීපෙනි, අවිනයං විනයොති දීපෙනි, විනයං අවිනයොති දීපෙනි, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනි, ආවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අපසඤ්ඤතං තථාගතෙන පසඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, පසඤ්ඤතං තථාගතෙන අපසඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අනාපතනිං ආපතනිං දීපෙනි, ආපතනිං අනාපතනිං දීපෙනි, ලහුකං ආපතනිං ගරුකා ආපතනිං දීපෙනි, ගරුකං ආපතනිං ලහුකා ආපතනිං දීපෙනි, සාවසෙසං ආපතනිං අනවසෙසා ආපතනිං දීපෙනි, අනවසෙසං ආපතනිං සාවසෙසා ආපතනිං දීපෙනි, දුට්ඨුලං ආපතනිං අදුට්ඨුලා ආපතනිං දීපෙනි, අදුට්ඨුලං ආපතනිං දුට්ඨුලා ආපතනිං දීපෙනි, ඉමෙහි ඛො සාරිපුත්ත, අට්ඨාරසති වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඛෙඛා.

43. “අට්ඨාරසති ව ඛො සාරිපුත්ත, වජ්ඣති ඛම්මවාදී ජාතිතඛෙඛා: ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙනි, ඛම්මං ඛම්මොති දීපෙනි, අවිනයං අවිනයොති දීපෙනි, විනයං විනයොති දීපෙනි, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනි, ආවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අපසඤ්ඤතං තථාගතෙන අපසඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, පසඤ්ඤතං තථාගතෙන පසඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අනාපතනිං අනාපතනිං දීපෙනි, ආපතනිං ආපතනිං දීපෙනි, ලහුකං ආපතනිං ලහුකා ආපතනිං දීපෙනි, ගරුකා ආපතනිං ගරුකා ආපතනිං දීපෙනි, සාවසෙසං ආපතනිං සාවසෙසා ආපතනිං දීපෙනි, අනවසෙසං ආපතනිං අනවසෙසා ආපතනිං දීපෙනි, දුට්ඨුලං ආපතනිං දුට්ඨුලා ආපතනිං දීපෙනි, අදුට්ඨුලං ආපතනිං අදුට්ඨුලා ආපතනිං දීපෙනි, ඉමෙහි ඛො සාරිපුත්ත, අට්ඨාරසති වජ්ඣති ඛම්මවාදී ජාතිතඛෙඛා”ති.

44. අසෙසාසි ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලොනො “තෙ කිර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සබ්බෙ අභිකරණකාරකා සාවඤ්ඨං ආගච්ඡන්ති”ති. -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා මහාකය්‍යපො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා මහාකච්චානො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා මහාකොට්ඨිනො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා මහාකප්පිනො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා මහාචුඤ්ඤො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා අනුරුඤ්ඤො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා රෙච්චනො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා උපාලි -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා ආනිඤ්ඤො -පෙ- අසෙසාසි ඛො ආයසමා රාහුලො “තෙ කිර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සබ්බෙ අභිකරණකාරකා සාවඤ්ඨං ආගච්ඡන්ති”ති.

45. අථ ඛො ආයසමා රාහුලො සෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයසමා රාහුලො නගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර හනො, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා - ෧෪ - සඛෙසං අධිකරණකාරකා සාවච්චං ආගච්ඡන්ති. කථාහං හනො තෙසු භික්ඛුසු පටිපජාමි ?”ති. “තෙන භි චං රාහුල, යථා ධම්මො තථා නිට්ඨාති”ති. “කථාහං හනො, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා ?”ති.

46. “අධාරසති ඛො රාහුල, වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඛො: ඉධ රාහුල භික්ඛු, අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනයං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන නාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාවිණණං තථාගතෙන ආවිණණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආවිණණං තථාගතෙන අනාවිණණං තථාගතෙනාති දීපෙති, අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපතති ආපතතිති දීපෙති, ආපතතිං අනාපතතිති දීපෙති, ලහුකං ආපතතිං ගරුකා ආපතතිති දීපෙති, ගරුකං ආපතතිං ලහුකා ආපතතිති දීපෙති, සාවසෙසං ආපතතිං අනවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, අනවසෙසා ආපතතිං සාවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, දුට්ඨුලො ආපතතිං අදුට්ඨුලො ආපතතිති දීපෙති, අදුට්ඨුලො ආපතතිං දුට්ඨුලො ආපතතිති දීපෙති, ඉමෙති ඛො රාහුල අධාරසති වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඛො.

47. “අධාරසති ච ඛො රාහුල, වජ්ඣති ධම්මවාදී ජාතිතඛො: ඉධ රාහුල, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙති, අවිනයං අවිනයොති දීපෙති, විනයං විනයොති දීපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාවිණණං තථාගතෙන අනාවිණණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආවිණණං තථාගතෙන ආවිණණං තථාගතෙනාති දීපෙති, අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපතතිං අනාපතතිති දීපෙති, ආපතතිං ආපතතිති දීපෙති, ලහුකං ආපතතිං ලහුකා ආපතතිති දීපෙති, ගරුකං ආපතතිං ගරුකා ආපතතිති දීපෙති, සාවසෙසං ආපතතිං සාවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, අනවසෙසා ආපතතිං අනවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, දුට්ඨුලො ආපතතිං දුට්ඨුලො ආපතතිති දීපෙති, අදුට්ඨුලො ආපතතිං අදුට්ඨුලො ආපතතිති දීපෙති, ඉමෙති ඛො රාහුල අධාරසති වජ්ඣති ධම්මවාදී ජාතිතඛො”ති.

48. අසොසි ඛො මහාපජාපති ගොතමි “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා නසංකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවච්චං ආගච්ඡන්ති”ති.

49. අඵ බො මහාපජාපඤ්ඤාගොතමි යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ජීවා බො මහාපජාපඤ්ඤාගොතමි භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙත, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවච්ඤං ආගච්ඡන්ති. කථාහං භනෙත, තෙසු භික්ඛුසු පට්ටපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ත්වං ගොතමි, උභයත්ථ ධම්මං සුඤ්. උභයත්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ච බන්ධනිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොචෙති. යං ව කිඤ්ච භික්ඛුනීසඛෙසන භික්ඛුසඛෙසතො පට්ටාසිංසිතබ්බං¹, සබ්බං නං ධම්මවාදිතොව පට්ටාසිංසිතබ්බං”න්ති.

50. අසෙසාසි බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවච්ඤං ආගච්ඡන්ති”ති.

51. අඵ බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙත, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවච්ඤං ආගච්ඡන්ති. කථාහං භනෙත, තෙසු භික්ඛුසු පට්ටපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ත්වං ගහපති, උභයත්ථ දානං දෙති. උභයත්ථ දානං දත්වා උභයත්ථ ධම්මං සුඤ්. උභයත්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ච බන්ධනිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොචෙති”ති.

52. අසෙසාසි බො විසාඛා මිභාරමාතා “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා නස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවච්ඤං ආගච්ඡන්ති”ති.

53. අඵ බො විසාඛා මිභාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො විසාඛා මිභාරමාතා භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙත, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා නස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවච්ඤං ආගච්ඡන්ති. කථාහං භනෙත, තෙසු භික්ඛුසු පට්ටපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ත්වං විසාබෙ, උභයත්ථ දානං දෙති. උභයත්ථ දානං දත්වා උභයත්ථ ධම්මං සුඤ්. උභයත්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ච බන්ධනිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොචෙති”ති.

54. අඵ බො කොසමබකා භික්ඛු අනුපුරබ්බන යෙන සාවච්ඤං තදවසරු.

1. “පච්චාසිඤ්ඤා” ඡ ම සං.

55. අථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙත, කොසලබ්බා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භය්ඤකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා සාවචීං අනුප්පන්තා. කථනනු බො භනෙත, තෙසු භික්ඛුසු සෙනාසනෙ¹ පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “තෙන හි සාරිපුත්ත, විපිත්තං සෙනාසනං දුතබ්බෝ”නති. “සවෙ පන භනෙත, විපිත්තං න තොති, කථං පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “තෙන හි සාරිපුත්ත, විපිත්තං කචාපි දුතබ්බං. න තෙචාභං සාරිපුත්ත, තෙනචි පරියායෙන වුඤ්ඤාභරණ භික්ඛුනො සෙනාසනං පටිබාහිතබ්බනති, වදුමි. යො පටිබාගෙය්ඤ, ආපනති දුකකචස්සා”ති. “ආමිසෙ පන භනෙත, කථං පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “ආමිසං බො සාරිපුත්ත, සබ්බෙසං සමකං භාජෙතබ්බෝ”නති.

56. අථ බො තස්ස උකඛිත්තකස්ස භික්ඛුනො ධම්මස්ඤ්ච විනයස්ඤ්ච පච්චවෙකිත්තස්ස එතදහොඬී: “ආපනති එසා, තෙසා අනාපනති. ආපනොමිති. නමහි අනාපනො. උකඛිත්තොමිති. නමහි අනුකඛිත්තො. ධම්මිකෙතමහි කමෙමන උකඛිත්තො අකුප්පෙන ඤානාරහෙන”ති.

57. අථ බො සො උකඛිත්තකො භික්ඛු යෙන උකඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා උකඛිත්තානුවත්තකො භික්ඛු එතදවොච: “ආපනති එසා ආචුසො. තෙසා අනාපනති. ආපනොමිති. නමහි අනාපනො. උකඛිත්තොමිති. නමහි අනුකඛිත්තො. ධම්මිකෙතමහි කමෙමන උකඛිත්තො අකුප්පෙන ඤානාරහෙන. එථ, මං ආයස්මනො ඔසාරෙථා”ති.

58. අථ බො තෙ උකඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛු හං උකඛිත්තකං භික්ඛුං ආදාය මෙන භගවා තෙනුපසඛකම්සු. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදීංසු. එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “අයං භනෙත, උකඛිත්තකො භික්ඛු එවමාහ: ‘ආපනති එසා ආචුසො. තෙසා අනාපනති. ආපනොමිති. නමහි අනාපනො. උකඛිත්තොමිති. නමහි අනුකඛිත්තො. ධම්මිකෙතමහි කමෙමන උකඛිත්තො අකුප්පෙන ඤානාරහෙන. එථ, මං ආයස්මනො ඔසාරෙථා’ති. කථනනු බො භනෙත² පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “ආපනති එසා භික්ඛවෙ, තෙසා අනාපනති. ආපනො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු අනාපනො. උකඛිත්තො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු අනුකඛිත්තො. ධම්මිකෙත කමෙමන උකඛිත්තො අකුප්පෙන ඤානාරහෙන. යතො ච බො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනො ච, උකඛිත්තො ච, පස්සති ච, තෙන හි භික්ඛවෙ, හං භික්ඛුං ඔසාරෙථා”ති.

1. “සෙනාසනා” “සෙනාසනෙසු” ආදීච්ච. ච.
 2. කථනනුබො තෙහි භනෙත,” P T S.

59. අඵ බො තෙ උකඛිතතානුචන්තකා භික්ඛු වං උකඛිතතකං භික්ඛු ඔසාරෙත්වා යෙන උකෙඛපකා භික්ඛු තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා උකෙඛපකෙ භික්ඛු එතදවොචු: “යසමිං ආචුසො, වන්චුසමිං අහොසි සඛසංසු භණ්ඩනං කලහො විගහො විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජී සඛසචචන්තානං සඛසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනො ව, උකඛිතොනො ව, පසසී ව, ඔසාරිතො ව. හන්ද මයං¹ ආචුසො තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගිං කුරොමා”ති.

60. අඵ බො තෙ උකෙඛපකා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ උකෙඛපකා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “තෙ භනොන, උකඛිතතානුචන්තකා භික්ඛු එවමානංසු: ‘යසමිං ආචුසො, වන්චුසමිං අහොසි සඛසංසු භණ්ඩනං කලහො විගහො විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජී සඛසචචන්තානං සඛසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනො ව, උකඛිතොනො ව, පසසී ව, ඔසාරිතො ව. හන්ද මයං ආචුසො, තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගිං කුරොමා’ති. කථං නු බො භනොන, පටිපජ්ජි- වාබ්බ”න්ති. “යහො ව බො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනොනො ව, උකඛිතොනො ව, පසසී ව, ඔසාරිතො ව, තෙන භි භික්ඛවෙ, සඛෙසා තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගිං කුරොතු. එවන්චුපන භික්ඛවෙ, කාචබෙඛා: සබ්බෙහෙව එකජ්ජං සන්තිපතිවබ්බං ගිලානෙහි ව අගිලානෙහි ව. න කෙහිවී ඡන්දෙ දුතබ්බො, සන්තිපතිත්වා ව්‍යනොනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤෙපෙතබ්බො:

61. ‘සුණාතු මෙ භනොන, සඛෙසා. යසමිං වන්චුසමිං අහොසි සඛසංසු භණ්ඩනං කලහො විගහො විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජී සඛසචචන්තානං සඛසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනො ව, උකඛිතොනො ව, පසසී ව, ඔසාරිතො ව. යදි සඛසංසු පන්තකලොං, සඛෙසා තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගිං කුරෙය්‍ය. එසා ඤන්ති.

‘සුණාතු මෙ භනොන, සඛෙසා. යසමිං වන්චුසමිං අහොසි සඛසංසු භණ්ඩනං කලහො විගහො විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජී සඛසචචන්තානං සඛසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනො ව, උකඛිතොනො ව, පසසී ව, ඔසාරිතො ව. සඛෙසා තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගිං කුරොති. යස්සායසඤ්ඤො බමති තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගියා කරණං, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘කතා සඛෙසන තස්ස වන්චුසංසු වූපසමාය සඛසසාමග්ගි. නිහතා සඛසරාජී. නිහතො සඛසහෙදෙ². බමති සඛසංසු. තස්මා තුණති. එවමෙතං ධාරයාමී’ති. තාවදෙච උපොසථො කාතබ්බො. පාථිමොකං උද්දිසි- වාබ්බ”න්ති.

1. “හන්දස මයං” අ. වි. ජ. වි. ම. සු. ප. හො. වි.
 2. දීසංච ආදිමෙහි “නිහතො සඛසහෙදෙ”ති. ඡන්දිසඛිතියා මරමිකකරපොභසො.

62. අඵ බො ආයසමා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛක-
මිත්තා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොති බො
ආයසමා උපාලි භගවන්තං එතදවොච: යසමිං භනෙන වජ්ඣසමිං හොති
සඛකස්ස භණ්ඩනං කලහො විගහහො විවාදෙ සඛකහෙදෙ සඛකරාජී සඛක-
වචන්තං සඛකනානාකරණං, සඛෙසා තං වජ්ඣං අවිනිච්ඡිතිත්වා අමුලා මුලං
ගන්ත්වා සඛකසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා නු බො සා භනෙන, සඛකසාමග්ගී?”ති.

“යසමිං උපාලි, වජ්ඣසමිං හොති සඛකස්ස භණ්ඩනං කලහො විගහහො
විවාදෙ සඛකහෙදෙ සඛකරාජී සඛකවචන්තං සඛකනානාකරණං, සඛෙසා
තං වජ්ඣං අවිනිච්ඡිතිත්වා අමුලා මුලං ගන්ත්වා සඛකසාමග්ගිං කරොති,
අධම්මිකා සා උපාලි, සඛකසාමග්ගී”ති.

“යසමිං පන භනෙන වජ්ඣසමිං හොති සඛකස්ස භණ්ඩනං කලහො
විගහහො විවාදෙ සඛකහෙදෙ සඛකරාජී සඛකවචන්තං සඛකනානාකරණං,
සඛෙසා තං වජ්ඣං විනිච්ඡිතිත්වා මුලා මුලං ගන්ත්වා සඛකසාමග්ගිං කරොති,
ධම්මිකා නු බො සා භනෙන, සඛකසාමග්ගී?”ති.

“යසමිං උපාලි, වජ්ඣසමිං හොති සඛකස්ස භණ්ඩනං කලහො විගහහො
විවාදෙ සඛකහෙදෙ සඛකරාජී සඛකවචන්තං සඛකනානාකරණං, සඛෙසා
තං වජ්ඣං විනිච්ඡිතිත්වා මුලා මුලං ගන්ත්වා සඛකසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා
සා උපාලි, සඛකසාමග්ගී”ති.

63. “කති නු බො භනෙන, සඛකසාමග්ගියො?”ති. “දොමා උපාලි,
සඛකසාමග්ගියො. අඤ්චපාලි සඛකසාමග්ගි, අත්ථාපෙනා ව්‍යඤ්ඤුපෙනා.
අඤ්චපාලි, සඛකසාමග්ගි අඤ්චපෙනා ව්‍යඤ්ඤුපෙනා ව.

64. “කතමා ව සා උපාලි, සඛකසාමග්ගි අත්ථාපෙනා ව්‍යඤ්ඤුපෙනා ?
යසමිං උපාලි, වජ්ඣසමිං හොති සඛකස්ස භණ්ඩනං කලහො විගහහො විවාදෙ
සඛකහෙදෙ සඛකරාජී සඛකවචන්තං සඛකනානාකරණං, සඛෙසා තං
වජ්ඣං අවිනිච්ඡිතිත්වා අමුලා මුලං ගන්ත්වා සඛකසාමග්ගිං කරොති, අයං
චුච්චති උපාලි, සඛකසාමග්ගි අඤ්චපෙනා ව්‍යඤ්ඤුපෙනා.

65. “කතමා ව සා උපාලි, සඛකසාමග්ගි අඤ්චපෙනා¹ ව්‍යඤ්ඤු-
පෙනා ව? යසමිං උපාලි, වජ්ඣසමිං හොති සඛකස්ස භණ්ඩනං කලහො විගහහො
විවාදෙ සඛකහෙදෙ සඛකරාජී සඛකවචන්තං සඛකනානාකරණං, සඛෙසා
තං වජ්ඣං විනිච්ඡිතිත්වා මුලා මුලං ගන්ත්වා සඛකසාමග්ගිං කරොති, අයං
චුච්චති උපාලි, සඛකසාමග්ගි අඤ්චපෙනා ව්‍යඤ්ඤුපෙනා ව. ඉමා බො
උපාලි, දො සඛකසාමග්ගියො”ති.

66. අඵ බො ආයසමා උපාලි, උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛගං
කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙත්වා භගවන්තං ගාථාය
අජ්ඣභාසි:-

1. “අඤ්චපෙනා ව” ඡ. ම. සං. P.T.S.

- 67. “සඛ්ඛස්ස කීවෙවසු ව මනනණාසු ව
අනෙවසු ජාතෙසු විනිච්ඡයෙසු ව,
කථම්පකාරොධ නරො මහජීකො
භික්ඛු කථං හොතිධ් පග්ගහාරහො”ති.
- 68. “අනානුවචෙජා¹ පඨමෙන සීලතො
අවෙකඛිතාවාරො සුසංවුභිජ්ජියො,
පච්චජීකා නොපවදෙනති² ධම්මතො
න භිස්ස තං හොති වදෙය්‍ය යෙන නං.
- 69. සො තාදිසො සීලවිසුද්ධියා ධීතො
විසාරදෙ හොති විසංග භාසති,
නච්ඡමනති පරිසගතො න වෙධති
අත්ථං න භාපෙති අනුය්‍යතං භණං.
- 70. නථෙව පඤ්ඤං පරිසාසු පුච්ඡතො
න වෙව පජ්ඣාසති න මඬ්ඛු හොති,
සො කාලාගතං³ බ්‍යාකරණාරහං වචො
රඤ්ඤති විඤ්ඤපරිසං විච්චකිණො.
- 71. සගාරවො වුඬ්ඤ්ඤරෙසු භික්ඛුසු
ආවෙරකමති ව සකෙ විසාරදෙ,
අලං පමෙඤ්ඤං පගුණො කපෙතවෙ
පච්චජීකානඤ්ඤ විසජ්ඣිකොවිදෙ⁴.
- 72. පච්චජීකා යෙන වජ්ඣති නිග්ගහං
මහාජනො සඤ්ඤපතඤ්ඤ⁵ ගච්ඡති,
සකඤ්ඤ ආදයං සමයං⁶ න ඊඤ්ඤති
සො බ්‍යාකරං⁷ පඤ්ඤමනුපසාතිකං.
- 73. දුතෙය්‍ය කපමමසු අලං සමුග්ගහො
සඛ්ඛස්ස කීවෙවසු ව ආහුතං යථා,
කරං වචො භික්ඛුගණෙන පෙසිතො
අතං කරොමිති න තෙන මඤ්ඤති.
- * 74. ආපජ්ජතෙ⁸ යාවතකෙසු වජ්ඣසු
ආපනතිසා හොති යථා ව වුට්ඨිති,
එතෙ විනඛ්ඛා උභයෙස්ස සාගතා
ආපනතිවුට්ඨානපදස්ස කොවිදෙ.
- 75. නිස්සාරණං ගච්ඡති යාති වාවරං
නිස්සාරිතො තොති යථා ව වජ්ඣනා⁹,
ඔසාරණං තංවුසිතස්ස ජනතුනො
එතම්පි ජානාති විනඛිගකොවිදෙ.
- 76. සගාරවො වුඬ්ඤ්ඤරෙසු භික්ඛුසු
නවෙසු ථෙරෙසු ව මජ්ඣිමෙසු¹⁰,
මහාජනස්සත්ථරොධ පණ්ඨිතො
සො තාදිසො භික්ඛු ඉධ් පග්ගහාරහො”ති.

කොසමබ්බකකිකො හිට්ඨිතො දසමො.

1. “අනානුවචෙජා” සී. මු. 2. “නුවචදනති” ම ජ සං.
 3. “කාලගතං” ම නු ට. තො. ඊ. ජ. 4. “විරදබ්බොවිදෙ” ම ජ සං. P T S.
 5. “පඤ්ඤපතඤ්ඤ” P T S. 6. “ආදයමයං” ම ජ සං.
 7 “බ්‍යාකරං” ම ජ සං. “වෙය්‍යාකරං.” සී. 8. “ආපජ්ජති” ම ජ සං P T S.
 9 “වජ්ඣනා” ම ජ සං. ම නු ට. තො. ඊ.
 10 “මජ්ඣිමෙසු ව” ම ජ සං. P T S. අ. ඊ. ජ. ඊ. තො. ඊ. ම නු ට.

තස්ස උද්දානං:-

1. කොසමබ්බියං ජීනවරො විවාදාප්පනිදස්සනෙ,
උකඛිපෙසයා¹ යසමිං නසමිං සඤ්ඛායාප්පනි දෙසසෙය.
2. අනෙතාසීමාය² නතෙච ඛාලකඤ්චව වංසදා³,
පාරිලෙසයඤ්ච⁴ සාවඤ්චී සාරිපුතො ව කොලිතො.
3. මහාකස්සපකච්චානා කොට්ඨිතො කප්පිනෙතව⁵,
මහාචූඤෙ ව අනුරුද්දො රෙවතො උපාලි චූභසෙ⁶.
4. ආනඤෙ රාහුලො තෙච ගොතමී නාථපිණ්ඩිකො,
විසාඛා මිඨාරමානා ව⁷.....

සෙනාසනං විටිත්තඤ්ච ආමිසං සමකං දදෙ.⁸
5. න කෙති⁹ ඡඤෙ දානබ්බො උපාලිපරිපුච්ඡිතො,
අනානුවච්ඡොධිසීලෙන¹⁰ සාමග්ගී ජීනසාසනෙත්ථි.

මහාවග්ගො සමනො.

1. “නුකඛිපෙසයා” ම ඡ සං. 2. “සීමායා” ම ඡ සං PTS.
 3. “සමපදා” අ. ජ. භා. “පඤ්චකඤ්චව සමපදා” PTS
 4. “පාලිලෙසයච” ම ඡ සං. 5. “කප්පිනො” ම ඡ සං.
 6. “උපාලිචූඤො” ම ඡ සං. “උපාලිචූභසො” PTS.
 7. “විසාඛා මිඨාරමානා ව” - සීහලපොඤ්ඤාසු මිරමිකාරපොඤ්ඤා ව න දිස්සනෙ.
 “සුදනෙතා ව” සී මු. ම ඡ සං. PTS.
 8. “ආමිසං සාමනාපිච්” ම ඡ සං. PTS. 9. “න කෙතා ඡඤෙ” PTS
 10. “අනානුවච්ඡොධිසීලෙන” ම ඡ සං. “අනුපච්ඡොධිසීලෙන” අ. ජ. නු. හො.

මහවග

උපග්‍රන්ථය 1

1 ගාථාදීදපායුච්චි

	පිටුවලකො
අකතං දුක්ඛතං වෙච්ච	840
අකරණීයො පක්ඛමච්චි	392
අකාසි තඤ්ජනීයං කමමං	840
අකෙකාච්ච්ච මං අචඛි මං	870
අගනිභුතනමුඛා යඤ්ඤද	614
අඛදුලී අලුකණ්ණිරං	838
අච්ච්චතරච්ච්චමංසං ච	626
අජේඛාකාසෙ චස්සාවාසො	392
අඤ්ඤදන අනිරේකෙන	754
අඤ්ඤදනු ජඤ්චානිරේකෙ	668
අට්ඨාරසනනං ඵතෙසං	838
අට්ඨිච්ච්චනනා පාණනරු	870
අථ රතනීයා අච්ච්චෙසන	54
අදස්සනාපපිකමෙම	840
අධමෙමන චග්ගකමමං	834
අධමමචග්ගං සාමග්ගං	836
අධිකාරං ච සීවෙය්‍යං	752
අනාචාරං ආචාරනී	244
අනානුච්ච්චෙජ්ජා පඤ්චමන- සීලනො	892
අනාසාය ච ආසාය	670
අනිස්සග්ගිකප්පකතො	668
අනුජ්ජකායසමෙසන	246
අකුඛධිරං යං චූතනං	246
අකුමුත්තො අකුඛධිරො	838
අනනලීකඛචරො පාසො	44
අනෙතාසීමාය තනෙච්ච	894
අපචිතා නච චෙජ්ච	670
අපාරුතා තෙසං අමතස්ස- චාරා	12
අප්පටිකමෙම දිට්ඨියා	836, 838
අප්පං චා බහුං චා භාසස්සු	86
අප්පෙච නං විතෙසෙය්‍ය	864

	පිටුවලකො
අඛතානෙකං ධ්වපෙචාන	836
අරහං භික්ඛුණීදුසිං	836
අසමමතා ගාමසීමා	342
අනතාකප්පපිලොතී	668
අහං හි අරතා ලොකෙ	16
ආගගො ඛො මහාසමණො	90
ආගනනුගමිලානං	754
ආදාය ච සමාදාය	670
ආදාය චීවරං යානී	668
ආදාය න පච්චෙස්සනනී	670
ආදාය නිස්සීමගතං	670
ආදාය නිස්සීමං නෙච්ච	668
ආදාය යානී ජච්චෙස්සං	670
ආනන්දෙ රුහුලො වෙච්ච	894
ආජ්ජනෙ යාවතකෙසු චජ්ච්ච්ච	892
ආපනනං තානුච්චනනනං	838
ආවාසිකා චතුද්දෙසො	472
ආවාසිකෙන ආගනනු	344
ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච	486
ඉදං චජ්ච්ච කසීනස්ස	668
උච්චාවචා ච සනතුට්ඨි	752
උට්ඨෙහි චීර විජ්ජනසඛිමාම	12
උපගනනුං කදා වෙච්ච	392
උපතීස්සො කොලීනො	244
උපගෙන විජනනං ච	836
උභීතනං සජේනී භූතානං	54
උපරිතයකමානං	840
උපසමපදං පඤ්චහි	516
උලලීඛා ඛොචනා	668
ඵකච්චා චූට්ඨිතා සබ්බෙ	344
ඵකස්ස චරිතං සෙය්‍යො	810
ඵකාදසනනං ඵතෙසං	838
ඵතං නාගස්ස නාගෙන	870

පිටුවකොටස

එතෙ දෝ සංඝායා ආගමිකයන්	88
එත් ව තෙ මනෝ රමණී	76
එසෙව බමෝ යදි-	
තාවදෙව	84, 88
ඔරුපෙතො ආජනං ව	752
කසීනං අනන්තං හොති	668
කතව්වරමාදය	668
කතමී කිවතිකා	342
කති කමොති උදෙදසො	342
කතිකා පටිසුණිනා	392
කමල කමල සොවණණ	516
කිවෙන්න මෙ අධිගතං	10
කිමෙව දිසවා උරුවෙලවාසී	76
කිමති වාති කතමං ව	472
කොණ්ඩකොඤ්ඤ හදදියො වපො	244
කොසමියං ජිනවරෙ	894
බඤ්ඤං පකබහතං වෙව	246
බකිකෙ විනයෙ වෙව	244
ගමනාකොටිසවිකභා	626
ගලගණවී ලකබණ වෙව	246
ගමනීරෙ ඤ්ඤවිසයෙ	88
ගාථියානං ගිලානො ව	516
ගිලානො මානා පිතා ව	392
ගිහීනං වමබධෙගි	516
ගුඵං කරොනොනා ලොජ්ඣකු	626
වතුනනං අරියසවිවානං	578
වතුචගො පංචවගො	836
වමපායං හගවා ආසී	834
වුණණං වාලීනී මංසං ව	626
වොදනා කතෙ මකාසෙ	342
වොර වෙව පිසාවා ව	392
වොලං සාසපකුබ්බං ව	626
ඤ්ඤතිවිපනනං යං කමමං	836
යථෙඤ්ඤා උපසම්පදං	836
තණහකකියාධිමුත්තසං	486
තනො නං අනුකම්පනති	576
තන්වාධිමෙත සමයො	810
තපෙව පඤ්ඤං පරිසාසු-	
පුච්ඡිතො	892
තසමා සඛනාහනා හෙතු	244
තසමා හී යාගුං අලමෙව දුතුං	564
තසං උකෙඛපනා කමමා	838

පිටුවකොටස

තසං සමමා විමුත්තසං	486
තං තං කරෙය්‍ය තං තසං	838
තිණණා තිණණති සහ	80
තිත්ථියා බිමබිසාගෙ ව	342
තිංස පාවෙය්‍යකා භිකු	668
තෙලපාකෙසු මජ්ඣං ව	626
තෙසං ඔසාරණං හොති	838
ඵවිකං සවට්ටකං සුත්තං	626
ඵලකවජ්ඣුබං බොමං	754
දකකොට්ඨං ලොහිතං ව	626
දනො දනෙති සහ	80
දසවාසො දසබලො	80
දිබ්බං සා ලනතෙ ආයුං	726
දිසවා ආදීනවං ලොකෙ	510
දිසවා ඉසීං පට්ටියං අතිතාගො	54
දිසවා පදං සන්තමනුපභිකං	76
දිසානති උපසම්පනනා	246
දීඝපුපඵණදසා	754
දුචෙ කමෙව යථෙඤ්ඤාන	836
දුචෙපි සමබුලාපි	836
දුතෙය්‍යකමෙසු අලං-	
සමුග්ගහො	892
දෝ දෝ තමුලකනනසං	838
දෝ හාතුකා රජගහෙ	754
ධම්මවකකං පවතොතුං	16
න කෙති ඡන්දෙ දුතබ්බො	894
න කබ්බතානං මුබං වඤ්ඤා	614
න බො මෙ මහාසමණ ගරු	54
නග්ගා කුසං වාකවීරං	754
න මෙ ආචරියො අත්ථි	16
න යනති චෙ මහාචීර	90
න වතනනති පනාමෙතුං	246
නවා රජගහෙ වෙව	342
න හී වෙරෙන වෙරාති	870
නිසාරණං ගච්ඡති යාති-	
වාචරං	892
නීලකා අඵ ලොහිතිකා	54
නෙකමමං අධිමුත්තසං	486
නෙරඤ්ඤරායං හගවා	54
නො වෙ ලහෙඵ නිපකං-	
සහායං	870
පකතඤ්ඤානොති ඤ්ඤා	834

පිටිය බෙකා

පිටිය බෙකා

පකතනතං වරං යාචි	752
පකකමනනති තිට්ඨානං	668
පකෙඛ දදනති සමිසසු	754
පච්චන්දකා යෙන චජනති- නියනනං	892
පඤ්ච වතු තයො දොසකා	472
පටිච්ඡාදනී පබ්භාරා	626
පටිභාණමසු උපජායතෙ- තතො	564
පටිසොතගාමිං නිදුණං	10
පණ්ඩකො ථෙයපකකනො	246
පත්තමති ඔදකිනො	54
පතිරුපකෙන සමග්ගං	834
පතිරුපෙන වග්ගා ව	840
පතිරුපෙන වග්ගාපි	840
පබ්භජාරභිජිජ්ජංසු	516
පමුට්ඨමති ව. සුත්තනො	244
පරිභාණං ඔවට්ටෙයං	668
පරිමුට්ඨා පණ්ඩිතාභාසා	870
පරෙ ව න විජානනති	870
පචාරනනාසනෙ දො ව	472
පසුඤ්ඤා තෙසං කමොනං	840
පංසුකුලං පොකබරණී	244
පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ	2
පාප පරිසකාණො ව	838
පාපිච්චාසිකවතුණො	836
පාපිච්චාසානුපොසථො	344
පුග්ගලලසුඤ්ඤා සමමා	668
පුතොසා සාලවතිකාය	752
පුච්චසද්ද සමජනො	870
පුනානුඤ්ඤාසි දුබ්බිකෙඛ	626
පොඤ්ඤා නිලපිතං ව	754
පකෙඛ දදනති සමිසසු	754
ඵලිකුපාගනාසිලා	516
ඵරුසාවජ්ජනවචි බද්ධා	752
ඵරුසකං ඛාකපිට්ඨං	626
ඵලියනතු උජ්ජලනතු	244
බද්ධොසි මාරපාසෙති	46
බද්ධොසි සබ්බපාසෙති	42
බාලාව්‍යනනසු නියසං	840
බොසි ව රාජායතනං	244
භගවතො අබිට්ඨානෙන	70
භණ්ඩාගාරං අගුතනං ව	752

භික්ඛුණී සිකකමානා ව	836
මකං ව අසභමානො	54
මගධෙසු පංච ආබාධා	246
මහාකසුප කච්චානා	894
මහාරඛගා මහානාමා	516
මාතා පිතු අරතනන	838
මාදිසා වෙ ජිනා හොනති	16
මුතො මුතෙතති සභ	80
මුතෙතානං මාරපාසෙති	46
මුතෙතානං සබ්බපාසෙති	44
මූලමානතත අබ්භානා	838
මූලා අරතමානතතා	836
මෙසො යසො මෙණ්ඩකො ව	626
යථා පරිසා සාමග්ගං	342
යද භවෙ පාතුභවනති ධම්මා	4
යසමිං පදෙසෙ කපෙසනති	576
යසු සමෙසා කතෙ කමමං	836
යා අනතපානං දදතී- පමොදිතා	720
යා තත්ථ දෙවතා ආසුං	576
යාවදන්ථං ව උපපාදෙ	668
යෙ ධම්මා තෙනුසභවා	84
යෙ තරනති අණණවං සරං	574
යො ගවං න විජානාති	244
යො සිරො සබ්බසි දනො	80
යො බ්‍රාහ්මණො බාහිත- පාපධම්මො	6
යො සඤ්ඤාතානං පරදනන- භොජිනං	564
රඤ්ඤා භගදුලාබාධං	752
රාජගකො නෙගමො	752
රාජගතිකො ව සෙට්ඨි	752
රාජගතෙ ජනපදෙ	752
රාජා ව මාගධො සොණො	516
රාජා වොරා බුත්තා නිසි	392
රුපා සද්ද රසා ගකුභා	44
රුපෙ ව සද්දෙ ව අථො රසෙ ව	76
ලකඛණා ඉණ දසා ව	246
ලුජ්ජනති නපපභොනති ව	754
ලුබ්බණී තසපාය	392
වන්ධමං ව තථාභානං	246
වන්ධමමං ව සුප්පි ව	626
වන්ධනිදනං ආපතති	244

	පිටියබෙකා
වන්දු මාරෙහි තිංසා ව	244
වන්දුසමි දුරකො සිකකා	246
වසුං චුන්දා කොසලෙසු	472
විවර්කා මොර විත්තා ව	516
විජකාසිංසු පඤ්ච මන්දමුඛි- සතානි	70
විනයමති මහජෝසු	244
විපතති බ්‍යාධිතො දිසවා	840
සකාතීරෙකභාගෙන	752
සගහට්ඨා අනර්කීට්ඨා	342
සගාරවො චුඛසතරෙසු- භිකඛුසු	892
සඛෙසපි ව අපො බාලො	246
සඛෙසසු කීවෙච්චු ව- මන්තණාසු ව	892
සවෙ ලභෙඵ තිපකං සතායං	870
සජ්ජුකං වසසුපොසිපො	342
සත්තාත්තාගතාවෙච	392
සති අමුලහපාපිකා	838
සනොතා සනොතහි සත	80

	පිටියබෙකා
සන්තිට්ඨානං නාසනං ව	670
සබ්බාභිභු සබ්බවිදුකමසමි	16
සබ්බො සබ්බො වෙමතිකො	344
සමාදාය විපසකතා	670
සවරෙහි බෙපිතා මෙසො	472
සාධාරණෙ වෙච	224
සාරදිකෙ විකාලෙපි	626
සාසනාධාරණෙ වෙච	244
සුඛා විරාගතා ලොකෙ	8
සුඛො විවෙකො කුට්ඨසු	8
සුඛාසු දුන්තිසුසාරිතො	838
සෙනාසනං විවිත්තඤ්ච	894
සෙලෙ යථා පබ්බතමුඛිති- ට්ඪිතො	12
සෙලො යථා එකසනො	486
සො තාදිසො සීලවීසුඛියා- සිතො	892
සො හි තතකසීලං ගන්තො	892
හන්දා පාදා හන්දපාදා	246

2 සඤ්ඤානාමසූචි

	පිටුවලකො
අඛන-මගධ	58, 60
අඛනිරස	614
අඛ්‍යාතනරාජ	608
අඛ්‍යුලිමාල	184
අචිරවතී	498, 718
අජපාලනිග්‍රොධ	6
අඤ්ඤකෝණඤ්ඤ	24, 26
අට්ටක	612
අනාඨපිණ්ඩික	884
අනුරුඳ්‍ධ	872, 880
අනොතනනදහ	69
අකිකවිඤ්ඤ	264, 562, 568, 718
අකිවන	728
අභය	674, 680
අමබපාලි	580, 672, 682
අවනතිද කතිණාපථ	506, 508, 512
අවනතී	506
අසසජ්	82, 84, 86
ආකාසගොනන	552
ආකුමා	620
ආනඤ්ඤ	542, 544, 562, 596
ආපණ	616, 694, 708, 712, 728, 734, 880
ආලාර	14, 244
ඉසිද්‍රස	730
ඉසිනද්ද	730
උකකලා	8
උජේජනී	688
උතනරකුරු	60
උද්‍ධ	276
උදෙන	350
උද්දක	14, 244
උපක	16, 244
උපතිසා	88, 244
උපනඤ්ඤ	384, 732
උපසෙන වඛගනනපුනන	128

	පිටුවලකො
උපාලි	214, 216, 246, 788 790, 792, 794, 880
උපාලිදුරක	190
උරුවෙලකසාප	46, 50, 64, 68, 74, 76
උරුවෙලා	42, 48, 50
උසිරඳ්‍ධජ	512
කකුධ	244
කඛ්‍යාරෙවන	542
කජඛල	512
කණටක	194, 212, 246
කපිලවත්‍ර	204
කලඤ්ඤනිවාප	542, 544, 552, 557, 672
කාසාප	612
කාක	690
කාසිරාජ	698, 854, 858, 860, 862, 864, 866, 868
කාසී	544, 546, 756, 758, 760
කිලිල	872
කුඤ්ඤවාරාම	730
කුටිකණණ	506
කුමාරකසාප	230
කුරුකර	506
කුසිනාරා	616
කෙණ්ඨය	612
කොටිගාම	578
කොණඤ්ඤ	244
කොලිත	88, 244
කොසමබ්‍ර	690, 842, 870
කොසලරාජ	854, 856
කොසල	228, 272, 350, 372, 374, 394, 396, 448, 450, 464, 468, 472
කොසිනාරක	6, 16
ගගන	294, 296, 342
ගඛගානදී	578

පිටියවෙතො		පිටියවෙතො	
ගයා	244	නිග්‍රොධාරාම	204
ගයාකසාර	50, 70	නිමොනරනි	24
ගයාසීස	72, 74	නීලවාසී	730
ගවමපනි	38	නෙරඤ්ජරා	1, 66
ගිජකකුට	248, 256, 472, 478	පජ්ජොත	688, 690, 692
ගිඤ්ජකාවසථ	582	පජාතපබ්බත	506
ගිරිබ්බජ (මගධානං)	90	පරනිමිතිවසවනනි	24
ගොතමකෙ	710	පාචීනවංසදය	872
ගොතමනිස	578	පාටලීගාම	572
ගොතමආර	578	පාටලීපුත්ත	730
ගො.පක	730	පාරිලෝය්‍යක	876
කොසිතාරාම	842	පාවෙය්‍යක	628
වමපා	760	පිලිඤ්ඤාම	536, 538
වානුමමන.රාජික	24	පිලිඤ්ඤවච්ඡ	536, 540
වොදනාවඤ්ඤ	280	පුණණජ්	38
ජමබුදීප	64	ඵලිකසඤ්ඤ	730
ජාතියාවන	496, 604	ඛාරාණසී	16, 494, 554 712, 856
ජීවක	180, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 690, 692; 696, 698	ඛාලකඤ්ජලාණකාරගාම	870
ජෙතවන	208, 348, 394, 396, 498, 510, 520, 548, 550, 622, 628, 714, 716, 878	කිම්බිසාර	74, 78, 80, 82, 178, 342, 348, 474, 536, 538, 600, 672, 682, 684, 686, 690
ජකකසීලා	677	කොලට්ඨ කච්චාන	568, 570
තපසස්ස-හලලික	8	මුහම්දනෙතො	854, 858, 860, 862, 864, 866, 868
තාවතිංස	24, 580	හගු	612, 730, 870, 873
තුසිත	24	හද්දසාලමුල	876
පුණ	512	හද්දවතිකා	690
දකඛිණාගිරි	196, 708	හද්දියනගර	600, 602
දීඝාටුකුමාර	858, 860, 862, 864, 866, 868	හද්දිය	244
දීඝිනි	854, 856	භාරආජ	612
දෙවදත්ත	278	මද්දකුච්ඡ	342
නදීකසාර	50, 70	මඤ්ඤිනී	550
නානදිය	872	මල	616
නාතිකා	582		
නීගණ්ඨනානපුත්ත	584		

	පිටියවෙතො
මහක	194
මහාකොට්ඨික	880
මහාකම්මාන	508, 512, 880
මහාකප්පිත	256, 880
මහාකසුප	264, 880
මහාචූඤ	880
මහානාම	26
මහාපච්චාරිකාගොතමි	882, 884
මහාමොක්ඛලාන	550, 880
මහාවන	582
මහාසාල	512
මාගධ	90
මාර	42, 44, 46
මිගද්ද	16, 32
මිගාරමාඤ	714, 716, 724
මුච්චිඤ	6
මෙණ්ඩක	600, 602, 604, 606, 608, 610, 626
යමනග්ගි	612
යස	30, 32, 34, 36, 244, 626
යසෝප	598
යාම	24
රක්ඛිතවනසණ්ඩ	876
රාජගහ	82, 120, 124, 190, 194, 204, 248, 256, 262, 280, 342, 346, 348, 474, 494, 536, 542, 544, 546, 548, 554, 572, 672, 696, 708, 730
රාජාසතන	8, 244
රාධ	118
රාහුලමාඤ	204
රාහුල	208, 880, 882
රෙවත	746, 880
රොජ	616, 618 620
ලට්ඨිවන	74
ලිච්ඡවි	580, 582, 584, 626
චජ්ජ	574, 576
චස	244
චාමක	612
චාමදෙව	612

	පිටියවෙතො
චාසනගාම	756, 758, 760
චාසෙධ්ඨ	612
චිමල	38
චිසාධා	714, 724, 884
චෙස්සාමිත්ත	612
චෙසාලි	672, 708, 714
චෙඵවන	82, 88, 544
සක්ක-දෙවනමිඤ	56, 58,
සසුන්ද්‍ර	88
	244
සලලවතී	512
සාකෙත	218, 220
සාගත	474
සාණ්චාසී	730
සාරිපුත්ත-මොක්ඛලාන	82, 88
සාරිපුත්ත	82, 84, 120, 550, 712, 878, 886
සාලවතී	674
සාවඤ්චී	208, 348, 396, 510, 548, 628
සීතවන	478
සීහ සෙනාපතී	584, 590, 592, 594
සුඤ්ඤාදන	204, 206
සුනීධ-චස්සකාර	574, 576, 578
සුසනිධ්ඨ වෙතිය	74
සුප්පිය	554, 556
සුප්පියා	554, 556
සුඵස්ස	558
සුබාහු	38
සෙනකණ්ණික	512
සෙනාතී-නිගම	42
සොණ-කොලීචීස	474, 480, 482, 506, 508, 510, 512

3 පද්‍යනුගතමණිකා

අ	පිටියවෙකා		පිටියවෙකා
අංසවට්ටකො	530	අභිලානො	468
අකවග්‍රසං	536	අග්‍රතකං	704
අකතකප්පං	552	අග්ගං	692, 696
අකතා වා	728	අග්ගනගරං	576
අකතකමමං	818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834	අග්ගලගුහනිවිහාරො	728
අකතං වා තොති	666	අග්ගලං කුහනං	712
අකප්පකතෙන	630	අග්ගිකා	176
අකප්පියං	552, 622, 740, 742, 762, 764	අග්ගිකකිකා	56
අකමමං	764, 766, 774, 776, 778	අග්ගිකො වා	576
අකරණියො පකකමති	392	අග්ගිසරණමහි	54
අකරණියං	552, 622, 740 742, 762	අග්ගිසාලා	102, 112, 138, 148, 352, 356
අකරණේ	760, 762	අග්ගිනුතනමුඛා	614
අකාමා	700, 730	අග්ගාගාරෙ	52, 54, 64, 244
අකාරකො	734	අග්ගනනරායො	272
අකාලමෙසො	68	අඛනජාතං	498, 500
අකිඤ්චනං	76	අඛනවාතො	532
අකිරියාස	584, 604	අඛිතීරසො	612
අකිරියං	586	අඛිතීරසස්ස	54
අකිරියවාදෙ	584, 586, 604	අඛ්‍යුලී	246
අකිලනොතා	716	අඛ්‍යුලීච්ඡිනොතා	226
අකුකුකුකතෙන	632	අඛ්‍යුලීං	580, 582
අකුප්පෙන	758, 760, 844, 846, 886	අච්චගමා	762
අකුසලාතං	586	අච්චයො	762
අකකතාලං	742	අච්චයං	762
අකෙඛන අකකිං	580	අචීරපකකනොග්‍ර	574
අකෙකාවඡ්ඡි	870	අච්චිබඞ්ඞං	708
අකෙකාසති	804	අච්චං	560
අගතීං	848	අච්චකඤ්ඡී	536
අගරාකරියමානා	878	අච්චතරච්චමංසඤ්ච	626
අගාමකෙ	268	අච්චනති	400
අගාරසමා	478, 482, 486, 506	අච්චමංසං	506
අගාරිකා	680	අච්චරියං	680, 716
		අච්චචසං	524
		අච්ඡිනනකං	708, 726
		අච්ඡිනනං	864
		අච්ඡිනනදසාති	742

	පිටිය වෙඩිකා
අවමන්තදසදිසදසානි	742
අජිතකබ්පං	740
අජිතප්පවෙණිං	500, 502
අජිති	870
අජේග්‍රවමි	736
අජ්ජනගෙහ	570, 590, 592, 596, 606, 608,
අජ්ජ මෙ උපොසපො	300
අජ්ජ මෙ පචාරණා	412
අජ්ඣතාසී	74, 80
අජ්ඣාචාරෙ	480
අජ්ඣාපනාකො	404, 406, 744
අජ්ඣාපනාකාපි	742
අජ්ඣාපනාකස්ස	340
අජ්ඣාරාමෙ	492
අජ්ඣාවසී	854
අජෙකාකාසෙ	380, 392, 490, 494, 510
අඤ්ජනං	528
අඤ්ජනන්ඵකං	550
අඤ්ජනිසලාකා	530
අඤ්ජනුපපිංසනෙහි	528
අඤ්ජලිකමමං	818, 850, 878
අඤ්ජලිමපනාමෙතො	856
අඤ්ඤං ච්ඡාකරොනති	486
අඤ්ඤතරො චාහුචිතාරො	468
අඤ්ඤතින්ද්‍රියපුබ්බො	130, 172, 174, 176
අඤ්ඤතින්ද්‍රියා	248, 346, 318, 590
අඤ්ඤත්‍ර අනන්තරායා	336
අඤ්ඤත්‍ර අට්ටභීතාය පරිසාය	340
අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චකෙන	630
අඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලස්ස අත්ථාරා	630
අඤ්ඤත්‍ර සමසසාමග්ගියා	340
අඤ්ඤත්‍ර සමසාවියා	336
අඤ්ඤත්‍ර සමෙසන	336
අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මො	766
අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා	766
අඤ්ඤත්‍රාපි සන්ත්‍රසාසනා	766
අඤ්ඤමඤ්ඤත්‍රලොමනා	398
අඤ්ඤතකං	332

	පිටිය වෙඩිකා
අඤ්ඤතකවෙසෙන	858
අඤ්ඤති ඔවදියො-	
අත්‍රසාසියො	128
අට්ටො	354, 356
අට්ඨවග්ගිකානි	510
අට්ඨඛුලං	726
අට්ඨපදකං	712
අට්ඨපිතාය	268
අට්ඨානං	722
අට්ඨානාරහෙන	758, 760, 764, 766, 842, 844
අට්ඨාරසහි	830, 882
අට්ඨිකානං	80, 672, 674
අට්ඨිච්ඡින්නා	870
අට්ඨිකා	124
අට්ඨිමයං	528, 530
අට්ඨිමා භික්ඛවෙ මානිකා	748
අඬ්ඬකාසිං	708
අඬ්ඬකාසියං	698
අඬ්ඬකුහිමපි	708
අඬ්ඬනෙලසෙහි	562, 564, 568, 572, 604, 608, 616, 620
අඬ්ඬමණ්ඩලමපි	708
අඬ්ඬයොගො	352, 354, 356
අඬ්ඬො	854
අණනොහි	230, 234
අණණචං	578
අතරමානො	616, 618
අතනකාමරුපා	872
අතනනා	232
අතනනා න අසෙකෙකන	156
අතනනා වා අතනානං	272
අතනමනො	590, 592
අතනා ව අත්‍රපනීතො	486
අතිකාලෙන	174
අතිකකනනමාත්‍රසකෙන	574, 576
අතිකකනනචර්	204, 696, 716
අතිත්‍රදදකං	724
අතිදිට්ඨියා	158
අතිදිවා	174
අතිපකඛිත්තමජ්ජං	532

	පිටපිබෙකා
අතිරේකවිවර	710, 712
අතිරේකපඤ්චකෙන වා	632
අතිරේකභාගෙන	704
අතිරේකවීසතිවග්ගො	772, 774
අතිවීසං	524
අඵ කො වරහි	76
අඵ බො ආයසමනො වපසසා	26
අඵ බො කොමාරනදෙවො	696
අඵ බො භගවා භික්ඛු	
ආමනෙනසී	42
අඵ බො නාගරාජා	6
අඵ බො සාරිපුත්තො-	
පරිබොජකො	82
අඵ බො සුඤ්ඤාදනො සකෙකා	204
අඵ ව පනිධෙකදෙව-	
මොසපුරිසා	436
අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු	308
අඵසස කඛ්ඛො වපයනති	4
අත්තකසීනො	632: 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664
අත්තකසීනානං	628, 728
අත්තකාමා	736
අත්තං නොති	630
අත්ථිතබ්බං	630
අත්ථිතභුං	628
අත්ථවසං	718
අත්ථාපෙතා	890
අත්ථිකානං	672
අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤානං මග්ගං	82
අත්ථි නෙව සරති	294
අත්ථෙසු ජාතෙසු	892
අද්දසසනා	578
අද්දසසනෙ	744
අද්දිට්ඨං	594
අද්දිට්ඨපුබ්බා	580
අද්දිට්ඨිලං ආපනතිං	880, 882
අද්දුභාය	866
අධම්මකම්මං	768, 784, 786, 783, 790, 792, 794, 796
අධම්මනතා	764

	පිටපිබෙකා
අධම්මෙන වග්ගකම්මං	762, 766, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834
අධම්මෙන වග්ගා	800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 834
අධම්මෙන වග්ගං	270
අධම්මෙන සමග්ගකම්මං	762, 766, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834
අධම්මෙන සමග්ගා	814, 816, 818, 822, 824, 826, 830, 832, 834
අධම්මවාදී	854, 880
අධම්මං ධම්මොති	880, 882
අධම්මිකං	766
අධම්මිකෙන	758, 760, 842, 844, 846
අධම්මියමානෙ	852
අධිකරණං	852
අධිකරණකාරකා	464, 466, 800, 802, 818, 820, 878, 880, 882, 884, 886
අධිකරණකාරකෙහි	876
අධිකාරං	690
අධිගතො බො ම්‍යායං ධම්මො	10
අධිවිනෙත	174
අධිට්ඨානබ්බාති	726
අධිට්ඨාති	748
අධිපඤ්ඤාය	174
අධිවත්ථා	62
අධිවාසක ජාතිකො	192
අධිච්ඡේදාලති	582
අධිසීලෙ	158, 174
අධිසන්තසා	676
අධ්‍යානං	546, 718, 760
අධ්‍යානමග්ගපටිපත්තා	8, 693, 700, 708, 710, 736
අනගාරියං	478, 482, 506
අනඛගණං	720

	පිටිබිබෙකා
අනව්‍යවිතයා	10
අනව්‍යවිතියා	272
අනව්‍යවිතියාභාෂී	76
අනව්‍යවිතියෙයා	76
අනව්‍යවිතියා	548, 550
අනව්‍යවිතියා	790, 794
අනව්‍යවිතියා	566
අනව්‍යවිතියා	860
අනව්‍යවිතියා	630
අනව්‍යවිතියා	864
අනව්‍යවිතියා	622
අනව්‍යවිතියා	208
අනව්‍යවිතියා	730
අනව්‍යවිතියා	650
අනව්‍යවිතියා	736
අනව්‍යවිතියා	622, 740, 742, 762, 764
අනව්‍යවිතියා	578
අනව්‍යවිතියා	552, 622, 740, 742, 762, 764, 852
අනව්‍යවිතියා	780, 804, 822
අනව්‍යවිතියා	16
අනව්‍යවිතියා	96
අනව්‍යවිතියා	780, 804, 822
අනව්‍යවිතියා	584
අනව්‍යවිතියා	666
අනව්‍යවිතියා	584
අනව්‍යවිතියා	588, 590
අනව්‍යවිතියා	708
අනව්‍යවිතියා	722
අනව්‍යවිතියා	693
අනව්‍යවිතියා	880, 882
අනව්‍යවිතියා	92
අනව්‍යවිතියා	720
අනව්‍යවිතියා	880
අනව්‍යවිතියා	396, 520, 548, 622, 628, 714, 878
අනව්‍යවිතියා	892
අනව්‍යවිතියා	780
අනව්‍යවිතියා	842, 846, 848, 850, 880, 882
අනව්‍යවිතියා	758, 760, 836

	පිටිබිබෙකා
අනව්‍යවිතියා	676
අනව්‍යවිතියා	628,
අනව්‍යවිතියා	720
අනව්‍යවිතියා	356, 338, 440, 442, 444
අනව්‍යවිතියා	648, 652, 654, 656
අනව්‍යවිතියා	650
අනව්‍යවිතියා	768, 770
අනව්‍යවිතියා	632
අනව්‍යවිතියා	632
අනව්‍යවිතියා	122
අනව්‍යවිතියා	758, 760, 842, 814, 816, 888
අනව්‍යවිතියා	704
අනව්‍යවිතියා	46, 94, 130, 132, 154, 212, 348, 530, 610, 614
අනව්‍යවිතියා	88
අනව්‍යවිතියා	604, 612
අනව්‍යවිතියා	584
අනව්‍යවිතියා	452
අනව්‍යවිතියා	668
අනව්‍යවිතියා	92
අනව්‍යවිතියා	194, 260
අනව්‍යවිතියා	46
අනව්‍යවිතියා	52
අනව්‍යවිතියා	844, 846
අනව්‍යවිතියා	664
අනව්‍යවිතියා	212
අනව්‍යවිතියා	588, 590
අනව්‍යවිතියා	204
අනව්‍යවිතියා	340
අනව්‍යවිතියා	630
අනව්‍යවිතියා	214
අනව්‍යවිතියා	854
අනව්‍යවිතියා	624
අනව්‍යවිතියා	846
අනව්‍යවිතියා	630
අනව්‍යවිතියා	726
අනව්‍යවිතියා	590
අනව්‍යවිතියා	708
අනව්‍යවිතියා	850
අනව්‍යවිතියා	766

පිටිය බෙකා			පිටිය බෙකා	
අනුසාවණසම්පන්නං	766		අනෙතවාසිකමභි	144
අනුසාවෙතී	770, 772		අනෙතවාසී	862
අනුපසානිකං	892		අනෙතවාසිං	160, 166, 168
අනුපට්ඨිකං	76		අනෙතා	544
අනෙකපට්ඨියායෙන	570, 584, 590, 608, 740, 742		අනෙතා කොට්ඨාගාරිකා	540
අනෙකච්ඡිනානං	588		අනෙතා කොමුද්දියා	472
අනනක	44, 46		අනෙතාපඤ්ඤා	544, 594, 596
අනනගණ්ඨිං	686		අනෙතාචූඡං	544, 594, 596
අනනගණ්ඨාබාධො	686		අනෙතා සීමගතා	850
අනනපානං	720		අනෙතා සීමායං	750
අනනමසො ආනන්තරිකස්සාපි	780		අකො	226, 782
අනතරසරෙ	852		අකා	226
අනතරට්ඨකාසු	710		අකාකාරෙ	478, 492
අනතරවාසකො	712		අකාබ්බිරං	226, 246, 782
අනතරවාසකෙන	632		අකාමුගො	226, 782
අනතරවාසකස්ස	728		අකාමුගබ්බිරං	226, 782
අනතරවාසකං	708, 710		අනනකථං	494
අනතරභිනො	578		අනාඨිකං	726
අනතරාමගෙන	218, 220, 240, 264, 292, 383, 384, 500, 542, 544, 546, 628		අනාය	858
අනතරායා	576		අපකසිස්නති	724
අනතරාසිකො	254		අපකසිසී	680, 682
අනතරායො	372, 374, 376		අපඤ්ඤා වා	706
අනතරාවස්සං	346, 348, 382		අප භතකාලකං	570, 592, 606
අනනලිකා	680		අපගබ්භතාය	586, 590
අනනලිකාවරො	44		අපවයාය	740, 742
අනනලිකෙඛ	476		අපචිතයනවකං	662
අනනානී	686		අපචිතයමානො	660, 662
අනනිමවඤ්චං	742, 744		අපචිකඛිතතං	624
අනනිමවඤ්චං අප්ඤ්ඤාපනන- කස්ස	444, 780		අපචිඤ්ඤාය	788, 790
අනනිමවඤ්චං අප්ඤ්ඤාපනනක- චතුසො	774		අපචිපුච්ඡා	790
අනනිමවඤ්චං අප්ඤ්ඤාපනනක- චිසො	778		අපනනකො	222
අනෙත පුරෙ	186, 680		අපනනකං	222
අනෙතවාසිකො	132, 150, 154, 734		අපනාමෙති	736
අනෙතවාසිකා	152		අපනාමෙතො	118
අනෙතවාසිකෙන	138, 140		අපමාරිකා	230
අනෙතවාසිකස්ස	142, 146, 148		අපමාරො	178
			අපරජ්ජුගතාය	346
			අපරපච්චයො	570, 592, 606, 608
			අපරිකථාකතෙන	632
			අපරිඝංසනෙන	96, 98, 100, 108, 110, 132, 134, 136, 138, 142, 144, 146

පිටිමිමෙකා	
අපරිපුණණකොසකොට්ඨා- ගාරො	854
අපරිසඛිතිනං	594
අපලොලෙනති	212
අපලොකිතං වං	584
අපලොකෙඵ	580
අපලිමොධං	656
අපසාදෙනති	212
අපසොනඵලකං	98, 100, 110, 136, 146
අපාතිතෙ	730
අපාථෙයෙයන	610, 676
අපායං	574
අපිච්චපටිගච්චිච්ච මයා ඝඤ්ඤො	680
අපිධානං	528
අපුත්තකතාය	90
අපුජ්ජමානා	878
අපසකතඤ්ඤානො	756, 758
අපසකිණණං	80
අපසකිලමථෙන	758, 760
අපසඤ්ඤානනං තථාගතෙන	880, 892
අපසඤ්ඤානො	346
අපසවිකමෙම	742, 744, 784, 786, 788, 806, 816, 818, 832, 852
අපසවිතිස්සගෙහ	742, 744, 784, 786, 788, 826, 834, 852
අපසවිවෙකකිකා	556
අපසවිවෙධං	578
අපසතිරුපං	552, 740, 742, 762, 764
අපසධනො	854
අපසනිගෙසාසං	80
අපසබලො	854
අපසනකධා	610, 676
අපසනොගො	854
අපසමනනා	874
අපසං වං ඛිත්තං වං භාසස්සු	84
අපසවාහනො	854
අපසවිජ්ඣො	854

පිටිමිමෙකා	
අපසස්සුතො	158
අපසසදදං	80
අපසසදෙදු	616
අපසනරිතෙ	398, 570, 874
අපසාණකෙ	398, 570, 874
අපපිච්ඡතාය	740, 742
අපපිච්ඡස්ස	740, 742
අපපිච්ඡා	732, 852
අපොදකා	610, 676
අපොස්සුකකතාය	10
අභිජං	552
අබ්බාතෙත්ථා	550
අබ්බාඤ්ඤනං	532
අබ්බනනාරතො වං	576
අබ්බනනාරිතෙ	862
අබ්භාවිකඛනනා	584
අබ්භාවිකඛනති	584
අබ්භානං	772
අබ්භානාරතචතුජ්ඣො	778
අබ්භානාරතස්ස	792, 796
අබ්භානාරතං	788, 790, 794
අබ්භුතං	716
අබ්භුය්‍යානො	854
අබ්භුය්‍යාසී	854
අබ්භෙති	788, 790, 792, 794, 796
අබ්භෙය්‍ය	778
අබ්බනෙතා	780, 804
අබ්බනෙතන යාවජ්චං	196
අබ්බාපජ්ජං	8
අභග්ගචරා	184
අභාජිතෙ	744
අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන	880, 882
අභිකකනනා	574
අභිකකනනං	590, 606, 608
අභිකකමති	736
අභිකකමඵ	872
අභිකකමතීයං	80
අභිජ්චතිකස්ස	492
අභිඤ්ඤානා	584, 616
අභිධමෙම	160
අභිතිසීදිඤ්ඤා	504

උ ධ ඩ ඩ ඩ ඩ ඩ	පි ධ ඩ ඩ ඩ ඩ ඩ		
අභිභූතය සබ්බානි පරිසසයානි	870	අරහනනභිකඛුණී	246
අභිරඥො	590, 598	අරියං	576
අභිරුපා	672, 674	අරියසච්චසස	578
අභිවාදනං	850, 884	අරියසච්චානං	578
අභිවිජ්ඣ	854	අරුණො	710
අභිවිතයෙ	160	අරොගො 680, 682, 686, 688,	690
අභිසටා	672, 674	අරොගොපිතො	680, 688
අභිසමපරාගො	720	අලඛිකාරො	538
අභිසසනනාකාගො	536	අලජ්ජිනං	228, 246
අභුතෙතන	584, 594	අලං තෙ එතනනං	676
අහෙසජ්ජං	676	අලං පණාමෙභුං	118
අමචේච	866	අලං පමෙභුං	892
අමඤ්ඤරුං	870	අලං හණේ ජීවක	688
අමනාපං	656, 658, 674	අලමෙච දුභුං	564
අමානියමානා	872	අලබ්හමානාය සාමග්ගියා	242
අමනාපානං	736	අලානාය පරිසකකති	208
අමනුසොන	690	අලාභා වන තො	760
අමුලාමුලං	890	අලාභා වන මෙ	566
අමුලුකචිතසාරහසස	788, 790,	අලලානි	716
	792, 794, 796	අලුකණ්ඩරං	246
අමුලුකචිතසං	788, 790, 792,	අලච්ඡිනනා	226, 782
	794, 796	අවකකාරපානිං	874
අබ්බකාය	580, 582	අවචානි	174
අබ්බපානං	614	අවණණකාමා	594
අබ්බපාලියා	582, 626, 672	අවණණ හඤ්ඤාමානෙ	174
අචමො	244, 626	අවජ්ඣසම්මං	760
අයඛිච්චසස කාලො	512	අවඛි	870
අයං පුග්ගලො පඤ්ඤායති	464	අවසිට්ඨා	550
අය්‍යපුත්තා	508	අවසිට්ඨො	568
අය්‍යා	382, 506, 618	අවකාපෙයපුං	370
අරඤ්ඤා	228, 168, 560	අවාසාය	208
අරහං	604, 612	අච්ඡාරච්චයා	2
අරහතො	722	අච්ඡාරයකේච අමසසචිරාග-	
අරහතෙත වා	720	තිරොධා	2
අරහතො	218	අච්චිච්චිනිනි	890
අරහනනසානකො	218, 288,	අච්චිමනා	856
	292, 404, 406, 744, 782	අච්චිදමානා	628, 872, 874
අරහනනසානකසස	340, 780	අච්චිසජ්ජකං	740
අරහනනසානකුපජ්ජියො	222	අච්චිසසා	544
අරහනනසානකමධුකේචා	774	අච්චියා	674
අරහනනසානකපඤ්චමො	776		
අරහනනසානකච්චිසො	778		

පිටපි ලේඛන	
අවිසාරදො	574
අවෙකබ්බාලාරො	892
අවෙදී	4
අවෙහඹනිකං	740
අවෙරෙන හි	860, 864, 866
අව්‍යන්තා	130
අව්‍යන්තො	822
අසංවිනිනා	466
අසකකරියමානා	878
අසකකාරපකතා	878
අසකාපුත්තිසො	240
අසඹකමනියාසො	498
අසඹෙකතෙත	260
අසඹසට්ටනෙනන	98, 100, 110, 136, 138, 146
අසනා	594
අසනියා	728
අසනුතිකතෙන	632
අසප්‍රායකාරී	736
අසප්‍රායං	736
අසමාදිනවාරො	628
අසමමනාය	268
අසමමුඛා	788, 790
අසමමුලොහා	574
අසමමොදිකාය	852
අසමපජානනා	722
අසනානං	736
අසිපෙපන	674
අසිතිගාමිකසහසාරානි	476
අසිතිසකට්ටාහෙ	486
අසුච්චි	716, 718, 722
අසුතං	594
අසෙසපිරාගනීරොධො	2
අසමිමානසායො විනසො	8
අසාජ්ඣසා	26
අසාජරං	500, 502
අසාජේවා	586, 590
අසාඥො	158
අසාහණෙඛි	212
අසාමණො	240
අසාමංසං	558
අසාමසා	56

පිටපි ලේඛන	
අසාමෙ	614
අසාමො	614
අසාරථං ච	680
අසාවණනා	42
අසායා	558, 626
අසායාසකා	78
අසාමණකං	552, 622, 740, 742, 762, 764
අසායො	526, 724
අසායාසාය	586, 590
අසායාසෙන	590
අහතකප්‍රානං	712
අහතකපෙපන	632
අහතානං	712
අහතෙන	632
අහතෙන අජර්තං	632
අහාසි	870
අහි	246
අහිනාගො	54
අහිමංසං	558
අහිවාතකරොගෙන	192
අහො නුත	58, 60
ආ	
ආකඛනි	702, 724
ආකාසෙ	476
ආකිණ්ණමනුසායා	676
ආකිණ්ණො	876
ආකොටෙචුං	706
ආකොටෙසි	618
ආකොටෙහි	616
ආගනතුකකිලමපො	756, 758
ආගනතුකහන්තං	716, 720
ආගනතුකනිමිත්තං	332, 334
ආගනතුකලිඛගං	332, 334
ආගනතුකාකාරං	332, 334
ආගනතුකා	436, 628; 716, 758
ආගනතුකානං	330, 332, 334, 720, 760
ආගනතුකුඤ්ඤං	332, 334
ආගනතුකෙහි	330, 436, 546
ආගනපට්ටාටියා	704
ආගනපුඛ්ඛා	720
ආගනාගමා	850

පිටිබ්බ බෙකා		පිටිබ්බ බෙකා	
ආගතාගමෝ	842, 844, 846, 848	ආනන්දේන	722
ආගතාගතානං	740	ආනන්දං	192, 194, 196, 510, 520, 522, 576, 596, 598, 692, 708
ආගතො බො මනාසමණෝ	90	ආනන්දස්ස	194, 230, 526, 616
ආගමෙ ජුණේහ	466	ආනිසංසං	570, 592, 604, 606, 618, 720
ආගමෙතබ්බං	734	ආනුජුබ්බිකථං	570, 592, 604, 606, 618
ආගමේ භු	854, 867	ආපණේ	354, 356, 616
ආගමේනතානං	700	ආපණං	612
ආගමේසුං	700	ආපණසාලා	354, 356
ආචරිය	178	ආපතතිද්වසී	842, 844
ආචරියකෙ	620	ආපතතිද්වසීනො	846, 848, 850
ආචරියමා	156	ආපතතිඛනුලො	780, 804, 822
ආචරියමති	134	ආපතති වුට්ඨානතා විනය-	
ආචරියස්ස	138	පුරෙ කඛාරතා	398
ආචරියුපජ්ඣායා	194, 283, 526	ආපතතිවුට්ඨානපදස්ස	892
ආචරියං	142	ආපතතියා අදස්සනෙ	774, 776, 778, 780, 784, 786, 824
ආචරියෙන	148, 150	ආපතතියා අප්පටිකමම	774, 776, 778, 780
ආචරියෙසු	152, 492	ආපතතියා අප්පටිතිස්සගෙන	788
ආචරියෙහී	684	ආපතති සාමනතා භණමානෙ	96
ආචරියො	132, 136, 140, 156, 734	ආපතති අනාපතතිති	888
ආචිණ්ණං	758, 760	ආපතතිං න ජානාති	160
ආචිණ්ණං තථාගතෙන	880, 882	ආපනනා	758, 760, 888
ආචෙවකමති	892	ආචාමො	724, 734
ආච්චකා	16, 714, 716	ආචාචං	682, 718, 726, 736
ආණතෙනා	690	ආභිසමාචාරිකාය	160
ආනාපිනො	4, 874	ආමකමංසං	528
ආභුමායං	622, 626	ආමකලොභිතං	528
ආදාය ජකකං	636	ආමලකං	526, 690
ආදාය තිකං	610	ආමලකී	64
ආදාය පණණරසකං	642	ආමලො	244
ආදාය භාණවාතො	646	ආමාවසෙසං	562
ආදායං	884	ආමිස නතරො	736
ආදිකලසාණං	604	ආමිසබාරං	534
ආදිවෙවා	614	ආමිසං	886
ආදිනතදණ්ඩානං	868	ආයනනං	576
ආදිනතසථානං	838	ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී	300, 762
ආදිබ්‍රහමචරිසිකාය	160		
ආදිස්ස දෙති	748, 750		
ආදීනමං	570, 574, 592, 604, 606, 618, 722		

පිටපිබෙකා

ආයාමෙන	726
ආයසමා	256, 264, 280, 410, 412, 452, 454, 474, 476, 482, 506, 508, 510, 512, 536, 540, 542, 544, 550, 596, 598
ආයසමකා	382
ආයසමනො	258, 262, 478, 480, 484, 526, 530, 532, 536, 548
ආයසමනනා	298, 410, 468
ආයසමනනං	410, 412, 520, 522
ආයසමනනානං	298, 408, 466
ආයසමනෙන	408, 410
ආයසමනෙනා	252, 294, 400, 406, 408 464
ආරඤ්ඤකා	628
ආරාමා	626, 672
ආරාමවච්ඡු	352, 354, 356
ආරාමසනානි	672
ආරාමසහසානි	672
ආරාමො	352, 354, 356, 396
ආරාමිකකුලං	536, 538, 540
ආරාමිකසස	540
ආරාමිකගාමො	536, 538, 540
ආරාමිකෙන	536
ආරාමිකො	536, 538
ආරාමෙ	208, 348, 394, 398, 510, 520, 548, 582, 622, 710, 714, 716, 878
ආරොපෙභුං	726
ආලපිනො	724
ආලයරතාය	10
ආලයරාමාය	10
ආලයසමමුද්දිතාය	10
ආලීඤං	616, 618
ආලෙපෙන	682
ආලොකසක්කිකණ්ණහාගා	100, 110, 136, 146
ආලහකථාලිකං	600, 602
ආවනනා	708, 710
ආචරණං කාභුං	208
ආවසථාගාරං	572

පිටපිබෙකා

ආවාස අප්‍රිච්චොධො	666
ආවාස ප්‍රිච්චොධො	666
ආවාසික නිමිතනං	332
ආවාසිකලිඛිතං	332
ආවාසිකාකාරං	332
ආවාසිකා	308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 472, 730
ආවාසිකානං	330, 332
ආවාසිකෙති	330, 436
ආවාසිකුද්දසං	332, 334
ආවාසෙ	262, 272, 280, 284, 286, 288, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 372, 374, 376, 378, 384, 394, 396, 410, 412, 414, 416, 418, 420 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 448, 450, 464, 468, 632, 634, 642, 652, 654, 660, 662, 666
ආවාසො	336, 338, 442, 444, 756, 758
ආවාසං	228, 384, 386, 388, 390, 472, 662, 664, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 814, 816, 818
ආච්ඤ්ඤනි	706
ආච්චානි	876
ආචිකනනා	736
ආචෙණිකං	176
ආසනා	564, 566, 572, 578, 580, 592, 616
ආසනානි	572
ආසනෙ	256, 402, 480, 502, 536, 540, 546, 556, 564, 570, 576, 606
ආසනෙසු	400
ආසනං	96, 106, 134, 284, 342, 394, 398, 412, 466, 476

පිටිය මෙකො	
ආසනනතරිකාය	852
ආස ඡදී	502
ආස ඡදීං	500
ආසාදනාපෙකො	566
ආසාය	648, 652, 656
ආසාවචෙජ්ඣකා	632
ආසාවචෙජ්ඣකො	648, 650, 652, 654, 656, 658
ආසාලනියා	346
ආසිඤ්චි	734
ආසිනානං	680
ආහරහනේවා	62
ආහාරජඨඤ්ච ඵරෙය්‍ය	520
ආහුනං	892
ඉ	
ඉච්ඡාමහං ආචරිය සිප්පං- සිකඛිත්‍වං	676
ඉණද්දසා	246
ඉණාසිකො	186
ඉණාසිකං	188
ඉතරීතරේත	696
ඉතිනවාහවකථං	494
ඉතතරො	194
ඉත්ථාගාරං	178, 682
ඉත්ථනතරේත	500
ඉත්ථං නාමං ආපනතිං	300
ඉත්ථි	370, 390
ඉත්ථිසුතෙතන	500
ඉත්ථිසතාති	682
ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පාදො	10
ඉදභිකඛවෙ සඛිකානතීයං-	
අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස-	
ආරාධනීයසමිං	174
ඉදං චච්ඡි පඤ්ඤයති	462
ඉදං චච්ඡි ච පුග්ගලො ච-	
පඤ්ඤයති	464
ඉදුනෙව නං චදෙභි	464
ඉධ ඛො තං භිකඛවෙ	492
ඉධ පන භිකඛවෙ භිකඛු-	
භණ්ඩනකාරකො	820
ඉධ පන භිකඛවෙ භිකඛුස්ස-	
න ගොති ආපනති ද්වස්බ්බා	
	784, 786

පිටිය මෙකො	
ඉද්ධා	672
ඉද්ධානුභාවො	600, 602
ඉද්ධානුභාලං	602
ඉද්ධිපාටිහාරියං	540
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීත-	
චතුනේවා	774
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීත-	
පඤ්චමො	776
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීතස්ස	780
ඉච්ඡිභවානා	720
ඉමං උදුනං උදුනෙභි	4
ඉමං විවරං ඉත්ථනනාමස්ස දමමි	748
ඉසයො	612
ඉස්සරියාධිපච්චං	474
ඊ	
ඊසාදනතස්ස	876
ඊසාය ඊසං	580
උ	
උකකණ්ඨිතරුපා	628
උකකනතිත්ථා	554
උකකපිණ්ඩිකා	544, 598
උකකාසිත්ථා	616
උකකුටිකං	46
උකෙකාචනකං	464
උකඛිතත කස්ස	340
උකඛිතතකාපි	742
උකඛිතතකො	288, 292,
	404, 406, 744
උකඛිතතො	758, 760, 844,
	846, 886, 888
උකඛිතතං	852
උකඛිතතානුචතතකා	642,
	844, 846, 850, 888
උකෙඛපනානං	848
උකෙඛපනීයකමමකතො	
	806, 816, 818, 832, 834
උකෙඛපනීයකමමං	788,
	790, 792, 794, 796, 804, 806,
	818, 826, 832, 834
උකෙඛපනීයකමමාරකස්ස	
	788, 790, 792, 794, 796

	පිටියබෙකා
උකඛිපාම	756
උකඛිපිංඝු	842, 844
උග්ගමනකාලෙ	856, 858
උග්ගභිත පටිග්ගභිතකං	546, 594, 596
උච්චාරෙඤ්චා	734
උච්චාරොපි	686
උච්චාවචානි	674, 698
උච්චාසද්දං	598
උච්චාසයන මහාසයනානි	500
උච්චිනිඤ්චා	704
උච්ච්චෙඛ	864
උච්චිනනමුලා	588, 590
උච්චිනනා	578
උච්ච්චදං	588
උච්ච්චදාය	586, 588
උච්ච්චදවාදං	588
උච්ච්චදවාදො	586, 588
උච්ච්ච්චසං	614
උච්ච්චිඤ්චා	702
උච්ච්ච්චායනනි	708, 710, 732, 742, 762, 766, 852
උච්ච්ච්ච්චන	594
උච්ච්ච්ච්චාපෙඤ්චං	194
උච්ච්ච්ච්චාදකං	694
උච්ච්ච්ච්චාලං	730
උච්ච්ච්ච්චාචානං	712
උච්ච්ච්ච්චානි	680
උච්ච්ච්ච්චාණං	238
උච්ච්ච්ච්චාමදමඵසමඵං	508
උච්ච්ච්ච්චාය	484, 512
උච්ච්ච්ච්චාලුමපං	706
උච්ච්ච්ච්චාසඛං	94, 96, 708, 710, 762, 856
උච්ච්ච්ච්චාසඛංසං	728
උච්ච්ච්ච්චාසඛෙගන	554
උච්ච්ච්ච්චාසඛෙහා	712
උච්ච්ච්ච්චානුකාමො	704
උච්ච්ච්ච්චාසභි	578
උච්ච්ච්ච්චායනි	706
උච්ච්ච්ච්චායො	864
උච්ච්ච්ච්චානො	684, 686

	පිටියබෙකා
උච්ච්චානං	678
උච්ච්ච්චාපනං	92, 94, 132
උච්ච්ච්චාණංසං	876
උදකකොට්ඨකං	532
උදකචිකඛලෙල	628
උදකතො වා	576
උදකෙ	98, 398, 570, 706
උදකෙත	372
උදකනිමිතං	258
උදකනනරායො	272
උදකමණිකං	572
උදකවාහකො	68
උදකසාටිකං	716, 718, 720
උදකසඛගතෙ	628
උදකසමභිනං	542
උදකුකෙඛපො	268, 342
උදග්ගචිතං	570, 592, 606, 618
උදග්ගා	696, 716
උදග්ගො	174
උදපානසාලා	352, 354, 356
උදපානො	352, 354, 356
උදරච්ච්චිං	686
උදරවාතාචාමො	542
උදුනං උදුනෙසි	578, 856, 876
උදුකඛලමුසලං	526
උදුරාම	688
උදුරිඤ්චං	726
උදුසෙත	710
උදුරෙභි	264, 540, 702
උදුලොමිං	500, 502
උදුසිතඛං	888
උදුසුසකචං	594
උදුසනි	370
උදුදකං	688
උදුදකං	690
උදුදසෙ	174, 176
උදුදො	244
උදුදොසිතො	354, 356
උපකට්ඨාය	380, 628
උපකණ්ණකෙ	594

	පිටියබෙකා
උපගතානං	592
උපගතානි	678, 680
උපවිකාහි	706
උපවජ්ජුති	648, 654, 658
උපජානාම	680
උපජයතෙ	564
උපජ්චිතුං	674
උපජකායමූලකං	176
උපජකායමනා	156
උපජකායමති	96, 98
උපජකායසාස	102, 104,
	182, 724
උපජකායං	104
උපජකායා	116, 130
උපජකායෙ	212, 246
උපජකායෙන	106, 112,
	114, 120, 122, 124, 734
උපජකායෙසු	492
උපජකායො	94, 156, 214,
	234, 508, 512, 734
උපට්ඨාකතුලං	584
උපට්ඨාකො	734
උපට්ඨානසාලා	102, 112,
	138, 148, 352, 284, 356
උපට්ඨිනසති	722
උපට්ඨිසමානො	736, 738
උපඝ්ඨං	734, 750
උපඝ්ඨකාසීනං	698
උපඝ්ඨපට්ඨිංසං	704
උපඝ්ඨාමලකං	690
උපතිට්ඨප	610
උපදංසෙසානති	852
උපනඤ්ඤා	194, 212, 548
උපනඤ්ඤන	382
උපනඤ්ඤනති	870
උපනාමෙති	736
උපනාමෙසි	562, 690
උපතිකඛිටති	874
උපතිකඛිටනති	610
උපතිකඛිපි	756, 758, 872
උපතිකංසනතියො	876
උපතිච්ඡිකා	686
උපතිසිද්ධිකා	602

	පිටියබෙකා
උප්පණ්ඩියමානා	718
උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජානා	520
උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජානො	686
උප්පණ්ඩති	552
උප්පණ්ඩනති	680
උප්පණ්ඩසුං	718
උපරිනොජනෙ	92, 94
උපරිපාසාදවරගතො	860
උප්පලහසාති	692
උපලාපෙතබෙකා	286
උප්පලිතිසං	12
උපසම්පද්‍රවෙවො	230,
	232, 234, 236
උපසම්පදං	508, 772
උපසම්පන්න සමනන්තරා	122
උපසම්පදරහසාස	788, 792,
	794, 796
උපසම්පාදෙති	788, 790, 792
උපසිඝ්ඝකු	692
උප්පාටෙකා	686
උප්පාදය	748
උපාලිනා	218
උපාසකා	572
උපාසකසාස	456
උපාසකෙ	478, 574, 608
උපාසකෙන	350, 352, 370
උපාසකො	490, 506, 554, 556
උපාසකං	606
උපාසිකාය	350, 354, 356, 456
උපාහනා	96
උපොසඵකම්මං	280
උපොසඵගා	492
උපොසඵරමුඛං	262
උපොසඵං	846, 848, 850
උපොසඵාගාරං	260, 262, 284
උඛොලොකා	878
උඛිඛිගො	864
උඛිඛිජ්ජනති	184
උඛ්භණ්ඩිතෙ	708 710
උඛ්භතං	635, 646, 652, 654
උඛ්භාරාය	632, 728, 730
උඛිද්දං	526
උභතොඛ්භඤ්ජනකවතුපො	774

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

උභතොඛ්‍යඤ්ජනකපඤ්චමො	776
උභතොඛ්‍යඤ්ජනකචීසො	778
උභතොඛ්‍යඤ්ජනකසූ	340, 446,
උභතොඛ්‍යඤ්ජනකා	742
උභතොඛ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන	222
උභතොඛ්‍යඤ්ජනකො	220, 290,
	404, 406, 744, 782
	780
උභතො ලොභිතකුපධානං	
	500, 502
උභතො සඛ්‍යසූ	748, 750
උභයථ	884
උභයානී බො පන-	
පානීමොකඛානි	168
උභො අථො	718
උමමනනකො	288, 292, 294,
	296, 404, 406, 736, 742,
	744, 860
උයොජේථො	64
උරුවෙලකසූපසූ	52, 54,
	56, 58, 60
උරුවෙලකසූපං	54, 64, 66
උරුවෙලවාසී	76
උරුවෙලං	244
උරුවෙලායං	2, 14
උලලීඛිතමනෙනන	630
උලලුමපභු	122, 234, 246
උලලුමපං	578
උලුබවමමපරිකඛවා	490
උලුබපකඛං	740
උලොකා	100, 110, 136, 146
උසූරොචො	686
උසූරාවනනනිකං	598
උසිරං	534
උසූඛිති	864
උසූනනං	704
උසුකකං	102, 104, 106,
	756, 758, 760
උසුජෙර	718
උසුසනනි	604
උලාරං	616

උ

උගනදසවසෙසා	164
උගනපණණරසවසෙසා	192
උගනචීසනිවසෙසා	192
උගරුමංසං	554
උගරුං	554

ඵ

ඵකච්චියං	710, 712
ඵකච්චියො	712
ඵකච්ඡනෙන	848, 850
ඵකච්චරෙ	710
ඵකජ්ඣං සනනිපනිඤා-	
උපොසපො කාතබ්බො	362
ඵකතිජෙථ	718
ඵකනනලොචී	502
ඵකනනලොචිං	500
ඵකපලාසිකං	486
ඵකපලලඤ්ඤකන	2
ඵකපුගලෙ	252, 354
ඵකමනනං නිකඛිපිතබ්බං	
	98, 108, 110, 136, 144
ඵකපිභාරෙ	510
ඵකසඤ්ඤාතමපී	854
ඵකං සමුභනිඤා	260
ඵකාධිප්පායං	732
ඵකුනනිංසකඛනතුං	694
ඵතසමිං නිදුනෙ	614
ඵරගු	508
ඵලකසංවාසං	398
ඵචං අනාරාධකො බො-	
භිකඛවෙ අඤ්ඤාතිජචීයපුබ්බො-	
ආගතො න උපසමපා-	
දෙනබ්බො	174
ඵචං බො භිකඛවෙ-	
ආරාධකො හොති ඵචං-	
අනාරාධකො	174
ඵචං ව පන භිකඛවෙ අථනං-	
හොති කසිනං ඵචං අනථනං	
	630
ඵචං ව පන භිකඛවෙ කසිනං-	
අසුචිතබ්බං	630

පිටිපිටියකො		පිටිපිටියකො	
එව. ව පන භික්ඛවෙ තිව්ව- රෙන අවිසවාසො සමු හනනබෙබො	260	මපිලාපෙහි මහගෙයාභගනං ව	570 876
එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤ- තිඤ්ඤපුබෙබො අනාරාධකො- හොති	174	මහොගෙ කායබ්බිකං- කාතබ්බං	96, 106, 134, 144 452
එවරූපා කතිකා	382	මමුද්දිත්වා	490
එවරූපං නදීපාරං සිමං සමනනිකුං	258	මමුඤ්ඤාපෙත්වා	682
එවං වාදී මනාසමණො	84, 86	මරකො	38
එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව	84, 86	මරසං	576
ඔ		මර පාරං ගනතුකාමා	578
මකපුණේණි	628	මරිමතිරේ	578
මකාරං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618	මරොපෙනතා	706
මකාසෙ	856, 858	මලුළෙපකා	690
මකිරියනති	726	මලොකෙඵ	580
මකකමනති	722	මවට්ඨිකරණමනෙනන	630
මකකමනනානං	700	මවට්ඨිකං	712
මකකමි	864	මවරකං	554
මකකමිංසු	698, 700	මවසාරාපෙඵ	714
මගණෙන	196	මවසාරාපෙනෙන	716
මගාහෙනවා මාරෙනති	498	මසාදෙකුං	706
මගුමබ්බියනති	504	මසාරණං	782, 892
මසෙසු	716	මසාරිනො	888
මනරනති	710	මසාරෙතබෙබො	242
මදහඵ භික්ඛවෙ සොනං	18, 20	මසාරෙති	782, 852
මදුතවත්ථා	580	මසාරෙඵ	886
මදුතවණණො	580	මහාය	240
මදුතා	580	මලාරිකං	692
මදුතාලඛකාරා	580		
මනීතපනතපාණිං	546, 556, 562, 566, 576, 582, 594, 608, 610, 612, 614, 620, 716	ඝ	
මනීයමානෙ	218	ඝංසමයා	498
මනොපේසි	82	ඝකුමෙ	62
මපතිත්වා	600, 602	ඝඤ්චුකං	742
මපාසිකනති	132	ඝටාඝටං	536
මපානභුතං	592	ඝටියාපි	708, 710
මපිලාපෙති	874	ඝටිමනෙනසු	716
		ඝටුකරොතිණිං	524
		ඝටුකානං	736
		ඝට්ඨිකුමබං	532
		ඝට්ඨිමයං	528
		ඝට්ඨාති	66, 860
		ඝට්ඨිසං	500, 502
		ඝභිතඋසං	630
		ඝභිතසං	666, 728, 730

පිටිය බෙකා

පිටිය බෙකා

කසිනං	628, 630, 652
කසිනුඛාරො	632, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664
කසිනුඛාරං	634
කණටකිං	212
කණටකො	194, 212, 246
කණ්ඨරච්ඡන්තො	226, 782
කණ්ඨරච්ඡන්තං	226
කණ්ඨු	526, 724
කණ්ඨුපටිච්ඡාදීනි වා	726
කණ්ඨුපටිච්ඡාදිං	724
කණ්ඨුසකං	712
කණ්ඨුසකරණමනෙනන	630
කණ්ණච්ඡන්තො	226, 782
කණ්ණච්ඡන්තං	226
කණ්ණනාසච්ඡන්තං	246
කණ්ණනාසච්ඡන්තො	226, 72
කණ්ණණ	706
කණ්ණණසු	498, 500
කණ්ණණසුත්තකං	706
කණ්ණුත්තරං	508
කතච්චරෙ	634, 636, 654, 664
කතච්චරං	634
කතීකං	700
කතීකාය	748
කතීකාය දෙනී	748, 750
කතී නු බො වසුභ්‍රතාසිකා	346
කතෙපි ඔකාසෙ පුග්ගලං- නුලසිනා	276
කතො තොති න පුත පටිග්ගා- භාපෙතබ්බො	534
කත්තරසුපෙ	674
කන්තාරා	610, 616
කථංඤ්ච භික්ඛවෙ උඛන්තං- ගොති කසිනං	632
කථං පභිණං	76
කථානං භනෙන රාහුලකුමාරං- පබ්බාපෙඡ්ඡි	204
කන්තාරෙ	608
කන්තාරො	612

කපලං	528
කපලකං	524
කප්පකකෙන	632
කප්පාසිකං	698
කප්පාසිපණ්ණං	524
කප්පියං	624
කප්පියකාරකො	544, 546, 552
කප්පියකාරකානං	610
කප්පියකුටි	352, 356
කප්පියභුමිං	596
කප්පියභුමියා	598
කප්පියානි	716
කචලිකං	534
කමලපාදුකා	496, 498
කමමකරෙ	608
කමමකරානං	680
කමමපත්තො	768, 770, 772
කමමපත්තො	774
කමමවාචාය	772
කමමවාචං	770, 772
කමමං	774, 778, 790
කමබලං	698
කමබලපාදුකා	496, 498
කමබලමද්දනමනෙනන	630
කසිරමාන:	632, 650, 656, 662
කරණීය ආදිසකං	658
කරණීයෙන	656, 658
කරොතිපි	220
කලහකාරකා	464, 466, 878, 882, 884, 886
කලහකාරකෙහි	876
කලහකාරකො	798, 800, 802, 818
කලහජානා	852
කලහො	846, 848, 850, 888, 890
කලකායා	714, 716
කලවිත්තා	606
කලවිත්තං	570, 592, 606, 618
කලං නු තං සමනුපසසිකුං	28
කලං වචනාය	464

	පිටියබෙකා
කසන්තසස	600, 602
කසාහතො	186, 246, 782
කසාහතං	226
කසාවගඤ්චං	688
කසාවරසං	688
කසාවචණ්ණං	688
කසාවං	690
කසාවොදකං	534
කසසප	54, 62, 64, 68, 76, 244, 246
කසසපගොතො	756, 760
කසසපගොතනං	758, 760
කා	
කාකපෙය්‍යා	578
කාකුඤ්චිපකං	194
කාකෙ	194
කාකෙහි	674
කාකොරවසඤ්ඤා	598
කාවමයා	498
කාපේහි ගාතාපෙතො	612
කාණකුණී	246
කාණො	226, 782
කාණං	226
කාදලිමිගපවර පච්චක්ඛරණං	500, 502
කාමහවෙ අසත්තං	76
කාමභොගිනො	490, 502, 504, 526, 530, 708, 742
කාමානං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
කාමානං සමතිකකමො	8
කායකමමං	852
කායගුත්තියා	722
කායඛාභාවාධො	500, 548
කායදුච්චරිතසස	586
කායසුච්චරිතසස	586
කායෙ	724
කායෙන විඤ්ඤාපෙති	94, 288
කායො	692, 694, 696, 720
කායො වා දුග්ගකො	526
කායං	716

	පිටියබෙකා
කාරකා	554
කාරකො	350, 858, 864
කාරණෙ	760
කාරා	246
කාරාපෙනිපි	220
කාරාපෙකුකාමා	620
කාලකතො	738, 740, 748
කාලකිරියා	554, 718
කාලඤ්ජනං	528
කාලලොණං	526
කාලසෙසව වුට්ඨාය උපාහතා- ඔමුඤ්චිතො	96
කාලාගතං	892
කාලෙන කාලං	736
කාලො	546
කාසීනං පුරං	16
කාසීසු	544, 546, 756, 758, 760
කාලානුසාරියං	528
කි	
කිඛකාරපටිසසාචී	862
කිච්චසු	892
කිත්තකං	726
කිත්තිනු ඛො	102
කිත්තිනු ඛො මයා ඔහුං පුඤ්ඤං- වා අපුඤ්ඤා වා පසුතං	566
කිම්පනිමාය	554
කිම්පිමායං	678, 680
කිම්බිලං	876
කිරියවාදො	584, 586, 604
කිරියාය	586
කිලනො	716, 718, 862
කිලනතරුපා	628
කිලාසිකාපි	230
කිලාසො	178
කිසකොච්චනො	76
කිසස ඵාසු භොති	254
කිසො	686
කී	
කීටකමපි	494
කීලනතසස	689

	පිටිපිටිබෙකා
කු	
කුකකුකතෙන	630
කුකකුච්චකා	850
කුකකුච්චකො	842, 844, 846, 848
කුකකුච්චො	566, 624, 760
කුකකුච්චපණණරසකං	320
කුකකුච්චපකතා	320
කුච්චතතො	856
කුච්චචකාරාඛාමො	734
කුච්චචකාරො	734
කුච්චකසාචං	524
කුච්චපණණං	524
කුච්චං	178
කුච්චිකාපි	230
කුණිං	226
කුණී	782
කුතතකං	500, 502
කුතකිපිලිලිකං	240
කුපෙත	758, 760, 842, 844 846
කුපපං	764, 766
කුමාරිකා	674
කුමාරී	392
කුමහට්ඨානකථං	494
කුමහකාරනිවෙසනෙ	856, 858
කුමහිං	706
කුලසුසිකො	804, 822
කුලපුත්තා	90, 486, 710
කුලං	592
කුලිපවෙඡ්දය	90
කුලෙ	478, 480
කුලලං හී ජනො පබ්බකි	578
කුසචීරං	740
කුසපාතං	704
කුසලාතං	586
කුසිතාරුයං	618, 620
කුසිමපි	708
කුසෙ	730
කු	
කුටාගාර සතානි	672
කුටාගාර සතසානි	672

	පිටිපිටිබෙකා
කුටාගාරානි	672
කෙ	
කෙණි	626
කෙණියං	686
කෙනවි දෙව කරණියෙන	474
කෙවලකපාං	2
කෙවලපරිපුණණං	604
කෙවලසා	2
කෙසකමබ්ලං	740
කෙසමසා	70
කො	
කොඡචං	696
කොටි	626
කොටිගාමං	580
කොටිගාමෙ	582
කොට්ඨකෙ	716
කොට්ඨකො	102, 112, 138, 148, 352, 354, 356
කොට්ඨාගාරං ච	854, 864, 868
කොට්ඨාගාරිකා	540
කොණ්ඩකුසුසා	24
කොමාරහච්චසා	680, 688, 692, 694, 698
කොමාරහච්චෙ	676
කොමාරහච්චො	674, 676, 678, 682, 684, 690, 692, 696, 698
කොමාරහච්චං	682, 686, 688
කොමුදියා	390, 466, 470
කොලමෙඛ	540, 546, 548, 568
කොලාහලං	704
කොසො ච	858, 864
කොසඤ්ච	868
කොසමකා	878, 880, 882, 884
කොසමබ්කෙහි	876
කොසමබ්බියං	690, 842, 870
කොසලරඤ්ඤා	858
කොසලසා	382, 384
කොසිතාරකා	616
කොසියං	864
කොසෙය්‍යපාචාරො	696

පිටපිබෙකා		පිටපිබෙකා	
කොසෙය්‍යං	500, 502, 698	බුරහණ්ඩං	620, 622
කෘතං උසුහාමි දෙවසස- ජ්විතං ද්‍යුතං	866	බුරමුණ්ඩං	658, 860
බ		බෙ	
බග්ගං	864	බෙලං වා	732
බජ්ජති	706	බො	
බජ්ජනති	702	බොමපිලොතිකා	724
බඤ්ඤා	226, 782	බොමං	698
බඤ්ඤං	226, 246	භ	
බණ්ණිතනිං	676	භග්ගරාය	756
බතනිය පරිසං	574	භග්ගානදී	578
බතනිසොරච්චං	868	භග්ගං නදිං	578
බතනිං	884	භග්ගාමහියා	500
බකොපි	708, 710	භණ්ඩනණුපාහනා	486
බකුරජනං	706	භණ්ණොජනං	628
බමති	596, 888	භණ්ණමජේඛි	252, 254
බමනීයං	628, 758, 760, 872	භණ්ණිකා	580, 672
බමමානං	698	භණ්ණිකාය	582
බමා ව	868	භණ්ණිකං	582, 674
බරසුසරෙණ	858, 860	භණ්ණෙකා	704
බරානං	736	භණ්ණෙන	512
බලලිකබද්ධා	488	භණ්ණාබාධො	534
බා		භණ්ණිකාපි	230
බාදනීයං	562	භණ්ණො	178
බාරිකාජං	70	භතනානි	714, 716
බ්		භද්‍රහවසං	524
බ්‍රහ්මචීනතසු	780	භකුකථං	494
බ්‍රහ්මචීනතාපි	742	භකුලෙපං	534
බ්‍රහ්මචීනො	288, 292, 404	භබ්‍රහසු	858
	406, 744	භබ්‍රහසෙය්‍යා	590
බ්		භබ්‍රහිනී	674, 856
බ්‍රහ්මකොලඤ්ඤා	214	භමිකහතනං	716, 718, 720
බ්‍රහ්මා	578	භමිකානීසඛිකාරො	584
බ්‍රහ්මනි	708, 710, 732, 742,	භමිකො	718
	762, 766, 852	භමිතීරෙ ඤ්ඤණවිසයෙ	88
බ්‍රහ්මං	610	භයා	244
බ්‍රහ්මදකීභුතා	872, 874	භරුකං ආපතනිං	880, 882
බු		භරුකො	726
බුජ්ජො	226, 782	භරුපරිකඛාරං	740
බුජ්ජං	226, 246	භරුහණ්ඩං	740
බුද්දං	562, 564	භලගණ්ඨි	226, 246, 782
බුද්දකං	684	භලගණ්ඨිං	226
		භලති	706
		භවාසාතනං	478, 480

	පිටියිබෙකා
ගවාසාධනතාරිනො	870
ගහපති 600, 602, 604, 606,	
608, 610	
ගහපති විවර.	696, 698
ගහපති පරිසං	574
ගතිබඤ්ච මෙ න පමුසානි	676
ගතිතාගතිබඤ්ච	700
භා	
ගාමකථං	494
ගාමකාවාසං	730, 732
ගාමනො	394, 398
ගාමසහගසසසු	474
ගාමසීමා	342
ගාමීකසහසානං	476, 478
ගාමුපචාරං	264, 266
ගාමං	96, 106, 134, 144
ගාමො	104, 372
ගාරයානං සානං	584
ගාථී	504, 816
ගාථීනං	498, 500
ගාහකෙ	744
ගාලනබ්බකානං	858, 860
භි	
භිමනමපි	346, 348
භිමනිකො	30
භිලානහනනං	716, 720
භිලානහෙසජ්ජං	716, 718, 720
භිලානං	356
භිලානුපට්ඨාකහනනං	716, 718, 720
භිලානුපට්ඨාකසසු	736
භිලානුපට්ඨාකා	738, 740
භිලානුපට්ඨාකො	718, 736
භිලානො	288, 290, 354, 358, 392, 402, 466, 468, 472, 500
භිථී	492, 502, 504, 530
භිථීසංසගෙහි	780, 804, 822
භිථීසංසට්ඨා	822
භි	
භිතං	612

	පිටියිබෙකා
භිනෙ	672, 674
භීවාය	498, 500
භීවෙය්‍යකමපි	708
භූ - භූ - භෙ	
භූතනං	508
භූතනාභූතනං ච	704
භූමිබ්බෙ	860
භූමිබං	860
භූතා	238, 352, 354, 356
භූතං	260, 596, 702
භූලකරණං	542
භූලකුමාං	568
භූලකුමාපුරෙහි	568
භූලඤ්චකෙන	610
භූලෙ	542
භූලො	568, 570, 572
භූලොදකං	572
භූථං	534
භෙරුකං	528
භො	
භොකණටකනනා	508
භොචරකුසලො	716
භොචරෙ	756, 758
භොට්ඨිථිලං	526
භොණකො	502
භොණකං	500
භොහම	204, 546, 548, 576
භොහමසසු	594
භොහමො	16, 74, 90, 546, 552, 562, 576, 578, 586, 588, 590, 592, 604, 612, 614
භොතෙතනති අනුසාවෙකුං	230
භොධාමුඛං	552
භොතිසාදිකං	598
භොථාලකසනානි	608, 610
භොථාලකා	380
භොපෙති	724
භ	
භට්ටෙ	540, 546, 548, 568
භරණී	680
භරදිනනකාමාවො	534

	පිටිවිවේකයා
සරාවාසයෝ	562
සරාවාසෝ	510
සාධාපෙය්‍ය	690
ව	
වකකං	580, 804, 806, 814, 816, 818
වකෙකන වකකං	580
වකඛුතා	574, 576
වකඛුමනෙතා	478, 570
වකඛුරොගො	528
වඛකමනසාලා	352, 354, 356
වඛකමො	352, 354, 356, 480
වණ්ඩා	690
වතතාරී ව අකරණීයානි- ආචිකිකිතුං	240
වතතාරො නිසසයෙ	126
වතතාරො මහාරාජා	8, 56
වතෙතන	666
වතුගුණං	712
වතුද්දිසා	8
වතුදෙණිකං	600, 602
වතුමාසං	726
වතුරඛුලවිජ්ඣනං	726
වතුරඛුලං කණණං උසායා- දෙචා	96, 106, 134, 144
වතුරඛිනිතියා	602
වතුරඛිනිතී	854, 856, 858
වතුචග්ගකරණං	774
වතුචග්ගො	728, 730, 772
වතුචීසති ආකාරා	630
වතුහි පඤ්චි පටිකෙකාසිකුං	276
වජ්ජ	614
වජ්ජනං	528
වමපං	758
වමපායං	474, 756, 762
වමමානි	512
ව්‍ය	
ව්‍යාපිතියා	382, 392
ව්‍යාතුද්දසෙ	452
ව්‍යාතුද්දසෙ ව්‍යා පණණරසෙ ව්‍යා	254
ව්‍යාතුද්දසො	330, 472
ව්‍යාතුද්දසිකා ව පණණරසිකා ව	402

	පිටිවිවේකයා
ව්‍යාතුද්දසිකා	402
ව්‍යාතුද්දසිකෙ	464
ව්‍යාතුද්දසිකො ව පණණරසි- කො ව	268
ව්‍යාතුද්දසසස	740
ව්‍යාතුද්දපිකො	714
ව්‍ය	
ව්‍යනතකො	502
ව්‍යනතකං	500
ව්‍යනතරූපං	564
ව්‍යුත්‍රා	488
ව්‍යිරපටිකා	68
ව්‍යො	
ව්‍යොදෙති	784, 786, 788
ව්‍යොරකථං	494
ව්‍යොරෙහි	372
ඡ	
ඡකනං	526
ඡකනෙපි	706
ඡඛිතීයධමමං	680
ඡතෙත	380, 392
ඡඤ්ජො	614
ඡඤ්ජහාරකො	292
ඡඤ්ජ	848, 850
ඡඤ්ජගතිං	700, 702, 704
ඡඤ්ජරහානං	768, 770, 772
ඡඤ්ජ	768, 770, 772, 888
ඡබ්බග්ගියා	212, 228, 254, 258, 272, 274, 276, 302, 346, 348, 400, 450, 452, 488, 494, 498, 500, 502, 504, 530, 552, 704, 710, 742, 766
ඡමාය	706
ඡමායං	284
ඡමමාසිකං	600, 602
ඡමකුටිකා	380, 392
ඡමඩාහකා	380
ඡච්චෙසාබාධො	534
ඡා	
ඡායාමෙතබ්බා	238

	පිටපි බෙකා
ඡාරිකා	534
ඡාරිකමපි	542
ඡ	
ඡනනකමපි	708
ඡනනඤානි	876
ඡනනිරියාපථං	226
ඡනනිරියාපථො	226
ඡේදනමනෙතන	630
ඡේපායපි	498, 500
ඡ	
ඡබේසයාසකමපි	708
ඡපිලකා	176
ඡපිලසා	58, 60
ඡපිලා	66, 70
ඡපිලො	64, 68, 70, 612, 614
ඡපිලං	616
ඡණ්ණකමනෙතසුපි	716
ඡතුමයා	528
ඡනපදෙ	470, 472
ඡනපදෙසු	350, 372, 374, 394, 396, 448, 450, 464, 468, 500, 508, 512, 514, 698, 700
ඡනපදකථං	494
ඡනපදෙ	858, 864
ඡනනාසරං	98, 108, 136, 144, 352, 354, 356
ඡනනාසරසාලා	352, 354, 356
ඡබ්බු	244
ඡබ්බුඵලං	64
ඡබ්බුඵලානං	614
ඡබ්බුසා	64
ඡරාකුමුගබ්බිරා	246
ඡරාදුබ්බලො	226, 782
ඡ	
ඡාතරුපරඡනං	610
ඡාතසාසරො	268
ඡාතො	690
ඡාතපද	562
ඡාතං	594
ඡාතනනා	622
ඡ	
ඡගුච්ඡාමි	588
ඡණ්ණො	718

	පිටපි බෙකා
ඡනා	16
ඡ	
ඡරනති	594
ඡවකසා	680, 688, 692, 694, 698
ඡවකං	178, 686, 688
ඡවති හණේ	674
ඡවිතනනරායො	272
ඡවිතනෙතුපි	594
ඡ	
ඡෙගුච්ඡං	688, 716, 718
ඡෙගුච්ඡිකාය	586, 588
ඡෙගුච්ඡි	588, 736
ඡ	
ඡායනො	4
ඡ	
ඡදනතිවතුඡො	770, 772
ඡදනතිදුතිසො	768, 770, 772
ඡදනතියා	768
ඡදනතිවිපනනමපි	766
ඡදනතිසමපනනමපි	866
ඡදනතිං ධපෙති	770, 772
ඡ	
ඡදනේන	618
ඡදනකා	294, 342, 374, 406
ඡදනකො	370, 392
ඡදනමනුසාසානං	590
ඡදනමනුසො	616
ඡදති වා	860
ඡදතිකථං	494
ඡදතිසාලොභිතා දෙවතා	8
ඡදතිභි	616
ඡ	
ඡපෙතො ධඤ්ඤඡඵලරසං	614
ඡපෙතො මුඤ්ඤඡඵලරසං	614
ඡ	
ඡානා	404
ඡානාරහෙන	758, 760, 844, 846, 886
ඡානාරහානි	850
ඡානාරහං	766
ඡ	
ඡිතං වා ඡිතොති	736

	පිටුවකො
ඩ,	
ඩාකං ව	618, 620
ඩාකරසං	614
න	
නකපණණිං	526
නකපතතිං	526
නකං	526
නකකං	610
නකකසීලා	676
නකකසීලායං	676
නගරං	528
නවරජනං	706
නජ්ජනීයකමමනො	798, 800, 802, 808, 810, 812, 826, 828
නජ්ජනීයකමොරහස්සා	788, 790, 792, 794, 796
නජ්ජනීයකමමං	788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 808, 810, 812, 814, 820, 826
නණ්ඩුලඝ්ඤකෙන	610
නණ්ඩුලමපි	542, 544, 562, 596, 608, 620
නනො නීහටං	548, 594, 996
නනොපරං	726
නථාගනස්සා	556, 570
නථාගනා	90, 196, 396, 542, 622
නථාගනසාවකස්සා	570
නථානඤ්ඤ නථා රාහුලෙ	204
නඤ්ඤව පකකමති	292
නත්‍රායං සමමා වතතනා	96, 106, 132, 142
නත්‍රුපායාය	174
නදගෙගන	566
නදනුතායනති	612
නදනුභාසනති	612
නදනුපට්ඨගතිනං	624
නදනු පචාරණාය ආපතතිං	412
නදුභගෙගන	698
නනතිබද්ධො	756, 758
නනතිස්සරෙ	480
නපතං	614

	පිටුවකො
නපතීයා	588
නපසිනාය	586, 588
නපසි	586, 588
නපසුභලලිකා	8
නරනති	578
නරච්ඡං	560
නරච්ඡමංසං	560
නරුණපසනෙනන	564
නරුණපසනෙනා	564, 566
නරුණො	680
නරුණවච්ඡා	616
නස්ස ආදායස්සා	174
නස්ස වතනාරො මාසෙ-	
පරිමාසො දුතඤ්ඤා	172
නස්ස බතතියා	174
නස්ස දිට්ඨියා	174
නස්ස භික්ඛුනො නික්ඛනෙන	216
නස්ස රුචියා	174
නස්ස සජ්චනො	174
නස්ස පාපියාසිකා කමමං	788, 790, 792, 794, 796
නස්ස පාපියාසිකාකමොරහස්සා	788, 790, 792, 794, 796
නසමා න සිට්ඨෙ න හුත්තං-	
ආරඤ්ඤං	76
නං වතුනන්තා	774
නං දසිමො	776
නං පඤ්චමො	776
නං දෙසං	8
නං පටිදෙසෙභි	300
නං චීසො	778
නං චූසිනස්සා	892
නං වො භවිස්සති දීඝරතනං-	
භිතාය සුඛාය	8
නා	
නායං වෙලායං	4, 6
නාලාවච්චුකතා	588, 590
නාලො	240
නාවතීංස පරිසං	580
නාවතීංසෙභි	576
නාවතීංසං	594
නාමිසං	528

පිටිපිටි කොටස

පිටිපිටි කොටස

කි	
කිකොට්ටරිසුඛං	594
කිලුණං	486
කිවිවරණ	710
කිවිවරං	726, 738, 740
කිණ්ණප්පිටකං	538
කිණ්ණපාදකා	498
කිණ්ණසඤ්ජරකං	700
කිණ්ණපිටිකිව්ච්චා	608
කිණ්ණපිටිකිව්ච්චා	570, 592, 606, 618
කිණ්ණො	578
කිණ්ණො මෙධාවිනො ජනා	578
කිණ්ණං මෙ වසානං-	
අව්වයෙන	508
කිකතිර්ථනනිකා	488
කිත්ථායකතං	130, 172, 174, 176
කිත්ථියානං සුත්වා ජරිසඛකසි	456
කිත්ථියජකකනනකුප්පකා	
යෙන	222
කිත්ථියජකකනනක- වකුඤ්චා	774, 776
කිත්ථියජකකනනකච්චිසො	778
කිත්ථියජකකනනකසස	340, 446, 780
කිත්ථියජකකනනකො	214
	288, 292, 404, 406, 744, 782
කිත්ථියජකකනනාපි	742
කිත්ථියසමාදානං	398, 740
කිත්ථියසාවකානං	456
කිත්ථියා	224, 342, 382, 604
කිත්ථියෙසු	116, 210
කිප්පානං	736
කියොජනපරමං	258
කිර්ච්චානගනවකුඤ්චා	774
කිර්ච්චානගනවකුඤ්චමො	776
කිර්ච්චානගනච්චිසො	778
කිර්ච්චානගනසස	340, 446, 780
කිර්ච්චානගනාය්පි	240

කිර්ච්චානගනකුප්පකා	222
කිර්ච්චානගනො	216, 288, 292, 404, 406, 742, 744, 788
කිරිටකං	742
කිරොකරණං	686
කිරිකකකං	534
කිලා	546
කිලෙ	546, 548
කිලමපි	542
කිංසමනනා පාවෙය්සකා	628
කි	
කිණ්ණ උප්පලගන්ථානි	692
කිරෙ	550
කිත් සනනානෙහි	686
කු	
කුවච්චා	594
කුවච්චං	874
කුට්ඨිසා	8
කුතනං	712
කුමාදිසානං	590
කුමෙහ ව බවච්ච නානා-	
අපිරිලුච්චිමමො	216
කුලසිත්ථා	704
කු	
කුලපුණ්ණිකා	488
කුලිකා	502
කුලිකං	500
කෙ	
කෙකට්ඨලාය	542
කෙච්චරිකා	628
කෙජසා කෙජං	52
කෙධ භිකුඤ්ච හෙමනනමපි-	
ගිමෙමපි වසාමපි	346
කෙන බො පන සමයෙන-	
ඵකසට්ඨි ලොකෙ අරහනෙනා-	
හොනති	42
කෙන ජනනනි අත්ඤ්ඤා-	
ආවාසිකා භිකුඤ්ච අනොනාසිමං-	
මකකමනනිති	330

පිටියබෙකා	
තෙත බො පත සමයෙන	8, 222
තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා	2
තෙත භි. නිං සාරිපුත්ත රාහුල- කුමාරං පබ්බාපේභි	204
තෙත භි වො කුමාරා නිසීදුඵ	48
තෙලකුසින්ද	610
තෙලපඤ්ජානං	570, 590, 606
තෙලපසදීපං	572
තෙ ලභනති අඤ්ඤතිජීයෙසු- පරීඛාජකෙසු පෙමං	248
තෙසං ව යො නිරොධො	84, 86
තෙ සංචිකඛිනා	466
තෙසං හෙතුං තථාගතො- ආත	84, 86
තෙති කතීකා කතා හොති	82
තෙති වෙ භිකඛවෙ භිකඛුභි- පචාරියමානෙ	466
තො	
තොසෙතා	726
ථ	
ථමො	686
ථවිකාභිපි	726
ථවිකායො	540
ථාලකෙසු	580
ථු	
ථුලලකච්ඡාබාධො	526, 724
ථුලලකුමාරිකගොචරො වා	174
ථුලලකුමාරී	374
ථුලලච්චයං	740
ථුලලං පඬුං	594
ථෙ	
ථෙය්‍යපකකනනකො	214, 246
ථෙය්‍යසංවාසකචතුසො	774
ථෙය්‍යසංවාසකපඤ්චමො	778
ථෙය්‍යසංවාසකචීසො	778
ථෙය්‍යසංවාසකසංඝ	340, 446, 780
ථෙය්‍යසංවාසකා	742
ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන	222
ථෙය්‍යසංවාසකො	214, 288, 292, 404, 406, 744, 782,
ථෙරා	212, 252, 262, 730

පිටියබෙකා	
ථෙරාභිකං	278
ථෙරෙන	272, 282, 284, 286, 298, 400, 408, 410
ථෙරෙභි භිකඛුභි පඨමනරං- සනනිපතිතුං	292
ථෙරො	230, 298, 402, 412, 536
ථෙචකං	706
ථෙචෙ	706
ද	
දකඛා	620
දකඛිණමාදීසෙ	576
දකඛිණා	100, 112
දකඛිණාය	512
දකඛිණාතිරිං	194
දජ්ජානං හදන්තානං තං- හණං	370
දට්ඨබ්බා	784, 786, 788
දට්ඨකාමො	678
දඩ්ඪං වා	666
දණ්ඩකථාලීකං	706
දණ්ඩනසා	616
දග්ගි	610
දන්තකට්ඨං දුතබ්බං	96, 106, 132, 142
දන්තකාසාවානී	708
දන්තමයං	528
දමකාපි	544
දලීඤ්ඤ	854
දලීකිරණමනෙනන	630
දලීකම්මං	712
දලුභාය	858, 860
දසකනනතුං	672
දසධම්මවිදු	80
දසභි චුරෙතො	80
දසචගො	772
දසචගකරණං	776
දසවාසො	80
දසසතකාමො	616
දසසනීයා	672, 674, 676
දසසනෙන	618
දසානිසංසෙ	718

	පිට්ඨකො
දසාහපරමං	712
දහරකො	677
දහරාතං	580
උ	
දාතුකාමො	726
දානකථං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
දානානි	696
දායකා	392, 554
දායකො	350
දායපාලො	872
දායං	872
දාරකා	190
දාරකො	192, 246
දාරකං	194, 208
දාසකම්මකරපොරිසං	600
දාසස්ස	602
දාසානං	680
දාසෙ	608
දාසො	188, 606, 690
දාසං	374
දාසියා	554
ඳී	
ඳීගුණං	710
ඳීට්ඨබ්බමසුඛවිහාරං	854, 868
ඳීට්ඨබ්බමිකෙ අනෙඨ	474
ඳීට්ඨබ්බමො	570, 592, 606, 608, 618
ඳීට්ඨිං	806, 826, 884
ඳීට්ඨිමපි ආචිකාතුං	276
ඳීට්ඨියා	742, 744, 818, 826, 834
ඳීට්ඨො	684
ඳීනතා හොති පචාරණා	404
ඳීබ්බෙන	574, 576
ඳීවසනාගො ආචිකම්මකො	238
ඳීවසසනනනෙනා	570
ඳීවාඳීවස්ස	584
ඳීසංඝගමිකො	660, 662
ඳීසා	104, 244
ඳීසාපාමොකො	676, 678, 682, 688

	පිට්ඨකො
ඳීසාස	484, 512
ඳී	
ඳීසරතනං	592, 594, 698, 724
ඳීසාමුති	858
ඳීසාමු	860
ඳීසිනිස්ස	858, 866
ඳීපිච්ඡාපො	502
ඳීපිමංසං	560
ඳීපිං	560
ඳීපිකං	626
ඳු	
ඳුකකටං හොති	254
ඳුකකතං කම්මං	818, 820, 822, 824, 826, 828, 830
ඳුකකරං	756, 758
ඳුකකකකකිස්ස	2
ඳුකකනිරොධගාමිනියා-	
පටිපදාය	578
ඳුකකනිරොධස්ස	578
ඳුකකසමුදායස්ස	578
ඳුකකස්ස	578
ඳුකකං	592, 606, 618
ඳුගගනිං	706
ඳුගගනස්ස	540
ඳුගගනානං	856
ඳුගගනිනං	746, 748
ඳුච්චාලො	728
ඳුට්ඨගහණිනො	534
ඳුට්ඨුලං අපතනිං අඳුට්ඨුලං-	
ආපතනිනි	880, 882
ඳුට්ඨන	690
ඳුට්ඨො	756
ඳුතිශෙන	684
ඳුතීයං දාතුං	240
ඳුනනිස්සාරිනො	780
ඳුපපඤ්ඤා	158
ඳුපචට්ටං	712
ඳුපපරිහාරං	552
ඳුබ්බණ්ණො	686
ඳුබ්බිනෙකකි	544, 548, 550, 558

පිටිකි බෙහෙත	
දුරොපයෝ	552
දුලලකං වත නෝ	760
දුලලකං වත මේ	566
දුසස්වාලීනී	528
දුසස්ග්‍රහසකසහසස්සානං	692, 696
දුසස්ග්‍රහසකනානං	692, 696
දුසස්ග්‍රහසහසස්සානං	692, 696
දුසස්ග්‍රහනානං	692, 696
දුසස්ග්‍රහං	692, 696
දුසස්සානං	712
දුසස්සීලසස්ස	574
දු	
දුකං	350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 368, 370, 474, 688, 690
දුතෙය්‍යකමෙමසු	892
දුපට්ඨො	736
දෙ	
දෙය්‍යධමෙමො	684, 686
දෙය්‍යධමමං	678, 680
දෙවතා	576, 722
දෙවතායෝ	574
දෙවමනුසස්සලොකේ	76
දෙවතානුකමපීනො	576
දෙවසස්ස	536
දෙවසිකං	254
දෙවා	580
දෙව්වො	680
දෙවෙ	628
දෙවෙන මේ මාතාපිතරො	866
දෙවං	6
දෙසෝ	108, 134, 300, 412
දෙ	
දෙවාරිකං	674, 678
දෙසසස්ස	588
දෙසා	848, 850
දෙසාගනීං	700, 702, 704
දෙසාභීසනේනා	692, 694
දෙසාරිතො	782
දෙහලො	856

පිටිකි බෙහෙත	
දෙ	
දොඛගුලො	552
දොදසනනුතෙහි	74
දොඛට්ඨිකං	748
දොරෙසු	688
දොගුණො	712
දෙ	
දොඛ නයො උපොසපේ-	
වාතුදදසිකේ කාතුං	464
දොඛ නයො ඵකානුසාවණේ-	
කාතුං තං ව ඵකෙන-	
උපජ්ඣායෙන	230
දොඛ මේ භීකඛවෙ කසිනසස්ස-	
පට්‍රිවොධා	666
දොඛ මේ භීකඛවෙ පච්චයා	216
දොවාචිකා	8
දොවාචිකං පචාරෙකුං	448
ධ	
ධජ්ඣනෝ	184
ධක්ඛන්දුඵලරසං	614
ධක්ඛන්දුගාරං	600, 602
ධමනිසජ්ඣතගතතා	520
ධමනිසජ්ඣතගතේනා	522, 636
ධමමකපිතෙහි	448
ධමමකමං	788, 790, 792, 794
ධමමවකකං	16
ධමමවකනුං	50, 76, 570, 592, 606, 618
ධමමතො	842, 844
ධමමතො විචෙවෙකුං	160
ධමමතනා	766
ධමමධරා	850
ධමමධරො	842, 844, 846, 848
ධමමපඤ්ඤාපකෙන වග්ගකමං-	
788, 770, 772, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834	
ධමමපඤ්ඤාපකෙන වග්ගා	798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834

පිටිය බෙකා

පිටිය බෙකා

බමමපතිරූපකෙන සමගකමම-
 762, 766, 768, 772, 820, 822,
 824, 826, 828, 830, 832, 834

බමමපතිරූපකෙන සමගකා
 798, 800, 802, 804, 806, 808,
 810, 812, 814, 816, 818, 820,
 822, 824, 826, 828, 830, 832,
 834

බමමපාදිනො 818, 820, 822,
 824, 826, 828, 830, 832, 834,
 884

බමමපාදි 880

බමමපිනගෙ 710, 868

බමමසාමි 854, 868

බමම 4

බමමානං 586, 588

බමමිකා 890

බමමිකාති 850

බමමිකෙන 758, 760, 844, 846,
 886

බමමියමානෙ 852

බමමෙන වගකමම. 762, 766,
 818, 820, 822, 824, 826, 828,
 830, 832

බමමෙන වගා 798, 800, 802,
 804, 806, 808, 810, 812, 814,
 816, 818, 820, 822, 824, 826,
 828, 830, 832, 834

බමමෙන සමගකමම. 766, 768,
 772

බමමෙන සමගකො 772, 774

බමමෙන සමගකං පවාරණ-
 කමම. 402

බමම. 588, 590

බමම. අබමමොති 880, 882

බමම. භාසනති 882

බා

බානා 564

බාතිනං 674

බාරුණෙනන 608, 610

බි

බිදායා 354, 356

බිතරං ව 868

බ්‍රි

බ්‍රිතකාය 740

බ්‍රිතසා 740, 742

බ්‍රිතනතාය 742

බ්‍රිතනා 294, 374, 392, 403, 472

බ්‍රිවකාරා 750

බ්‍රිවතාවා 258

බ්‍රිවහතෙනන 608

බ්‍රිවයාගු වා 716, 718, 720

බ්‍රිවසෙදා 258

බ්‍රි

බ්‍රිමනෙනනත්ථිකං 532

බ්‍රිමනෙනනං 530

බෙ

බෙනුසනාති 608

බෙනුං 610

බො

බොතහත්ථං 562, 612, 620

බොපනං 856, 858

බොවනමනෙනන 630

න

න අකාමා දතබ්බා සාමග්ගි 330

න අකාමා භාගං දදාං 700

න අච්ඡිනෙන ථෙවෙ පකක-
 මිතබ්බං 104

න අඤ්ඤානු අනතරවාසකෙන 630

න අඤ්ඤානු උතතරාසබ්බෙන 630

න අඤ්ඤානු පඤ්චකෙන වා-
 අතිරෙකපඤ්චකෙන වා 630

න අඤ්ඤානු පුග්ගලසා අත්ථාරා 630

න අඤ්ඤානු සබ්බාපියා 980

න අබ්මනනං පෙමං ගොති 116

න අබ්මනනා භාවනා ගොති 116

න අතලසො 174

න අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං 174

	පිටිය බෙකා
න අසෙකෙබන පඤ්ඤාකම-	
කෙන	156
න අසෙකෙබන සමාධිකම-	
කෙන	156
න අසෙකෙබන සීලකම-	
කෙන	156
න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා-	
එකච්චස්ස පනොන්තා දුතබ්බො	104
න උපජ්ඣායස්ස භණ්ණමානස්ස-	
අනන්තරා කපා මපානෙතබ්බො	96,
	134
න උපසම්පාදෙතබ්බො	156
න උලෙඛිතමනොන	630
නකභිත්තානං	614
නබ්බස්සිකාය වා	706
නබෙන	682, 690
නගරං	574
නගරකපං	494
නග්ගිතං	716, 718, 740
නග්ගො	246, 740
නඛගලෙන	600, 602
න ව කර්ණීයං	766
න ව භීක්කවෙ අපචාරණංය-	
පචාරෙතබ්බො අඤ්ඤාත්‍ර-	
සමසසාමග්ගියා	446
න ව භීක්කවෙ නභාපිත-	
පුබ්බන චූර්තණං පරිහරි-	
තබ්බං	622
න විරස්සෙව පකතනොනා-	
අගොසී	696
නචෙව	672, 674
නජ්ජා	2, 66
නට්ඨං වා	666
න තිබ්බච්ඡජ්ඣො තොති	174
නත්තමාලකසාවං	524
න තාහං සකොකාමී	84
නජ්ජදුනී පුත්තබ්බාවො	578
නජුකමමං	530
නජුකමෙමන	680
නජුකරණී	530
නජුතො	678
නචෙව ව බො අරහා යපා-	
අනං	52, 60, 62, 64, 66, 68

	පිටිය බෙකා
න දුකො තොති	174
නදියා	342, 498, 718
නදියා වා භීක්කවෙ	268
නදිං	244
නදිං තරනොනා	264
න දීසා පකකමිතබ්බො	104
නදී	288, 512
නදීනං	614
නදීනිමිත්තං	258
නදීපාරං	258
නදීපාරගතං වා	728
න තිස්සයො දුතබ්බො	156
නජ්ඣුච්ඡියා	710
නජ්ඣයං	876
නජෙද	204
න පගුණො	686
න පචෙචස්සං	632
න පුච්ඡනතී	334
න භගවා උස්සභතී	632
න භීක්කවෙ අඤ්ඤාස්සං-	
පරිසා අපලොලෙතබ්බො	212
න භීක්කවෙ අනනුඤ්ඤාතො-	
මාතාපිත්තුභී පුනොනා පබ්බො-	
ජෙතබ්බො	206
න භීක්කවෙ අනුපජ්ඣායකො	222
න භීක්කවෙ ඉණොසිකො	186
න භීක්කවෙ උපජ්ඣායං-	
අනාපුච්ඡා ආචරණං කාතබ්බං	212
න භීක්කවෙ කාරගොදකො	
වොරො	184
න භීක්කවෙ ඡ්චකුටියා	380
න භීක්කවෙ ඡනොන	380
න භීක්කවෙ තෙහී භීක්කුතී-	
තස්මිං ආවාසෙ චස්සං වසිතබ්බං	288
න භීක්කවෙ දුසො	188
න භීක්කවෙ පඤ්ඤා ආබොධෙහි-	
චූට්ඨො පබ්බොජෙතබ්බො	180
න භීක්කවෙ මුඛආරිකො	
ආහාරො ආචරණං කාතබ්බො	201

පිටියබෙකා	
න භික්ඛවෙ මූගබ්භතං තිජ්ඣය- සමාදානං සමාදිසිතබ්බං	398
න භික්ඛවෙ රාජහටො- පබ්බාජෙතබ්බො	184
න භික්ඛවෙ රුක්ඛසුසිරෙ	380
න භික්ඛවෙ ලිඛිතකො	186
න භික්ඛවෙ සභාගා ආපනති- දෙසෙතබ්බො	302
න වත නො ලාහා	760
න වත නො සුලඟ්ඛං	760
න වත මෙ ලාහා	566
නවකෙන 298, 400, 408, 412	
නවනීතං 522, 540, 610	
නවං භික්ඛුං ආණාපෙභුං	284
නවා ව 252, 284, 342, 490	
න සමමා වත්තනති 114, 152	
න සුවිනිවර්තනී සුත්තසො- ආනුඛ්‍යඤ්ජනසො	163
න සුවිහත්තනී	163
න සුසාතං ගන්තබ්බං	104
නභාපිතකමෙම	620
නභාපිතපුබ්බො	620
නභාපිතපුබ්බෙත	622
නභාපිනො	626
නලමසං	528
නා	
නාගයොනියා අට්ඨියති	214
නාගරාජා 6, 52, 54, 558	
නාගා	558
නාගො 214, 216, 218, 550	
නාගං	508
නාගමෙනානං	698
නාගමෙසුං	698
නාතපුත්තො	584
නානිදුරෙ ගන්තබ්බං 96, 184	
නානත්තකථං	494
නානා දිසා නානා ජනපදා	44
නානාතෙසජෙජ්ඣි 678, 688, 692	
නානාසංවාසකච්ඡුජො	774
නානාසංවාසකපඤ්චමො	776
නානාසංවාසකභූමියො	852

පිටියබෙකා	
නානාසංවාසකසා	780
නානාසංවාසකා	850
නානා සීමාය සිතච්ඡුජො	774
නානාසීමාය සිතපඤ්චමො	776
නානාසීමාය සිතවීසො	778
නානාසීමාය සිතසා	780
නාභිවිතරනති	334
නාවං	578
නාවා	392
නාවාය වසාං	380
නාසච්ඡිනො	226, 782
නාසච්ඡිනං	226
නාසනනනිකො 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664	
නාහං ආවර්ඨ සකෙකාමී	684
නාහං තං කච්චාන	570
නාලියො වාපකෙන	620
නි	
නිකකසාවො	6
නිකකුජ්ජනං වා 570, 590, 606, 608	
නිකඛනතිං කරෙය්‍යං	216
නිකඛිත්තවීචරෙ	714, 716
නිකඛිත්තා	724
නිකෙකිපාය	728
නිගණ්ඨසාවකො	584
නිගණ්ඨා	594
නිගණ්ඨා නාතපුත්තො	584
නිගමො	512
නිධමං	268
නිගමකථං	494
නිග්ගනං	892
නිල්ජාලෙසි	690
නිට්ඨානනනිකො 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 656, 658, 660, 662, 664	
නිදහනති	702

පිටිබැඳිකො

නිදනං උද්දිසිනා සෙසං-	
සුතෙන සාවෙනබ්බං	270
නිධි	392
නිධිං	376
නිපකං	870
නිපජ්ජාපෙතො	678
නිප්පච්චිනා	678
නිප්පච්චි	688
නිප්පච්චි	854
නිප්පච්චිනො	690
නිප්පච්චියං	854
නිප්පච්චිසුං	734
නිබ්බට්ඨිජං	552
නිබ්බාහි	864
නිබ්බාහෙතො	864
නිබ්බකසාවං	524
නිබ්බකොසමපි	380
නිබ්බකොසෙපි	702
නිබ්බජ්ජාණං	524
නිමිත්තකතෙන	630
නිමිත්තානි	856
නිමිත්තා කිත්තෙතබ්බා	262
නියසසකමමකතො	804, 814, 830
නියසස කමමාරහසස	788, 790, 792, 794, 796
නියසසකමමං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 822
නිරයං	574
නිරොධබ්බමං	570, 592, 606, 618
නිරොධො හොති	2
නිරොධං	592, 606, 618
නිවාරෙනබ්බො	96, 134
නිවාසනං	96, 98, 106, 108, 134, 136, 146
නිවෙසනං	354, 356, 502, 540, 546, 564, 606
නිසදපොතකං	524
නිසදං	524
නිසීදනං	722, 724, 726
නිසසග්ගියෙන	630
නිසසග්ගරණියො	228

පිටිබැඳිකො

නිසසයදයකො	228
නිසසයං අලහමානෙන	228
නිසසාරණා	780
නිසසාරණං	780, 892
නිසසාරිනො	892
නිසසාරති	780
නිසසීමට්ඨො අනුමොදති	630
නිසසීමං	406, 408, 436
නිත්තා	888
නිතිතානිතිතං ච	702
නිත්තබ්බො	6
ති	
නිවා	570, 574
නිතා	870
නියසාසි	580
නීලවට්ටිකා	488
නීලවණණා	580
නීලවණ්චා	580
නීලවාසි	730
නීලා	580
නීලාලබ්බාරා	580
නීයරිච්චා	686
නීහාතුං	736
තෙ	
තෙකබ්බමෙම	570, 592, 604, 606, 618
තෙගමසස	682
තෙගමො	672, 674
තෙත්ථාරං චත්තති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
තෙරඤ්ජරායං	54
තෙව ආලපෙයසාම	394
තෙවීමං චීවරං කාරෙසසං	634
තො වෙ ලහෙඵ	466
ප	
පකතඤ්ඤානො	756, 758
පකතතෙතො	694, 696
පකතත්තසස	780
පකතනෙතො	156, 578
පකකමත්තතිකා	632

පිටියවෙකා	
පකකමනනනිකො	632, 634
පකකමනනිපි	742
පකකං වා	706
පකකාපි මුග්ගා ජායනනි	542
පකාසිතුං	10
පකකසඛකනොනසු	130
පකකහතො	226, 782
පකකහතං	226, 246
පකකාලෙසි	872
පකෙක	746
පගගහාරහො	892
පගගහෙන	594
පගුණො	892
පවවකකානකො	292, 744
පවවකකානො	682
පවවගෙස	8
පවවඝුරණං	724, 726
පවවඝුකා	892
පවවඝුකානං	708
පවවනනං උච්චිනථ	186
පවවනනිමෙ	856, 858
පවවබ්‍යථා පදමසොකං	84, 86
පවවයා	728
පවවයානං බයං	4
පවවවෙකකනනාසස	886
පවවාසිංසිතබ්බං	884
පවවාහරති	692
පවවුග්ගනනචා	872
පවවුග්ගමනං	616
පවවුට්ඨානං	848, 850
පවවුට්ඨාය	574, 576, 598, 862
පවවුට්ඨාසි	578
පවවුට්ඨෙය්‍යාම	878
පවවුසසමයං	510, 574, 576 598, 882
පවෙවසසනනි	634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666
පවෙවාරොභිචා	580, 582, 584, 604
පවච්ඡානිපානී	862
පවච්ඡාබාහං	858, 860

පිටියවෙකා	
පවච්ඡාහනනං	870
පවච්ඡා සමඤ්ඤන	104, 142
පවච්ඡමකො	714
පවච්ඡමා	100, 112
පවච්ඡමාය	484, 512
පච්ඡලී	54
පච්ඡං අභිසඛඛරිතුං	532
පච්ඡොතසස	688, 690, 692
පච්ඡොතෙන	696
පච්ඡකායනී	892
පච්ඡාපනී	48
පච්ඡාකෙන වා	632
පච්ඡාගොරසෙ	610
පච්ඡානනං සතතාහකර - ණීයෙන	358
පච්ඡාචග්ගකරණං	776
පච්ඡාචග්ගො	772
පච්ඡාචග්ගියා භිකූ 14, 16, 20, 28	
පච්ඡාසඛසා	772
පච්ඡානිකං	874
පච්ඡලීකො	860
පච්ඡානනං තථාගතෙන	880, 882
පච්ඡාසසෙය්‍යජනිකා	690
පච්ඡාසසාය ව රතනීං ගච්ඡති	672
පටලීකා	502
පටලීකං	500
පටාකං	590
පටිකසෙය්‍යය්‍ය	778
පටිකකමනී	736, 874
පටිකා	502
පටිකං	500
පටිකාකාතබ්බා	784, 786, 788
පටිකුට්ඨකටං	766
පටිකුලං	688, 716, 718
පටිකෙකාසනා	780
පටිකෙකාසනනී	768, 770, 772
පටිකෙකාසිතුං	276
පටිගච්චෙව	854, 688
පටිගච්චෙවවාසි මයා ඤාතො	686
පටිගග්ගෙ	678
පටිගග්ගෙසි	690

පිටිවිච්චකා	
පටිග්‍රහානකං	700
පටිච්චකමමං	594
පටිච්චසමුප්පාදං	2
පටිච්චන්තං	570, 590, 606, 608
පටිච්චාදනීයං	536
පටිච්චානනනී	742
පටිඤ්ඤාය කරණීයං	788, 790
පටිතිවාසනං	96, 98, 106, 108, 134, 136, 146
පටිතිස්සජෙනා	784, 786, 788
පටිපාසාසඤ්ඤා	808, 810, 812, 814, 816, 818
පටිපාසාසඤ්ඤා	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
පටිපාසාසඤ්ඤා	756, 758
පටිපාසාසමභි	584
පටිපාසාසමෙතම	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
පටිපාටිං	562
පටිපාදෙඝ්ඵි	868
පටිපුච්චාකරණීයං	788, 790
පටිච්චලෙන	596, 702
පටිච්චලො	834
පටිච්චාහනී	624, 886
පටිච්චාකනී	722
පටිභාණං	562, 564
පටිභාණෙය්‍යකා	620
පටිභානී නො	846
පටිහංසු	10
පටිච්චිඤ්ඤා	578
පටිච්චිනෙතී	562
පටිච්චෙකකි	556
පටිච්චෙදෙය්‍යං	674
පටිසතෙන රතනීං ගච්චතී	674
පටිසමොදිත්‍රං	758, 760
පටිසාවෙ ව ආපනතී දුකකං-	
චස්ස	384, 386, 388, 390
පටිසලානකාරුපං	80
පටිසාරණීයකමමං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 816, 824

පිටිවිච්චකා	
පටිසාරණීයකමමකමනා	804,
	816, 830
පටිසාරණීයකමමාරහස්ස	788, 790, 794, 796
පටිසාමෙති	874
පටිසසුණ්	684, 696
පටිසෙපිතා	736
පටිසොධගාමිං	10
පටිහනනී	562
පටොලකසාවං	524
පටොලපණණං	524
පඨමං උපජ්ඣං ගාභාපෙ	
තබ්බො	232
පඨමං කෙසමස්සුං	172
පඨමතරං ආගනනිං	96, 134
පඨමං නිමිතතා කිතෙනතබ්බො	258
පඨමස්ස කුච්චස්ස ආගිගමාය	254
පණ්චෙන	858, 860
පණ්චකගොචරො	174
පණ්චකචතුසො	774
පණ්චකපඤ්චමො	776
පණ්චකචීසො	778
පණ්චකස්ස	340, 780
පණ්චකානී	742
පණ්චකුපජ්ඣායෙන	222
පණ්චකො	212, 246, 288, 292, 374, 404, 406, 744
පණ්චිතජාතියො	576
පණ්චිතා	854
පණ්චිතාභාසා	870
පණ්චිතාය	714, 716
පණ්චිතො	708, 842, 844, 846, 848, 863
පණ්චුමනනිකාය	706
පණ්චුරොගාබාධො	534, 688
පණ්ණරසිකා	402
පණ්ණරසෙ	452
පණ්ණරසො	330, 436
පනනකලං	120, 124, 172, 232, 234, 236, 258, 296, 298, 400, 702, 738, 888
පනනබමමං	608

පිටිවිකිකා

පිටිවිකිකා

පතනඩමෙමා 570, 592, 606, 618
 පතනපරියාපනනං 96, 134
 පතනමනි 54
 පතනරජනං 706
 පතනරසං 614
 පතනා 726
 පතනිකාව 580, 582
 පතනිකොව 584, 604
 පතිමානෙඵ 8
 පතිරූපං 692, 864
 පතිවට්ටසි 580
 පතිසලානා 596
 පතිසලානසං 594, 876
 පතිසලා 564
 පතිරනති 706
 පතිනනං 706
 පදකිණි 592, 606, 608, 672, 674, 692, 696, 698, 714, 724, 760, 860
 පදකිණි 672, 674
 පදං 76
 පදීපකරණෙ වා 680
 පදුමිනිසං 12
 පදෙසෙ 576
 පඤ්ඤා 600, 602
 පඤ්ඤානවිච්චනෙතා 16, 18
 පනාමෙතබ්බො 116
 පබ්බති 578
 පබ්බජනා 492, 710, 868
 පබ්බතනිමිතනං 258
 පබ්බතෙ 506
 පබ්බතො 484, 512
 පබ්බවාතො 532
 පබ්බාජනීයකමමං 788, 790, 792, 794, 796, 804, 814, 822, 830
 පබ්බාජනීයකමමකතො 804, 814, 830
 පබ්බාජනීයකමමාරහසං 788, 790, 792, 794, 796
 පබ්බාරං 536, 626
 පබ්බාරා 636

පතිජ්ජනි 706
 පමාදුභිකරණං 572
 පමුඛෙ 256, 480
 පමුඛො 50
 පමුදිකාය 720
 පමෙකුං 892
 පමොදිනා 720
 පභිරූපාසති 648, 650, 652, 654, 656, 658
 පරකුලෙසු 756, 758
 පරදනනභොජනං 564
 පරහණං 726
 පරමමරණං 574
 පරමාය 672, 674
 පරමෙන 590
 පරුජකමන 580, 582
 පරාමසිකා 864
 පරිකථාකතෙන 630
 පරිකඛාරවොලකං 726
 පරිකඛාරෙ 106
 පරිකඛිපිකා 686
 පරිගහනිතා 718
 පරිගණහනනිතො 574, 576
 පරිච්චතනානි 554
 පරිණාමෙති 564
 පරිණාමෙනං 688, 690
 පරිනනං 676, 700
 පරිදසසි 512
 පරිධොවි 734
 පරිනෙතනි 858
 පරිපාකමනාය 674
 පරිපාකං 858
 පරිපාතෙනති 560
 පරිපාතෙසි 864
 පරිපුච්චය 174
 පරිපුණණකොසකොට්ඨා--
 ගාරො 854
 පරිපුණණං 726
 පරිබ්බාජකච්ඡෙනෙන 856, 858
 පරිබ්බාජනා 248
 පරිබාහිරු භවිසාම 468
 පරිහණභිකරණමනෙන 630

පිටිබිඹෙකා			පිටිබිඹෙකා	
පරිභාවෙකා	692		පරිභාගනති	42
පරිභාසති	804		පරෙ ව	870
පරිභිජ්ජති	706		පරෙන වා	232
පරිභුතනං	718, 720		පරෙසමපි සඤ්ඛාය	850
පරිභොජනීයසමං	874		පලලඛකං	500
පරිමුඛා	870		පලලඛෙකන	474, 864
පරියාදුතා	684		පලලඛෙකා	502
පරියාදිනනරූපා	686		පලලලාති	578
පරියාදිසිසසති	684		පචනකමංසං	554, 592
පරියාදියෙය්‍යං	52		පචනකාරො	812
පරියායෙත	610, 886		පචරං	692, 696
පරියායො	586, 588, 590		පචාරණං	772
පරියෙසමානො	718		පචාරණං දෙනෙකන	406
පරියොගාලකධමෙමා	570, 592,		පචාරණාය	628
	606, 608, 618		පචාරණාභාරකො	404, 406
පරියොදුකසිප්පා	820		පචාරිතෙත	596
පරියොසානකලයාණං	604		පච්චෙකං	876
පරිවාසාරතං	788, 790, 792		පචුත්තං	612
පරිවාසාරහසා	790, 792, 794,		පසතෙත	672
	796		පසනනචිත්තං	570, 592, 606,
පරිවාසං	778, 788, 790, 792,			618
	794, 796		පසාදනීයං	508
පරිචිතකකමඤ්ඤාය	8, 10		පසාරිතං	578, 716
පරිචිතකෙකා	10, 594, 876		පසානො	8
පරිචිතකකං	694		පසාඤ්ඤාකායා	720
පරිචෙණං	102, 112, 138, 148,		පසාමනිසසති	720
	332, 352, 354, 356, 384, 386,		පසාසි	300
	388, 390, 438		පසාචං වා	736
පරිචෙසනා	576, 582, 610		පසාචො	686
පරිසද්දසකං	226		පසුසංවාසං එච	398
පරිසද්දසකො	226, 782		පසෙකදිසා	382, 384
පරිසද්දසි	246		පසොන	684
පරිසාය	252, 254, 278, 310,		පභිතතනා	874
	312, 314, 316, 318, 320, 324,		පභිණා	588, 590
	326, 328, 344, 424, 426, 428,		පභුතං යාගුඤ්ච මධුගොලඤ්ච-	
	432, 446		පටියාදුපෙකා	562
පරිසං	274		පමුපනනං	734
පරිසංයාති	870		පමුබොධා	666
පරිසායං	584		පංසුකිතං	706
පරිසාචනාති	540, 568		පංසුකුලං	698
පරිසාචනෙහිපි	726		පංසුකුලෙ	712
පරිසුඤ්ඤා	604		පංසුකුලෙන	632
පරිචිතකකං	876			

	දිවයිනවෙත
පංඝකුලකතෝ	726
පංඝකුලිකා	628
පඤ්ඤාලිකෝ	696
පා	
පාටලියාමෙ	574, 576
පාටලිපුනෙත	730
පාරිකාය නිමුණ්ණිකා	474
පාරිපදෙ	384, 386, 388, 390
පාරිපදෙ	330, 436
පාණකා	530
පාණකෙ	684
පාණභූතෙතසු සංයමෝ	8
පාණහරා	870
පාණහරානං	736
පාණ්ණපෙතං	570, 590, 592, 606, 608
පාණෝ	240, 346, 348
පාණො	594
පාතරුසං	690
පාතීනෙ	730
පාතීමොකකං	260, 280, 302, 304, 888
පාතීමොකකුදෙදසං	280
පාතීයාපි	706
පාතූභවනනී	4
පාථෙය්‍යං	676
පාථෙය්‍යං පරියෙසිකුං	610
පාදකඩලිකං	756, 758, 872, 874
පාදභිලාබාවෝ	492
පාදච්ඡිනෙතා	226, 782
පාදච්ඡිනනං	226
පාදතලෙසු ලොමානී	474
පාදපීඨං	756, 758, 872, 874
පාදබහඤ්ඤානං	532, 680
පාදා	246
පාදානං ඛොකං උදක- නිසෙසකං	332
පාදකායෝ	498
පාදෙදකං	756, 758, 872, 874
පානකථං	494

	දිවයිනවෙත
පානීයසටං	874
පානීයෙන පුවඡ්ඡතබ්බො	96, 98, 108, 136, 144
පානීයං පරිභොජනීයං	300, 874
පාපකං	690, 722
පාපකානං	586
පාපණිකෙ	712
පාපණිකෙන	632
පාපභිකකු	228, 502
පාපභිකකුං	502, 504
පාපරොහී	226, 782
පාපරොහිං	226
පාපසමාචාරෝ	804, 822
පාපිකං	806, 826
පාපිකාය දිවසීයා අපපටි- නිසෙසගෙ උකඛිතතක- චකුචෙතො	774
පාපිකාය දිවසීයා අපපටි- නිසෙසගෙ උකඛිතතක- පඤ්ඤාමෝ	776
පාපිකාය දිවසීයා අපපටි- නිසෙසගෙ උකඛිතතකච්ඡෙසා	778
පාපිකාය දිවසීයා අපපටි- නිසෙසගෙ උකඛිතතකසං	780
පාපිකාය	742, 744, 818, 836, 834
පාපුපාසකසං	502
පාමුණ්ණං	720
පාමොකෙධා	50
පාසිතොමභි	690
පායෙඤ්ඤා	690
පාරතො අනතං ඔරතො භොගං	96, 100, 108, 110, 134, 144, 148
පාරාජිකානී	454
පාරිච්ඡිතතකපුළථං	64
පාරිමනීරෙ	578
පාරිලෙය්‍යකං	176
පාරිලෙය්‍යකෙ	878
පාරිවාසිකචකුචෙතො	778
පාරිසඤ්ඤා	866
පාරිසුද්ධිභාරකෝ	288, 290
පාරිසුද්ධිං දෙනෙනන	292

	පිටියබෙකා
පාලිබද්ධං	708
පාවකො	54
පාවාරො	698
පාසාණනිමිත්තං	258
පාසාදසතානි	672
පාසාදසහසාසානි	672
පාසාදිකා	672, 674
පාසාදිකතාය	740, 742
පාසාදිකස්ස	740, 742
පාසාදිකෙන	82
පාසාදිකං	508
පාසාදො	238
පාසාදං	280, 540, 596
පාලිගුණනිමා	488
පි	
පිච්චතා	678, 680
පිටකානි	568
පිටකං	600, 602
පිටියබාදනීයං	618, 620
පිටසී	500
පිටියමපි	542
පිණ්ඩකෙන	628
පිණ්ඩකං	592
පිණ්ඩපාතපටිකකනෙතො	870
පිණ්ඩපාතං අදිය පටිකකමි	82
පිණ්ඩපාතිකා	628
පිතරං	218
පිතා	246, 370, 392
පිතා පුත්තා ව සෙසා හොනනි	192
පිතුසාතකවතුනො	774
පිතුසාතකපඤ්චමො	776
පිතුසාතකච්ඡො	778
පිතුසාතකස්ස	340, 446, 870
පිතුසාතකාපි	742
පිතුසාතකුපජ්ඣායෙන	222
පිතුසාතකො	218, 292, 404, 406, 744, 782
පිතුචචනං	864
පිප්ඵලිං	526
පිපාසං	562, 564
පියවකච්චි	872, 874
පියවාදී	862

	පිටියබෙකා
පිලීඤ්ඤාමං	540
පිලීඤ්චවච්ඡස්ස	530, 532, 538
පිලොතිකාය	632
පිසාවිලලීකා	380
පිසාවෙහි	372
පිලකා වා	724
පි	
පිතමනාය	720
පිතං	688, 690
පිතවණණං	580
පිතවත්ථා	580
පිතා	580
පිතාලඛකාරා	580
පු	
පුග්ගලස්ස	630
පුග්ගලස්ස අත්ථාරා	632
පුග්ගලං	274, 276
පුග්ගලං ධපෙඤ්ඤා සබ්බො- පවාරෙය්‍ය	464
පුග්ගලං කුලසීනා ඔකාසං- කාරාපෙකුං	276
පුග්ගලෙ	452
පුග්ගලො	192, 230, 452, 462, 464, 780, 782
පුග්ගලිකාය	622
පුච්ඡාමි තං	76
පුඤ්ඤා	862
පුඤ්ඤකං	682
පුඤ්ඤකාමා	720
පුඤ්ඤාමාකඛමානානං	614
පුඤ්ඤානි	696
පුට්ඨඤ්ඤා	488
පුට්ඨෙදනං	576
පුණ්ඩරිකිනීයං වා	12
පුත්තචිත්තං උපටියපෙස්සනි	94, 132
පුත්තස්ස	354, 356, 600, 602
පුත්තො	206, 368, 370, 606
පුච්ඡනා	722
පුච්ඡී	256
පුච්ඡඤ්ඤො	870

	පිටුව	පිටුව
පුන කාතබ්බං කමමං	590, 818,	
820, 822, 824, 826, 828 830,		
	832, 838	
පුන පචාරෙනබ්බං	418	
පුපඵදසානී	742	
පුපඵරජනං	706	
පුපඵරසං	614	
පුපඵං දෙවස්ස උප්පන්නං	680	
පුබ්බණ්ණසමයං	502, 538, 540	
	546, 576, 592	
පුබ්බපෙනකථං	494, 606	
පුබ්බානුපුබ්බ කානං	40	
පුබ්බුට්ඨාසී	862	
පුරජනිමා	100, 112	
පුරජනිමාය	484, 512	
පුරාණකුලපුතො	214	
පුරාණජවිලෙහි	72, 80	
පුරාණදුතීසිකා	38	
පුරාණදුතීසිකාය	240	
පුරායං පුතනනො පලුජජී	356	
පුරීසකථං	494	
පුරීසදම්මසාරථී	604, 612	
පුරීසනනරෙන	500	
පුරීසයුතෙනන	500	
පුරීසයුතනං හන්ඵවටකං	500	
පුරීසසස	180, 268	
පුරීසොසී	230, 234	
පුරෙහනනං	548, 626	
පුරෙහනනං පටිඤ්ඤිකං	594, 596	
පුරොභිකො	856	
පු		
පුජ්ජා	576	
පෙ		
පෙතනිකං	868	
පෙසලා	276	
පො		
පොකබරට්ඨං	550, 594, 596	
පොකබරණියා	550, 672, 756	
පොකබරණී	62, 244, 354, 356	
පොකබරණීසතානී	672	
පොකබරණීසහස්සානී	672	

	පිටුව	පිටුව
පොඨෙසුං	580, 582	
පොන්ඪකං	742	
පොන්ඪනිකං	554	
පොරාණං	612	
පොසාපිකො	674	
පොසාවනිකං	680	
පොසො	576	
ඵ		
ඵණදසානී	740	
ඵණහන්ඪකො	226, 782	
ඵණං	246	
ඵලකචිරං	740	
ඵලබාදනීයං	544, 546, 552,	
	622	
ඵලකුම්බං	532	
ඵලමයං	528	
ඵලරජනං	706	
ඵලරසං	614	
ඵා		
ඵාණීතං	522, 540	
ඵාරුසකපානං	614	
ඵාසුට්ඨකාරීකො	664	
ඵාලොකා	684	
ඵාලො	570	
ඵී		
ඵීතා	672	
ඛ		
ඛබ්රො	226, 782	
ඛබ්රං	226	
ඛකිනමතෙනන	630	
ඛකිනසුතනං	530, 532	
ඛකිනා	240	
ඛපාං	862	
ඛලතාවනා	720	
ඛලං	562, 564, 858, 864, 868	
ඛහාරුමකොට්ඨකො	596	
ඛභිචාරකොට්ඨකා	694	
ඛභිනගරෙ	858	
ඛභිසුමගතස්ස	632, 636, 638,	
	640, 642, 644, 646, 656, 658,	
	664	

පිටිය බෙකා		පිටිය බෙකා	
බතිසීමගතො	634, 636, 638, 650, 652, 654	බෝධිරුකබමුලෙ බොධිං	2 16
බහුකතො	616	බ්‍ර	
බහුකාරො	738, 740	බ්‍රහ්මචරිණී	890
බහුජනා	672	බ්‍ර	
බහුඤ්ඤා	676	බ්‍රහ්මකාසිකා	24
බහුපරිකාරො	740	බ්‍රහ්මචරියං	604, 718
බහුභණ්ඩා	740	බ්‍රහ්මචරියනන්දරාජයො	272
බහුමායා	690	බ්‍රහ්මචාරයො	576
බහුසුඤ්ඤා	200, 842, 844, 846, 848, 850	බ්‍රහ්මදත්තස්ස	856
බා		බ්‍රා	
බාරාණසියං	14, 24, 30, 38, 48, 496, 562, 714, 854, 858	බ්‍රාහ්මණපරිසං	574
බාරාණසීං	860, 862, 866	බ්‍රාහ්මණස්ස	4, 54, 124, 546, 562
බාරාණසෙය්‍යකො	686, 688	බ්‍රාහ්මණං	120, 564
බාලො	452, 454, 804, 822, 870	භ	
බාහනනමපි	708	භග්‍යද්‍රොබාධො	552, 680
බාහා පගගස්ස	594	භග්‍යද්‍රොබාධං	652
බාහිතපාපබමෙමො	6	භගවතො එතදනොසි	8
බාහුලිකො	16, 18	භගවතො පුරතො පාතුරකොසි	10
බාහුලොය ආවතොයා යදිදං		භගවනනං පටිච්චෙදෙඤ්ඤි	474
ගණබ්‍රහ්මකං	128	භගවනනං භුංගාපිං ඔතින- පනනපාණිං භගවා භනෙනා- පංසුකුලිකො භික්ඛු- සබ්බෙසාවාහි	696
බිම්බිසාරස්ස	182, 248, 540, 602, 680, 682, 684, 686	භගිනියො	378
බිම්බිසාරෙහ	186, 188, 662	භගිනී	370
බිලානී	858, 860	භඩගං	698
බිලාලං	526	භඩ්දො	532
බි		භණ්ඩකං	550
බීජහනනං	600, 602	භණ්ඩනකාරකා	464, 466, 878, 880, 882, 884
බීජානි	622	භණ්ඩනකාරකෙහි	876
බ්‍ර		භණ්ඩනකාරකො	798, 800, 802, 818, 820
බ්‍රහ්මපබ්බජිතො	620, 622	භණ්ඩනජාතා	852
බ්‍රහ්මපමුඛඤ්ඤා සබ්බං	682	භණ්ඩාගාරං	702
බ්‍රහ්මං සරණං ගච්ඡාමි	46	භණ්ඩාගාරිකං	704
බෙ		භණ්ඩාගාරෙ	704
බෙලට්ඨිසිසස්ස	526, 724	භණ්ඩනං	846, 848, 850, 888, 890
බො			
බොජ්ඣංගනිකාචරිකා	720		
බොධිරුකබමුලො	6		

පිටියමෙකා

පිටියමෙකා

හතනගෙහ	92, 94, 132, 564, 848, 850, 852
හතනගහ	394, 562, 618, 874
හතනපටිපාටි	618
හතන	520
හදදකො	756, 758
හදකො	680, 682
හදදමුතක	524, 528
හදදවගභියා	48
හදදියසස	26
හදදියා	602, 604
හදදියෙ	498, 608
හදදියං	496, 602, 604
හයකථං	494
හයා	848, 850
හයාගතිං	700, 702, 704
හරියා	606, 680
හරියාය	600, 602
හවනණනා	578
හවනෙනති	578
හසසකාරකා	464, 466, 878, 882, 884, 886
හසසකාරකෙහි	876
හසසකාරකො	798, 800, 802

හා

හාගෙන	704
හාගො	730
හාගං දච්චා	622
හාගං	698, 700, 732
හාජනං	96, 106, 132, 142
හාජනාහාජනං ව	704
හාජයමානෙ	730
හාජේඛුං	704
හාතා	730
හාසිතමනුහාසනති	612
හාසිතං ලපිතං තථාගතෙන	880, 882
හාසිතසස	708
හාසිතාය ලපිතාය අපරියො- සිතාය	452

හි

හිකතාපඤ්ඤතභියා	748, 750
හිකනුණී	362, 364

හිකනුණී ගොවරො වා	174
හිකනුණීවතුනො	774
හිකනුණීදසමො	776
හිකනුණීදුසකාපි	742
හිකනුණීදුසකුපජකායෙන	222
හිකනුණීදුසකො	212, 220, 288, 292, 404, 406, 744, 782
හිකනුණීදුසකසස	340, 446, 780
හිකනුණීපඤ්චමො	776
හිකනුණීයා තිසිත්තපරිසාය	340
හිකනුණීපිසො	778
හිකනුණීසඛසස	716
හිකනුණීසඛෙසන	884
හිකනුණීසඛසං	352, 356
හිකනුපචචජචිකා	294, 408, 472
හිකනුනතිකො	370, 392
හිකනුසඛසස	546
හිකනුසඛෙසන	196, 556, 562, 566, 568, 572, 576, 578, 580, 582, 604, 608, 610, 616
හිකනුසඛෙසා	548, 564, 614
හිකනුසඛසං	384, 476, 506, 508, 512, 566, 570, 592, 594, 606, 608, 610, 612

හිකනුතං පාදෙ වතුපෙච්චා	46
හිඛකාරං	82
හිතති	100, 110, 136, 146
හිතො හිකනුසඛෙසා	846
හිසෙහි	550

භූ

භූජ්ඣොසි	234
භූතනාවසෙසො	874
භූතනාවිතා	596
භූතනාවිං	546, 556, 566, 576, 582, 594, 608, 610, 614, 716
භූමාදෙව්	24
භූසාපෙච්චා	682

භූ

භූතපුබ්බං	854
-----------	-----

හෙ

හෙදගරුකෙන	850
හෙදගරුකෙහි	846, 848

පිටිය බෙහෙත			පිටිය බෙහෙත	
හෙදපුරේ කඩාරපණණරසකං	328		මධුකපුපථරසං	614
හෙදෙති	208		මධුතොලකං	562, 564
තෙසජ්ජාති	522, 524, 526		මධුපානං	614
හෙසජ්ජං	692, 690, 736		මනසාකාසී	2
භො			මනං චූලොකා අතොසී	264
භොජ්ජසාලං	566		මනාපවාදී	862
ම			මනුස්සනාගො	54
මකඛියති	722		මනුස්සනනරාගො	272
මකඛියනති	680		මනුස්සමංසං	556
මගගතිමිතනං	258		මනුස්සරාහසෙය්‍යකං	80
මගධකෙඛිතනං	708		මනුස්සසොභග්‍යමුච්ඡතා	564
මගධමිභාමනතා	574, 576, 578		මනොසුචරිතස්ස	586
මගධානං ගිරිබඬජං	90		මනනණාසු	892
මගධෙසු පඤ්ච ආබාධං-			මනනපදං	612
උස්සනතා තොනති	178		මනනයමානස්ස	872
මඩකු	680, 718, 892		මනනානං	612
මඩකුභුතො	574		මනෙත ච මධුපිණ්ඩිකාය ච	8
මඤ්චකෙ	678, 734		මන්දමුඛියො	66
මඤ්චකෙත	684		මරණකාලෙ	866
මච්ඡමංසං	524		මරියාදබ්බං	708
මච්ඡරං	792		මරියාදං ඵ්ඤපය්‍ය	708, 710
මච්ඡවසං	524		මරිවං	526
මජ්ජං	532		මලො	616, 618, 620
මඤ්ජකා	620		මහගඝාති	678, 680
මඤ්ජතා	862		මහභීකො	892
මඤ්ජරට්ඨිකා	486		මහභිතො	854
මඤ්ඤථ	870		මහපථලං	592
මජ්ඣිමා	252, 574		මහබ්බලො	854
මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමනතා-			මහලලකං	684
උදකුකෙඛපා	268		මහානාමරතතා	486
මජ්ඣිමෙසු	508, 512		මහානුභාවතා	556, 716
මජ්ඣෙකි කල්‍යාණං	604		මහාපඤ්ඤා	708
මණ්ඩපො	352, 354, 356		මහාසුඤ්ඤා	732
මණ්ඩලමපි	708		මහාභිකඬුසබ්බෙසා	262, 450
මනකච්චරං	748		මහාතොගො	854
මනතා	860		මහාමනනකථං	494
මනතං	736		මහාමනතා	602
මනතිකං	526, 534		මහාමනෙත	182
මන්ථලුඛං	684		මහාමනෙතන	564
මදදකුච්ඡසම්.	256		මහාමනෙතා	566, 602
මධු	522, 540, 548		මහාමනතං	536, 600
			මහාමෙසො	714
			මහායඤ්ඤා	58

පිටිය බෙකා

පිටිය බෙකා

මහාරඹගරනතා	486
මහාරාජා	244
මහාවණෝ	556
මහාවතං	582
මහාවාහනෝ	854
මහාවිකටානි	534
මහාවිජිතෝ	854
මහාවිහාරෝ	370
මහාවිරා	90
මහාසමණෝ	84, 86, 90
මහාසද්දෝ	598
මහාසෙදං	532
මහිඳ්ධිකතා	556, 716
මහිඳ්ධියෝ	616
මහෙසකකා	574, 576
මහෙසී	856, 858

මා

මා එකෙන දෝ අගමිත්ථ	42
මා කලහං	854
මා බ්‍යං මිනෙතනි භිජ්ජිත්ථ	866
මා සාතෝ අජ්ජානි	554
මා චිරං වෙරං අකාසි	866
මාණවකෝ	80, 126, 216
මාතාපිතුනතං	190, 726
මාතාපිතුහි	206, 230, 234
මාතිකා	576, 632, 748
මාතිකාධරෝ	842, 844, 846, 848, 850
මාතුකුච්ඡිමිං	230
මාතුසාතකචතුඤ්චෝ	774
මාතුසාතකපඤ්චමෝ	776
මාතුසාතකචීසෝ	778
මාතුසාතකසා	340, 446, 780
මාතුසාතකාපි	742
මාතුසාතකෝ	218, 288, 292, 404, 406, 744, 782
මාතුසාතකුපජ්ඣායෙන	222
මානතතචාරි කචතුඤ්චෝ	778
මානතතාරභචතුඤ්චෝ	778
මානතතං	778, 788, 792, 794, 796
මානතතාරභසා	794, 796

මානතතාරභං	788, 790, 792
මානසනනි	576
මානිතා	576
මා නගචනතං සිතං	6
මා නණ්ඩනං	854, 868
මා මජ්ඣෙක භවෙතා අභොසී	96, 106, 134, 144
මා රසං	860, 864, 866
මාරෙහි	244
මාරෝ	42, 44, 46
මාලා	538
මාලාකථං	494
මාලෝ	354, 356
මා විගහනං	854, 868
මාසගතාය	346
මාසඤ්ඤෙන	610

මු

මුගද්දයෝ	14, 256, 494, 554, 712
මුගලුද්දකා	380
මුගචං	862
මුගාරමානරං	720, 247
මුගාරමාතුසා	716
මුනතා	376, 378
මුච්ඡෙනදා	576

මු

මුඛපුඤ්ඤ නවොලකං	724, 726
මුඛතෝ උග්ගඤ්ඤ	678
මුඛචාරිකං ආහාරං ආචරණං කරොති	210
මුඛසනනිහි	852
මුඛාසමං	870
මුග්ගඤ්ඤෙන	610
මුග්ගං	542
මුච්චිඤ්ඤා	8
මුඤ්චස්සු	862
මුට්ඨිසානි	722
මුත්තකරීසෝ	734
මුත්තහරීපකං	534
මුත්තතා	666
මුත්තං	534
මුද්දිභතං	32

	පිටිවිකේතන
මුදිනිසේ	12
මුද්දිකපානං	614
මුදුචිතනා	38
මුදුචිතෙන	40, 50, 76, 606
මුදුචිතනං	32, 570, 592, 618
මුඛාති	530
මුනිගලල	212
මසා	594
මුහුතෙනන	688
මුලාලිකාති	550
මු	
මුගො	226, 782
මුගං	226
මුගබ්බිරො	782
මුගබ්බිරං	226, 246
මුගබ්බතං	398
මුගසුකරා	250
මුලරජනං	706
මුලාති	688
මුලාමුලං	890
මුලාය	778
මුලායපටිකසුනාරභවතුන්ටො	778
මුලායපටිකසුනාරභසු	788,
	790, 792, 794, 796,
මුලාය පටිකසුති	788, 790,
	792, 794, 796
මුලුභසු	478, 590, 606, 608
මෙ	
මෙසො	244, 450, 472, 596
	626
මෙණ්ඩ්‍රිසාණවට්ඨිකා	438
මෙනතචිතෙනා	736
මෙධගා	870
මෙධාවිනියා	714, 716
මෙධාවිනො	578, 850
මෙධාවී	842, 844, 848, 858
මො	
මොකඛචිකාය	636
මොකඛං	692, 696
මොකපුරිසා	94, 130, 192, 398,
	400, 486, 492, 496, 498, 566,
	708, 762, 868

	පිටිවිකේතන
මොවපානං	614
මොරපිඤ්ඤපරිසිඛිතා	488
මොහා	848, 850
මොහාගතීං	700, 702, 704
මංසගකෙන	560
මංසපාතිසනාති	564
ය	
යජතං	614
යඤ්ඤ	614
යතනො	6
යතො පජානාති සහෙතුධමමං	4
යතො පාතිමොකඛං සුණාති	262
යනු කීනාම-පෙ-නො ධම්මදෙසනාය	10, 554
යගෙස	594
යථාධම්මො කාරෙනබ්බො	566
යථාපඤ්ඤතනං පඤ්ඤපෙනබ්බං	100, 110, 138, 146
යථාඛුසිසං	704, 848, 850
යථාභුතං	578, 736
යථාචිතාරං	714, 716
යත් වා පන ඵෙරො භිකුඛු	චිහරති 262
යත් වා වසති යත් වා පටිකකමති	210
යත්සු ධුචනාවා වා	258
යදගෙන	566
යද නිබ්බමතිකො	300
යද්‍ර භවෙ පාතුභවනති ධම්මො	4
යමකත්ථිකං	532
යමකං නඤ්ඤකරණීං	530
යමාමසෙ	810
යසුසුසුද්‍ර නත්ති කුභිඤ්ඤි ලොකෙ	6
යසසු	40
යසෙන	38
යා	
යාගු	96, 106, 132, 142, 520
යාගුදුනං	620
යාගුපානෙ	848, 850
යාවිතකෙන	224
යාවිසමානෙන	228

පිටිබෙහෙකා

පිටිබෙහෙකා

යානකථං	494
යානානි	580, 604
යානෙන	582, 584, 604
යාපනීයං	628, 758, 760, 872
යාමකාලිකෙන යාච්චිකං	624
යාමානිකකතෙන	624
යාචකාලිකෙන යාමකාලිකං	624
යාචකාලිකෙන යාච්චිකං	624
යාච්චිං	716, 718, 734, 756, 758
යාචනකෙ පන උසසනති	208
යාචදන්චිචරං	628
යාචදන්චං	862
යාච භික්ඛුසනාගතං ජානාමි	228
සු	
සුගෙන සුගං	580
සුඤ්ඤිකථං	494
සෙ	
සෙ ධම්මා හෙතුප්පතවා	84, 86
සෙන ගාමො	372
සෙන චජො	380
සො ච තන්ච චිචරුප්පාදො	628
සො භික්ඛවෙ අඤ්ඤපි-	
අඤ්ඤතිච්චියපුබ්බො	172
යං ච නතෙන කප්පති	204
යං ජඤ්ඤ සකෙකාමි අජෙථච ගනතුං	338
යං තුමෙහ-පෙ-විහරෙය්‍යාථ	492
යනනුනාහං සික්ඛං සිකෙධියාං	674
යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං න කප්පති	624
යං සබ්බෙසා ආකඛ්ඛසි	596
ර	
රජනකුමහිං	706
රජනකොලම්බිං	706
රජනසථං	706
රජනදොණිකං	706
රජනනිප්පකකං	526
රජනහාජනං	706

රජනානි	706
රජනුච්චිකං	706
රජජ්ජයා	858, 860
රජෙනති	706
රතනියා අච්චයෙන	546, 606, 614, 620, 622
රතනියා පච්චුසසමයං	214, 510, 574, 598
රතනියා මජ්ඣිමං යාමං	4
රතනියා පථමං යාමං	2
රතනුපරතා	612
රථකරං	500, 502
රථසකෙහි	584
රථියා රථියං	594, 858, 860
රසඤ්ඤනං	528
රසචනි	354, 356
රහොගතස්ස	594, 876
රා	
රාගස්ස	288
රාජකථං	494
රාජකුමාරො	674, 680, 682
රාජකුලානි	674
රාජගහෙ	82, 86, 120, 124, 190, 194, 204, 248, 256, 262, 280, 342, 346, 348, 474, 494, 536, 542, 548, 554, 672, 674, 696, 708
	730
රාජගභිකස්ස	682
රාජගභිකො	672, 674
රාජඛගං	558
රාජනනරායො	272
රාජභවා	182
රාජභොමත්තානං	456, 574, 576
රාජායතනමුලෙ	8
රාජ්ජපට්ඨානං	674
ඊ	
ඊඤ්චනි	892
ඊතතං	874
රු	
රුක්ඛග්ගෙපු	346, 348
රුක්ඛනිමිත්තං	258

පිටියබෙකා			පිටියබෙකා	
රුකකමුලසෙනාසනය	238		ඌ	
රුකකමුලෙ	300, 412, 500, 568, 702		ලුජ්ජනනි	726
රුකකමුලං	380		ලුද්දකා	560
රුකකවිටහීයා	380		ඌ	
රුකකසුසිරෙර	380		ලුබවිවරො	728
රුකකසමිං	496		ලුබායං	690
රුචිං	෭84		ලුබො	686
රු			ලෙ	
රුහනි	780		ලෙණං	536
රුලොහා	556		ලො	
රො			ලොකකඩාසිකං	494
රොපියනනි	622		ලොකවිදු	604, 612
ල			ලොණමපි	544, 562, 596, 608 620
ලකකණා	246		ලොණඤ්ඤකෙන	610
ලකකණාහතො කතදණ්ඩකමෙමො	186		ලොණසකබරිකාය	534
ලකකණාහතො	226		ලොණසොචිරකං	542
ලකකණාහතං	226		ලොමජ්ජනො	556
ලභනනනි	724		ලොමහට්ඨජානො	570
ලභෙහනනි	706		ලොමං ජානෙති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828 830, 832, 834
ලච්ඡසි	856		ලොහතුමිං	532
ලජ්ජි වා	228, 842, 844, 846 848		ලොහමයං	528
ලජ්ජිනො	850		ලොතිතකචණණා	580
ලට්ඨි	244		ලොතිතකාලභිකාරා	580
ලසිකාය	526, 724		ලොතිතුප්පාදකචතුජො	774
ලහුකං ආජනනිං ගරුකා			ලොතිතුප්පාදකඋඤ්ඤමො	776
ආජනනිනි	880, 882		ලොතිතුප්පාදකච්ඡො	778
ලහුඤ්ඤ ගණනාමි	676		ලොතිතුප්පාදකසස	340, 446, 780
ලහුකාය වා පරිනාමෙය්‍ය	102, 114, 140, 150		ලොතිතුප්පාදකාපි	742
ලහුපරිකාරං	740		ලොතිතුප්පාදකුපජ්ඣායෙන	222
ලහුහණං	740		ලොතිතුප්පාදකො	220, 288, 292, 404, 406, 744, 782
ලි			ලොතිනෙත	680
ලිබ්භකො	782		ලොතිතං මොවෙතුං	532
ලිබ්භකං	226		ච	
ලිභ්භසංවාසකා	472		චග්ගකමමං	768, 770
ලිච්ඡවිපරිසං	580		චග්ගතතා	764
			චග්ගං බන්ධිචා	704

පිටියවෙකා

පිටියවෙකා

වග්‍ගාවග්‍ගසඤ්ඤිපණණරසකෙ	
	316
වග්‍ගා සමංගසඤ්ඤිනො	308
වච්චකුටි	102, 112, 138, 148,
	352, 354, 356
වච්චකටං	874
වච්චාං	524
වච්චමංගං	552
වචං	524
වචිකමමං	852
වච්චිච්චරිතසා	586
වච්චිච්චරිතසා	586
වච්චකො	500
වච්චකරිමපි	498
වච්චකරි	500
වච්චෙ	380
වච්චා	392
වච්චිං	530
වච්චිමංසං	534
වච්චතචං	534
වච්චචකිතවොලකං	534
වච්චණනිහාහි	56, 58
වච්චණපොකකිරිතාය	672, 674
වච්චණපාදී	740, 742
වච්චණං	562, 564
වච්චණාවච්චණං	704
වච්චණපපො	576
වච්චනමානෙසු	716
වච්චකථං	494
වච්චකමමං	552
වච්චිං	562, 564
වච්චිසමිං	760, 888, 890
වච්චිං ඵපෙචා සමෙකා පචාරෙය්‍ය	462
වච්චිහි	574, 576
වච්චිහි	880
වච්චචං	550, 594, 596
වච්චනිච්චනං	258
වච්චනන	666
වච්චනං වා	736
වච්චසමෙච	56, 58, 60, 62, 64
වච්චසමෙච	48, 58
වච්චසා	26

වමචිකනිච්චනං	258
වමචිතං	856, 858
වසාමපි	246, 348
වසාං වසනති බාලා	288
වසාං චුචා	720, 742
වසාං චුච්චා	660, 732
වසාසිකසාපිකා වා	720, 726
වසාසිකසාපිකාය	728
වසාසිකසාපිකං	716
වසාසිකසංකෙතං වා	728
වසාසිකො	30
වසාසුපනාසිකාය	628
චා	
චාකචිරං	740
චාචාගොචරහාණිනො	870
චාචාය විඤ්ඤපෙති	288, 690
චාචිතචුචාවෙනති	612
චාතපානෙසු	540
චාතාබාධො	532
චාද්‍යචුචාවෙච	584
චාදිනෙ	672, 674
චාමනො	226, 782
චාමනං	226, 246
චාරෙය්‍යං	354, 356
චාලකමෙලං	740
චාසහගාමෙ	760
චාහනාගාරෙසු	688
චාහනෙන	688
චාහනිකුච	858, 864, 868
චාලා	392
චාලනනායො	272
චාලෙහි උබාලනා ගොනති	372
චි	
චිකණේණා	726
චිකතිකා	502
චිකතිකං	500
චිකපෙතබ්බාති	726
චිකපෙතචුං	712
චිකලකෙ	704
චිකාරං	678, 680, 684, 686
චිකාලනොච්චා	612

පිටිබ්බෙකා			පිටිබ්බෙකා	
විකාලෙ	626, 718		විනිව්ඡයෙසු	892
විකාලෙ නි කප්පති	624		විනිව්ඡනිනොතසු	448
විකාසිකං	534		විනිපාතොතබ්බං	726
විගහො	846, 848, 850, 888		විනිපාතං	574
	890		විනිවෙදෙකා	686
විගතකථාබ්බකපො	570, 592,		විනිවරණවිනො	40, 50, 76
	606, 608, 618			606
විගතවලාහකං	6		විනිවරණවිතං	40, 50, 76,
විසාසාදසතානි	562			570, 592, 606, 618
විසාසාදානං	568		විනෙතුං පටිච්චො	160
විසාසාදෙ	570		විප්පකතවිවරං	638, 642, 644
විචක්ඛණො	892			646
විචිනාථ	690		විප්පකත ආදිය පණණරසක-	
විචජ්ජිකාප්‍රිකා	488		පෙය්‍යාලං	642
විජනිතං	80		විප්පකතසමාදායජ්ජකකං	646
විජ්ඣෙ	600, 602		විප්පකතසමාදායනිකං	644
විජ්ඣං	870		විප්පකතසමාදායපණණරසකං	646
විජ්ජාවරණසමපනො	604, 612		විප්පකතා වා	728
විඤ්ඤානති	756, 758		විප්පකතං වා	666
විඤ්ඤපෙනනසා	780		විප්පටිසාරො	566, 760
විඤ්ඤානං	674, 858		විප්පලපති	860
විඤ්ඤාපරිසං	892		විපාචෙනති	708, 710, 732,
විට්ඨියා	392			742, 762, 766, 852
විතුදනතා	852		විහඞගකොවිදෙ	892
විජ්ජාසනති	232		විහඞගා	892
විජ්ජාරොති	708, 868		විබ්භමති	744
විද්දිතබ්බෙමා	570, 592, 606		විබ්භමනතිපි	742
	608, 618		විඛාමිසානති	878
විධිවගොචරො වා	174		විභාවෙසානති	860
විධුපයං නිට්ඨති මාරෙසෙනං	4		විභිට්ඨං	526
විඤ්ඤං	6		විමනො	860
විනිට්ඨං වා	668		විමුතතිසුඛපටිසංවෙදී	2, 6
විනයකමමං	788, 790, 792		විසතතාය	714, 716
	794		විරජං	570, 592, 606, 618
විනයනො	842, 884			720
විනයධරපඤ්චමෙන	512		විරතො	612
විනයධරා	850		විරිනො	694
විනයධරෙති	448		විරියාරමසා	740, 742
විනයධරො	842, 844, 846		විරුලනිං	756, 758
විනයාය	586, 588		විරොචනං	536, 554, 692
විනයං ආවිනසොති	880, 882			694
විනාමෙකා	684		විදුමපමානාතං	870

පිටිබිඩියා

පිටිබිඩියා

විවමපි	704
විවාදකාරකා	464, 878, 882 884, 886
විවාදකාරෙහි	876
විවාදකාරකො	798, 800, 802 818
විවාදපනනා	852
විවාදො	846, 848, 850, 888 890
විවේවාපෙනබබො	102, 112, 138, 148
විවේවෙනබබො	102, 112, 138 148
විසායේජයා	62
විසායේවා නිදදො ඔකකම	216
විසාරමකාසි	216
විසායාසං	724
විසායාසිකට්ඨානො	826
විසජ්ජ පලලොකි	578
විසක්කිකොවිදො	892
විසයාන භාසනි	892
විසාණමයං	528
විසාණෙන	532
විසාණෙසු	498, 500
විසාරදො	892
විසිබාකථං	494
විසුඤානං	462, 464, 574, 576
විසුඤෙන	574, 576
විහාරවාදිකං	540
විහාරපච්ඡායායං	476
විහාරෙන විහාරං	554, 616
විලඛිතං	528
වි	
විණං	32
විණාය	480
විතමලං	24, 26, 32, 38, 40 42, 50, 76, 86, 570, 592, 606, 618
විතරාගා	722
විපිකුසලො	716
විමංසාය	174, 176
විසතිවග්ගකරණං	778
විසතිවග්ගො	778

වූ

වූඨානමසා ආගමෙනබබො	104 114, 142, 150
වූඨානං න ජානාති	166
වූඨානං	734
වූඨාපෙනබබො	704
වූඨාපෙනති	704
වූඨාපෙය්‍යාථ	672
වූඨාපෙසි	674
වූඨිති	892
වූතනවාදිනො	584
වූඤ්ඤි	762
වූඤ්ඤිං	756, 758
වූසිතවුග්ගමච්චියො	6
වූ	
වූපකාසාපෙනබබො	102, 112, 138, 148
වූපකාසෙනබබො	102, 112, 138, 148
වූ	
වූජ්ජො	532, 678, 682, 688
වූජ්ජො	676, 678
වූජ්ජො	676, 680, 686, 690
වූතනං	600, 670
වූදෙනට්ටො	292, 404, 406, 742, 744
වූදෙනට්ටපි	742
වූදෙනගු	6
වූදෙනානං	736
වූදසිසායාමි	720
වූබබායාය	90
වූනසිකො	586, 588
වූසුලං	756, 758
වූමතිතපණණරසකං	318
වූරං අපෙය්‍යා	864
වූරෙන වූරො න සමමනති	860, 864, 866
වූසාරජ්ජපනෙනා	26, 38, 40, 42, 50, 78, 570, 592, 606, 608, 618
වූසාලිකා	582
වූසාලිකා	580, 584

පිටිමිමෙකො		පිටිමිමෙකො	
වෙසාලියං	582, 584, 590, 594, 604, 672, 712	සමිසහෙදකපඤ්චමො	776
වෙසාලීං	590	සමිසහෙදකච්චෙසො	778
වෙසියගොවරො වා	174	සමිසහෙදකසාසා	340, 446, 780,
වෙසියා හී	718	සමිසහෙදකාපි	742
වෙළමයං	528	සමිසහෙදකුපඤ්ඤායෙන	222
වෙළවනෙ	346, 542, 552, 572, 672	සමිසහෙදකො	220, 288, 404, 406, 744, 782
වොරොපෙය්‍යං	866	සමිසහෙදො	846, 848, 850, 888, 890
ච්‍ය		සමිසමජෙකි	232, 234, 252, 254, 272, 274, 278, 290,
ච්‍යග්‍ගමංසං	560		404, 462, 646, 780
ච්‍යග්‍ගං	560	සමිසරුඡී	846, 848, 850, 888, 890
ච්‍යනෙතන	120, 596, 630, 702, 738, 888	සමිසරිතබ්බං	96, 106, 134, 144
ච්‍යනෙතා	842, 844, 846, 848, 850	සමිසච්චන්දානං	846, 848, 850, 888, 890
ච්‍යපනෙතී	564	සමිසසාසා	370, 584
ස		සමිසසාමග්ගි	890
සඋතතරච්ඡදං	500, 502	සමිසසාමග්ගියා	340
සමිකඛ්ඛිනිවා	860	සමිසසාමග්ගිං	888
සමිකනෙතා හොති	174	සමෙසා	102, 112, 114, 120, 122, 124, 140, 150, 232, 234, 236, 250, 258, 260
සමිකාරකුටෙ	674		262, 264, 266, 268, 272, 274, 288, 290, 294, 302, 304, 306, 344, 360, 364, 376, 378, 400, 402, 414, 416, 448, 450, 452, 458, 462, 464, 470, 472, 548, 596
සමිකාසගිසානනි	346, 348	සමිසාරි	708, 712
සමිකිලෙසං	570, 592, 604, 606, 618	සමිසාරිං	708, 710
සමිකනාහිමයං	528, 530	සමිසාරියා	632
සමිකාරනිරොධො	2	සමිසාරියො	96, 106, 134, 144
සමිකිනෙතන	708	සමිසාදිසෙසා	454
සමිගති	870	සමිසාරුමං	210
සමිගරං	616	සමිසිකානි	622, 728, 730, 732
සමිගහෙතබ්බො	106, 286	සමිසුපට්ඨාකා	350, 554
සමිගායනෙතනි	448	සමෙසන උපඤ්ඤායෙන	222
සමිගිනී	238		
සමිසකමමං	848, 850		
සමිසකරණීයෙන	370		
සමිසනවකං	280		
සමිසනානාකරණං	846, 848, 850, 888, 890		
සමිසප්‍යනෙතා පකකමති	290, 292		
සමිසහෙදකච්චුනෙචා	774, 776, 778		

පිටියබෙකා

සබෙසන	246, 264, 336, 338,
	362, 404, 406, 408, 440,
	442, 444, 458, 468, 472
සබෙසන නපඵ ගනනො උපොසථො	
කානබෙබා	288
සබෙසාසාමි පතනවිවරෙ	738
සඛසං	172, 350, 352, 354,
	356, 460
උඛසං අපලොකෙභුං භණ්ඩුකමාය	
	188
උඤ්ඡි නාඉරියාපඵං	246
සඤ්ඡිනෙතන	630, 632
සඤ්ඡයනාති	90
සඤ්ඤනානං	564
සඤ්ඤතෙ	576
උඤ්ඤපනං	892
සඤ්ඤමසා	680
උමාගනනො	746
උමාදපෙතො	698, 872, 876
සමාදය	634, 636, 638, 642,
	644, 646, 670
සමාදය ඡිකකං	638
සමාදය පණණරසකපෙයනාලං	642
සමාපතනියා	588
සමාධිසිසාසනි	720
සමමිඤ්ඤතං	578, 716
සමිතිතං	612
සමුගහහො	892
සමුතෙතජෙතො	698, 872, 876
සමුදයධම්මං	24, 26, 32, 38
	40, 42, 50, 76, 86, 592,
	606, 618
සමුදයං	592, 506, 618
සමුදෙද	342
සමුදෙදා	268
සනතුට්ඨසා	740, 742
සනතුට්ඨියා	740, 742
සනතුට්ඨිං	696, 698
සනොගාරෙ	584
සන්දසොසානා	698, 872, 876
සන්ද්වෙය්	842, 844, 846
සන්ද්වෙය්	724
සනාචිතං	578

පිටියබෙකා

සක්ඛුපායති	570
සනතඬං	856, 858
සනතයතිනා	854
සනතනඵ	716
සනතිට්ඨානනතිකා	632
සනතිට්ඨානනතිකො	634, 636,
	638, 640, 642, 644, 646, 648,
	650, 652, 656, 658, 660,
	662, 664
සනතිධිකතෙන	630
සනතිධිකාරකං	540
සනතිසජ්ජමපි	492
සමපජානමුසාවාදෙකිං කොති	
	254
සමපජානා	722
සමපට්ඨාදෙතො	684
සමපට්ඨපායති	570
සමපනතං	764
සමපරිකිණණං	674
සමපරිවතතකං	104, 706
සමපසානතා	716, 872, 874
සමපහංසෙතො	872, 876
සපජුරිසා	120
සමබ්හුලා	594, 604, 756, 758
සමබ්හුලාති භික්ඛුණිති	378
සමබ්ධසා සමනතා ආබ්භුලා	552
සමබ්ධෙ	552
සමහතෙන	842, 844, 846
සමහතෙතා	724
සමහාරසෙදං	532
සමහාවෙභුං	628
සමහාවෙසි	608, 690
සමභුණාති	636, 638, 642, 646,
	654, 664
සමමදදනති	706
සමමතා සා සිමා සබෙසන	
නිවිවරෙන අවිසවාසා ධරෙතො	
ගාමඤ්ඤ ගාමුපචාරඤ්ඤ	266
සමමනතිනා	596
සමමනෙතයා	702
සමමුඛාකරණියං	788, 790
සමමුඛිගුතා	768, 770, 772

පිටියබෙකා			පිටියබෙකා	
සමමුඛිභූතෙන	704, 730, 740,		සජානියා	216
	750		සජ්ජිකං	282
සමමුඛි	596, 598, 702		සට්ඨියොජ්ඣිකො	690
සමමුඛියා	598		සතසහසොන	580
සමමුඛිං	592		සතසහසං	686
සමමුලුහා	574		සතිචිතසාරහසං	788, 790,
සමමොදනීයං	576, 612			792, 794
සමමොදමානා	628, 872, 874		සතිචිතයං	792, 794, 796
සමමොදිකාය	852		සත්ත ව මෙ වසානි අසීයනතසං	
සලොබසං	740, 742		නසිමසං සිපසං අනොතා	
සලොබාය	740, 742		පඤ්ඤායති	676
සංචිගො	570		සත්තමාසෙ	684, 686
සංචිදිතිතානි	708		සත්තරස ආකාරා	632
සංචිදිතිකුං	708		සත්තවසසිකො	676, 682
සංචිධාකුං	756		සත්තවසසිකං	680
සංචුතආරො	616, 618		සත්තහත්ථිකං ව අණීකං	486
සංසට්ඨා	780, 804		සත්තාහකාලිකෙන භික්ඛවෙ	
සංසරිතං	578		යාවජ්චිකා නදනුපටිග්ගතිතං	624
සංසාමෙත්ථා	758		සත්තාහවදදලීකා	6
සංසිතං	578		සත්තාහසං	684, 686
සංහරථ	620		සත්තාහං අනාගතාය පචාරණය	
සංහරුම	688			388
සකට්ඨවනනකං	596		සත්තාහාතිකකනෙන	624
සකදගාමිථලෙ වා	720		සත්ථකමමං	534, 552
සකකාරො	674		සත්ථලුඛං	708
සකුන්තකා	346, 348		සත්ථා	476, 490, 604, 612,
සඤ්ඤා	32, 38, 40, 42, 50			718
	76, 476, 570, 592, 604, 606,		සත්ථෙන	380
	618		සත්ථෙ වසං උපගනනුං	380
සඤ්ඤා	574		සත්ථො	392
සඤ්ඤා තෙ ආරඬා	566		සදෙවකෙ	22, 24, 570, 604,
සඤාරවා	94, 132			612
සඤාරවො	892		සදෙවකං	604, 612
සගුණං කන්ථා	96, 106, 134,		සදෙවමනුසංයාය	22, 24, 570,
	144			604, 612
සවජ්ජ මයං ගණනීයෙය්‍යාම	220		සදෙවමනුසං	604, 612
සවෙ උපජ්ඣායසං පනොතො හොති	106		සඬාදෙය්‍යං	726
සවෙ පිණ්ඩපාතො හොති	96,		සඬිවිහාරිකසං	112, 114
	108, 134, 144		සඬිවිහාරිකමති	94, 106
			සඬිවිහාරිකෙන	96, 102, 104
			සඬිවිහාරිකො	94, 108, 116,
				118, 128, 130, 734

	පිටුවලකො
සඳුබිඵලාචාරි.	160, 166, 168
සනාතනානො	870
සනොත පනිරුපෙ	ගාතකෙ දුතබ්බං 744
සනනං	76
සනතරුතකරෙන	728
සනතානකං	100, 110, 136 146
සනතින්ද්‍රියං	508
සපජාපනිකො	856, 858
සපජාපනිකා	858,* 860
සපතනසංවාසං එව	398
සපථං	866
සපදුනං	540
සප්පනිසායා	94, 132
සප්පායකාරී	736
සප්පායානි	718
සප්පායාසප්පායං	736
සප්පායෙ	736
සප්පි	522, 540, 610, 690
සප්පිභිකෙනන	610
සප්පිතා	678
සප්පිං	678, 680, 688, 690
සබ්බකණ්ණානි	742
සබ්බජ්ඣකං	538, 600
සබ්බධි දුනො	80
සබ්බනීලකානි	742
සබ්බනීලිකා	486
සබ්බපච්චනතිමෙඤ්ඤ	512
සබ්බපිනිකා	486
සබ්බපිතකානි	742
සබ්බමඤ්ඤට්ඨිකානි	742
සබ්බමතානාමරතතානි	742
සබ්බලොභිතකානි	742
සබ්බලොභිනිකා	486
සබ්බසන්ධරිං	572
සබ්බසිප්පානි	858
සබ්බා භික්ඛවෙ නදී අසීමා	268
සබ්බාලභිකාරං භුසාං තොභු	682
සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සනති- පනිතබ්බං	470
සබ්බං ව ඩාකං	620

	පිටුවලකො
සබ්බං වණපටිකමම.	534
සබ්බාසඤ්ඤානං	604
සබ්බුභමිකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සබ්බුභමිවාරිතං	456
සබ්බුභමිවාරිභි	874
සභාගච්චිතතිනො	94, 132
සභාවපාභුකමමාය	216
සබ්බුභමකං	74, 604
සමනො	730
සමකං	746
සමයකමම.	768, 770
සමග්ගා	628, 872, 874
සමග්ගො	788, 790, 794, 796, 792
සමග්ගතතා	766
සමජනො	870
සමණපරිඤ්ඤා	574
සමණසාරුප්පං	708
සමණභිලිකතෙන	630, 632
සමතිතතිකා	578
සමතිංසකධනතං	694
සමතිංසාය	692, 694
සමනතායොජනසතං	
ආභිණ්ඩනො	676
සමනතායතා	750
සමානලාභා	750
සමානසීමාය සීතසා	780
සමානසංවාසකදිට්ඨිං	334
සමානසංවාසකභුමියො	852
සමානසංවාසකසා	780
සමානාවරියකො	734
සමානුපජ්ඣායකො	734
සමාරකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සමාරකං	74, 604, 612
සග්ගිකරං	354, 356
සරතිපි උපොසථං නපි සරති	294
සරුවකෙඤ්ඤ	528
සලාකායො	530
සලාකොධානියං	528, 530
සවණනතිකා	632

	පිටියබෙකො
සුවණනනිතො	634, 636, 638, 642, 646
සවරහය	272
සසුමණ්ඩ්‍රාහමණියා	22, 24, 570, 604, 612
සසුමණ්ඩ්‍රාහමණො	74, 604, 612
සසු	630
සහධම්මිකො	584
සහ භික්ෂුහි කසීනුඤාතො	634, 636, 638, 642, 646, 664
සහායතා	870
සහායො	724, 856
සහිතුං	854
සහුබහාරු	632
සහසුසුඤ්චිකං	800, 602
සහමපති	58, 244
සමමා සමුඤ්ඤො	18, 604, 612
සමමා සමුඤ්ඤං	506, 508
සමමා වෙව අත්තං භොති කසීතං	630, 832
සමමා පරිණාමං ගච්ඡියා	570
සමමා චන්තති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828 830, 832, 834
සා	
සාකච්ඡන්තනහි	448
සාකෙතා	218, 220
සාබාහමනං	876
සාගරො	614
සාටකා	680
සාණ්ඩාසී	730
සාණං	698
සාතිසාතො	790, 792, 794, 796
සාත්ථං	42, 74, 604
සාධු භන්තො අය්‍යා අනුක්කං - මාතාපිතුහි පුත්තං න පබ්බාචේය්‍යං	204
සාධු විහාරී	870
සාප්පෙය්‍යඤ්ච	684
සාපෙබො වා	666

	පිටියබෙකො
සාමණෙරවතුන්තො	774
සාමණෙරපඤ්චමො	776
සාමණෙරවීසො	778
සාමණෙරො පටිජානාති	288, 292
සාමන්තො ආවාසා	282, 302
සාමන්තො භික්ෂු ඵමමසු- ච්චනීයො	302
සා මමසු වීහෙසා	10
සාමිච්චිකමමං	848, 850, 878
සාමුද්දං	526
සාමුකකංසිකා	32, 38, 40, 50, 76, 570, 592, 606, 618
සාමං ගහෙතො	534
සාමං පකකං	544, 594, 596
සායණනසමයං	508, 596
සාරදිකෙන ආබාධෙන	520, 522
සාරදිකෙ	626
සාරුණීයං	576, 612
සාරීපුත්තසු	208, 548, 746
සාරීපුත්තං	86, 204
සාරීරිකාතං	736
සාලවතීං කුමාරීං ගණිකං-	බුට්ඨාපෙසී 674
සාලිකපාතං	614
සාලොභිතා වා	860
සාවකාතං	592
සාවකෙ	584, 586, 588, 590, 604
සාවකො	476
සාවච්චියං	394, 498, 520, 542, 552, 626, 628, 730, 732
සාවච්චීං	218, 220, 500, 720 728, 730, 738, 880, 882
සාව නසු ආයසමතො උපසමද- අහොසී	26
සාව තෙසං ආයසමන්තානං-	උපසමපද අහොසී 88
සාවසෙසං ආපත්තීං අනවසෙසා -ආපත්තී	88

	පිටිවැටි
සාපිනති	614
සාසපකුච්චින	534
සාහාරං දජේජය්‍යාථ	580
සි	
සිකකමානා	364, 366
සිකකමානාවතුන්‍යො	776
සිකකමානාදසමො	776
සිකකමානා පඤ්චමො	776
සිකකමානාය	340, 350, 358, 368, 444, 780
සිකකමානාය	352
සිකකමානා චීසො	778
සිකකමානං	356
සිකකං පච්චකකානකචතුන්‍යො	774
සිකකං පච්චකකානකපඤ්චමො	776
සිකකං පච්චකකානකචීසො	778
සිකකං පච්චකකානකසං	340, 444, 780
සිකකං පච්චකකානකො	288, 404, 406
සිකකසු	676, 862
සිකකාකාමා	850
සිකකාකාමො	842, 844, 846, 848
සිකකාපදං	622
සිග්ගවකසාවං	524
සිඛිනිවෙරං	524
සිඛිනිනිකකසචණ්ණො	80
සිඛිසාටකෙන සිඛිසාටකං	594, 858, 860
සිඛිසාටකභිං	708
සිකිචං	526
සිකුචං පටිග්ගතිනං	556
සිකිඤ්ඤා	692
සිකෙනෙහථ	692
සිනනං හොති	96, 106, 134, 144
සිපං	676, 862
සිපං සිකෙඛය්‍යං	674
සිඛතිං චිතාමෙත්වා	684
සිඛෙත්වා	684, 686
සිරිංසපනනරුයො	272
සිරිංසපා	392

	පිටිවැටි
සිරිංසපෙති	372
සිලා	62, 244
සි	
සිලං	62
සිනභීරුකා	710
සිනචානදුද්දිනී	6
සිතාලුකා	710
සිතායො	600, 602
සිතාලොලිං	534
සිතාසු	710
සිතූජ්ඣිකාය	706
සිපදිකො	782
සිපදී	226, 246
සිපදිං	226
සිමටෙඨා	632
සිමනනරිකං ධජෙත්වා සිමං	
සමනනීභූ	268
සිමං බිකෙඛය්‍ය	708, 710
සිමා	264, 342
සිමාතිකකනතිකා	632
සිමාතිකකනතිකො	634, 636, 638, 642, 648, 654, 664, 638, 642, 648, 654, 664,
සිමාය	748, 750
සිමාය සිමං අජෙක්ඛාඤ්චරනති	268
සිමාය සිමං සමභිජ්ඣනති	268
සිලකථං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 804, 606, 618
සිලචනො	574
සිලචා	574
සිලච්චනතියා	574
සිලච්චනො	574
සිලච්චුද්ධියා	892
සිලසමපදය	574
සිලසමපනො	574
සිලුපපනො	720
සිවෙය්‍යකං	692, 696
සිසච්චිං	684
සිසාබාධො	676, 682
සිසාබාධං	680
සිසාතිනාපො	530
සිසෙ	708, 710
සිහචමමපරිකකටා	490
සිහබ්‍යය්‍යං	626
සිහසා	592

	පිටියවෙකා
සු	
සුකරු	594, 610, 676
සුඛාවභං	720
සුඛා තෙ සමණ ඡායා	204
සුඛා විරුගතා ලොකෙ	8
සුඛජීවකෙන	564
සුඛො විවෙකො	8
සුඛං	562, 564
සුඛිනියා	720
සුඛිනී	720
සුගතීං	574
සුගතෙන	564
සුගතො	604, 612
සුගතඛුලනෙ	726
සුගහනිතං	748
සුච්ඡවී	556
සුඤ්ඤාගාරං	574
සුඤ්ඤාගාරෙ	240
සුඤ්ඤා	714, 716
සුච්ඡු ව උපධාරෙති	676
සුවණණමාලා	538
සුවණණමාලාය	540
සුණාඛු මෙ භනෙන අජ්ජ පචාරණා යදි සඛිසස්ස ජත්තකල්ලං	-
සඛෙසා පචාරෙය්‍ය	400
සුණීසා	606, 680
සුණීසාය	600, 602
සුතධම්මස්ස	8
සුතතනතිකෙති	448
සුතතලුඛං	726
සුතොතා න ආරොචෙති	292
සුද්ධෙය්‍යා	684
සුඥො	780
සුඥොදනස්ස	204
සුතඛමංසං	558
සුනඛා	626
සුනිස්සාරිතො	750
සුනිධවස්සකාරෙ	578
සුපිනනෙනන	722, 864
සුපිනං	722
සුපඨි	626
සුභිකා	594, 676
සුභුමියං	856, 858

	පිටියවෙකා
සුරං	860
සුරියොව මහාසයමනනලිකං	4
සුලභං වත මෙ	874
සුලභපිණ්ඩා	594
සුලභිපණ්ණං	524
සුවිකාලිතං විකඩාලොකා	550
සුසස්සා	594
සුසානං	698, 700
සුසිරෙ	392
සුසුකාවසං	524
සුසංවුතිඤ්ඤියො	892
සු	
සුකරවසං	524
සුකරසුතං	528
සුපටෙය්‍යා	736
සුපභිඤ්ජරකං	600, 602
සුපට්ඨි	92, 94
සෙ	
සෙබෙන	618
සෙට්ඨං	692, 696
සෙට්ඨි ගභජති	34, 680, 682
	681, 686
සෙට්ඨි පුතොතා	30, 688
සෙට්ඨිහරියාය	676, 678, 680
සෙඤ්ඤාකප්පාන	570
සෙඤ්ඤාකො	128, 396, 542,
	622
සෙදකමමං	532
සෙනාකථං	32, 38, 40, 42, 50,
	76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
සෙනාපතිතා	594
සෙනාපතිස්ස	592
සෙනාය	602
සෙනාසනගුත්තියා	722
සෙනාසනචාරිකං	480, 526,
	712, 722, 724
සෙනාසනෙ	228
සෙනාසනං	372, 384, 386,
	388, 492, 510
සෙනෙසිකානි	522
සෙමානං	734
සෙය්‍යථාපි තිඤ්ඤියා	222
සෙලමයෙ ජනෙන	8

සෙලො	484, 486
සොකනුදිං	720
සොතඤ්ඤානං	528
සොතං	376, 378
සොතාපතතිඵලෙ වා	720
සො දෙසො සමමඤ්ඤා	300
සො මමසස කිලමථො	10
සො නො භගවා අනතරසිකෙ	
බමෙම අනුසාසිසසති	474
සොරතා ව	868
සොවගතිකං	729
සොසාරිවො	790
සොසිකාපි	230
සොසො	178
සොලස සහසසානි	680, 688
සට්ඨා	696, 716
සත්ථව්වනො	226, 782
සත්ථව්වනං	226
සත්ථගතා	600
සත්ථජරං	500, 502
සත්ථවට්ඨකං	500
සත්ථපාදව්වනො	226, 782
සත්ථපරමාසං	852
සත්ථපිකාරෙන	874
සත්ථවිලඛසකෙන	394, 874
සත්ථා	246
සත්ථාවරියසා	862

සත්ථාවරියං	862
සත්ථි	558, 626
සත්ථිකලභෙති	876
සත්ථිව්ඤ්ඤා	876
සත්ථිනාගො	876
සත්ථිනිකා	690
සත්ථිනීති	876
සත්ථිභණ්ඩ	212
සත්ථිමංසං	558
සත්ථිසාලං	690, 862
සත්ථිති	876
සමමියං	238, 260, 352, 354, 356, 596, 702
සර්වකං	526
සර්වකි	64
සලීද්දිං	524
සසමානකා	486
සිඛ්ඛු	526
සිඛ්ඛුජතු	526
සිඛ්ඛුසිපාටිකං	525
සිනකාලපාදකා	498
සිමපාතසමයෙ	710
සිරඤ්ඤං	610, 676, 678, 682, 688
සුත්ථිකජායිකො	6
සෙමනනමපි	346, 348
සෙමනනිකාසු	710
සෙමනනිකො	30